

NEROSTY

království Českého.

Dle nálezů sestavil

Josef Klvaňa,

učitel přírodovědy při čes. gymnasiu Uhersko-Hradištskem.

32 4 10

V Uh. Hradišti 1886.

Nakladatel L. R. Kráček v Uh. Hradišti

Kulturní a kamenotiskárna v Přerově

Slavnému
klubu přírodovědeckému
V PRAZE

práci tuto připisuje

jeho člen:

J. K.

Předmluva.

Jako „Nerosty Moravy a Slezska“, vydané v Urbánkově bibliotéce paedagog. (č. 92.), tak i tuto knížečku upravoval jsem si původně pro svoji potřebu, hlavně v době, kdy jako asistent mineralogického oddělení Českého Musea pražského měl jsem vzácnou příležitost, většinu českých nerostů z vlastního názoru poznati. Vyzván ku vydání svého seznamu nerostu českých ze mnoha stran, jen po dlouhém váhání tak činím, jednak proto, že spis podobný vlastně povolanější ruce upravití měly, jednak dobře věda, že přese vši příčinlivost i svědomitost nesnadno látku vyčerpati a ještě tíže, všem přáním, ve příčině seznamu nerostů proneseným, vyhověti lze.

Nerosty země české upravil jsem, hledě především ku praktické stránce, již měly sloužiti, dle nalezišť, jichž v knize uvedeno 1284, dodav na konec stručný seznam nalezišť dle nerostů, jenž arcíř taktéž — již k vůli seznání rozšíření jednotlivých minerálů — jest velmi žádoucím. Spisů použil ku práci své, vynechav arcíř udání neurčitá nebo již zvrácena, následujících: Zepharovichova: Mineralog. Lexikon für das Kaiserthum Oesterreich I. und II. Bd. (1859 a 1873); Archivu pro přírodovědecke proskoumání Čech; Zpráv o zasedání král. čes. společnosti nauk v Praze; Časopisu Lotosu; Neues Jahrbuch f. Mineralogie und Geologie; Tschermak's mineral. und petrogr. Mittheilungen; Zpráv c. k. říšsk. geolog. ústavu; Časopisu Vesmíru; Krejčího: Geologie; Topografického poštovního lexikonu Čech (uředního) od Mich. v. Fehringera a různých drobných spisů i pojednání.

Vím, že mnohý přítel domácí mineralogie pral by si, aby v knize této pojednáno bylo o paragenesi (t. j. o zákonitěm sledu) našich nerostů českých, hlavně na rudních žilách se vyskytujících, ba snad i stručně o genesi t. j. o vzniku nerostních druhů. Spisek ten však určen zařízením svým více širším mineralogickým kruhům, především učitelstvu středních a obecných škol jako knížka pomocná, a pro ty paragenese nemá té ceny, jako pro odborníka. Pravíť*) sám prof. Helmacker: Vůbec nemá paragenesis nerostů takové důležitosti, jak se jí mnohdy přikládá a dá se toliko všeobecně

*) Viz Archiv pro výzkum Čech (III. sv. II. odděl. 1. díl str. 177).

z hruba provésti, což pro poznání stáří úplně dostačuje. Vyklady o genesi nerostů, byť i u všech nerostů určitě podati se mohly — jako že se nemohou — potřebovaly by zvláštního spisu a nehodí se ani do ramce práci vytknutého.

Spíše provésti by se dala a více zajímavosti pro širší kruhy mineralogické by měla udání, arcif poněkud i geneze nerostů se dotýkající, o rozšíření nerostů v těch kterých útvarech geologických. Že pak při jednotlivých nalezištích, kde toho potřeba kazala, uveden útvar, v němž dotyčný nerost se vyskytá, jinde pak tento snad sám sebou se vyrozumí a čtenář ze seznamu nalezišť u nerostů, na konci podaného, snadno pozná všeobecné rozšíření toho kterého minerálu, můžeme se uskrovniti se stručným, povšechným náčrtem, týkajícím se povahy nerostů v útvarech jednotlivých.*)

1. *Prahory* (balvanité i vrstevnaté) obsahují netoliko nejčistší odrůdy nerostů, jež jsou složivem hornin těch, tedy: živec, křemen, slídy, amfibol, talky, granaty a t. d. nýbrž i nerosty obsahující titan, cín, wolfram, bór, fluór, cér, lanthan atd. a na rozsáhlých trhlinách svých (které, jsou-li nerosty vyplněny, žilami se nazývají) bohaté poklady rud, kyzů, leštěnců, blejn a ryzích kovů (Kutná hora, Německý Brod, Ratibořice, Mladá Vožice, Slavkov, Cínvald, Měděnec, Jáchymov, Krupka, Jilové atd.) atd. Také tu ha hlavně v prahorách se vyskytuje (Svojanov, Černý potok, Mokrá). Vůbec podotknouti dlužno, že většina nerostů nejkrásnějších i nejvzácnějších, hlavně křemičitanu, v prahorách se naskytá a nemůžeme než prohlášení vrstev prahorních co nejvřeleji všem odporučiti, ujišťující, že bedlivé pátrání nejen mnohý vzácný starší objev potvrdí, nýbrž i mnoho nových učiní.

2. *Útvar silurský*. Břidlice silurské obsahují často pyrit, který větráním svým původem jest rozmanitých síranů (Troja, Letná u Prahy a j. v.). Vrstvy vápenceve často krapinky (v jeskyních a trhlinách) a pěkné krystaly calcitu mívají. Velmi důležitými jsou však v silurských vrstvách mocna lože rud železných, rozšířena v Barr. Et. Dd₁, Dd₁ a Ee₁, na nichž také delvauxit, diadochit, potom: cinnabaryt, baryt, dolomit, pyrit, kakoxen, berounit a j. nerosty se vyskytují. Nejzajímavějším konečně zjevem v českém siluru jsou žíly stříbrných rud u Příbrami, doprovázející shluky diabasové a obsahující přes 70 různých nerostů, z nichž mnohé nejvzácnějšími nerosty českými ba světovým (cronstedtit) jsou. — Vyvěřelé horniny silurské, především diority a diabázy, mívají tu a tam na

*) Šíře pojednано o předmětu tom při jednotlivých útvarech v Krejčího Geologii.

trhlinách sporé zeolity: analcim, laumontit, a j. v. (Chuchle, Radotín).

3. *Útvar kamenouhelný.* Mimo sporé stopy leštěnců, některé kyzy a sírany z nich vzniklé, obsahuje útvar tento u nás malo nerostu. V lupcích vyskytují se shluky sferosideritové. Uhlí samo vyskytá se v pánvích: Brandauské, Kadnických, Merklinské, Plzeňské, Manětínské, u Stědreho, Mirošovských, Žebráckých, Berounských, Rakovicko-Kladenské a Šacliřsko-Valdenburské.

4. *Útvar permský.* Jest sídlem nerostu mědnatých: chalkopyritu, chalkosinu, azuritu, malachitu, chrysokolly (Roketnice) a t. d. Vyvěřelé vrstvy permské, melafýry, vynikají pak světoznámým množstvím rozmanitých achátů a kremenů. (Kozákov.)

5. *Útvar krídlový.* Útvar tento jest u nás na nerosty chudý. Tu a tam pyrit, jantar, calcit, vrstvičky uhlí a rud železných, a ve slínkách, hlavně bakulitových, s adrovec jest vše, co v něm možno najíti.

6. *Útvar třetihorní* jest v nejednom směru zajímavým. Uhlí hnedé v něm v mocnosti znamenité vystupuje a to v pánvích: Chebské, Falknovské, a Zatecko-Litoměřické. V lupcích a v uhlí obsažen jest často pyrit, jenž větráním uhlí mnohdy zapaluje a rozličné sírany tvoří. (Chomutov, Zaječice). Také limonit v lupcích kamenouhelných obsažen bývá. Vyvěřelé horniny konečně: čedič a znělec obsahují množství zeolithů tak pěkných, že některé z nich (z Mariánské hory u Oustí nad Labem) ve sbírkách celého světa rozšířeny jsou.

7. *Naplaveniny čertihorní.* Ty důležitý jsou hlavně svými drahokamy, z nichž hlavně pyrop č. český granát všeobecného uznání a ocenění dosáhl (Třeblice) a diluviálními ložisky kaolinu, kterýž jest příčinou světoznámého průmyslu porcelánového v okolí Karlových Var.

Nerosty drobnohledně jen pozorovatelné hauyn, nosean, nefelin, perowskit, melilith a j. že všude neuvádím, nikdo tuším diviti se nebude, neboť pozorování jich jest při většině čtenářů nemožno. Kdo se o ně zajímá a příležitost ku drobnohlednému pozorování má, prohlédniž si spisy Dra. E. Bořického v „Archivu pro výzkum Čech“ (čediče, znělce, melafýry a porfýry).

Při udání nalezišť upustil jsem od obvyklého stanovení poloy známějšími dvěma místy, připojuje částici u vždy místo hejtmanství okresního, k němuž naleziště patří, částici *poblíž* jiné bližší místo známé. Že ve

spise také všechny české doly,*) na nichž se pracuje — pokud jsem se jich arcí z úředních spisů dopátrati mohl — uvádím, děje se za tím účelem, aby ruch hornický v království našem tak znamenitý, příslušného ocenění dosahl i v kruzích nejširších.

Končím. Co tuto podávám milovníkům našeho českého nerostectva, snešeno beze všelikých pretensí, s vůlí upřímnou podati veřejnosti knihu co možná praktickou, s přáním srdečným, by nerostectvo země České, ze všech zemí rakouských na mineraly nejbohatší, nalezlo přátel i v kruzích nejširších spiskem co nejprístupnějším, jenž by při výletech a procházkách jakož i při zakládání sbírek místních a okresních byl dobrým upozornovatelem, a vodítkem, jak možno, nejspolehlivějším. Nedostatky, jež jako v každém spise podobném se naskytanou, čtenářové laskavě omluvtež.

*) Jelikož rozmanité doly česky mají, až na nepatrné bohužel výjimky, technická pojmenování německá, jsouce ve správě německé, uvádím tuto názvy naše, jichž podle laskavého sdělení p. prof. Kušty v Rakovnici, místo, německých se užívá: Mass = výměra, Grubenmass = důlní výměra; Grubenfeld. = důlní pole; Überschar = přiměra (přiměrek); Gewerkschaft = těžirstvo; Binge = kotlina (obval). Názvy ty uváděny k vůli přesnosti ve spisku tak, jak v tom kterém místě jsou užívány „úředním“. Jen „Zeche“ překládáno vždy slovem „báň“ a Grube slovem „důl“.

Nerosty dle nalezišť.

Abertany (Abertham) u Jachymova.

Argentit; dříve na rudních žilách. — Galenit; žily ve svoru. — Granát; v ložích až na několik m mocných. — Haematit; ledvinitý v kmeni a lesklá ruda železná. — Kassiterit; v pohoří Seifenském. — Nasturan; na rudních žilách vzácně. — Orthoklas; Paradoxit s kassiteritem. — Pyrargyrit; dříve ze žil na živce bohatých ve svoru. — Sinit; v žilách leštencových. — Stříbro; ryzi na rudních žilách; od začátku tohoto století doly opuštěny. — Turmalin; v žule. — Wismuth; s křemenem a dolomitem na rudních žilách.

∠ **Adolfov** (Adolfsthal) hutě u Krumlova.

Magnetit; jako hlízy na povrchu v okrsku serpentinu anebo v něm uzavřen.

Ahornswald u Kraslic.

Apatit; v greisenu. — Fluorit; tamže. — Kassiterit; dlema na žilách rudních, dlema jako sepy cínovcové v alluvii.

Alt Albenreuth u Chebu.

Granát; nezřetelně, malé krystalky a zrníčka ve svoru.

Altengrün u Kraslic.

Limonit; dobýván dříve vych. od A.

Andělská hora (Engelhaus) u Kar. Var.

Hauyn; jako vzácnost; bleděmodrá zrníčka ve znělci. — Olivín; v čediči. — Orthoklas; v žulách; dává material, ku porcelánu. — Turmalin; tenké, dlouhé, silně ryhované černé krystaly v žule.

Aschendorf u Čes. Lipy.

Sadrovec; v bakulitových slinech.

Báň u Slaného.

Uhlí kamenne; doly: Lidický.

Bečov (Hochpertsch), u Mostu.

Aragonit; hlavně jemně vláknitý, často velmi pěkný v dutinách čediče.

Bečov (Petschau) u Kar. Var.

Disthen; na „Gängehäusel Bg“, značně široké, tlustě plotnovité partie modravé, s tmavšími žilami, v žule, povrch často v talek se měnívá. — Korund; tamže; malá krystal,

bledě červená zrnka ve směsi disthenu a křemene. — Olivín; žlutozelený v čediči. — Orthoklas; pěkné krystaly v žule na upati čedičového vrchu „Koppensteinu“ i v balvanech z okolí. — Rutil; tamže; kusovitý, drobnozrný, s disthenem v kmeni. — Steatit; na povrchu disthenu. —

Bechyně u Milevska.

Limonit; v tenkých vrstvách mezi hlínou a pískem. — Uhlí hnědé; kusy lignitu v uhlí mourovitem.

Benátky u Rychnova n. K.

Haematit; v břidlicích; doloval se druhy.

Benešov (Beneschau).

Turmalin; v hrubozrných žilovitých žulach okolí častý; jako stěbla a jehlice.

Benešov (Beneschau) u Semil.

Asfalt; ve zvětralém melafýru; uprostřed dutin vyložených dolomitem; také hnízda v melafýru. — Delessit; v hlízach z mandlovcu melafýrových; zelený. — Dolomit v druzach žlutavých na stěnach dutin melafýrových.

Bernartice, (Pernartitz) u Tachova.

Limonit; nepravidelné žíly ve zvětralých kryst. břidlicích. Ruda dílem vláknitá, dílem okrovitá.

Bernau u Kraslic.

Kassiterit; v dřívějších dobách dolován v žule.

Beroun.

Anthracit; v diabasu z lomu při řece; s calcitem na trhlínkách v šupinkách anebo ve stěbelnatých partiích; i v hornině vtroušen. — Calcit; šedý a pruhovaný, silurským vrstvám patřící. — Galenit; v břidlici couk přes $\frac{1}{2}$ mil. silný. Obsahuje $\frac{1}{2}$ 0/10 stříbra. — Haematit; olithický; přechází do zrnité leskle rudy železne; tvoří lože v břidlicích středního siluru (Barr. Et Dd₁). — Limonit; vedle sideritu a hematitu. — Siderit; dílem s haematitem v Barr. Et Dd₁, β nebo samostatně v ložích, čočkách, útržcích a hnízdech v Barr. Et Dd₁, γ. —

Berghäusel poblíž Chlumu u Falknova.

Galenit; kusovitý a v krychlich s červeným blejnem; doluje se.

Bělá poblíž Lomnice u Semil.

Křemen; ve kmenech zkamenělých araukaritu útvaru permského.

Běleč (Bieltsch) u Prachatic.

Allanit; v dolomitu šumavském s chondroditem. (?)

Běloves (Bíloves) u Nov. Města n. M.

Calcit; tufovité, jako povlak travín ve pramenech zdejších.

Bílence (Bielentz) u Chomutova.

Hnědé uhlí; doly: Sv. Trojice, Jan a Karol, Josef a Václav,

Bílenec (Willenz) u Podbořan.

Siderit; v tenkých napříč rozpukaných ložích, povrchně na limonit přeměněn.

Bílina (Bilin) u Teplíc.

Anauxit; složením velice cimolitu podobný; v čediči. — Baryt; na trhlinách hippuritových vápenců v „Žižkově údolí“ barvy medové a vinne. — Biotit; v čediči; mnohdy v krystalech augitu. — Calcit; na trhlinách opuk v pěkných krystalech. — Cimolit; severní svah „Hradiště“ u Bíliny, v pseudomorfozách po augitu. — Dolomit; v pěkných krystalech na „Panznershuglu“ s křišťálem. — Hnědé uhlí; často drevnaté partie (pánev Teplická); viz „Rudiaiské doly hnědouhelné“. — Hyalith; povlak hroznovitý dutin čedičových a jehliček křemene a vápence na „Panznershuglu“. — Limonit; celistvý, hnědý, až červenavý v jílech a pískovech hnědouhelných. — Mirabilit. — Olivin; v čediči (z blízkých Bokovic?), obsahuje dle Berzelia měď, cín a nikl. — Oropion; v třetihorních tufech čedičových poblíž čedičů a znělců. — Orthoklas; (sanidin) v znělcích; Pyrop; sporý jako zrnka a úlomky v písku a ornici. — Sádruvec; krystalický i vykryštalizovaný ve hnízdech ve slínkách, epsomit obsahujících. — Sférosiderit; hlinitý, mnohdy v drobných kouličkách v jílech nad hnědým uhlím se rozkládajících. — Soda; vykvétá na cestě ku kyselce a na Hradišti. — Turmalin; pěkné krystaly v ruce z Libšického údolí. — Ze zdejších vod léčivých, epsomit obsahujících, magnesia se vyrábí.

Bilinka u Litoměřic.

Olivin; mnohdy mnohoploché krystalky, vždy s augitem.

Bitona v. Vituna.

Bitouchov u Seml.

Pistacit; ve vápenci v jednom z tunellu nad Jizerou.

Bitov u Tábora.

Wad; v červenitých útvech na limonitu.

Bitozeves (Wittosess) poblíž Postoloprť u Zatec.

Hnědé uhlí; doly; baň Václavská.

Blahotice u Slaného.

Uhlí kamenné; sev. výchozí slabé flece v údolí červeného potoka, jež u paty Dolínské vysočiny dolováním dostižena; jest lupkem na dvě lavice 12 a 20 palců močně rozdělena, Pod tou flecí jest ještě jiná slabá flieka 12palcová.

Blatnice u Stříbra.

Kaolin; na trhlinách v konkréciích sférosideritu kamenouhelných. — Sférosiderit; v lupech křemitých. — Sferit; černý, nepruhledný a hnědý, tmavožlutý neb hyacinthový, průsvitný; na trhlinách koulí sférosideritu z kamenouhelných orstev. — Uhlí kamenné; dvě flece: spodní 6½ stopy, svrchní jen 2½ stopy mocná, Doly: Kleinovské hory.

Blatno (Platten) u Jáchymova.

Erythrin; zelený. — Ganomatit; štola Gotholdova; na křemeni; z erythrinu, jenž ztrátou vody zeleným se stal. — Hämatit; lesklá ruda železná; ploše čočkovité krystaly obyčejně s křemenem srostlé; v ledvinitých drúzách ve slídě železné; paprskovité, stébelnaté neb vláknité, miskovité struktury. — Kassiterit; v žule greisenovité v dolech, druhdy proslavených na hoře Blatenské jako hnizda; s křemenem, talkem, chloritem a slídou v krystalech, také jemně vtroušen s hämatitem a pyrolusitem. Doly: bahn Konradova a Vavřincova. — Křemen; v drúzách, často pokryt polianitem nebo pyrolusitem; klamotvary po calcitu; také křemen železitý s modrým povlakem chalcodonu. — Limonit; ve vyšších polohách žil hämatitových. — Magnetit; hlavně se doluje v báni sv. Protasia. — Pittizit; Irrgang u Blatna; stalaktity značné velikosti na dřevě ve starém dole. — Polianit; bahn Prokopova a Marie Teresie; kratce sloupkovité krystalky, mnohdy větší polysynthetická individua skládající. — Psilomelan; Irrgang; hroznovité a ledvinité partie; stalaktický a kusovitý se zrnitým křemenem na rudních žilách. — Pyrolusit; na „Hirschberku“, pěkné krystaly mnohdy kopinaté a jehličkovité v drúzách; též malozrné partie, na křemeni sedící, nebo křemenem pokryté. Doly: bahn Augustinova, Marie Teresie a Štěpánská. — Topas; na „Zinerzwiebelbachu“ jako malé krystalky s cínovcem a turmalinem na žilách cínovcových. — Turmalin; velká hnizda v obalu orthoklasovém v žulové stěně na cestě z Blatna do Neuhammru; černý; také na cínovcových žilách. — Wolframit; na Blatenské hoře. — Železo; tellurické (?) kujné, zde nalezeno.

Bleistadt v. Oloví.

Blížná (Eggetschlag) u Krumlova.

Grafit; mocné lože a hnizda v rule, obsahující vrstvy amfibolitů a vápenců.

Blov (Flahae) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: bahn Františka Josefova.

Blovice u Plzně.

Limonit; lože ve spodním siluru.

Boboňov v. Boněnov.

Boden poblíž Star. Albenreuthu u Chebu.

Amfibol; v tufu na vyhaslé sopce „Eisenbühl“ s augitem; — Augit na „Eisenbühl“ lasturového lomu. — Olivin; v bombách vulkanických na „Eisenbühl“, v koulích až 1 $\frac{1}{2}$ m velkých, žlutavých a zelenavých; místy natavený a struskovitý, někde pak na měkkou červenohnědou kmotu přeměněný.

Boden poblíž Littengrünü u Falknova.

Arsenit; na odpadcích uhlí hnědého, kteréž se samy zapalily vedle realgaru; v pěkných krystalech. — Pyrit; v jilech

a břidlicích kamenečných, kterýchž se na vyrábění kamence, skalice zelené, kyseliny sírové, solné a síry užívá; mnohdy ve zvláště přetvořených krystalcích. — Realgar; na vypáleném uhlí pěkně krystaly. — Succinit; v kouscích a v hnízdech v uhlí hnědém; na mnoze hnědý až černý, trhlínatý, křehký, uvnitř však pěkně čerstvý. — Uhlí hnědé; doluje se.

Bojanov u Chrudími.

Beryll, columbit, diopsid, epidot, granát, skapolith a titanit ve vápencích prahorních poblíž styku s rulou a pegmatitem na hoře Dehetníku. Ostatek viz u Polanky

Bohdalovice (Bochdalovic) u Semil.

Limonit, s haematitem a magnetitem; lože v prahorách.

Bohdašín u N. Města n. M.

Uhlí kamenné; doluje se na důlu Josefově.

Bohonice u Strakoníc.

Uhlí hnědé; slabé flece pod povrchní písčitou vrstvou.

Boholib (Bohulib) poblíž Jílového.

Haematit; slída železná v želez. křemeni; i drobně krystalický. — Křemen; na žilách krystalický. — Limonit; zvětřáním z pyritu. — Pyrit; zlatonosný na žilách v křemeni a zelenokamenech. — Sádrovec; v neúhledných krystalech na zvětřalém pyritu. — Zlato; dříve zde dolováno.

Bohumilice u Prachatic.

Železo povětróní; nalezeno v ornici po velkém dešti v září 1829; vážilo 103 libry. Jak dlouho leželo v zemi, neví se. Větší část (80 $\frac{1}{4}$ libry) jeho uložena v museu českém v Praze. Obsahuje kamacit, tãnit a rhabdit. Zvláštní, až 3% velké vrostlice povětr. toho železa vyplněny jsou tuhou, schreibersitem někdy vroubenou, kyzem magnetovým a směsí železa, tuhy, pyrrhotinu a chromitu.

Bohusudov č. **Šejnov** (Maria Schein) n. Oustí u L.

Magnetit; v čediči, jež polárně magnetickým činí. —

Uhlí hnědé; pěkná flec.

Bohutín u Příbrami.

Galenit; na žilách; doly: šachta Františkova a Štěpánská.

— Siderit; s předešlým. Ost. v. Příbram.

Bohy č. **Zbohy** u Kralovic.

Pyrit; v břidlicích kamenečných; doluje se na báni Jana Nepomuckého.

Bochov v. **Buchov**.

Bolešín č. **Bolešiny** u Klatov.

Calcit; „Na vrchách“, až 10% dlouhá dvojčata skalenoedru ve sdružení nerostu podobného dřevu horskému v dutinách kryst. vápence z ruly.

Bolevec u Plzně.

Kamenné uhlí; doly; Antoni-Norberti a Theresia Grubenfelder; bahně Jiřího I—IV, Josefa a Václava, Maria Grubenfeld.

Boněnov č. **Boboňov** (Punau) u Planě.

Antimonit; kusovité, stěblovité massy v rule a amfibolové břidlicí; doly: Heinrichshain.

Bonětice (Wonetitz) u Tachova.

Limonit; doluje se; vláknitý a okrovitý ve zvětralých břidlicích prahorních.

Bor (Hayd) u Kar. Var.

Hnědé uhlí; doly: bahně Eleonořina, Josefa Cal. a Annenska; Leopoldova.

Bor (Hayd) u Tachova.

Chalkopyrit; v křemenu vtroušen. — Rutil (Nigrin); kusy v šterku žulovém.

Borek v. Jirkov.

Borkovice u Třeboně.

Fichtelit; v rašelinách zdejších leží kmeny zpukřelé (Pinus uliginosa), v jejichž trhlínkách pryskyřicovitá hmota tato jako šedavé nebo bílé šupinkaté krystalky a kůry tvoří. Krystalky zdejší krásnější jsou než ony od Redvic z Bavor. V etheru rozpuštěn krystalisuje se v ryhovaných krystalech jednoklonného řázu. Lídě dřeva jím proniknutého na dračky používají. — Limonit a haematit hlinitý ve vrstvách třetihorních.

Borotín u Selčan.

Calcit; ve fylitu; lomy. — Kaolin; na rozsedlinách vápence. — Křemen; oboustraně vyvinuté až přes 1 $\frac{1}{2}$ m velké krystaly, mnohdy v rovnoběžných agregátech v kaolinu a talku uložené. — Pegmatit; na trhlínách vápence. — Talk; tamže.

Boršov (Payreschau) u Třeboně.

Uhlí hnědé; mourovitě s kusy lignitu.

Bořislav (Boreslau) u Teplíc.

Amfibol; z čediče. — Augit; vypadané krystaly v prsti; mají jádro zelené a obal světlejší. — Biotit; černavý až tumpachový v čediči. — Calcit; s comptonitem. — Comptonit; krystalický nebo vláknitý jako výplň nebo povlak na trhlínách zvětřelého čediče. — Epsomit; bílý neb zelenavý v rozpryskaném hnědém uhlí; tvoří vrstvičky. — Melanterit; vzácné krystalky na trhlínách uhlí hnědého. — Natrolith; u Vrahožil žlutavé, paprskovité agregáty v znělci. — Rubellán; velké, pěkné tabulky v drobě čedičové. — Steatit; pseudomorfosy po augitu. — Uhlí hnědé; malá pánev, obsahující vrstvičky uhlí smolného a vláknitého. Doly: bahně Hilariova, Jan Pavlova, Jeremiášova, Řehořova, Segengottes, Unverhoffs Glück a bahně Václavská.

Boušovice (Bauschowitz) u Litoměřic.

Apofyllit; v drúzách s vápencem a gyrolithem na znělcové

hornině. — Gyrolith; určen prof. Farským; v hroznovitých, trpytíých tvarech vedle apofylitu.

Božetice u Milévska.

Grafit; v rule z okolí.

Božidar (Gottesgab) u Jáchymova.

Argentit; na báni „krásné rudy“ (Schönerzsee). — Chalkopyrit; na rudní žile. — Kassiterit; dobýván dříve ze sejpů pod rašelinami. — Pharmakolith; na žile Hoffmannově v báni krásné rudy (Schönerzsee). — Vivianit; v jedné rašelině, jako výplň dutin rozežrané rudy železné.

Brancík (Prenzig) u Chomutova.

Hnědě uhlí; doluje se na báni Barbořině, Joselské a na Norbertu.

Brandov (Brandau) u Mostu.

Anthracit; tvoří až $\frac{1}{2}$ m mocné flece ve vrstvách kameno-uhelných, tvořící malou pánev v rule; jest vlastně přeměněné uhlí kamenné. — Uhlí kamenné; smolné; Pánev asi 2400 m dlouhá a 1600 m široká; floc 1—2 m mocná, z níž r. 1874 asi 9000 cel. centů se dobylo; doluje se na báni Gabrielově.

Brandýsek (Brandeisel) u Slaného.

Anthracoxen; tvoří tu 1—4 m tlusté vrstvičky mezi kam. uhlím. Jest černohnědý, slabě demantově lesklý, v malých tříštkách hyacintově prosvítavý; (H=1.181). — Baryt; tenké, bleděmodré tabulky; jako vzácnost na cel. sfärosideritu v kameno-uhelném útvaru. — Calcit; dosti velké druzy bílých klenců, často v kam. uhlí. Také někdy na koulích sfärosideritu. — Galenit; často jemné listky v kam. uhlí. — Sádovec, v listcích v uhlí kamenném. — Siderit; hlinitý sfärosiderit, ve hřidlici hlinité z visutého fleci uhelných; tvoří ledvinité koule. — Uhlí kamenné; dvě flece, z nichž svrchní 4—6 m mocná a lupky na 4 lavice rozdělena jest. Uhlí nyní skorem vytěženo a jest tlustobřidličnaté, často s pyritem a lupínky galenitu; doly: šachta Maria-Antonia č. Antonia.

X **Branná** u Třeboně.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových z útvaru permského; mezi oblázky.

Brány (Prah) u Chomutova.

Hnědě uhlí; doluje se na báni „Anna-Máři Majdalena, Josefinské, Pankrácově a báni Reparatus.

Bráňany (Prohn) u Teplic.

Calcit; světle fialový na trhlínách v čediči.

∠ **Bráník** u Prahy.

Calcit; v krystalech rozmanitých tvaru; na trhlínách silurského vápence. — Baryt; bledě vinný s dolomitom; velmi vzácný na trhlínách vápence silurského. — Alumin; poněkud žlutavý (železem) poblíž diabasu jako slabá vrstvička. —

Breitenbach u Jáchymova.

Asmanit; v bílých skorem drobnohledných krystalcích objeven v železe zdejší poprvé od Maskelynea. — Bronzit: zelenavé, pěkné krystalky v dutinách železa zde nalezeného. — Železo; asi $10\frac{1}{2}\frac{h}{g}$ těžký kus železa nalezen zde v dubnu 1861. asi loket pod zemí; souhlasí s meteority v blízkém Steinbachu a Rittersgrünü (v Sasku) asi r. 1540—50 padlými. Většina jeho v Brit. Museu se nalézá. V zákl. hmotě obsahuje bronzit, na němž popsal Lang mnoho ploch. Bronzit tento u Zepharovichova za enstatit se udává. — Pyrolusit; na trhlíně rudní; doluje se na důlu Marie Theresie.

Brettmühl u Jáchymova.

Turmalin; v kamení turmalinovém poblíž žuly; černý.

Brod u Budějovic.

Anthracit; s popelem zlato a stříbrnosným; floc v písečnaté břidlici hlinité. — Limonit; v tenkých vrstvách mezi pískem a jílem.

Broumov (Braunau).

Železo povětróní pěkně krystalinické; padlo 1847, 14. července o $3\frac{1}{4}$ hod. ranní ve dvou kusech ($23\frac{h}{g}$ a $17\frac{h}{g}$). Třetí kus nalezen pryč dobou novější a uložen ve sbírkách kláštera Broumovského. Železo ukazuje štípatelnost dle ploch krychlových a leptáním nevznikají Wildmannstädtovy kresby. Obsahuje málo schreibersitu a stopy kyzu magnetového.

Bruch u Teplic.

Uhlí hnědé; značná floc spodní; mimo to ještě slabá dvoumetrová floc blízko pod vrchem; doluje se na bani: Anton-Stefan, Barbara-Stefan a Zachariáš. —

Bruneřov č. Pruneřov (Brunnersdorf) u Kadaně.

Uhlí hnědé; značná floc 7—20^m/ mocná; doly: baň „Bruno“, Sv. Trojice, Helvetia, Josefská, Klementova, Leopolda Václavská, Robertova, Sv. Annenská, Saxonia a Thorandova baň

Brusy (Pruss) u Kadaně.

Uhlí hnědé; doly: baň Josefská.

Brünles č. Prünles u Falknova.

Galenit; na žilách; doly: baň Theresiina.

Břasy u Plzně.

Siderit; celistvý černohnědý, uhlím zbarvený; obsahuje pyrit ve hlízách. Pyritu toho užívá se ku vyrábění kys. sírové na hutí Theresiině a Vrbnově. — Uhlí kamené; doluje se od počátku 17. století. Doly: baň Všech Svatých.

Břešťany (Preschen) u Teplic.

Sfärosiderit; v lupcích třetihorních jako shluky. — Hnědé uhlí; doly: baň Barbora.

Břevnov u Prahy.

Calcit; žlutý, krystalický a stébelnatý v trhlinách opuk.
— Sád rovec; špinavě šedý, i krystaly v drúzách v naplaveninách.

Březina u Plzně.

Amalgam; na kuse v čes. museu (sbírka česká) v Praze nalézá se nad zemitou rumělkou - amalg. v stříbrolesklých protažených krystalech s oblými hranami a rohy vedle kapiček rtuti.
— Baryt: hnědočerveně krystalky na hāmatitu. — Cinnabaryt; kusovitý v malých partiích s amalgamem. Hāmatit; oolithický v Barr Et Dd₁. — Rtuť; malé krůpěje na rumělce.

Březnice (Priesnitz = Schön priesen) n. Oustí n. L.

Opál; „bridlice leštiva“; na cestě z Mlýniště (Leinisch) do Oustí n. L.

Březno (Priesen) u Chomutova.

Uhlí hnědé; obsahuje často větší partie dřevnaté, místy kys. křemičitou impregnované; jest tu několik fleci, jež se dale v jílových vrstvách ztrácejí.

Březová Hora (Birkenberg) viz Příbram.

Břežanky (Priesen) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: baň Janská, Zvěstování p. Marie Uthanes a Emeranzeche.

Bučice (horní a dolní) u Čáslavi.

Epidot; jako hornina, jíž se v okolí šterkují silnice; s granátem; některé kusy jsou růžové a přechazejí do zelenava. — Granát; s epidotem. — Prehnit; na amfibolitu, jímž se také silnice šterkují.

Budeč u Křivoklátu.

Křemen; malé krystalky na trhlinách pískovce kamenouhelného (arkosy).

Budenice u Slaného.

Křemen; rohovec; hlízovitý ve vápenci kamenouhelném; křemen dřevitý rozšířen ve vrstvách kamenouhelných a permských.

Budějovice.

Uhlí hnědé; mourové, s kusy lignitu; doly: Železné doly (Eisenbügel). — Limonit; hlinitý v třetihorní pánvi budějovické mezi pískem a jílem; na různých místech se doluje. — Moldavit; sploštěné, zelenavé, průsvitné až průhledné kusy a zrna s povrchem brázděným (jako suché švestky) v písku a v prsti.

Buchov-č. Bocho (Buchau) u Karlov. Var.

Ortňoklaš (Adular); krystaly žlutavé a červenavé a značně velké (10—15_m) a krásné; hlavně v pěkných karlovarských dvojčatech. Vyloupenuté v prsti; původně v porfýrovité (živci) žule.

Bukov (Pockau = Pokau) u Oustí n. L.

Iserin; zrna až jako bob velká v čediči na vrchu zdejších

Bukovec u Plzně.

Pyrit; v lupcích kamenouhelných; doly: báň Eliščina.

Buštěhrad poblíž Unhoště.

Anthracit; vláknitý v kamenném uhlí. — Pyrit; jako vrstva a jako krystalky smáčkuté v uhlí kamenném. — Uhlí kamenné; lecc na 2^m/ mocna; pilně se v okolí doluje.

Butovice u Smíchova.

Haematit; na polích a cestách ve shlucích jako pěst velikých, často oolithický z vrstev křídových pocházející.

Buzňany*).

Keramohalit; v peruckých vrstvách.

Bylany u Kut. Hory.

Cuprit; místy malachitem potaženy; na starých haldach.

Bylany (Püllna) u Mostu.

Epsomit; jako povlaky až 1^d/_m mocné, špinavobílé, korovitě v diluvialním slínu. Také v jemných krystalech aneb kůrách na jaře na loukách jako výkvět. — Uhlí hnědé; v slabších flecích.

Byňov (Binnove) u Litoměřic.

Anthracit; na Janské báni nalezen ve styku s čedičem. Jest tu patrně vytvořen stykem žhavého čediče a hnědého uhlí. Augit; v čediči. — Calcit; báň Janská, krystaly vinné barvy v drúzách na trhlinách čediče. — Desmín; (Welchnerberg); ve znělci snopkovité krystalky. — Titanit; na „Holai kluku“ ve znělci. — Uhlí hnědé; uhlí smolné, čedičem proražené a na těch místech na mnohohoke sloupečky rozpukané a na anthracitovou neb koaksovitou hmotu přeměněné. Sloupečky jsou povlakem vápencovým pokryty. Doly: Štola Bombellesova, báň Janská, Mariahilf. —

Bystré (Bistrau) u Poličky.

Granát; malé kryst. a zrnka ve svoru.

Bystrany (Wisterschan) u Teplic.

Aragonit; šedavý a okrově žlutý, kopinatý a rovnoběžně stébelnatý v massách plotnovitých.

Bystrice n. Uhlovou (Bistritz a. A.) u Klatov.

Dolomit; malé klence s calcitem v dolomitických vápencích z ruly.

Bystrice (Wistritz) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: Glückaufzeche, Zvěstování p. Marie.

Bytíz (Bitis) u Příbrami.

Antimonit; na zkušném dole na „Sv. Ivanu“ v porfýrovité žule. Kusovitý a stébelnatý, zřídka celistvý. — Zlato; dobýváno na důlu Prokopském a Josefském.

*) Ve schůzi přírodovědeckého sboru muzea Českého dne 13. pros. 1885 vyložen dle Vesmíru XIV. r. str. 69. keramohalit z Buzňan, kteréžto osady v Čechách (ani na Moravě a Slezsku) dle Ortslexikonu není.

Bytkov v. Vickov.

Capartice (Nepomuk) poblíž Klenče u Domažlic.

Křemen; „červená hora“; velké úplně průhledné krystaly, žlutobílé, vinné, dýmové neb černohnědé barvy.

Celnice u Strakonice.

Melanchym; v uhlí hnědém. — Pyrit; tamže. — Uhlí hnědé; objeveno r. 1848. pod povrchem v jílů ve fleci přes 2^m/ mocné; mourovité a zemité, plno pyritu, proto k vyrábění kamence upotřebeno; místy obsahuje mnoho zuhelněných kmenů a pařezů.

Cep (Zepp) u Třeboně.

Křemen; ve kmenech zkřemenělých z rašelinné „louky cepské“ velmi častý.

Cerhovice u Hořovic.

Aragonit; provází wawellit. — Barrandit; vedle wawellitu od Třenic; v poloprůsvitných hroznovitých hladkých nebo drůzovitých kouličkách, barvy modravé a zelenavé; celkem oplánu bez hemimorfitu podobný; nad křemenem, kakoxenem a stílnosideritovou hmotou. — Haematit; oolithický nebo čočkovitý, místy i celistvý; červený; v břidlicích střed. útvaru silurského, poblíž buližníků (Bar Et Dd₁). — Kakoxen; u Třenic; bradavičky a kůry na pískovcích často pod barranditem, z něhož píciem se stavšihó kakoxen se utvořil. — Wawellit; světoznámé naleziště; polokoulovité, ledvinité tvary, nebo nálety, na trhlínách pískovců drobovitých. Vyplňuje trhliny a ukazuje pěkné hvězdovitě paprskovité tvary; bílý, žlutavý, zelenavý.

Cídice (Zieditz) u Falknova.

Křemen; porcellanový jaspis; vznikl vypálením pyritovitých hořlavých lupků. — Pyrit; v uhlí hnědém. — Siderit; ve vyšších vrstvách hnědouhelneho útvaru. — Uhlí hnědé; mourové; na pyrit bohaté.

Cinvald (Zinnwald) u Teplic.

Apatit; pěkné, malé, skorem průhledné krystaly barvy blede jablečné ale i různobarevné, na slidě a fluoritu s různými nerosty zdejšími. — Arsenopyrit; malé krystalky v křemeni neb kusovité a vtroušený s jinými kyzý na „flecí kyzové“. — Azurit; „Seegrund“; mnohoploché, malé, nezřetelné krystalky v drůzách na slidě a křemeni nebo se zemitou chrysokollou na rozežraném křemeni. — Baryt; „rozsedlina Markétina“; vinné, tabulkovité krystaly v drůzách na křemeni nebo barytu; řidký. — Bronzit; v olivinu čedičovém z okolí. — Calcit; „báň Pfütznerova“; malé klence; velmi vzácný. — Cerussit; vzácný v dvojčatech, obyčejně stébelnatý, bílý, černošedý, s chrysokollou na křemeni rozežraném. — Chalkanthit; „báň Petrova“; tenké, drobnohroznité, zelenomodré kůry, na vyhloubených chodbách;

větráním z rud měděných. — Chalkolith; v. Uranit — Chalkopyrit; „kyzová flec“; pestře naběhly, v nezřetelných krystalech, v křemeni neb na něm. — Chlorotil; jemné, vlasovité, bledě zelené krystaly, vláknitý i celistvý na křemeni i v něm; průhledný, čirý; vedle scheelitu, pyromorfitu, cerussitu a t. d. — Chrysokolla; chřestové, smaragdové, tmavě zelené barvy; vtroušený v chalkopyritu, galenitu a tetraedritu, nebo drobnohroznitý v drúzových dutinách křemene. — Fosforit; vyplňuje úzké trhliny žil. — Fluorit; pěkné, často mnoho-
ploché a polysynthetické krystaly; povrch krystalů často bývá nerovný a pestře naběhlý; hlavně tmavě fialový a černomodrý, zřídka bezbarvý, světle modrý a zelený, tu pak hladkoplochy a průhledný, také různobarvý (jadro fialové, povrch zelený a naopak). Lithionit; často pokrývá krystaly i do nich vniká; také celistvý fluorit a vtroušený do lože cinovcového. — Galenit; v „kyzové fleci“ hrubozrný, zřídka jemnozrný s krystaly křemene. — Gilbertit; žlutozelené aggregáty v drúze lithionitu kalného, scheelitem posázeného ve sbírce pešské university. — Haematit; baň Petrova; jemnozrný a šupinatý, v jednotlivých partiích v křemeni vrostlý. Často v tenounkých vrstvách mezi krystaly křemene, čímž tyto červeně se barví. — Kaolín; žlutavý, červenavý, šedavý, s křemenem a slídou na loži cinovcovém; v klamotvarech po fluoritu a apatitu, skládajících se z krystalických drobnounkých tabulek. — Kassiterit; malá dvojčata, trojčata a více složeně krystalky, jednotlivě nebo v drúzách, také kusovité se slídou a křemenem vrstevnatě v greisenu a vtroušený v různých nerostech zdejších. — Křemen; v krystalech v žule, kusovitý; rozežraný; častěji záhnědy; obsahuje různé nerosty, hlavně pěkný arsenopyrit, uzavřeny; také rohovec. — Lepidolith; č. Lithionit (zinnvaldit); tabulky šestiboké as $\frac{3}{4}$ mm v průměru, šedivý, zelenavý, až stříbrný, v růžicovitých skupinách hlavně na křemeni; na nerostu tom různé zdejší nerosty usazený; v souvislých vrstvách v ležatém i visutém loži rudních, při čemž štětičkovitě a perovitě skupené lupínky, kolmo na plochu styčnou postaveny jsou. Také masy hrubozrné a v jednotlivých lístcích v hrubozrném greisenu vrostlý. — Mimetesit; jako vzácnosť. — Molybdanit; hvězdovitě skupené šupínky, v křemeni vtroušeny; vzácný. — Olivín; vinné nebo hnědozelené barvy; v koulích až $\frac{6}{8}$ mm velkých v čedičích, prorážející okolní porfýry. — Orthoklas; bílý, průsvitný, vláknitý a hedbávitě lesklý. — Plinian; vzácně. — Pyknit; „baň Petrova“ paprskovitě i rovnoběžně stěbelnatý, zřídka zrnitě kusovitě partie, bělavé, žlutavé, olivové a červenavé barvy; často více méně tlusté plotny s kolmými stěbly na konci někdy s krystalickými plochami. Také přeměněný na zelenavý tuček se vrostlými tabulkami slídy, krystalky kassiteritu, scheelitu a j. — Pyrit; v „kyzové fleci“ vtroušen i paprskovitý. — Pyromorfit; malé krystalky olivové barvy na křemeni ze žuly cinovcové. — Scheelit; bělavý,

žlutavý, šedavý, dále také hnědý a hyacintový, obyčejně neprůhledný; větší krystalky vzácný, obyčejně menší zakulacené krystalky na záhnědě, také povlak na wolframitu a lepidolitu. Tvar krystalu pyramidální, zřídka tabulkovitý; vzácný jsou až $\frac{6}{m}$ velké uvnitř sklípkaté klamotvary po wolframitu na křemeni a lepidolitu. — S falerit; malé, černé, hrubozrné partie na fleci „kyzové“ a vtroušen do křemene. — Siderit; malé krystalky isabellové barvy se scheelitem; vzácný. — Stannin; s galenitem a sfaleritem nad křemenem a lepidolitem. — Steatit; na ložích cínovcových, zelenavý s křemenem a slidou; také klamotvary, ač vzácné, po topasu. — Stolzit; malé, špičaté, pyramidální až větvenovité, nebo krátce sloupkovité, žlutavé, šedavé, hnědé, však i zelené a červené krystaly, jednotlivě nebo ve skupinách kolovitých i pupencovitých na křemeni v slidě; v cínovcové žule. — Tetraedrit; vzácný; tmavě ocelový, vtroušený. — Topas; „báň Pfütznerova“ v bleděžlutých krystalech s cínovcem na křemeni a slidě; někdy na steatit přeměněn. — Turmalín; hranoly rýhované přelámané a železitým křemenem zase setmelené; krystaly slidou prorostlé sedí na křemeni. — Uranit; (chalkolith) na loži cínovcovém; zelené, malé tabulky neb lupínky na greisenu (báň Pfütznerova) nebo na křemeni a slidě (báň narození Krista). — Wolframit; krystaly přes $1\frac{1}{m}$ dlouhé, jednoduché nebo dvojčata; často miskovitěho slohu; na křemeni nebo lepidolitu, místy scheelitem pokryté; také miskovité a zrnité partie v lepidolitu a křemeni, s nimiž jest nejčastějším nerostem na zdejších ložích cínovcových. — Wulfenit; předrobounké krystaly vzácné na křemeni šedém, neprůhledném; velmi podobny scheelitu a jen reakcí poznány.

Cvrčovice poblíž Buštěhradu.

K a m e n n e u h l í; doly: šachta Ferdinandova.

Čachovice (Tschachwitz) u Kadaně.

Opal; poloopál i menilith v hnízdech v tufu čedičovém; menilith bývá jemně břidličnatý a pruhovaný, barev žluté, hnědé až černohnědé; opály taktéž různobarvé, žluté, červené, hnědé a zelené bývají a také pruhované.

Čáslav.

Beryll; sloupkovité kusy, barvy bledozelené v žule. — Granát; neúplné krystaly a zrna až jako lískový ořech velká, hnědokarmínově (jako almandin) zbarvená v žule.

Častonice u Rakovníka.

Zoisit; malé partie stébelnaté, barvy dýmové, na trhlinách v dioritickém kameni.

Čejkovice (Tschekowitz) u Žatce.

Uhlí hnědé; slabé flece mourovité v jílech. Doly: báň Karlo-Josefova.

Čelakov v. Včelákov.

Čemín (Tschemin) u Stříbra.

Uhlí kamenné; výchozí slabé, nečisté flece v lese Frybus mezi Č. a Všeruby.

Čepirohy (Tschöppern) u Mostu.

Uhlí hnědé; doly: Serbinthaler Kohlenwerk.

Čermiky (Tschermig) u Chomutova.

Sádrovec; pěkné, šedobílé až $2d_m$ velké krystaly; vláknitý, kusovitý a štěpný, ve vrstvách hnědouhelných. — Sira; tvoří kůry na haldách vyhořelých uhlí hnědého. — Tshermigit; krystaly zřídka; obyčejně vláknitý, stébelnatý, šedobílý až i průhledný, ve vrstvičkách až $1d_m$ silných, mnohdy dutiny obsahujících, v uhlí hnědém a sice ve svrchních vrstvách. — Uhlí hnědé; často dřevnaté kusy obsahuje; impregnované hnědým i červeným kyslíčným železnatým. Uhlí samo, z některých míst vynešeno byvši, zapaluje se samo a hoří; po shoření obsahuje kusy tschermigitu. Doly: báň Bedřich a Florian, Theresia a František, Wacht am Rhein a Glückauf.

Černá Voda (Schwarzwasser) poblíž Šaclíře u Trutnova.

Uhlí kamenné; slabé vrstvy.

Černé Údolí (Schwarzenthal) u Vrchlabí.

Dolomit; na „bílém kameni“; malé, sedlovité klence s calcitem, v drúzách na trhlinách vápencového lože ve svoru. — Haematit; lesklá ruda železná v prahorním kamení „železného dolu“ (Eisengrund). — Limonit; s haematitem. — Mulm železitý; obsahuje mangan a jest uložen ve svoru. — Psilomelán; hroznovitý, ledvinitý a stalaktické tvary s pyrolusitem se střídající; na loži rud železných. — Pyrolusit; jemné, vlaskovité krystaly, v sametových drúzách, na žilách ve svoru s rudami železnými.

Černice (Tschernitz) u Chomutova.

Hnědé uhlí; doly: Leyellova šachta.

Černiv u Roudnice.

Aragonit; v deštičkách vláknitých, řidčeji v tyčinkách. — Pyrop; zrnka zakulacená neb úlomky v ornici a šterku granátosnem.

Černodub (Černoduben) u Budějovic.

Uhlí hnědé; mourovité s kusy lignitu.

Černošín (Tschernoschin) u Stříbra.

Amfibol; na „vlčí hoře“ v čediči pěkné až $1d_m$ dlouhé krystaly. — Augit; stejně velké krystaly, mnohdy vypadnute v prsti; někdy, jakož i amfibol, na hmotu jaspisovitou přetvořen. — Tachylit; v čediči „vlčí hory“.

Černý Kostelec č. **Kostelec nad čer. lesy** u Čes. Brodu.

Uhlí kamenné; slabé vrstvy.

Černý Potok (Schwarzbach) u Krumlova.

Grafit; celistvý až velkolupený, někdy břidličnatý, kře-

menem, kaolinem, a pyritem znečištěný; tvoří 2—14^m/ mocné lože v rule; doly: Schwarzbach-Grafitwerk. — Grammatit; (Tremolith); bílý až zelenošedý poloprůsvitný, v partiích, jako pěst velkých, zrnitě stébelnatých s krystaly v dutinách ve vápenci s amfibolity, na ležatém loži grafitovém v rule. — Kaolin; značně čistý a hojný v ležatém grafitu, také však v tomto v nepravidelných hnízdech; bílý, hnědavý i zelenavý. — Passauit; (orthoklas z části zvětralý); s křemenem, bezprostředně pod tuhou. — Pyrit; v tuze vtroušen.

Čertův Důl (Geiersgraben) u Žamberka.

Grafit; křemenitý ve svoru.

Červené Pečky v. Pečky.

Červený Kostelec v. Kostelec poblíž Náchoda.

Červený Oujezd (Roth Aujezd) u Stříbra.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritu z útvaru permského.

Červený Oujezd (Rothaujezd) u Teplic.

Limonit; hlinitý; vrstvy čočkovité a velice tenké vrstvičkovité v pískovci. — Opál; poloopál; v hnědých jílech leží hlízy černého, hnědého, zřídka žlutavého a tu průhledného opalu, mnohdy smolci podobného a v dutinách hyalith obsahujícího.

Česká Kamenice (Kamnitz — böhmisch) u Děčína.

Chabasit; na „Littenhügel-u“; v čediči překrásné krystaly. — Comptonit; velmi malé, narostlé polokoule, mnohdy na ledviny spojené, povrchu drsného, šedobílý. — Desmin; malé kryst. štětičkovité, s chabasitem v čediči. — Harmotom; velmi malé krystalky, zřídka křížovité srostlice v dutinách čediče s comptonitem a chabasitem. — Levyn; jednoduché krystaly v dutinách čediče. — Limonit; jako písčité konkrece v polích. — Phillipsit; s chabasitem a comptonitem v čediči.

Česká Lípa. (Böhmisch Leipa).

Analcim; „Neubauerberg“; malé, bílé, neprůhledné krystaly, s apofyllitem a natrolithem v dutinách čediče. — Aragonit; v dutinách čediče, jako krystalky jehličkovité na „Neubauer Bergu“ a jinde v okolí. — Apofyllit; na „Neubauerbergu“; čiré tabulky s krystaly analcímu a pěknými štětičkami i kouličkami vláskovitého natrolithu; ve velkých dutinách čedičových. — Bol; tamtéž, v dutinách čediče; na „Horce“ v hlízkách červenohnědých v dutinách breccie čedičové; dříve technicky používán; povstal nejspíše z limonitických hlíz, v témže kamení obsažených a ukazuje místy zřetelný přechod do okru železného. — Bronzit; „Kahlstein“ a „Mückenhahn“; v olivínových koulich, zelenavý a hnědavý. — Calcit; až 3^c/_m velké žlutošedé krystalky obloplché; plochy mnohdy menšími krystalky ostnitě; v breccii čedičové („malá horka“). — Chabasit; s natrolithem, comptonitem a aragonitem (Spitz-Kahl a Neubauerberg) v dutinách čediče;

v novější době u „Pihlu“ ve znělci a „Schwoyce“ v drobě čedičové pěkné drůzy s krystaly na $1\frac{1}{2}\%$ velkými. — Comptonit; tamtéž; velmi malé narostlé kouličky mnohdy v ledvinité tvary srostlé, povrchu drsného, šedobílé; přechody do tabulkovitých krystalů. — Desmin; tamtéž, v čediči. — Granat; „Mückenbahn“ a „Rehdörfel“; na okolních polích v úlomcích křemenitého svoru, červená a hnědá zrna; úlomky ty nejspíše při erupcích čediče z hlubin na den vynešeny. — Kaolin; „Spitzberg“ a „Horka“; žlutavé neb perlové barvy, hnízdivitě v čediči. — Křemen; pazourkovité kusy ve šterku na vých. straně Kahlenbergu. — Levyn; v dutinách čediče, krystaly jednoduché. — Limonit; v písčitých konkréciích na Horce a Kahlenbergu. — Magnetit; Kahlstein a Mückenbahn; malé krystalky v čediči. — Natrolith; Spitz-Kahl a Neubauerberg; čiré až 5% dlouhé jehličkovité krystaly štětičkovité a polokoulovitě skupené; v dutinách čediče a vůbec na trhlinách i v dutinách okolních vrchů čedičových velmi častý, jehličkovitý; plsfovitý i paprskovitě dutiny celé vyplňující (Horka). — Olivin; „Neubauerberg“ „Kahlstein“ a „Muckenberg“ v čediči, koulovité konkrce. — Oropion; „Horka“; ořechové barvy v hnízdech a trhlinách čediče a čedičové breccie; na sev. svahu vrchu „Kosel“ v tuftu čedičovým hlízky šedohnědého až šedočerného. — Phakolith; „Neubauerberg“; čiré, šedavé, průsvitné a leskle krystaly v penetračních dvojčatech; často s natrolithem a apofyllitem v dutinách čediče. — Phillipsit; velmi malé, někdy dvojčatné krystalky v čediči na Neubauerbergu. — Pyrit; v šupinkách malých v čediči Rollbergu a Kahlenbergu. — Skolezit; (?) v čirých nebo bílých jehličkách s natrolithem a calcitem. — Sodalit; „Pihlerberg“; ve zvětřalém, bublinatém čediči. — Steatit; „Neubauerberg“; tmavě, špinavě zelený v dutinách čediče, jehož stěny biotitem tmavohnědým jsou vyloženy. Zda se, že má steatit tedy původ v biotitu. — Stilpnosiderit; povlaky na znělci.

České Chvojno (Kahn-Böhmisch) n. Oustí n. L.

Calcit; různé tvary a druhy v dutinách čediče.

Český Brod.

Azurit; v pískovci permském. — Malachit; s předešlým anebo i samostatně mnohdy i jako tmel pískovce permského; také na trhlinách jako hroznovité kusy.

Český Oujezd (Böhm. Neudörfel) n. Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doly: báň Bennonova, Leonova.

Český Šicendorf (Böhm. Schützensdorf) pobl. Přibislavi.

Calcit; krapnkovitý; visel ze stropů starých štol při jich odkrytí; drůzovitý v dutinách couků. — Galenit; stříbrnosný; ve starých dolech i kusovitý i pěkně krystalický. Dolován již v minulém tisíciletí. Nyní již od r. 1691. doly zdejší opuštěny. — Kyz niklový; ve staré štolě „pekelské“ vtroušen. —

Pyrit; ve staré štOLE „žebračké“. — **Sfalerit**; ve staré štOLE „žebračké“.

Český Weigsdorf viz Weigsdorf.

Český Wiesenthal v. Wiesenthal.

Čivice u Kralovic.

Pyrit; v břidlici kamenečné; doly: baň Rafaelova, Václavská

Čkyn č. **Ckyně** (Tschkyn) u Prachatic.

Orthoklas; na zelenavou, místy tmavozeleně skvrnitou hmotu pseudophitu přeměněn; v žule, uložené do vápence, kterýž poblíž kostela farního se lame.

Čouš (Tschausch) u Mostu.

Hnědé uhlí; doly: baň Antonínova, Beustova šachta Sv. Anny.

Čvrčovice poblíž Buštěhradu.

Uhlí kamenné; na šachtě Václavské.

Dalvice (Dallwitz) u Kar. Var.

Orthoklas; pegmatolith; v tak zvaných žilových žulách, v horské žule vystupujících; poskytuje materiál pro továrny na porcellan. **Retinit**; v univ. sbírce Curiské; červenohnědy průsvitný, voskově lesklý; jako výplň v dutinách křemiteho kamene. Nejspíš z pískovců nejspodnějšího útvaru hnědouhelného. — **Uhlí hnědé**; značná flec počedičová. Doly: baň Alfrediva, Annina, Antonínova, Berthina, Edmundova, Ernestínina, Františkova, Jakubská, Jindřichova, Johančina, Juliina, Karel-Rudolfova, Maria-Karolinina, Mariánská, Othmarova, Přátelská (Freundschafts-zeche), Richardova.

Darová poblíž Rokycan.

Uhlí kamenné; východ. od D., doly: Kašparův, Janův a Annin. — **Pyrit**; v lupcích kamenečných; důl: Moře.

Dattern v. Tattern.

Davidsthal u Falknova.

Limonit; hlinitý. — **Siderit**; s předešlým v písčcích jílech anebo železitých, drobivých pískovcích ve hnízdech a hlízkách. — **Uhlí hnědé**.

Debrno u Slaného.

Galenit; pozorován A. Reussem v bulžníku.

Dehetník u Bojanov.

Deutzendorf (Deitzendorf) u Teplic.

Pyrrargyrit; z dolů stříbrných.

Deutsch Bundesort poblíž Lomnice u Falknova.

Pyrit; v lupcích kamenečných, hnědouhelných; doly: Sv. Jan Nepomucký.

Děčany (Jetschan) u Litoměřic.

Dolomit; na „Babě“, v dutinách čediče. — **Pyrop**; méně kruchý a světleji červený než v Měronicích; s oblázky

zirkonu, spinellu, pleonastu atd.; ve štěrku původně v serpentinu (Srov. Posedlice a Třiblice.) — Pleonast; kulatá zrnka — Spinell; kulatá zrnka. — Zirkon; kulatá zrnka.

Děčín (Tetschen.)

Amfibol; kystalické partie v čediči. — Augit; v čediči pěkné krystalky. — Baryt; tabulkovité, žlutavé krystalky na trhlínách pískovce kvádového až 2 $\frac{d}{m}$ i více dlouhé v drúzách s pískem mechanicky přimíseným a to na povrchu i uvnitř. — Biotit; černavý až zlatožlutý, v čediči na „Birkigtu.“ — Natrolith; v čediči.

Dělouš (Tillisch) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doly: Báň: Agapinova, Andreas Überschar, Anton-Othmar, Anton Überschar, Benignus Überschar, Daniel Überschar, Edward Überschar, Franz-Josef Überschar, Jiřího báň, Simon-Überschar, Theodorova b. a Václavská.

Dibří; mlýn poblíž Hudlic u Rakovníka.

Delvauxit (Bořický); v černohnědých hlízách na výchozí železných rud. — Sférosiderit; ve slepencích kamennouhelných, hlinitý.

Dlažkovice u Litoměřic.

Aragonit; v destičkách a úlomcích vláknitých, řidčeji v tyčinkách ve štěrku. — Diamant; nalezen r. 1869. mezi granáty v brusírně. Zda se, že žlutavý démant tento náhodou jen mezi pyropy se dostal. Vystaven jest v české sbírce muzea Pražského. — Haematit; kulaté a ledvinité oblázky; povstal z pyritu a sideritu. — Limonit; oblázky a tyčinky. — Pleonast; častý jako zrnka zakulacená v písku pyropovém. — Pyrop; původně v hadci, nyní v písku jako větší menší zrnka. Dobývá se ku broušení; provázen jest oblázky amfibolu, augitu, barytu, bronzitu, disthenu, iserinu, křemene, olivinu, pleonastu, spinellu a zirkonu, pocházejících z hornin čedičových a z prahor. — Sadrovec; kousky a úlomky původu krídového (z jílů).

Dlouhé (Dlouhé) u Semil.

Olivin; sféroidický, zrnitý s bronzitem; v čediči (známé koule olivinové).

Dlouhý Oujezd (Lang Ugest) také Jenišův Oujezd u Teplic.

Hnědé uhlí; báň: doly „Anton-Einsiedler,“ Augustin, Sv. Trojice, Eugeniova, Josefa Cal., Marie pomocné, Maxmilianova. — Sférosiderit; shluky v lupcích třetihorních.

Dobkovice (Dubkowitz) u Litoměřic.

Biotit; v čediči; mnohdy uzavřen i v augitu. — Steatit; žlutohnědý v čediči; patrně větráním některého nerostu povstalý.

Dobrá voda (Gutswasser) u Budějovic.

Zlato; v opuštěném důle Barbořině, na žilách křemenných v rule.

Dobranov (Dobern) u Čes. Lipy.

Apophyllit, comptonit a natrolith; v dutinách čediče z „Finkenberglu.“

Dobrá voda (Gutswasser) u Sušice.

Zlato; v žíle křemenné na skále sv. Vintýře jako plíšky.

Dobrčice č. **Dobřice** (Dobschitz) poblíž Biliny u Teplíc.

Siderit šedý neb hnědý a hlinitý, v koulích ze slepenců čedičových.

Dobré (Dobrey) u Nov. Města n. M.

Haematit; dolován z trhlín a loží v břidlicích prahorních.

Dobřany u Stříbra.

Kamenné uhlí; z pánve plzenské.

Dobřejič č. **Dobřejičovice** u Budějovic.

Uhlí hnědé; ve hloubce 10 m. dvě lavice flece asi 2 m. mocné.

Dobřice v. Dobřice.

Dobříč. Poblíž Dušníka u Smíchova.

Calcit; na žilách zdejších rud. — Delvauxit; v žilové hmotě rozsedliny, vržením povstalé, jako hlízky sporé závalečky, jako hrách nebo ořech ale i jako kusy veliké jako vejce, pěst neb hlava, rozmanitých tvarů barvy tmavokaštanové nebo tmavolavínové. — Diadochit; kuličky citronově žluté a hlízy v graptol. břidlicích, kteréž lože limonitu obsahují; také ve visutém ložisku rudním. — Haematit; smísen s limonitem; také mezi Dobříči a Zbuzany „na průhoně“ v šedých a rudých slínkách pískovcových jako závalky velikosti pěstě, slohu oolithického. — Křemen; obecný, amethyst drúzovitý, jaspis i achát v železných rudách zdejších, hlavně v křemenitém hnědeli; žilky a zrnka v rudách zdejších. — Limonit; lože tvrdé, hnědé rudy v Barr. Et, Ee₁ (grapt. břidl.); v rudě zrnka a žilky křemenné; místy haematit a siderit. — Magnetit; celistvý, křemennými žilkami protáhlý, s limonitem, sideritem a křemenem železitým; velmi mocné lože v graptol. břidlicích.*) — Psilomelan; podrížené ve visutém ložisku rudním jako nádech tmavomodrý, neb hnědý a černý povlak. — Pyrit; zřídka vtoušen v žilkách neb hloučcích do rud. — Pyrrhosiderit; vzácný nalezen v drůze jehličkovitých krystalů a ve štětičkách na drůzích křemenné z limonitu. — Sádovec; jako plátky a drůzy na trhlínách rud. — Siderit; proniká železné rudy zdejší; také krystalický v žilkách. — Stilpnosiderit; v puklinkách rudy tvoří kůry smolně přihnědlé.

*) De Helmaekra není tu magnetit, nýbrž pouze limonit

Dobříš u Příbrami.

Haematit a limonit; na šachtě Simonyově (také „na rudě.“)

Doksy (Hirschberg) u Dubé.

Amfibol, augit a biotit; v pěkných krystalcích v čediči na „Krotschnerbergu“; ze zvětralé horniny snadno vypadávají.

Dolanky u Slaneho.

Augit; černý, lasturovitý; v čediči. — Olivín; zrnitý; v čediči

Dolany (D e h l a u) u Kadaně.

Uhlí hnědé; flec počedičova částečně vyhořela; doluje se na báni Antonínově.

Dolní Břiza č. **Břísko** (U n t e r B ř í z) u Kralovic.

Břidlice vitriolové s pyritem spracují se ve Starkově továrně u Hrobčie. — K a m e n n ě u h l í.

Dolní Bučice v. Bučice.

Dolní Grund n. L. (N i e d e r g r u n d) u Děčína.

Uhlí hnědé; doluje se (?)

Dolní Grund (N i e d e r g r u n d) poblíž Warnsdorfu u Rumburku.

Hnědé uhlí; v tufu čedičovem slabá flec, doluje se na báni Anině, Antonínově, Janské.

Dolní Kalná v. Horní Kalná.

Dolní Kramolín (U n t e r G r a m e l i n g) u Teplé.

Limonit; nepravidelné žíly v kryst. břidlicích.

Dolní Lomnice (U n t e r L a m m i t z č. L o m i t z) u Kar. Var. Phillipsit; v čediči.

Dolní Neugrün (U n t e r N e u g r ü n) u Falknova.

Arsenopyrit; na žilách křemenných.

Dolní Perlsberg (U n t e r P e r l s b e r g) poblíž Kynžvartu.

Hamatit; dříve prý se zde dolovávalo.

Dolní Pillmersreuth (U n t e r P i l m l e r s r e u t h) u Chebu.

Limonit; až 3 m. mocná lože a hnízda v prahorní břidlici hlinité.

Dolní Rothava (U n t. R o t h a u); část Rothavy u Kraslic.

Arsenopyrit; lože, hnízda a útržky na žilách křemenných na hranici svoru a prahorních břidlic. — H ä m a t i t; na žilách v okrsku žulovém. — M a g n e t i t; v dolech.

Dolní Rychnov (U n t e r R e i c h e n a u) u Falknova.

Uhlí hnědé; lignit na pyrit bohatý; doly: bář č. šachta Jakubská.

Dolní Vostvorec poblíž Mirovic u Písku.

Rutil; v ornici na polích krystaly až 5 cm. dl. a 5 cm. šir., nedokonale vyvinuté, nejspíš z pegmatitu.

Domažlice (Tausse).

Arsenopyrit; na žilách křemenných v prahorních útvech. — Beryll; velký krystal nalezen r. 1882 mezi D. a Ronšperkem v prahorním kamení.

Doppelburg u Teplíc.

Olivín; zrnitý (v čediči).

Doubice (Daubitz) u Rumburku.

Apoxyllit; malé krystalky s calcitem a natrolithem v dutinách zněle a čediče. — Calcit; ostré šedobílé klence s pře-
dešlým. — Comptonit; v malých polokoulíčkách, mnohdy ledvinitý, povrchu drsného, šedobílý. — Natrolith; na vápence (Kalkofen); až 3/4 m dlouhé, jemné, jehličkovité krystalky ve skupinách polokoulovitých a štětičkovitých; v dutinách čediče. — Sádovec; stébelnatý ve vápenci.

Doubravice u Benešova.

Limonit; v kopci „Borka“ sz. od D. několik slabých žil v břidlicích prahorních.

Doubravka (Dobracken) u Plzně.

Pyrit; v břidlicích kamenečných; doly: baň Barbora. — Sférosiderit; shluky a pecky v pískovci, nad hlavní fleci uhelnou uloženém. Uhlí kamenné; tři flece, z nichž spodi jen místy vyvinuta jest.

Doupov (Duppau) u Kadaně.

Calcit; na „Oederschlossbergu“; v něm tak zvané „Zwerglöcher“, díry způsobené vodou. Nejspíše jsou to vyluhována místa, v nichž zkamenělé kmeny se nalézaly. Srov. Ostrov. — Rubellan; v značných červenohnědých tabulkách z čedičů tmavěšedivých.

Dörsndorf u Kadaně.

Limonit; doluje se na báni Augusta, Leopoldina. — Magnetit s haematitem a limonitem; doly: baň Dorothea, Gabriela.

Drahenky (Dreihunken) u Teplíc.

Hnědé uhlí; doly: baň Mariánská.

Drahkov (Drakova) u Teplíc.

Hnědé uhlí; doluje se na bani Barbora-Leontinské, Filipské, Janské a Libušině.

Drahlín u Příbrami.

Galenit; stříbrnosný na žíle mezi Sádkiem a Lhotkou, kteráž na výchozí limonit, beztvářý baryt, hlouběji chalkopyrit a beztvářý tetraedrit, pak siderit a calcit obsahuje. Na žíle zdejší nalezen poslední dobou obalný klamotvar

dolomitu po barytu. Kutění děje se na Sádecké šachtě (srov. Sádek).

Drahotín (Trohatin č. Trautling) u Hor. Týna.

Beryll; malé krystalky zelenobílé a kusovitý s turmalínem v balvanech žuly. — Chromit; zrna v hadci vtroušena. — Turmalín; s beryllem.

Drahov (Drahles) poblíž Veselí u Třeboně.

Limonit; s haematitem hlinitým slabé vrstvy v jilech třetihorních.

Drahovice (Drahwitz) u Kar. Var.

Uhlí hnědé; malá pánev s předčedicovou flectí asi 6^m/mocnou.

Dražice u Tabora.

Turmalín; velké kryst. v žule pegmatitové.

Drkolnov u Příbrami.

Asbest; na žile „Marie pomocné“, kůře horské podobný, zelenosedý s úlomky calcitu a krystalky jeho posázený. — Galenit; na rudních žilách. — Göthit; v drúzách jehličkovitých a tvarech polokoulovitých až velkoledvinovitých drsného povrchu. — Limonit; v dolech vedle leštěnce. — Siderit; s předešlým.

Drnov u Slaného.

Uhlí kamenné; doly: šachta Leopoldova.

Družkovice č. **Droužkovice** (Trauschkowitz) u Chomutova.

Hnědé uhlí; doly: baň Ignacova, Filipojakubská a Vavřincova.

Držkov u Semil.

Limonit; ve fylitických břidlicích prahorních.

Dřemčice (Třemschitz) poblíž Lovosic.

Pyrop v ornici a štěrku jako zrnka a ostrohranné úlomky s jinými čes. drahokamy (v. Třeblice).

Dřín poblíž Buštěhradu.

Uhlí kamenné; doly: šachta Maria Anna.

Dubá (Dauba).

Pyrit; šupinky větší, menší v čediči z „Aspenkammu“.

Dubice n. Oustí n. L.

Apophyllit; v drobounkých krystalcích, často moučkovitých na krystalcích calcitu nad natrolithem kouličkovitým a nad natrolithem drúzovitým. — Biotit; černé tabulky v čediči. — Comptonit; jako kůra šedobílá a na čediči a nad natrolithem v krystalcích. — Natrolith; bílé, moučkovité kouličky nad comptonitem; také drúzovité skupiny.

Duby poblíž Buštěhradu.

Uhlí kamenné; doly: šachta Františka Josefa, Kateřinina, (také Hoffnungs-schacht), Janská a Prokopská.

Duchcov (Dux) u Teplic.

Uhlí hnědé; panev Žatecko-Teplická; uhlí mnohdy sloh dřevitý ukazuje a často i větší partie dřevnaté mívá. Místy vystupuje až na den; doly: šachta Antonína, Christianova, Dörlingerova, Emmina, Fortschrittschacht, Friedrich-Tagbau, Janská, Kreuzerhöhung vereinigt Grubenfeld, Petra a Pavla, Sv. Trojice, Sylvestrova, Tagbau, doly Unionky (Unionbergwerke) a šachta Viktorinova.

Dürnberg u Jáchymova.

Nasturan; s jinými nerosty uranovými; doly: baň „Hilfe Gottes“.

Dvorec poblíž Prahy.

Calcit; tuf vápenný s otisky listů a větviček; mnohdy stalaktický (krapníkovitý).

Dyleň (Tillenberg) poblíž Meyersgrunu u Chebu.

Amfibol; ve svoru křemenitem. — Andalusit; na jz. svahu u „Rumpelmühle“ a j.; krystaly přes 1 $\frac{d}{m}$ velké; šedočervené nebo broskové a tlustě stébelnaté massy; krystalky jsou často ohnuty, polámaný a křemenem zase slepeny; také brekie křemene a andalusitu se naskytají. Obal jest slídnatý; mateční hornina jest z křemene, turmalínu, slídy a chloritu a pochází ze svoru. — Bucholcit; jemné vláknité, až jako ruka široké lamelly žlutavé, zelenavé a šedavé barvy, s chloritickou, zelenošedou slídou; obyčejně samostatně, někdy jen ve společnosti andalusitu. — Granát; pěkné, malé krystaly v křemenitém svoru, místy velmi četné; dříve se dobývaly. — Ilmenit; ve svoru křemenitém místy s turmalínem a amfibolem; vzácný. — Turmalín; ve svoru.

Ebmeth č. **Emeth** u Falknova.

Galenit; opuštěný důl.

Eibenberg v. Kraslice.

Ejpovice (Eipowitz) poblíž Rokycan.

Hämatit; oolithický nebo čočkovitý; přechází místy do cel. lesklé rudy železné. (Barr Et Dd₁; doly: Ejpovické hory. — Uhlí kamenné; slabá flíčka v kutišti dostižena.

Eisendorf (na bavorské hranici) u Hor. Týna.

Siderit; zrnitý v rule; většinou na limonit přeměněn; doluje se.

Eisenstein poblíž Hartmanic u Sušice.

Disthen; na „Panciři“ (Panzerberg) široké, prismatické krystaly; světle zelený, bílý a modře žíhaný; i kusovité partie.

Eisenstrass poblíž Nýrska u Klatov.

Granát; na jezeru „Eisenstrasském“; poloprůsvitné krystalky ve svoru. — Turmalín; černé krystaly a stébelnaté partie v křemeni.

Emeth v. Ebmeth.

Engelsburg u Kadaně.

Magnetit; kryst. až 3 cm. velké, vrostlé do hadce, také kusovité massy, čisté nebo s granátem, augitem, amfibolem smíšené. — **Pikrosmin**; zelenobílé až šedavé až tmavozelené na hranách průsvitné aggregáty s magnetitem a dolomitom na loži v rule. — **Serpentin**; drahý; čízkové až olivové barvy; lože. — **Steatit**; bílý, velkolupenný nebo paprskovitě lupenatý, na loži magnetitovem.

Ertýn viz Rtyň.

Ervénice viz Rvenice.

Falgov č. **Horka** (Falgendorf) Jičína.

Olivin; ode Ždírcce, v melafyru, přeměněn na hámтит v malinkých krystalech, kteréž snadno se přehlédnou.

Falknov n. Ohří (Falkenau a. d. Eger).

Anthracit; v lignitech třetihorního útvaru. — **Limónit**; ve svrchních vrstvách třetihorních jako vrstvy nebo duté geody, zřídka s ledvinitým nebo plátovitým sfärosideritem. — **Pyrit**; v hnědém uhlí. — **Siderit**; v nejvyšších vrstvách třetihorních hnízdovité nebo hlízovité partie (sfärosiderit). — **Succint**; z „Bodenu“; v malých hnízdách a partiích z hnědého uhlí. Uvnitř čerstvý, zevně však přeměněn a hnědé zemské smůle podoben. — **Uhlí hnědé**; značné flece uhlí „plynového“, předčedičového; počedičová floc jen asi 4 m. mocná, k Tisové mohutnější. Doly: bahn Karlova, Engelbertova, Jiří-Josefova na Hardtu, Sv. Trojice a Zvěstování p. Marie. — **Vivianit**; v hlíně.

Felbabka u Hořovic.

Haematit; seménková ruda; doluje se na „Vostrým“.

Fischern u Kar. Var.

Hnědé uhlí; doly: bahn Annin, Ferdinandova.

Fleissen u Chebu.

Limónit; na „Eisenbergu“, ve spojení se žilami křemene z okrsku svorů.

Františkov (Franzensthal) u Třeboně.

Limónit; slabé vrstvy v třetihorních vrstvách.

Františkovy lázně (Franzensbad) u Chebu.

Epsomit; výkvět na rašeliníštích z jara. Také tu a u Zaječic nalezá se Karstenův Reussin v malých krystalech (t. j. zvláštní, 31% Mg SO₄ obsahující, sůl glauberova, kteráž jest vlastně směs mirabilitu a epsomitu). — **Fichtelit**; voskovitý v lístcích na skulinách dřev, často se v rašelinách naskytajících. — **Melanterit**; v rašelinách. — **Mirabilit**; na pláních v okolí, majících za podklad mineralní rašelinu 3—6 m. mocnou; vykvetá po předchozích deštích, v podobě bílého neb žlutého krystalického povlaku. Větší krystaly mnohdy v rašelině se naskytají. Čištění slouží k léčení. — **Obsidian**; jako průvodčí lav z vyhaslé

sopky „Kamerbühlu“, také jako černé kousky nebo jako pemza. — Olivín; na „Kammerbühlu“; ve struskovitě lávě, mnohdy velmi čistý a jako hrách veliký, zelený až granátově červený (Hyalosiderit). — Opál; hyalit; na „Kammerbühlu“ mléčné, poloprosvitavé, stalaktické povlaky na kusích lávy, hlavně na záp. svahu hory; tak zvaný „Kieselguhr“; práškovitá, křemitá hmota, v podstatě ze samých drobnohledných skořapek rozsivkových složená. — Pyrit; v rašelinách naskytají se v hloubce asi 1 $\frac{1}{2}$ m celé vrstvy rostlin rašelinných, na pyrit přeměněných. Pyrit povstal působením hniјících latek na sírové soli a sice redukcí jich na sírník. — Sadrovec; malé krystalky v rašelinách. — Vivianit; hnízda v rašelinách.

Friedland.

Osteolith; na „Grádecké hoře“ mezi sloupci čediče, sněhobílý zemitý, rozkladem z čediče povstalý.

Friedstein u Turnova.

Křemen; Chalcedon; na Ještědu ve hlízách mnohdy uvnitř dutých, velikosti různé v odrůdách: achát pevnostní, karneol, kacholong. Obvykle v prsti, původně však v mandlovcí melafýrovém.

Frischwasser u Vrchlabí.

Haematit; lesklá ruda železná ve vrstvách prahorních.

Fugava (Fugau) u Sluknova.

Limonit; v písčitých konkréciích z pískovců.

Gabhorn u Kar. Var.

Hnědé uhlí; doly: báň Filipo-Jakubská, Jan-Jiříkova a sv. Trojice.

Ganghof poblíž Biliny u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: báň Adolfova, Františka-Josefova a Hesse-Braunkohlenbergwerk.

Gfell poblíž Ostrova u Kar. Var.

Hnědé uhlí; doly: St. Anna Grubenmass I. und II. — Limonit; při hnědém uhlí.

Giebacht viz Kammerdorf.

Glasberg v. Kraslice.

Goldbach na bav. hranici u Plané.

Rutil; Nigrin a Sagenit; malé zakulatěné kusy v rule.

Goldbrunn samotná u Ašu.

Zlato; kdysi prý ve fylilitu obsaženo bylo.

Goldenhöhe u Jáchymova.

Aktinolith; na báni „Janské“ z „Kaftbergu“, světle-zelený s magnetitem. — Arsenopyrit; se sfaleritem. — Asbest; báň Kohlreuterova, tamže; v magnetitu; štětičkovité a paprskovité aggregáty. — Biotit; báň Janská; tmavozelený v směsi s magnetitem v amfibolitu. — Chalkopyrit; se sfaleritem

v dolech. — **Greenokit**; na starých štolách na blejnu, s magnetitem smíšeném v hnízdech. — **Kassiterit**; v greisenovitých žilách z prahorních břidlic hlinitých a na haldách. Doly: Frischgleichzeche, baň Janská, Neu Gottlob-Victoria-Dreikönig und Mathäe-Zeche. — **Magnetit**; s blejnem, chalkopyritem atd. — **Pyrit**; na Kaßbergu se sfaleritem. — **Pyrrhotin**; se sfaleritem na Kaßbergu. — **Sfalerit**; s magnetitem, chalkopyritem, pyritem a kassiteritem v dolech. — Mimo uvedené nerosty ještě ve zdejších prahorních horninách: granát, vesuvian, chlorit, a mfiol, a křemen.

Grafengrün u Plané.

Chalkopyrit; na zkusném dole poblíž sklárny zdejší objeven vedle smolné rudy měděné a malachitu na žile křemené ve svoru. — **Galenit**; na žilách křemenných ve svoru. — **Malachit**; tamže.

Grauesau u Falknova.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Antoniíně a Mariengewerkschaftu.

Grasengrün u Kar. Var.

Limonit; bobová ruda; v tak zvaných lišcích dírách

Grasset u Falknova.

Magnetit; doly.

Grundmühlen u Teplíc.

Hnědé uhlí; doly: baň Leopoldinina.

Grün u Kar. Var.

Galenit; žilovitý, z krychliček složený; dobývati se začal před několika lety.

Grün u Chebu.

Galenit; na žile zrnitý. — **Zlato**; blízký „Goldbrundl“, v prahorních břidlicích hlinitých, má prý jméno od toho, že v něm zlatá zrnka nalézána byla.

Grünberg v. Kraslice.

Grünlas u Falknova.

Succinit; tmavě medové barvy; průsvitný; jako výplň dutin v markasitu, častém v uhlí hnědém. — **Markasit**; ve hnědém uhlí s pyritem. — **Uhlí** hnědé; mourové nebo na markasit a pyrit bohatý lignit; flec předčedičová na 8^m/ mocná. Doly: baň Aloisia, Annagewerkschaft, Antonigewerkschaft, Apollonia, Franciscus, Franz-Xaver, Josefa Cal., Karoligewerkschaft, b. Kateřinská, Rudolfigewerkschaft, Sv. Kříže baň (Heiligen Kreuzzeche), Václavská.

Habersbirk u Falknova.

Křemen; jaspis porcellanový, povstalý z jílu vypálením. Vypálení dělo se horícím ložem lupků na pyrit bohatých. — **Pyrit**; v lupcích hnědouhelných; těch užívá se ku výrobě

ledku, skalice a kys. solné i sírové (báň sv. Petra a Pavla). — Siderit; s hlinitým limonitem v hnízdech na písčitých hlínách nebo železitých, sypkých pískovcích třetihorních; do nedávna se doloval. — Uhlí hnědé; flec předcedicová značné mocnosti; flec počedicová vyhořelá; doly: báň Bohumírova (Gottfriedz.) Floriánova, Ignáciova, Liebigova šachta, Matoušova b. a Petra a Pavla důl (tu se i pyrit doluje).

Habrovany u Oustí n. L.

Calcit; malé kryst. na comptonitu. — Comptonit; paprskovitý na trhlinách čediče.

Habry (Habern) u Časlavi.

Granát; fialově hnědá zrna a krystaly neúplné v žule. — Křemen; křišťál i záhněda; až 2 $\frac{1}{2}$ _m dlouhé krystaly.

Hackenhäuser u Plané.

Limonit; ve vrstvách i přes metr mocných s křemenem smíšených; v rule.

Haadorf u Kadaně.

Magnetit; důl na hranici svoru a žuly.

Háje u Příbrami (pošta Příbram).

Göthit; drůzy nezřetelných, jehličkovitých krystalů a ledvinité agregáty, s drsným povrchem; také kusovitý, vláknitěho a stébelnatého slohu; s dolomitěm a blejnem paprskovitým (wurtzitem).

Halbgebäu, poblíž Hazlova u Ašu.

Limonit; na křemenných žilách ve svoru.

Halbmeil u Jáchymova.

Kassiterit; v sejpech, dříve dolovaných. — Turmalin; jako hnízda v křeměni poblíž žuly; černý.

Hamr (Hammer) u Mostu.

Hnědé uhlí; značná flec; doluje se na báni Antoniíně a Himmelfürst.

Hannapetrshau u Vrchlabí.

Haematit; lesklá ruda železná v prahorních vrstvách.

Harachov (Harrachsdorf) u Jilemnice.

Baryt; nezřet. krystaly a ledvinité drůzy, s pyromorfitem, cerussitem, galenitem a fluoritem na žile granitu. — Cerussit; nezřetelné kryst. v barytových, mulmem oloveným vyložených dutinách. — Fluorit; žlutošedý, kusovitý a vtroušený s barytem srostlý a smíšený. — Galenit; kusovitý, vtroušený a také do barytu vrostlý; dolován do nedávna; v granitu. — Pyrit; s galenitem. — Pyromorfit; většinou nezřetelné krystaly v dutinách drůzovitých barytu.

Hartmansgrün u Žlutic.

Křemen; amethyst v prahorních útvech okolí.

Hasel poblíž Čes. Kámenice u Děčína.

Natrolith; „Kaltenberg“; jehličky v dutinách čedice. — **Olivín**; tamže; zrnité aggregáty, až 1 dm. v průměru mající.

Haselbach u Falknova n. O.

Hnědé uhlí; doly: šachta Vavřincova.

Haslau (H a z l o v) u Ašu.

Albit; dvojčata až 1 cm. velké, ob. žlutohnědá na zrnitém egeranu; také v dutinách, drůzovitých; kusovitý a jemnozrný, ba i ve vrstvách až 2 dm. mocných v břidlicích egeranových, v žule uložených. — **Augit**; diopsid; blízký sahlitu; šedozelený, stěbelnatý nebo hrubozrný, pevně s vesuvianem a křemenem srostlý na vápenci v žule. — **Grammatit**; bílý stětičkovitý, vláknitý se zrnitým vápencem; řídkěji v menších partiích zrnitý. — **Granát**; žlutohnědé neb hyacintové kryst. až 3 cm. velké, v křemeni neb na egeranu a albitu v břidlicích egeranových. — **Hercynit**; malá černá mdlá zrnka, neurčité tvary osmistěnově shlučené v kusovité partii; v těchto jsou malá žlutošedá zrnka k o r u n d u. Také v kusích hranatých plotnách na polích, a mezi amfibolitem a amfib. břidlicí. — **Opál**; obecný v hlízách; žlutobílý až medový, uvnitř hroznovitým chalcedonem vyložen. — **Vesuvian**; „Burgstallgraben“; známý pod jménem **egeran**; v dlouhých, hnědých kolmo ryhovaných, zevně někdy perletově lesklých, v drůzy spojených, obyčejně stětičkovitě, zřídka rovnoběžně shlučených krystalech. Mezery krystalů vyplněny albitem (periklinem), řídkěji křemenem; v břidlicích, egeranových; poblíž periklinu, rozdělují se povrchně na jehličky (větráním) nebo jsou rozežrané.

Hauenstein u Jáchymova.

Kerolith; v čediči. — **Magnetit**; bílé neb zarůžověle, soustředně miskovité, paprskovité a hroznité aggregáty, někdy zevně krystalické; v dutinách znělce. — **Phillipsit**; velmi malé krystalky v dutinách čedice a znělce.

Havírna v Krkonoších: část P a s e k u Jilemnice.

Augit; „malakolith“ s vápencem v kryst. břidlicích.

Havlovice (H a w l o v i t z) u Domažlic.

Arsenopyrit; s chalkopyritem, pyritem a s f a l e r i t e m na úzké křemenité žíle ve svoru.

Havraň (H a w r a n, H a b e r n) u Mostu.

Hnědé uhlí; flece menší mocnosti; doly: Archanděl-Gabriel, baň Concordia, Ferdinand, Karolina, baň Rozinina I. a II. a Václavská.

Hedwigsthal huť poblíž Tremošnice u Čáslavi.

Magnetit; vtroušený do amfibolitu, uloženého do ruly.

Helkovice u Jilemnice.

Limonit; lože v prahorních vrstvách mezi H. a Škodějovem.

Hengstererben u Jáchymova.

Kassiterit; kusovitý, zrnitý a kryst. v hnízdách neb položkách neb šňůrách, obyčejně vtroušený v greisenu, tvořícím žily v žule. Dobývá se již od r. 1545; důl sv. Mořice. — Topas; jako jehličkovité krystalky, vzácný. — Turmalin; v žule jako černé sloupečky. — Uranit; nahodile v žilovém kameni žil kassiteritových.

Herrnberg poblíž Mar. Lázní.

Křemen; v lomech šterkových přepěkně drůzy a methystu. — Manganit; v lomech šterkových; v křemeni ruly. Také ve slídě železné a grafitu.

Hertenberk (Hartenberk) u Falknova.

Galenit; na žilách ve svoru. — Granát; v eklogitové hornina a mezi H. a Lochem lámané, červenohnědý. — Smaragdit; v eklogitové hornině, bělavé až šedé jehličky.

Hetov (Hettau) u Teplic.

Augit; v čedici velmi častý; černé až olivové barvy.

Hiršava (Hirschau) u Domažlic.

Hypersthen; v amfibolitech č. břidlicích amfibolových.

Hirschenstand u Kraslic.

Haematit; v úlomkovitém křemenci z okolí s rozmanitými rudami manganovými. — Hnědé uhlí; doly: bahn Hedvičina a Kohlgrab. — Kaolin; lože nečistého k. ve zdejším močálu. — Kassiterit; kusovitý, zrnitý a krystalický v hnízdech neb položkách a šňůrkách v greisenu. Velké sejpy cínovcové dříve velmi rozšířené, nyní jen na „Hirschkopfu.“ — Orthoklas; velké více méně vyvinuté krystaly v úlomkovitém křemenci mezi H. a Sauersackem. — Pyrolusit; dříve dolován; na žilách haematitu všude přimísen. — Turmalin; jako sloupečky srostlé v žule černý. —

Hlasivo poblíž Ml. Vožice u Tábora.

Calcit; na žilách rudních v rule nalezeny krystaly s dolomitem a barytem. — Křemen; krystaly různě, většinou tmavě zbarvené v dutinách drůzových. — Sfalerit; na žilách rudních vzácný. — Stříbro; zubaté a drátovité s galenitem a sfaleritem, kdysi na žilách v rule se objevovalo..

Hlávkov (Lubigau) u Žlutic.

Osteolith; porózní, jemné, partie s uhlič. vápenatým smíšené; barvy šedavé a žlutošedé; v hnízdech a žilách tufu čedičového. —

Hlinná (Hlinai) u Litoměřic.

Uhlí hnědé; poněkud dřevnaté, s vtroušeným uhlím smolným.

Hlinné (Hlinei) u Nov. Města n. M.

Haematit; krevel v hlinitých břidlách dolován.

Hlinsko u Chrudimi.

Andalusit (Chiasolith); u nádraží i v zářezích železnice

ve fyllitu; sloupečky, růžové, obyč. až 1 cm. dl. a $\frac{1}{8}$ cm. tl. a ukazují kříž.

Hloupětín poblíž Prahy.

Na báni sv. Barbory hledáno zde uhlí kamenné v útvaru silurském.

Hluboká u Budějovic.

Křemen; zkřemenělé kmeny araukaritů v rybníce „Bestřevě.“

Hodina u Kralovic.

All ofan; nalezen zde a uložen v c. k. miner. kabinetu ve Vídni.

Hodkov u Ledče.

Turmalin; stébla v hrubozrné žule.

Hodkovice (Liebena u) u Liberce.

Achat; v melafýru zdejšího rozmanitého druhu a rozmanité velikosti. — Hydrargillit; bílé perleťové lesklé šupinky, povstale přeměnou orthoklasu; ve zdejších porfýrech.

Hodušín u Milevska.

Grafit; v rule z okolí.

Hodov poblíž Ouval u Čes. Brodu.

Limonit; v lese „Fiderholz“ jsou v nejvyšších vrstvách spodního kvádrového pískovce až na 1 m. hloubky zrnka písková zemitým limonitem spojena. To způsobeno četnými železitými vodami okolními.

Hodovice u Budějovic.

Galenit; se stříbrem, pyritem, křemenem a sfaleritem. — Stříbro; v tenkých listcích na křemeni a galenitu s pyritem a sfaleritem.

Hochgart u Kraslic.

Haematit; v křemenci ulomkovitem.

Gochofen u Kraslic.

Granát; větší krystaly v cel. haematitu, místy na limonit přeměněn. — Haematit; s magnetitem; doluje se na „Hieronymus-Bingerzeche“. — Kaolin; červený a bílý na báni Bingerské ze zvětralé žuly. — Magnetit; s haematitem, amfibolem, aktinolithem a chloritem; žilovitě v žule vedle žilek a hnízd pyrolusitu; obsahuje i šupinky uranitu. — Melopsit; j. z. od Nejdku, na uvedené báni Hieronymské kusovitý, žlutavý až šedě neb zelenavě bílý, nidly, průsvitný v položkách a hlízách v křemité žilové hmotě žil haematitových; tyto prošlehují horninu amfibolitovou, granat obsahující. — Uranit; na báni Hieronymově; žlutozelené kryst. lístky, nahodilě ve vedlejších kamení žil křemenných, haematit obsahujících. — Ostatně srov. Nejdek.

Holejšov v. Holíšov.

Holetice u Chomútova.

Hnědé uhlí; doly: bán Eduardova, Ferdinand-Amalia, František-Josef, Maria-Anna.

Holišov č. Holejšov (Holleischen) u Stříbra.

Galenit; s cerusitem, pyromorfitem a křemenem na žilách v kryst. břidlicích hlinitých.

Holoubkov poblíž Zbirova u Hořovic.

Haematit; doluje se (Barr. Et Dd₁) na báni „Ouzky“ (Ausker Zeche).

Holubí Kout při Mirošově u Plzně.

Uhli kamenné; důl Františka Josefa.

Holubín (Hollewing) u Teplé.

Limonit; v břidlicích nepravidelné žíly, uzly a útržky.

Holubov u Krumlova.

Opál; s chalcedonem ve zvětralém serpentinu a na něm.

Holzbach u Jáchymova.

Argentit; na báni hr. Bedřicha dříve hojný. — Galenit; žíly, obsahující galenit ve svoru. — Haematit a limonit; na báni Segengottes.

Hora sv. Kateřiny (Katharinaberg) u Mostu.

Argentit; na Mikulášské žíle. — Arsenopyrit; na žilách křemenných v rule. — Baryt; kusovitý, zrnitý i krystalický na žilách rud stříbrných. — Bornit; stříbronosný s měděnými a stříbrnými rudami. — Chalkopyrit; na žilách v rule; provází žíly stříbrné; z částí pestře naběhlý a calcitem provázen. — Fluorit; v červené rule. — Galenit; žíly ve svoru; doly: bahn Kateřinská. — Pyragyrit; většinou tvoří nalety, také však vtoušený se stefanitem, galenitem, arsenopyritem, calcitem, dolomitom a fluoritem na křemenných žilách v rule. — Redruthit; na Mikulášské žíle; stříbrnosný. — Tetraedrit; na Mikulášské žíle.

Hora sv. Václava (Berg a. Böhmerwalde) u Hor. Týna. Turmalín; stébelnatý, černý v křemeni.

Horka u Jičína v. Falgov.

Horky (Bergstadt b. Tábor) u Tabora.

Galenit; na žilách stříbrnosný; doly Sv. Trojice.

Horn poblíž Lokte.

Hnědé uhlí; doly: bahn Barbořina, Filipojakubská, Josefská.

Horn poblíž Oloví (Bleistadt).

Galenit; na žilách ve svoru. — Limonit; se sfärosideritem.

Horní Brand (Oberbrand) u Jáchymova.

Kassiterit; v žule greisenovitě; důl: Morgenroth-zeche.

Horní Bučice v. Bučice.

Horní Kalna (a dolní) poblíž Nové Paky.

Azurit; na lupcích permských. — Covellin; (?) tmavosědý, černý a zemitý v lupcích permských. — Malachit; v lupcích. — Měděná čern; s covellinem.

Horní Krupka (Ober Graupen) u Teplic.

Apatit; „Abendsterngang“, vzácné zelenavé krystaly. — **Arsenopyrit**; s pyritem někdy na žilách samostatných. — **Baryt**; žíly: Quarzflächen a Kreuzgängerflächen v revíru Mückenbergsckém, skládají se z kassiteritu, slídy, barytu, fluoritu a kaolínu. — **Chalkopyrit**; Knötlerrevier; dosti častý; často povlácí kassiterit irisující pokožkou. — **Fluorit**; bleděmodré neb zelenavé krychle, obyčejně pyritem tenounce pokryté na dutinách drůzových ze žil, kassiterit obsahujících, v žule (Hörlgang, Mückenberger Revier, bezbarvé s modrým vnitřkem). — **Galenit**; vzácný na žilách cínovcových. — **Hämatit**; častý na žilách cínovcových v Mückenbergsckém revíru. — **Kassiterit**; krystaly tvoří jednotlivá zrna neb celistvé partie v křemenu nebo nakritu. V dutinách drůzových s dolomitem a fluoritem dvojčaté krystalky. Doluje se na horní a dolní štole Antoniň, na Martinské štole a na Tagesstrecke. — **Křemen**; bílé nebo čiré dlouze sloupkovité krystalky, na žilách kassiteritu. — **Malachit**; na žilách cínovcových a v staré štole stříbrné zemité z chalkopyritu; v revíru Mückenbergsckém a Steinknochensckém jako výplň trhlin. — **Měď**; žíla: „Unverhofft“ v Mückenbergsckém revíru; v malých tříštkách na porfýru cínovec obsahujícím. — **Molybdänit**; Knötler Revier, na žilách cínovcových vzácný. — **Nakrit**; v žile křemenné, kassiterit obsahující. V něm bývá kassiterit vrostlý. — **Orthoklas**; v porfýru, dříve „syenitovým“ nazývaném; mění se na kaolin. — **Pyrit**; tvoří samostatné žíly; také však na cínovcových žilách je častý; jinde vzácný a zmenšuje bohatost rud. — **Scheelit**; řídké, bělavé i žlutavé krystalky. se špinavě zeleným fluoritem; také na krystalech křemene. — **Skorodit**; na cínovci v Mückenbergsckém revíru. — **Steatit**; křemen kassiterit obsahující přechází často v steatit. — **Topas**; malé krystaly na cínovcovém loži. — **Wismuth**; v drůzách křemenných na kassiteritu; také v útržcích nad i pod žílou „Quarzflächen“ v revíru Mückenbergsckém. — **Wolframit**; zde jen vtroušený v malých partiích.

Horní Lanov (Oberlangenau) u Vrchlabí.

Vivianit; šedo a zelenomodré, z části úplně vyvinuté krystaly (až $1\frac{1}{2}$ cm) na bituminósní hnědočerné, slinité břidlici permské. Původ jeho nejspíše organickými zbytky (koprolithy) ve zdejších měděnosných břidlicích vysvětliti se dá. Zbytky ty poskytovaly potřebnou kyselinu fosforečnou.

Horní Lánice u Příbrami.

Calcit; ve zkušném dole jako krystalky. — **Galenit**; na žile křemité v žule s pyritem, chalkopyritem, sfaleritem a dolomitem. — **Křemen**; krystalický a kusovitý na žile, galenit obsahující. — **Laumontit**; na trhlínách zelenokamů.

Horní Litvínov (Oberleutensdorf) u Mostu.

Albit; krystalky s křemenem v porfýrech okolí. — Uhlí hnědé; značná flec; doly: František Adam, a Filipská baň.

Horní Roketnice (Ober-Rochlitz) u Jilemnice.

Allofan; tenké, hroznité povlaky šedavé nebo modravé barvy, na rudách měděných. — Anglesit; hroznitý a ledvinitý, zeleně zbarvený, na ložích rudních. — Augit; celistvý neb velmi jemnozrný, bílý malakolith v čokách až 3 m. mocných ve vápenci; trhliny jeho jsou vyplněny nerosty četnými, čímž podobá se augitickým rudonosným vrstvám Skandinávie. — Azurit; tenké povlaky. — Bindheimit; zemitě zrnité, měkké partie, čízkové neb citronové barvy jako povlak dutin křemene; ve vyšších polohách rudních loží. — Bornit; na trhlínách malakolithu v křemeni. — Cerussit; malé lesklé krystalky neb krystalové partie, šedé až hřebíčkové barvy; častý na rudných žilách. — Chalkopyrit; s bornitem. — Chrysokolla; nálet na svoru ze starých hald na rudách. — Cuprit; zemitý, rezavý až cihlový, ve směsi s jinými hmotami na bornitu a chalkopyritu. — Diopsid; na trhlínách malakolithu, v němž, jakož i v blízkém vápenci přicházejí: asbest, epidot, orthoklas a někdy fluorit. — Fluorit; zrnitý, hlavně ve vápenci rudonosném. — Galenit; na rudních ložích měděných. — Hemimorfit; paprskovitě koulovitě, světle blankytně zbarvené aggregáty na rudních ložích. — Malachit; koulovitý, paprskovitý, celkem ale vzácný; většinou obsahuje mnoho zinku. — Měď; zemitá a vzácná. — Měděná modř; hroznité a ledvinité, chalcedonu podobné, modré aggregáty. — Měděná čern; zemitá, černá, v dutinách křemene i jako v dendritech; na rudných ložích. — Minium; nálety zemitě, barvy červánkové s částicemi cerussitu. — Neolith; povlaky na omak mastné na trhlínách malakolithu; místy zemitý; obsahuje něco mědi. — Orthoklas; velké, červenavé krystaly odtud nalézají se v universitní sbírce Vratislavské. — Pyromorfit; v malakolithu na rudných ložích; krystaly neb koulovitě a bradavkovitě aggregáty žlutavé barvy. — Redruthit; s bornitem. — Sfalerit; s ostatními nerosty v malakolithu. — Stříbro; vzácné na křemičanech měděných. — Tetraedrit; antimonový na rudných žilách.

Horní Stupno poblíž Rokycan.

Uhlí kamenné; doly: baň Aloisiina, Annenská, Eugen Filip a Jakubská, Michalská.

Horní Schönbach u Chebu.

Cinnabaryt; doly v 16. století na cinnab. s rudami železnými; C. tvoří nálety a kryst. partie na i ve křemeni.

Horní (Ober) Schossenreuth u Chebu.

Hnědé uhlí; dolovávalo se na štole Petra a Pavla.

Horní Zandov (Ob. Sandau) poblíž Kynžvartu u Plzně. Bucholzit; jemněvláknitý v křemeni ze svoru.

Horoušany (Horauschen) u Horš. Týna.

Chalkopyrit; na haldách opuštěných dolů na malachit přeměněný; vtroušený do žil křemenných a vápenitých.

Hory matky boží (Bergstadt unserer Lieben Frau) u Sušice.

Galenit; žíly v rule; doly dávno opuštěné.

Hořany (Hareth) u Mostu.

Hnědé uhlí; doly: Blumenkron Braunkohlenwerk.

Hořejší Bříza (Bříz-Ober) u Plzně.

Pyrit; ve břidlicích vitriolových z kam. útvaru. — Uhlí kamene; flec asi 2 stopy mocná, lupkem proložená. Doly: baň Antonínova, Barbora- Josef- Maria- Václavská. Nanebevstoupení Krista a Prokopská, Jakubská, Jana Nepom., Karolina Antonín I.—VI. a Annenské bání, Marianská a Václavská Theres a Makariova b; Vítova a Konrádova, Všech Svatých.

Hořejší Jiřetín (Ober Georgenthal) u Mostu.

Uhlí hnědé; značná flec; doly: Oberleutensdorf-Georgenthaler Braunkohlenwerk.

Hořejší ves (Oberdorf) u Plané.

Psilomelan; na „kraví hoře“ ve velkých křemenných bavlanech jako drůzy. Krystaly křemenné jsou ledvinitým psilomelánem povlečeny; — Uranit; na „kraví hoře“ malé zřetelné krystalky v křemenu z ruly.

Hořelice poblíž Unhoště.

Aragonit; v pseudomorfose po oolittech na „krahulovské štole.“ — Diadochit; v záp. „krahulovské štole,“ ve visutém rud železných, jako hlízky a hroznité tvary barvy žlutohnědé. — Chamoisit; prostoupený sideritem; lože v silurském út. Barr Et Dd₄. — Haematit; se chamoisitem. — Limonit; přeměnou z předešlých dvou povstalý. — Pyrit; v zrnkách ve vrstvách rudních na „Krahulově.“

Hořenec u Chomútova.

Aragonit; výtečný a světoznámý, většinou pruhledný; krystaly přes 1 dm. dlouhé, žluté neb zelenavé, mnohoploché, mnohdy dvojačné, také troj i čtverčata; v trhlinách několik metrů velkých v čediči leucitovém. — Augit; v čediči velmi častý. — Olivín; se zřetelnými plochami, v čediči.

Hořenice (Horschenitz) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doluje se na báni „Aloisia.“

Hořovice.

Baryt; na trhlinách v loži haematitu. — Haematit; oolithický doluje se Barr. Et. Dd₁. — Limonit; ve visutém lože oolithického haematitu. — Siderit; sfärosiderit; s haematitem v ložích i samostatně čočkovitý, celistvý, v ložích, útržcích a hnízdech; obyčejně v limonit přeměnen. — Železo; v meteoritu; viz Žebrač.

Hostinné (Arnaud) u Vrchlabí.

Pyrop; v písku potočným naplaven.

Hostokreje u Rakovníka.

Uhlí kamenné; svrchu malá flíčka 8 palcová ve hloubce 45 sáhů tři mocné flece (6, $4\frac{1}{2}$ a $7\frac{1}{2}$ stop) oddělené lupky a pískovci. Výtěžek uhlí r. 1874. 800.000 cel. centů; doly: bán Ignátova.

Hostomice u Teplíc.

Aragonit; většinou jemnovláknitý, často přepěkný, v trhlinách čediče; také v krystalech a stebelnatý. — Uhlí hnědé; doly: bán Josefská, Sv. Štěpána a Sv. Ignáce.

Houska u Dubé.

Hauyn; v čedičových slepencích. — Rubellan; jako deštičky značně velké barvy červenohnědé na „Lípové hoře“ v tmavošedém čediči. — Sodalith; na „zámeckém vrchu“ v zrnkách a nezřetelných sloupečcích modré a zelenavé barvy s amfibolem a calcitem, v červenošedém konglomeratu čedičovém.

Höfel poblíž Blatna u Jáchymova.

Turmalin; ve svoru poblíže žuly; černý.

Hrabačov u Jilemnice.

Azurit; s malachitem. — Chlorofäit; zelený, vzniklý přeměnou olivínu v malafýrech. — Malachit; ve visutém i ležatém pískovců permských; uložen jest v bituminosní, břidličnatý slín, kterýž zde až 6 cm. velké koprolithy obsahuje, jichž původní hmota místy hlinitým azuritem a malachitem jest vytlačena.

Hrádek poblíž Bíliny u Teplíc.

Markasit; paprskovitě ledviny, četné v opuce; mnohdy m. rostlin impregnuje stébla rostlinná, kusy dřev atd.

Hranice u Kolína.

Pyrop; v serpentinu; druhdy byl sbírán.

Hradové č. Hradecké Strimelice (Hrad o. Kammerburger Strimelic) poblíž Čer. Kostelce.

Chalkopyrit; s bornitem na žílách (?) ve fyllitu; žíly ve vyšších vrstvách azurit a malachit ve spodnějších galenit obsahují.

Hracholusky u Rakovníka.

Baryt; zřídka pokrývá krystalky calcitu z Barr Et C. — Calcit; bledě šedé až 3 cm. velké, čočkové krystaly v Barr Et. C. — Pyrit; v kamenečných břidlicích.

Hrapice viz Rapice.

Hrbek důl poblíž sv. Dobrotivé u Hořovic.

Beraunit; malé lupenaté a hvězdnaté partie a jehličkovité kryst. barvy hyacintové s kakoxénem a dufrenitem, na trhlinách celistvého, křemenitého limonitu z břidlic silurských. Jako mladší útvar na kakoxenu. — Dufrenit; v malých polokouličkách

s kakoxénem a beraunitem na limonitu. — Kakoxén; velmi jemné, jehličkovité tvary v sametovitých povlacích, v malých polokoulích neb ledvinách, někdy jako nalet zemitý. Na trhlinách hlinitého sfärosideritu, zřídka bezprostředně na tomto, obyčejně na vláknité kůře limonitu.

Hrbovice (Herbitz) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doly: báň Antoniina, Antonínova, Constitutionsschacht, Felixova báň, Franciska-Überschar, šachta Germania, baň Karla Alexandra, Marie a Martina, Ritschelova, Theresiina.

Hrob (Klostergrab) u Teplíc.

Albit; bezbarvé, žlutavé a šedavé krystalky, často s velkými krystaly orthoklasu v porfýru. — Arsenopyrit; v křemenných žilách z ruly. — Fluorit; tamže. — Galenit; s arsenopyritem, sporym pyrargyritem a polybasitem, calcitem a dolomitem a hmotou tučkovitou na žilách křemenných, z ruly. Doly: báň Allmacht Christi, Annina, Barbořina, Jana Nepom., Jána Křtitele, Sv. Trojice. — Pyrargyrit; povětšinou tvoří nálet také ale vtroušený se stefanitem, fluoritem, galenitem na žilách křemenných v rule. — Siderit; hlinitý, v hnědouhel. útvaru; bohatý na šupinky slidy. — Stefanit; s pyrargyritem, galenitem, fluoritem atd. v křemenných žilách v rule. — Uhlí hnědé.

Hrobšice č. Robčice poblíž Bíliny u Teplíc.

Augit; v čediči. — Olivín; na „Hrobšické hoře,“ mnoho-
ploché krystaly.

Hromice u Plzně.

Kamenec; na haldách kamenečných břidlic. — Kamenné uhlí; doly: báň Anežka, David-Magdalena-Jakubská, David-Antonínova, Jakubova a Adalberti Grubenfeld, Plaské hory (Lotharreche I.) Lotharova báň II. a III.

Měd; jemné nálety na trhlinách břidlic vitriolových, hlavně a úpatí zdejšího lomu; břidlice sama jest více méně mědonosná; patří silurským vrstvám. — Melanterit; na haldách břidlic kamenečných, zelené stalaktitické útvary. — Pyrit; ve vitriolových břidlicích na 40 m. mocných; doly. — Sádovec; jehličkovité krystalky na trhlinách vitriolových břidlic. —

Hronov u Nov. Města n. M.

Uhlí kamenné; několik flecí.

Hřebeny (Hřeben) poblíž Žebráka u Hořovic.

Chrysokolla; zemitá na kusech haematitu starších hald. — Haematit; doly. — Cinnabaryt; v haematitu v tenkých šnůrách.

Hředly u Hořovic.

Cinnabaryt; na trhlinách loží haematitových; zrnitý až celistvý.

Hředly u Rakovníka.

Diadochit; v permských vrstvách jako hlizy žlutavé a zelenavé. — Kamenné uhlí; doly: bán Augustin, Eustach, Josef, Martinská, Barbora-Dominkova, Barbora-Edvard-Eustachova, Barbora-Floriánova, Eustachova, Františkova, Severinova, Štěpánská.

Hřešice č. **Řešice** u Slaného.

Uhlí kamené; doly: Hřešické, na Pozdni, Ostrov, Bora (v borách) a Voseč.

Hundorf poblíž Úštěku u Litoměřic.

Calcit; v krystalech čočkovitých, v dutinách štěpného calcitu z opukových vápenců.

Hudlice viz Krušná hora.

Hůrka (Stuben) u Sušice.

Graphit; lože v rule.

Hůrky poblíž Holoubkova u Hořovic.

Haematit; doly: bán Josefska.

Hustokreje viz Hostokreje.

Hüttmansgrün u Jáchymova.

Magnetit; dolován dříve.

Hvězda (Stern) u Slaného.

Pyrit; v lupcích mezi uhlím kamenným. — Uhlí kamenné; na rozhraní permu a karbonu tři flece, z nichž nejvyšší jest permská. Doly: bán Annina, Antonínova, Barbořina, Karlovat, Mariánská, Martinská, Prokopská.

Hvězdonice u Benešova,

Limonit; na pr. břehu Sázavy mnoho slabých žil v břidlicích prahorních.

Hýskov u Hořovic.

Baryt; bílé, štěpné massy jako výplň v hlinitém sfärosideritu a krystaly v septariích kamenouhelných; bílá barva jeho způsobena šestibokými šupinkami kaolinu (nakritu). — Chalkopyrit; vrostlý do barytu a narostlý na sideritu. — Fosfát zemitý; na sideritovém podkladu, jako malé bradavičky šedavé nebo mléčné barvy. — Galenit; převládne drobné krystalky na sideritu. — Kaolín; na trhlínách sideritu, práškovitý. Prášek v drobnohledu objeví se jako pěkné šestiboké tabulky krystalické (nakrit); největší dosud známé krystalky. — Křemen; železitý, snad z mandlovcovitých zelenokamů pocházející. — Limonit; ze sideritu na výchozí vrstev povstalý. — Pyrit; v uhlí kamenném. — Sfalorit; vzácné, drobné krystalky na sideritu. — Siderit; hlinité geody ve vrstvách slepenců a lupků pod uhlím kamenným. Uhlí kamenné.

Chabařovice (Karbitz) u Oustí n. L.

Uhlí hnědé; doly: bán Apolonina, Augustinova, .Bail-

šacht, Christiana-Ueberschar, báň Františčina, Františka Saleského, Františkova, Jan Křtitel a Karlova, šachta Jan-Františkova, Janská, Julianská, Miladina, Neu Hoffnungs-Schacht, Saxonia-šachta a Valpurgina šachta.

Chaby poblíž Dušníka u Smíchova.

Diadochit; poblíž cesty od Ch. ku Stodůlkám jako koulovité a hroznovité hlízy na výchozí břidlic Barr Et Dd₄; barvy voskové až žlutohnědé. — Delvauxit; poblíž diadochitu.

Cheb (Eger).

Anthracit; v uhlí hnědém mnohdy vláknitý. — Scheererit; na uhlí hnědém. — Uhlí hnědé; mourově a lignitové, bohaté na pyrit; vychází na den ve fleci 6—8^m/m mocně.

Chejuov (Chýnov) poblíž Tábora.

Asbest; na výchozí amfibolitu na Pacové hoře. — Calcit; na hoře Pacové; prahorní tento vapenec jest zrnitý a jsou v něm značné jeskyně. — Dolomit; v amfibolitu. — Serpentin; smíšen s calcitem na Pacové hoře, takže oficalcitu se podobá; obsahuje drobnohled. magnetit.

Chezuovice u Hořovic.

Haematit; v silurských vrstvách oolithický. (Barr Et Dd₁); doly Svatého Václava.

Chlum č. Chum u Krumlova.

Poloopál s chalcedonem; ve zvětralém serpentinu a velkém množství na něm.

Chlum č. **Chlumec** (Kulm) u Oustí n. L.

Granát; mezi Ch. a Liboňovem leží na úpatí pohoří rozházené balvany ruly, v nichž až jako ořech velká, hnědočervená zrna se četně nalézají. — Uhlí hnědé; často se smolným a vláknitým uhlím; malá pánev.

Chlumec u Budějovic.

Limonit; hlinitý v třetih. pánvi Budějovice-Třeboňské; ve vrstvičkách mezi pískem a hlínou.

Chmelná poblíž Křemže u Krumlova.

Limonit; ve zrušeném serpentinu nepatrné lože.

Chobot u Benešova.

Uhlí kamenné; jako slabá sloj 3—4^m/m mocná nad hořlavými lupky v pískovcích permských.

Choceň u Vys. Mýta.

Železo; nalezeno zde r. 1844 při dělání tunelu státní dráhy, uprostřed ledvinité hlízy vápnitého, železem zharveného slinu, v pískovcích křídových. Celkem dosud není zjištěno, zda to skutečně telurické železo, nebo zda náhodou neb omylem na místo své se dostalo. Bořický pokládal je za skroucený tulich — z hrobu pohanského. Železo to nalezá se v Českém Museu v Praze.

Chodoullice č. **Chodovlice** (Chodolitz) u Litoměřic.

Aragonit; v tyčinkách častěji však v deštičkách vláknitých a úlomcích ve šterku. — Cirkón; v úlomcích a krystatech omletých. — Disthén; blankytné kousky a oblázky. — Hämatit; kulaté a ledvinité oblázky; povstal z pyritu a sideritu. — Limonit; oblázky a tyčinky. — Pleonast; černé zakulacené krystalky a úlomky. — Pyrop; v zrnech a úlomcích ve šterku a ornici. Na podzim roku 1885. nalezen tu granát váhy 1·48 gr.; dlouhý jest 13, široký 9^m/_m. — Sádrovec; kousky a úlomky z jílu křídových pocházejících. — Spinell; zrnka průzračná a různobarevná i úlomky.

Chodov (Chodau) u Falknova.

Limonit; hlinitý; v třetih. pánvi Falknovsko-Chebské; buď jako vrstva nebo duté geody, s ledvinitými tvary sfärosideritu hlinitého. — Uhlí hnědé; předčedičová floc na 6^m/_m mocná; doly: Falkonia, Revertera, Wiener Kohlen-Industrie-Vereins-Braunkohlenwerke.

Chodová Planá v. Kdyně.

Chodovlice v. Chodoullice.

Chomle poblíž Radnic.

Uhlí kamenné.

Chomůtov (Komotau).

Pyrit; v lupcích hnědouhelných. — Rohovec; na „Katzenhüblu“; původu sladkovodního, bílé, červené a šedé barvy, pln zbytků rostlinných; dle Reusse nejvyšší stupeň hnědouhelného útvaru zdejšího. — Síra; velmi malé krystaly, zřídka na hlinitém uhlí hnědém. — Uhlí hnědé; floc 14—20^m/_m mocná; místy jest vyhořelá a jelikož lupky přilehlé na pyrit bohaty jsou, vytvořilo se v propadlých dolech jezírko naplněné vodou kamencovou. Doly uhelné: šachta Annina, Augustina I. a II., Jiřího, Ludvíkova, Maxova.

Choroušky u Mělníka.

Succinit; v jizerských pískovcích jako hlízky r. 1874 nal.

Chotěboř v. Krucburk.

Chotějovice č. Chotovice. (Kuttowitz) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: báň Eleonořina, Vilémova.

Chotěnice (Kudenitz) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: báň sv. Václava.

Chotěšov u Stříbra.

Kamenné uhlí.

Chotíkov (Kottiken) poblíž Plzně.

Kaolín; z pískovce kamenouhelného, v němž tvoří lože; na severozáp. svahu hory Kravce mezi Ch. a Zálužím. — Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových v pískovci permském z rokle sev. od Ch. — Uhlí kamenné; doly: báň Bedřichova.

Chotina u Plzně.

Allophan; bledě zelený a zelenobílý, kusovitý nebo jako povlak, mnohdy poněkud porózní a rozežraný na trhlinách břidlic křemenečných, zřídka s dendritickou mědí. — Měď; jemné, dendritické útvary a nálety s allofanem na trhlinách břidlic kamenečných. — Malanterit; hroznovitý. — Pyrit; proniká břidlice hlinité (břidlice vitriolové). Ty pak slouží k děláni kamence atd.

Chotovice v. Chotějovice.

Chotovín č. **Chotoviny**.

Opál; v moučce bílé, ze samých krunírků pěkných roz-sivek složené; nedaleko dvorce Vražného.

Chotovinky (Kuttovenka) u Teplic.

Limonit; hlinitý, miskovitý a čočkovitý ve vrstvách v pískovci hnědouhelném. — Uhlí hnědé; doly: Franz-Xaveri-Grubenfeld.

Chouě (Kautz) u Teplic.

Poloopál; na „Fuchsbergu“ přechází křemenitý pískovec hnědouhelný do žlutohnědého poloopálu, někdy také v bílý a průsvitný opál.

Choustník (zřícenina) u Tabora.

Lazulit; (?) zrnka modravá v žule.

Chrasf u Čes. Brodu.

Azurit; s malachitem v pískovci permském. — Malachit; s předešlým impregnuje, mnohdy i setmeluje červenavé pískovce permského útvaru.

Chrast u Plzně.

Pyrit; v břidlici kamenečné.

Chrašťany poblíž Lovosic.

Bronzit; vzácný na olivínu. — Disthén; blankytné kousky a oblázky. — Granát obecný; ve dvanáctistěnech kosočtverečných, vzácný. — Haematit; kulaté a ledvinité oblázky; povstal z pyritu a sideritu. — Limonit; oblázky a tyčinky. — Olivín; v úlomcích a oblázcích. Pleonast; černé zakulacené krystalky. — Pyrop; zrnka a úlomky v ornici a ve štěrku granátonosném s jinými čes. drahokamy a nerosty, tuto uvedenými. — Spinell; průzračná zrnka a úlomky barev různých. — Zirkon; zrnka a omlété krystaly.

Chrašťovice (Kraschtowitz) u Kralovic.

Uhlí kamenné; doly: báň Josef-Barborská, Chrašťovická, báň Louise Teresia a Janská.

Chrtůň u Čáslavi.

Rutil; ve křemeni.

Chrutenice poblíž Unhoště u Prahy.

Anthracit; černé šupinky v krystalech křemene. — Calcit; v žilách rudu prostupujících; kusovitý i v krystalech.

— Chamoisit; vlastně sideritický oolith (Berthierin); v loži více než 2^m/ mocném v Barr Et Dd₄. — Delvauxit; v rudách železných a sice na výchozí vrstev; žlutohnědý až smolný; flece „Hluboká“ nad rudními ložemi Barr Et Dd₄. — Diadochit; ve štole výzkumní v hroznovitých shlucích barvy žlutohnědé až hnědavé. — Epsomit; jako bílý výkvět, nebo vlákenka ve stolách za suchého počasí obyčejný. — Galenit; ve štole II. jako teninké vrstvičky barvy šedomodré na trhlinách rud. — Kaolín; jako žilky a vrstvičky v rudách železných obyčejný. — Křemen; na žilách v rudě a krystalický v dutinách orthocerů; na „Krahulově“ a „Hluboké“. — Limonit; vzniklý přeměnou chamoisitu. — Malanterit; zvětřáním pyritu povstalý. — Pyrit; v zrnkách malých ve spodních vrstvách rudních; také jako krychle na rozsedlinách rudy ve II. štole. — Sádrovec; ve spárách i stříhách rudy jako sploštěná zrnka. Rudy železné se dobývají.

Chřibská č. **Chřipská** (Kreibitz) u Rumburku.

Aragonit; v dutinách zvětřalého čediče. — Chabasit; na „Mlýnské hoře“ s natrolithem comptonitem a aragonitem v dutinách čediče zvětřalého.

Chudějnice u Klatov.

Stilpnosiderit.

Chudeřice (Kutterschitz) u Teplic.

Síra; malé pěkné krystalky, na chladnějších místech pyritonosných hromad z uhelrých dolů, které se samy zapálily. — Sférosiderit; v jilu nad hnědým uhlím; hlinitý v kouličkách. — Uhlí hnědé; s četnými většími dřevnatými partiemi, kusy pňů a větví, které pyritem a křemenem impregnovány jsou; doluje se na báni Amaliině, Janské, Ludvíkově.

Chudeřín (Bettelgrün) u Mostu.

Hnědé uhlí; doly: baň Jiřího a Kristyny, Hubertova, Josef Václavská, Prokopská.

Chum v. Chlum.

Chvaleč (Qualisch) u Trutnova.

Uhlí kamenné v 8. nectích.

Chýnov v. Chejnov.

Chýňava poblíž Unhoště u Prahy.

Haematit; seménkovitý i drobnozrný až celistvý; doly v mandlovcích z Barr Et Dd₄.

Irrgang u Jáchymova.

Dolomit; kryst. povlaky na haematitu. → Haematit; lesklá ruda železná; ploše čočkovité krystaly, ob. s křemenem, v ledvinitých drúzách do slídy železné přecházející. Tcto také v celistvém haematitu. — Kassiterit; v žilách. — Křemen; velmi malé krystalky na žilách haematitu. — Magnetit;

doly: Hilfe Gottesgrube. — Pitticit; stalaktity značné velikosti na dřevu v zašlých dolech. — Psilomelan; hroznité a ledvinité partie i kusovitý; provázen zrnitým křemenem na rudních žilách. — Pyrolusit; částečně sazovitě barví. — Topas; akcesorní příměsok žilového kamení žil kassiterových. — Železo; tellurické (?) nalezeno 1826.; na obou stranách byly prý ještě styčné kusy kamenné.

Jablonec (Jablonitz) poblíž Biliny u Teplic.

Pyrop; v ornici mezi J. a Libčevsi.

Jáchymov (Joachimsthal).

(V hornickém místě tomto dolováno již ve středověku. V století 16. vytěžili hrabata Šlikové od r. 1516—1594 neméně než 1,736.722 hřiven stříbra. Tu také raženy první tolary (Joachims-Thaler). Nyní provozuje, skrovnější, arci měrou, dolování c. k. erár.)

Akanthit; černavý v zrnech a ostrých krystalech; na směsi pyritu, argentitu a calcitu nad křemenem. — Aktinolith; na báni Eliášově ve svoru jako vrstva. — Annabergit; b. Eliášova; zelený nálet zemitý na starých haldách; s jinými sekundárními nerosty na nickelínu smaltinu nebo i porfýru. — Antimonit; žila dušní (Geistergang); tenké jehličky nebo i kusovitý na směsi smaltinu, wismuthu, galenitu atd. — Apatit; nalézal se prý ve zdejší ruce vrostlý. — Argentit; oblé a drsné krystaly, někdy rozežrané, částečně stříbrem pokryté, mnohdy na vápenci; průvodcové jsou obyčejně čern stříbrná, akanthit, stříbro, pyrargyrit, pyrit, pyrrhotin a polybasit; mnohdy jako samostatná výplň žil. — Argentopyrit; silně lesklé, šedožluté, častěji tumpachově naběhlé krystalky; dříve dílem za markassit dílem za pyrrhotin popisován. Složení jeho jest $\text{Ag}_2\text{Fe}_8\text{S}_{10}$; větší krystaly jsou vlastně klatotvary a skládají se z vrstev argentitu, pyrrhotinu, markasitu, pyrrhotinu a pyrargyritu, v uvedeném pořadí od zevnějška do vnitřka pokračujících. — Arsenik; na žile: Geierské, Geschieberské a Hoffmannské; hroznitý neb ledvinitý, miskovitý se smaltinem, pyritem, chalkopyritem, proustitem, fluoritem, calcitem, křemenem, farmakolithem a sádrovcem; také v krystalech jehličkovitých hlavně r. 1872 na Geschiebergangu v dutinách arseniku celistvého vedle kryst. dolomitu. — Arseniková čern; znečišťuje čern měděnou. — Arsenopyrit; dříve v malých krystalcích nebo kusovitý a stěbelnatý jako vzácnost; nalezeny i kryst. dvojčatné s osami pod 60° nakloněnými. — Asbolan; baň Eliášova; kusovitý a v náletech i jako zemitý prášek v drůzových dutinách nebo v žilách se stříbrnou černí. — Augit; v pěkných krystalech na „Jugelsteinu“ a „Kleebühlu“ v čediči. — Bieberit; jako průvodce Pateraitu s erythrinem a sádrovcem i pyritem; Bismutín; dle starších udání s wismuthem, smaltinem a dolomitem. — Bismutit; dušní žila; štola Barbořina; v r. 1855 nalomeny kusovitě, špinavě zelené, perlově šedé neb slámově žluté, čočko-

vité partie v okru wismuthovém a hmotě žilové vtroušené. — *Calcit*; častý na žilách; bílé, šedé až černé krystaly, někdy duté. — *Chalkanthit*; báň císaře Josefa; rozežrané krystal. partie s melanteritem v trhlinách pyritonosného svoru. — *Chalkolith*; báň Eliášova; vzácný v krystalcích a šupinkách na trhlinách rohovce; také na starých haldách dušní bane (bývalé). — *Chalkopyrit*; častý, zřídka krystalický; na žilách. — *Chloanthit*; báň Eliášova, na žile dušní; kusovitý, temně naběhlý; poprvé nalezen r. 1853. — *Chrysokolla*; na červené žile; hroznitý, zelený do hněda na redruthitu vedle chalkopyritu a pyritu; vzácná. — *Diadochit*; na dušní žile; na starých místech dolovacích; hnědočerveně průsvitný jako povlak na smaltinu, pyritu a chalkopyritu atd. — *Dolomit*; hlavní součást žil především v okolí nasturanu; bílý. — *Eliasit*; báň Eliášova, na žile Flutherské ve štole Barbořině; beztvary plotnovitý, tmavě červenohnědý; jen r. 1852 nalezen; jako čočkovitá výplň 1 stopu dl. a $\frac{1}{2}$ st. šir. a jen $\frac{1}{2}$ palce tlustá. — *Erythrin*; malé kryst. povlaky a ledvinité hroznité, kulovité, vláknité útvary tvořící; také zemitě nálety barvy růžové až fialové zřídka šedé nebo zelenavé; na starých haldách. — *Fluorit*; hlavně v severních částech rudních žil. Žila Dürrenschoenbergská (báň cis. Josefa) mívala velké fialové krystaly; žila Hoffmannská (báň Schönerz) mívala vrstevnatý fluorit v dutinách krystalky obsahující; žila Flutherská a Neu Hoffnung má fialový a kusovitý fluorit. — *Friesseit*; na žile dušní a Hildebrandově; na celistvém kyzu (jatrovém) a rittingeritu, provázen klamotvary argentopyritu a dolomit, rittingeritem proustitem a markasitem; podobá se sternbergitu, jest rhombický a obsahuje 29.1% Ag, 37.4% Fe, 33% S tedy: $\text{Ag}_2 \text{Fe}_3 \text{S}_8$. — *Galenit*; skorem všude hojný; kusovitý na žilách, krystalický na dutinách drůzových; krystalky jsou většinou jakoby natavené; jako nálet v porfýru, svoru a amfibolitech okolních. — *Ganommatit*; báň Eliášova; druhotvarý na starých dolech; zelené průhledné až průsvitné povlaky na rudních kusech, v nichž pyrit, galenit, chalkopyrit, smaltin a wismuth vtroušeny jsou; provázen erythrinem, lavendulanem, annabergitem a sádrovcem. — *Gummit*; červené neb hyacintové barvy s nasturanem. — *Granát*; u Herrenmühle ve eklogitu. — *Haematit*; báň císaře Josefa koulovité a ledvinité tvary s calcitem, křemenem a zvětralou břidlicí; na báni Antonínově na žilách křemených a rohovcových. — *Haidingerit*; zde zdá se býti jeho původní naleziště; tvoří tu malé drůzovité kůry, krátce sloupkovité krystaly s farmakolithem; mateční hornina jest červenavý dolomit, narostlý na břidličném kamení žilovém. — *Hemimorfit*; báň Eliášova žila dušní; bílý do zelenava malé krystalky vějířovité skupené, v úlomkovité hornině žilové z blejna, křemene a fels. porfýru složené. — *Isoklas*; kus odsud nalezen Sandbergrem ve Würzburgské sbírce; jsou tu sloupečky na $1\frac{1}{2}$ $\frac{c}{m}$ dl., po zvětrání bílé na šedém rohovci vedle krystalů

dolomitu. — *Johannit*; r. 1819 na báni Eliášově v několika kusích; malounké krystalky v hroznovitých a ledvinitých aggregatech, často okrem uranovým potažených, v povlacích zelené až čížkové barvy; na nečistém nasturanu často se sádrovcem. — *Kerargyrit*; jak se zdá ve vyšších horizontech se naskytal. — *Kerstenit*; na žíle Jeronymově toliko; jemně pletený, naběhlý se smaltinem, dolomitem a křemenem. — *Kobaltová čern*; znečišťuje s černí arsenikovou černí měděnou. — *Křemen*; hlavní součást žil, krystaly vzácné. — *Křemičitan* mědnato-uranitý; jablečné až čížkové barvy v povlacích neúplně hroznovitých a tenkých kůrách a náletech na zvětralém kameni. — *Lavendulan*; baň Eliášova (dušní a červená žíla); zemitý, drobno hroznitý, jako povlak a nálet, levandulově až šmolkově modrý provázen jinými nerosty, rozkladem povstálými. — *Liebigit*; nerost pod tímto jménem odtud popisovaný jest *uranothallit*; viz tento. — *Limonit*; ve vyšších vrstvách žil hematitových. — *Lindackerit*; baň Eliášova; podlouhlé rhombické tabulky, rosetovitě neb ledvinovitě skupené povlaky měděnkové neb jablečné barvy s erythrinem, annabergitem atd. nad směsí nickelinu, smaltinu, wismuthu, galenitu, mědě a blejna. — *Magnetit*; baň Antonínova; mocné lože ve vrstvách amfibolitových granát obsahujících ve svoru uložených; také v hlízkách a zrnech několik $\frac{1}{m}$ velkých v čediči na Iugelsteinu a Kleebühl. — *Malachit*; na kuse melakonitu odtud pocházejícím, v brit. muzeu uloženém, malé zvláštním způsobem protažené krystalky. — *Melakonit*; kysličník měďnatý; podklad malachitu; kus v Brit. muzeu. — *Markassit*; na rudních žilách častý s pyritem. — *Měděná čern*; častá; hlavně na červené žíle bane Eliášovy jako povlak nebo žlutá výplň žíly. — *Medjидit*; síran uranito-vápenatý; žluté krystalky ua štětičky shloučené, zlatožluté až oranžové s okrem uranovým na žíle Flutherské v hořejší báni Barbořině. — *Melanterit*; baň cis. Josefa; rozežrané krystaly a kryst. povlaky na zvětralé břidlici s chalkantitem. — *Millerit*; baň Eliášova, na žíle dušní, tenké jehličkovité kryst. v dutinách červeného kamení na pomezí žíly ze smaltinu, wismuthu atd. složené; vzácný. — *Minnit*; smaragdově zelený až modrozelený nálet nebo kusovité, skrytokrystalické povlaky, soustředně paprskovité partie; tvrdost 3—4; hustota 2.66; vodnatý arseňan mědi a wismuthu ($\text{Cu}_{20} \text{Bi}_2 \text{As}_{10} \text{H}_{22} \text{O}_{17}$); ve zředěné kyselině dusičné okamžitě pokrývá se leskle bílým práškem arseniatu wismuthového. — *Muscovit*; v čedičích a drobách okolí až $\frac{3}{m}$ velké krystalky lesklé černé. — *Nasturan*; na mnohých žilách hlavně na Evangelistské, Flutherské, Jeronymově, Červené, Fidlerské, Dušní, Hildebrandské a Mariánské; v ledvinitých, hroznitých a koulovitých tvarech barvy tmavošedé až černé; smísený s kyzy větrá snadno a pokrývá se tu vločky okru unanového; provázen rozmanitými nerosty; používá se ho ku děláni uranového skla. — *Nickelin*; baň Eliášova, žíla dušní; ledvinitý,

pletený, kusovitý s chloanthitem smaltitem a černým rohovcem, stříbrem a černí stříbrnou porostlý. — Olivín; v kusích, jako ořech velkých, na Kleebühl. — Orthoklas; v žulách okolních. — Paterait; žíla dušní; r. 1856 v beztvárných černých, kusovitých, neprůhledných masách nalezen. Jest to sloučenina molybdénu a kobaltu. Ze material různými nerosty velmi znečištěn, nelze jej pokládati za dobrý druh. — Pharmakolith; v starých dolech, malá krystalická, jehličkovitá i vláknitá individua v povlacích poblíž vápence na arsenikových rudách; také na jalovém kamení a důlních dřevěch v starých štolách a haldách, kde rudy arsenikové větrají. — Pitticit; na Geschiebergangu báně cis. Josefa; kusovitý, ledvinitý červenohnědý okrem žel. a kryst. sádrovce a farmakolithu pokryt; na rozežraném arseniku; stalaktity na $\frac{1}{2}$ m dlouhé; na třetinu dušním běhu. — Polybasit; malé pěkně tabulky na argentitu a pyrargyritu; vel. vzácně. — Proustit; hlavně ve východním důlním revíru na hlavních půlnočních žilách již od počátku dolování se vyskytá; krystaly zvláštní krásy, odtud známé, pocházejí ze starších dob; nyní většinou v kusovitých partiích, několik $\frac{1}{m}$ mocných s argentitem často smíšen, ostatně také jako nálet; provázen rozmanitými zdejšími nerosty, často temně nabíhá. — Pyrrhotin; dušní žíla; nal. r. 1852 v jehličkách z dutin úlomkovité hmoty žilovité. — Pyrargyrit; krystaly v dřívějších časích všude nalézány. Sloupečky dosahovaly i $\frac{3}{m}$ délky; také kusovitý i v náletech. — Pyrit; krystalky značné velikosti všude, kuličkovitý i jako nálet i klamotvary po argentitu; také droboučné krystalky ve svorech z okolí. — Pyrrhotin; vzácný na dušní žíle; sloupečkovité krystalky provázene pyrargyritem a dolomitem; také kusovitý a celistvý, většinou jest to klamotvar argentitu, markassitu, pyrrhotinu a pyrargyritu po argentopyritu; také žlutavé útržky v eklogitu u Herrenmühle. — Realgar; kdysi na báni cis. Josefa a Svornostní v nedokonalých kryst. a kusovitých malých partiích s různými nerosty. — Redruthit; bahn Eliášova; kusovitý s mědí, černí měděnou, chrysokolou, smaltinem, lavendulanem atd. — Rittingerit; bahn Eliášova, štola Barbořina; objeven r. 1851 v malinkých tabulkovitých černohnědých a železně šedých krystalcích tabulkovitých a to tam, kde proustit s argentitem a černěmi se nalézal; také srostlý s ledvinitým celistvým kyzem, kterýž jest směsí pyritu a pyrrhotinu. — Rohovec; častý na žilách, červený a hnědý s dutinami, jež různé rudy zdejší vykládají. — Rösslerit; nad farmakolithem bílé, drobné sloupkovité až $1\frac{1}{m}$ dlouhé krystaly; nad dolomitem; velmi vzácný kus v Čes. Muzeu pražském. — Rutil; na „Sonnenwirbelbergu“; krystalická stébla vrostlá do amfibolitu nebo v křemci. — Sádrovec; v starých dolech jako sekund. výtvor v malých krystalcích na dutinách a trhlinách žil; často hnědý a zeleně zbarven; na žilách uranových združen býva s johanitem, okrem uranovým na kobaltových, erythrinem, lavendulanem a j. v. — Schröckingerit; tenké šestiboké

deštičky, perlového lesku v kulovitých chomáčkích na nasturanu; barva jest mezi sírovou v čižkovou. Jest to vápenatý uhličitan uranitý. — Sfalorit; hlavní součást na všech žilách; šedavý až černý, hlavně tmavěčervenohnědý; malé krystalky, ledvinité polokoulovité nebo hlíznaté kusy (blejno jatrové) miskovité až celistvé; také vtroušený v rozmanité zdejší nerosty s nimiž žilovou hmotu tvoří. I v klamotvarech vzácných po galeniu a wismuthu. — Siderit; dříve v malých drůzích nalézan. — Smaltin; skorem na všech žilách; krystalky jsou vzácný a často do keříčkovitých tvarů skupeny, také pletený a dendritický, s arsenikem i miskovitý, občejně však zrnitý neb celistvý a s jinými nerosty hmotu žilovou tvořící; na červené žile i v porfýru. — Smaragdít; tmavozelený v eklogitu u Herrenmühle. — Talek; zelený, bílý, do žluta a červenava na trhlínách sousedních hornin hlavně porfýru; také na žilách báně Eliášovy jako výplň. — Stefanit; hlavně na půlnočních žilách pěkné krystalky; v trhlínách žilovitých výplní křemenitých a talkových také nedokonalé tvary krystalické. — Sternbergit; vzácný tento nerost objeven v březnu 1860 na „Junghäuserzechen“ zase ve větším množství; dříve jak se zdá ve vyšších polohách se vyskytal; krystalky jsou tabulkovité, ve skupinách vějířovitých a růžicovitých nad proustitem a provázeny rozmanitými nerosty hl. argentitem a stefanitem; barvy jest tmavě tumpachové často mimo spod. plochy fialově naběhlý; někdy bývá v hrubozrných massách slídnatého vzezření. — Stříbro; na půlnočních a ranních žilách, zubaté, drátovité i plíškovité tvary naběhlé; v dutinách žil nebo vápence a křemene; také v sousedním kamení částečně dendritický nálet tvořící; za dřívějších dob na báni Eva Apfelbaum a Vavřincové žile dráty jako brk tlusté a půl lokte dlouhé nalezeny. — Tennantit; nal. roku 1850 jako střední výplň žíly dušní (báň Eliášova) ve štole Barbořině; kusovitý, černě šedý; kraj žíly tvořili galenit, wismuth a hroznovitý markasit. — Tetraedrit; vzácný na některých žilách, krystalický na Annenské žile, kusovitý hlavně na žile Hoffmanově v bani Schöneru u Boží Daru. — Tetradymit; na Barbořině štole báně Eliášovy r. 1855; při tom různé nerosty odkryty (tennantit, nasturan, smaltin a redruthit) v určitém střídání se; barvy jest ocelové až šedočervené. — Uranochalcit; na starých haldách dušní žíly, v sametovitých povlacích barvy trávovězelené nad zvetralým nasturanem spitticitem. — Uranothallit; objeven r. 1883 na Dürrenbergské a Johannesbergské štole; jest to kosočtverečný nerost, totožný s „uhličitanem uranitovápennatým“ Liebigitu podobným, jež Vogl r. 1853 ze žíly Tlutherské, báně, Eliášovy (v agregátech čižkové barvy, zrnitých, průsvitných na nasturanu) a ze staré žíly Evangelisty, Jeronyma a Edelleutstollen popsal; obsahuje v podstatě $2\text{CaCO}_3 + \text{UC}_2\text{O}_3 + 10\text{H}_2\text{O}$ s 36·76 UO_2 , 23·48 CO_2 , 15·14 CaO a 24·32 H_2O . — Uranotil; žlutavé, jemné lesklé, paprskovité jehličky v polokoulích; jest to křemičitan uranitý. — Uranový

o kr; žlutý, rozkladem nasturanu vzniklý a sice buď bez kysličníku vápenatého, jenž vždy poblíž zippeitu mědonosného bývá a citronově žlutý jest nebo vápenatý poblíž bezmědového zippeitu, oranžový a konečně také kysl. železitý, olovnatý a kys. křemičitou přimísleny obsahující hnědý až černý; vzniká velmi snadno zvláště je-li v nasturanu kyz; také sádrovec ho provází. — Uranova čern; jest rozdrobený, mazlavý nasturan. — Viviant; u Boží Daru v dutinách bahňáku z rašelin. — Voglit; bahn Eliášova, žíla Flutherska; smaragdové až trávové šesterečné listky v šupinatých agregátech a jako nálet na nasturanu; na trhlínách žilové hmoty; větrá snadno a žloutne. — Voltzin; vzácný na báni Eliášově, na dušní žíle v malých polokouličkách, hroznovitých a stalaktických povlacích; barvy slámové až červenohnědé i zelenobílé, často kůžičkou pyritu pokrytý; v porách a drůzových dutinách směsí ze sfaleritu galenitu hlavně složené. — Waltherit; r. 1855 na dušní žíle baně Eliášovy nalezen v jehličkovitých, zdánlivě jednoklonných krystalech v chrysokolle i kusovitý barvy čízkové až hřebíčkové, lesku dĕmantového; obsahuje: kysl. uranité, wismuthový, kysl. telurovou a uhličitou vodu atd. — Wapplerit; s farmakolithem v krystalech trojklonných nebo kůrách a hroznitých skupeninách. — Wismuth; na žílách nasturanu, obyčejně kusovitý; také drobnozrnité partie střídající se s pletenými, pérovitými, zubatými a mechovitými útvarý; žlutý neb červeně naběhlý; se smaltitem a jinými nerosty. — Wismuthový okr; žíla dušní, slámové barvy, jako nálet neb povlak na hmotě žilové, z bismutitu, stříbra, černí a talku složené. — Zeunerit; na haldě dušní; dříve pokládán za chalkolith; tvoří smaragdové drůzy drobnouníkových krystalků. — Zippeit; na žílách baně Eliášovy, na starých prorážkách a novějších haldách; vedle příbuzného okru uranového častý produkt zvětrání nastruanu; jak při uranovém okru uvedeno, obsahuje buď měď a tu jest sírové až zelenavé barvy nebo kysličník vápenatý a tu jest citronový, při součastech železa i oranžový; jako vláskovité krystaly a šupinky, často v hustých vějířovitých, růžicovitých i bradavičnatých a kouličkovitých šupinkách; mnohdy vedle nich žlutě zbarvený sádrovec bývá, vedle něho bývají podlouhlé neb koulovité, voskové oranžovité až čízkové beztvaré kusy stejného sloučenství medjditu velmi podobné. — Doly Jáchymovské nyní hlavně uváděné jsou: bahn Adalbertova (stříbrné rudy) Antonínova (železné), štola Edelleutstollen (uranové), Einigkeitszeche (stříbr.) Eliášova bahn (u Werlsbergu stř.), Eva Apfelbaumzeche (stř.) Hohe Tanne (stř.) b. císaře Josefa (stř.), Kaiserthumstollen (stř.) štola Leopoldova (stř.), b. Marie Pomocné (stř.), Reichsgeschlezeche (stř.), Traumgotteszeche (stř.), b. Václavská č. Gewinnzeche (stř.) a Werner-ská (stř.).

Jakubek u Děčína.

Chalcedon; tvoří tenké, různě zbarvene povlaky ve znělcovém čediči „Vrabčí hory.“

Jalovcín poblíž Kazňova u Plzně.

Kamenné uhlí; na vychozí flece; namnoze již vyčerpano.

Jamné (Jamles) u Budějovic.

Uhlí hnědé; mourovité s kusy lignitu.

Janessen u Kar. Var.

Hnědé uhlí; doly: báň Amaliina, Annina, Anton-Nataliina, Florianova, Františkova, Karlova, Kateřinská, Maria Sorgská, Sabinina, Vacslavská, Vilhelminina, Wilhelmreisenzeche.

Janov (Johnsdorf) u Mostu.

Hnědé uhlí; doly: Fortschrittschacht, Himmelfürstzeche.

Janovice (Johannesberg) u Broumova.

Andalusit; v žule.

Jarov u Kralovic.

Pyrit; v lupcích kamenečných; doly: báň Jana Nepom.

Jarpice (Jarpitz) u Slaného.

Rohovec; hlízovitý ve vápenci kamenouhelném; dřevnatý rohovec v okolí rozšířen.

Javorník (Jaberlich) u Liberce.

Kříštál; uvnitř kouli achátových z mela fyrových mandlovců.

Jedomělice u Slaného.

Kamenné uhlí; doly: Báň Adam-Josefova, Františka de Paula, Františkova, Heliodorova, Isidorova, Jeroným-Jan de Paula a Kateřinina, Jana Nepom., Josef I. a II. Mass, Josef-Uberschar, Maří Majdalenina b., Matyášova, baň požehnání Božího, Rudolfova, Sebalдова.

Jedová hora (Giftberg) poblíž Komárova u Hořovic.

Ankerit; v bílých, šedočervených klencích, korovitě druzy, kusovité části s barytem, pyritem, sideritem a cinnabarytem na haematitu. — Anthracit; místy do mandlovců zelenokamových vtroušen v malých partiích. — Atakamit; zelené nálety na haldách s chalkopyritovými kusy. — Baryt; rozmanité až 2 dm. velké krystaly ojediněle neb drůzovité, mnohdy neúplné neb rozežrane a otisky po dolomitu mající; čiré, šedavé, modré, červenohnědé (hämatitem) neb karmínové (cinnabarytem); nejobyčejnější jsou modravé; vnitřek obyčejně jiného jest tvaru než zevnějšek. — Calcit; druzy šedobílých, průsvitných krystalku, železem mnohdy hnědočerveně zbarvených na trhlínách haematitového lože. — Chalkantit; na haldách; z chalkopyritu. — Chalkopyrit; druzy malinkých, nezřetelných, poněkud pестre naběhlých krystalu; hroznitý, ledvinitý malachiten potažený, na trhlínách v haematitu. — Chrysokolla; zemitá na měděných rudách. — Galenit; v ankeritu. — Haematit; lože v Barr. Et. Dd.; na trhlínách neúplné krystalky. — Kalomel; dříve vzácně nalézán jako nálet na žilách. — Malachit; jemnozrný v klatotvarech po krychličkách pyritu na jemnozrném pyritu; také ledvinité povlaky a zemité nálety na tetradritu, chalkopyritu

a pyritu. — Markasit; dvojčata a krystaly kopinaté v dutinách drúzových; ve vrstvách tenkých pod chalkopyritem. — Melan-
terit; jako efflorescence. — Pyrit; na rudních žilách, často
cinnabarytem provázen, na haematitu; také ve vrstvách břidlic
kamenečných, zde se naskytajících jest hojný; v krystalech
i paprskovitých aggregatech. — Rtuf; jako malé kouličky na
rumělce prý bývala. — Siderit; malé, mnohdy křivoploché
krystaly, v rozmanité skupiny sestavené na trhlínách haematitu;
také vrstvy v loži haematitu. — Tetradrit; malé krystalky
a zrnité partie rozežrané a pérovité malachitem a chrysokollou
pokryté, s různými nerosty na trhlínách haematitu; — Cinna-
baryt; často ve velkých partiích, zřídka v krystalech rozežraných;
také jako povlak; často s pyritem, sideritem, atd. na trhlínách
lože haematitového; dříve se doloval.

Jemníky u Slaného.

Ankerit; ve velké šachtě na pískovci permském; také
v břidlic. jílech pod uhlím v krystalech. — Galenit; s předešlým;
též jemné povlaky na uhlí. — Millerit; v pěkných vláscích
s předešlými v pískovcích a to v pořadí: millerit, ankerit a
galenit. — Uhlí kamenné; slabá (asi 1^m/) flíčka, rozdělená
lupkem na dvě lavičky; pod ni ještě jiná asi 1/2^m/ mocná; na
rozhraní kamenouhelného permského útvaru.

Jeníkov (Jeníkau) u Ledče.

Beryll; kusovitý, neúplně velkozrný, zelenobílý, slabě
průsvitný s křemenem srostlý.

Jeník (Jänigg) u Teplic.

Baryt; 3—6% velké, žluté krystaly na trhlínách nej-
spodnějších vrstev opukových, kde tyto bezprostředně na por-
fýrech uloženy jsou. Úplné krystaly nalézají se v jílových roz-
sedlinách v porfýru samém. — Hnědé uhlí; doly: šachta
Adolf-Augustova, Giselina (č. Bailšacht), Segen Gottes.

Jerno č. **Klíny** (Göhren) u Mostu.

Galenit; ve svoru, dříve dolován.

Jerusálem poblíž Milína u Příbrami.

Galenit; stříbrnosný v žilách se žuly.

Jesen (Gösen) u Kadaně.

Seladonit; pěkně zelený; vrstvy až 3 1/2^d/_m mocné ve
visutem neb ležatém kusů vápenitostlnitých, kteréž v tufu vápe-
nitém jsou uzavřeny. Povstal zvětřáním čedičového tufu.

Jesenice u Příbrami.

Molybdanit; na „Čížově“; supinky v bílém křemeni
ze žuly.

Jesený (Jesseney) u Semil.

Limonit; ledvinité a stalaktické tvary; kusovitý, mnohdy
dlouhovláknitý se stílnosideritem; jako hnízda. — Stílnos-
siderit; kusovitý a vtroušený s limonitem v kryst. břidlicích.

Ješitboř v. Šitboř.

Jezerní hora (Osseberg) na bav. hranici u Klatov.

Granát; malé, poloprůsvitné krystalky ve svoru. — Tremolith; bílý.

Jezerní stěna (Seewandberg) u Klatov.

Granát; malé poloprůhledné krystaly ve svoru.

Jibka č. **Jivka** u Brumova.

Křemen; ve zkamenělých kmenech araukarii z permského útvaru.

Jičín.

Pyrop; v diluviu; krystalky se zakulacenými plochami, průhledné 5 mm. velké.

Jilemnice.

Allofan; v permských vrstvách okolí. — Arzurit; vtroušený v permské vrstvy. — Calcit; šedavý a pruhovaný mramor v rule. — Chalkopyrit; v perm. vrstvách okolí. — Chrysokolla; na báni Emilově; hladké povlaky na trhlinách mědonových pískovců permských. — Chlorofait; u Hřabačova v melafýrech. — Černá měděná; v permských vrstvách okolí. — Křemen; mezi Peřimovem a Kundratici jest naleziště světoznámého křemene hvězdovitého, který mezi dvěma melafýry jako žíla vystupuje. Hvězdovitost vzniká klínovitými jedinci, kolem středu společného postavenými. Na trhlinách končí drobnými plochami; na Kozinci nalezájí se časté permské araukarity, na trhlinách těchto pak mnohdy křemen v krystalích. — Malachit; v mědonových permských pískovcích. — Redruthit; v permských vrstvách okolí. — Tetraedrit; tamže. — Viviant; u Hor. Lanova, viz toto.

Žilové (Eule) jižně od Prahy.

Analcim; s calcitem v malých krystalech na trhlinách zelenokamů. — Antimonit; malé, nezřetelné partie s arsenopyritem a pyritem na rudních žilách. — Arsenopyrit; vtroušený se zlatem; také krystalický v talkovité břidlici. — Calcit; na rudních žilách a zelenokamu — Disthen; (cyanit) v podobě dlouhých krystalů barvy blankytné, ze zrušené žuly v okolí. Epidot; s vesuviánem na křemenných žilách v břidlicích hlinitých; na trhlinách zelenokamů v nezřetelných krystalech. — Kaolín; ze živců mezi Žilovým a Nespeky na úpatí strání nahromaděn. — Křemen; nedobře vyvinuté, malé krystaly, někdy zelenavé; a žilovitý; při kutění po živci objeveny v drůzových dutinách žuly žilové až 4 dm. veliké pěkné krystaly zahnědy a morionu. — Laumontit; malé krystalky v nepravidelných skupinách s calcitem na dioritu z okolí; narostlé na tabulkách, krystalů stilbitových; také jako výplň v žilách z břidlic hlinitých. — Orthoklas; ve velkých, štěpných kusech v pegmatitu. — Pyrit; krychle mnohdy až 3 ctm. velké v břidlicích; obsahuje součást zlata. — Vesuvian; s epidotem na žilách

křemenných. — Zlato; zřídka krystalické, obyčejně plískovité a vtroušené s lesklou rudou železnou, pyritem na křemeni nebo vápenci. (Na starém, opuštěném cechu). Pěkný kousek vykrystalisovaný, v museu českém z Jilového vystavený, nezdá se být z Jilového. Žíly dílem ve fyl litu, dílem v porfyru. V době novější ději se pokusy v obnovení dolování druhdy značného, jak haldy staré dokazují; zlato má původ svůj tu i v blízkých Bohulibech a St u d e n ě v pyritu zlatonosném, jenž větrá na limonit, jenž odnášen bývá a zlato zůstává. Původně se asi vypíralo z písku jilovalo jakož jméno Jilové nasvědčuje. Později teprv, za posledních, Přemyslovců otevřeny žíly zlatonosné, které při povrchu tak byly bohaty, že prý (dle Hájka) za Karla IV. dvanáct tricetin podílu jediného dolu na Šlojířské žíle, jejíž majetníkem byl známý Pražan Rotlev, 300.000 dukátů vydalo. V posledních třech stoletích dolování vstalo neboť zlato do hloubky (kde kyz není rozvětralý) se vytrácí. —

Jilovice (Gillowitz) u Třeboně.

Hämatit; červený hlinitý ve vrstvičkách; doloval se. — Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukuritů mezi oblázky.

Jindřichovice (Heinrichsgrün) u Kraslic.

Galenit; důl opuštěný.

Jíneč u Hořovic.

Hämatit; oolithický; z vrstev silurských Barr Ett. Dd₁.

Jinočany poblíž Unhoště u Prahy.

Chamoisit; sideritem proniknutý (Berthierin); lože v Barr Ett. Dd₁. — Delvauxit; v rudách železných na vychozí ležatých vrstev v hlízách žlutohnědých až citronových. — Diadochit; vedle předešlého v ležatém rud železných. — Kaolin; obyčejný jako žilky a vrstvičky v rudách. — Limonit; lože povstálé přeměnou chamoisitu; místy okrovitý, žlutý. — Markasit; v dutině, jak se zdá, po nějakém orthoceru, krystalky asi 3 mm. velké, dvojčaté. — Siderit; žíly v okru limonitovém, často také na limonit přeměněné.

Jirkov č. Borek (Görkau) u Chomútova.

Uhlí hnědé; značná floc doluje se na šachtě Aurova.

Jistebnice u Selčan.

Aktinolith; v žule. — Turmalin; pěkné kryst. v žule.

Jivina u Hořovic.

Wawellit; v narostlých polokoulích, s přechody do ledvinitých tvarů s povrchem hladkým neb drůzovitým lesklým; také nálety a kůry tvoří na trhlinách drobovitého pískovce.

Jizerská louka; kupa v pohoří jizerském.

Iserin; malé, až jako lískový ořech velké, oblázky s pleonastem, hyacintem a safírem; v diluv. loži písku. — Korund; safír; v oblazcích jež mnohdy ∞ R ukazují; modrý; tmavější průhledný, světlejší jen průsvitný; kusy průhledné těžší 4 karátů

patří ku vzácnostem v alluvii. — Olivin; v zrnech. — Pleonast; zakulacené, rozlámané kusy a oblázky až 10 karátů těžké. — Psilomelan; oblázky jako vzácnost v pisku. — Rutil; úlomky malé a řídké v pisku. — Turmalin; zelenavý nalezen mezi zdejšími drahokamy. — Zirkon; zrnka hyacintové barvy vzácné, také krystalky.

Johnsdorf u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doly: báň Romanova (Romanuszeche).

Jungenhengst u Jáchymova.

Galenit; jemnozrný vzácný; doly opuštěné. — Smaltin; s jinými nerosty na opuštěné štole Gottholdově. — Wismut; na starých haldách vtroušený; z hald těchto spoře se dobývá.

Kácov poblíž Uhlíř. Janovic.

Granát; hora „Klenka“; krystaly a hlízky v zrnitém vapenci z amfib. břidlice.

Kácin (Katzin) u Příbrami.

Galenit; na žilách; dolován druhdy na „Stříbrné (Lázně hoře č. Silberbergschachtu); vedle něho rozmanité jiné nerosty.

Kadaň (K a a d e n).

Augit; na „Seebergu“ obsahuje čedič pěkná dvojčata krízná. — Calcit; na „Seebergu“; medově žluté a hnědavé kryst. s comptonem v dutinách čediče. — Comptonit; na „Seebergu“; čirý, šedavý, průsvitný, narostly nebo ve skupinách štětíkovitých polokulatých a vějířovitých; take kůrovitě drůzovitý. Habitem mnohdy harmotomu se podobá. — Opál; mlečný; tvoří u Čachovic (blíž koupelny) pravidelné až 4 dm. mocne vrstvy v tufu čedičovém; poloopál; tamže. — Seladonit; u „Jesně“ u Kadaně v tufech čedičových; taktéž pěkná a jako kadaňská zelená hlínka známý na hoře Purberku (Uhošti) kdež z augitu se vytvořil.

Kahr u Falknova.

Uhlí hnědé důl Kahr, Prokop. — Pyrit; v lupcích hnědo-uhelných; v dole Prokopu.

Kalich u Litoměřic.

Calcit; štěpný v zrnitém vapenci.

Kalná poblíž Nové Paky u Jičina.

Azurit; v kryst. skupinách koulovitých a hvězdovitých na šedivém lupku permském. — Covellin; tmavohnědé neb zemité částice po různu roztroušené, na šedivém lupku permském. — Malachit; v kůrách zemitých na lupku.

Kamenná voda (Steinwasser) u Mostu.

Epsomit; až 1 dm. tlusté, špinavě bílé kůry na stínu diluvialním; vykvěta z jara na lukách v krystalcích a kůrách.

Kameneč (Weissgrün) poblíž Radnic u Plzně.

Pyrit; v břidlicích kamečných, jichž se k různým průmyslným účelům užívá. — Uhlí kamenné; pánev Radnická.

Kamenice u Jilemnice.

Limonit; v ledvinitých a stalaktických tvarech a celistvý, mnohdy dosti dlouze vláknitý; v hnízdech v kryst. břidlicích. — Stilpnosiderit; kusovitý, vtroušený do břidlic.

Kamenný Újezd (Steinoujezd) u Stříbra.

Uhlí kamenné; dvě flece a nepatrná svrchní flička. Vyšší velká flec rozdělena lupky ve tři lavice; doly: šachta Lazarova (Lazarka).

Kamenný Újezd (Steinkirchen) u Budějovic.

Uhlí hnědé; mourovité s lignitovými kusy; ve třech 2¹/₂—9 stopových flecích.

Kammerdorf č. **Giebach** u Chebu.

Hnědé uhlí; vychází na den ve fleci 6—8 m. mocné a jest mourovité.

Karlík poblíž Zbraslavi.

Calcit; mramor černý se sporými bílými žilkami.

Karlo (Karlshof) poblíž Křivokláta.

Hygrophylit; jako zelenavá hmota, na omat mastná, lomu zemitého přeměnou orthoklasu povstala; ve zdejším felsitovém porfýru.

Karlovy Vary (Karlsbad).

Aragonit; světoznámý jako vřidelný kamen, hrachovec jikrovec atd.; rozmanitě, většinou (že lezem) červeně zbarvený. Některé hrachovce ukázaly také vrstvičky achátové, ba celé kuličky křemičité. — Baryt; žlutě tabulkovitě krystalky jako z Jeníkova; až 1¹/₂ cm. velké s jílovitou bělavou neb červenavou hmotou v porfýrovitém kamení, vystupujícím jako žíla v žule. — Kaolin; 8—10 cm. mocné lože na žule v Sedleci. Kaolín jest smíšený s pískem a přechází do žuly jemnozrnité; doluje se šachtami. — Magnetit; s jílech hnědouhelných; jest to vlastně hlinitý sfärosiderit; v jílech hnědouhelných obsažený, podzemskými požáry často na magnetit přeměněn. — Manganit; černohnědá sedlina z pramene v domě u „ruské koruny.“ — Orthoklas; světoznámá pěkná dvojčata karlovarská, obsahují stopy rubidia. — Pyrit; kouličky v kaolinu. — Steatit; klamotvary po orthoklasu v žule. — Turmalín; v dosti velkých krystalech a jehličkách v žule. — Uhlí hnědé; mourovité s lignity. — Vivianit; nový železitý pramen; v mocné vrstvě žílu mastného, uloženého pod rašelinnou půdou.

Karlštýn (Karlstein) u Chrudimi.

Křemen; až 2 dm. velké krystaly.

Karlův Týn poblíž Berouna.

Analcim; na trhlínách diabasů. — Calcit; (anthrakonit); v graptol břidlicích. — Dolomit; vlastně vápenec zdolomitosovaný; poblíž diabásů. — Laumontit; v drúzách na trhlínách diabasů.

Kartouzy (Karthauss) u Jičína.

Bronzit; kusy několik cm. tlusté, šedozelené, zrnité poněkud zvětralé s enstatitem v čediči. — Enstatit; s bronzitem, šedobílý.

Kašperské hory (Bergreichenstein) u Sušice.

Jserin; v potoku Zollském; časté a dosti velké oblázky s granátem, korundem, nigrinem atd. v zlatonosném písku. — Korund; mnohdy jako safír s předešlým. — Molybdénit; údolí Josefovské; listěčky tu a tam v křemenu. — Rutil (nigrin); jako oblázky v potoku Zollském. — Zlato; v křemenu z ruly; dříve se vydatně rýžovalo.

Katovice u Strakonice.

Grafit; nečistý v rule.

Katzendorf poblíž Duchcova u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: Teplitz-Colliery.

Kázňov (Kasnau) poblíž Manetína u Kralovic.

Uhlí kamenné; na výchozí vyčerpaná, trojlavicova floc přes 2 m. mocná, do hloubky silnější. Doly: bahn Adalbertova, Davidova šachta.

Kdýčina v. Zdejčina.

Kdyně č. Chodová Planá (Kuttenplan) u Plané.

Baryt; na křemenu a sfaleritu. — Eukamptit; v žule písmenkové vrostlý.

Kinšperk č. Karlový Chlum (Königsberg) u Falknova.

Piauzit; dle Glückseliga; vlastně pryskyřice piauzitu podobná. — Pyrit; v hnědém uhlí. — Uhlí hnědé; lignit, smolné uhlí, mourové, bohaté na pyrit; doluje se i v otevřeném lomu a jest přes 30 m. mocné; také v tufu čedičovém; doly: bahn Josefská.

Kinzberg (nový) (Kinsberg-Neu) u Chebu.

Kaolín; rozkladem žuly a to působením voň již třetihorních; obsahuje koule pyritu.

Kinžvart (Königswart) u Plané.

Andalusit; uvádí se odtud. — Asbolan; na žilách křemenných. — Kassiterit; v dolech, v žule greisenovitě. — Křemen růžový; v žule. — Pyromorfit malé krystalky. — Sfalerit; v krystalcích a lupenitých partiích.

Klabava poblíž Rokycan.

Haematit; doly v Bar. Et. Dd₁.

Kladno poblíž Unhoště.

Anthrakoxén; vrstvičky v uhlí na Václavské šachtě. — Kaolín; v trhlínách uhlí kamenného; bílý. — Koaks; na styčných místech kamenného uhlí a čediče, na Mayraušachtě prorážejícího v úzkých žilách tu a tam uhlí kamenné a sloupkovitě kolmo na styčnou plochu. — Pyrit; v kamen. uhlí, místy drúzami malých kalcitových krystalů proložen; na těch pak zase

pyritové kryst. sedí. — Siderit; v lupku nad a pod uhlím. — Uhlí kamenné; dvěma flecím v několika mohutných lavicích patřící. Doly: Šachta Amaliina, Anton-Osvaldova, Bressonova, Engerthova, Františkova, Kübeckova, Mayrausachta, Layeršachta, Pruhon, Thinfeldova šachta, Václavská, Zippeova (opuštěná).

Kladno u Chrudimi.

Stauroolith; zrníčka a krystalické sloupky černé ve tyllitu.

Kladruby (Kladrau) u Stříbra.

Galenit; na žilách v kryst. břidlicích hlinitých; doly: bán Jakubova, Nové štěstí (Neuglück).

Kladruby (Kradrob) u Teplic.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Apollonia, Grosseule, Vorsichtszeche.

✓ **Kláster** (Kloster) u Jindřichova Hradce.

Magnetit; v amfibolitu; dodává se jako přísada k rudám v huti Theresienthalské.

Klausenberg u Vrchlabí.

Augit; malakolith s vápencem z břidlic krystalických.

Kleinthal u Kadaně.

Haematit; v žilách křemenných v prahorním kameni. — Magnetit; s haematitem v žilách křemenných; doluje se.

Klemensdorf u Čes. Lípy.

Limonit; písčité koulovité konkrece na „ptačí hoře“ (Vogelberg).

Klementice (Klementinov) u Klatov.

Grammatit; bílé, široké vláknité partie ve vápenci z ruly. — Vesuvian; vrostlý do téhož vápence.

Kleštěnice poblíž Hořovic u Komárova.

Haematit; ruda sménková; doly: Hlava.

Klingen u Chebu.

Kaolín; s koulemi pyritu; lože povstale zvětráním žuly již za dob třetihorních.

Klíny v. Jerno.

Klíše (Kleische) u Oustí n. L.

Hämatit; v hnědouhelném útvaru; stébelnatý, červený, hlinitý; přeměnou hlinitých sfärosideritů podzemními požary. — Uhlí hnědé; vyhořelá flec počedičová.

Kloben u Falknova.

Sphärosiderit; ve vyšších vrstvách třetihor. pánve Chebské, v písčitých jílech nebo drobných pískovcích častý.

Klobonky u Slaného.

Křemen; v roztroušených kmenech zkřemenělých araukartů i tvaru permského.

Klokoč u Turnova.

Baryt; v krystalech až 4 cm. velkých, z melafýrů velmi vzácný.

Klotzberg poblíž Kostomlat u Litoměřic

Amfibol; někdy pěkné krystaly i dvojčata v čediči — Calcit; s natrolithem vykláda dutiny ve znělcí. — Iserin; zrna až jako bob velká v čediči. — Natrolith; dlouhé jehličkovité krystaly bezbarvé, šedavé, červenavé žlutavé, zřídka zelenavé.

Knězeves č. **Kuěžoves** (Herrendorf) u Rakovníka.

Uhlí kamenné; doly: Anežské a sv. Jana křtitele hory. Albinské hory, Emilské hory.

Knězeves (Gros Herrendorf) poblíž Prahy.

Kalait; nálet na buližniku; bude to asi kaolin. — Uhlí kamenné slabé flícky, z nichž nejvyšší jsou na rozhraní útvaru permského a kamenouhelného.

Knížkovice poblíž Zdic u Hořovic.

Haematit; lože; doly: Císařské hory.

Knobis (Knovíz) u Slaného.

Uhlí kamenné; flícky.

Koleč u Slaného.

Uhlí kamenné; doly: báň: Jan Nep.-František-Eugen a Teresia.

Kolín.

Granát; v naplaveninách; známý pod jménem „Kolínských gr.“ u brusičů. — Muscovit; šedý v žule.

Koloděje (Kaladey) u Vltavotýna.

Grafit; v rule nečistý.

Kolozruky u Mostu.

Aragonit; malé průhledné, bílé kryst.; tence stébelnatý, bledě červenošedý až žlutobílý; někdy na dolomit přeměněný. — Calcit; s chalcedonem, křemenem, hyalitem a miemitem střídavě na trhlínách v čediči. — Chalcedon; ledvinový, ob. se zrnitým povrchem šedavý, modravý, a s dolomitem (miemitem) v čediči. — Dolomit; krystalky se silně vypouklými plochami v druzích, polokoulovitých, hroznovitých a ledvinovitých tvarech, miskovitého neb stébelnatého slohu (miemit); šedý do žluta, někdy hyalitem potažen vedle chalcedonu na trhlínách čediče. Nerost tento dle analys Erbenových obsahuje málo uhlí. hořečnatého a jest tudíž calcit. — Keramohalit; r. 1840 nalezen v dolech; rozpuštěný proniká štěrbinami uhlí a tvořil rampouchy a kůry. Teprv na vzduchu tvrdne. — Misy; jako povlak na hnědém uhlí a krystalickém sádrovci — Opál; hyalith jako povlak na calcitu; poloopál; na jižním svahu kolozrucké hory malé partie žlutavé, hnědé, zelenavé, bílé neb světle modré a průsvitné, zhusta s paprskovitým aragonitem; s různými oblázky v šedavém neb žlutavém jílu. — Oxalit; v dolech Lužických

u Koložr. v malých kouscích a hlízkách citronově žlutých vedle sadrovice v hnědém uhlí. — **Pyrit**; v uhlí hnědém. — **Rohovec**; hlizovitý ano i ve větších kusích v třetihor. vapenci. — **Sádrovec**; šedý, stébelnatý, plotničkovitý, také v krystalech až 6 cm. velkých, majících kousky oxalitu neb hnědého uhlí uzavřené; v uhlí hnědém. — **Sfärosiderit**; v některých slepencích čedičových tvoří kouličky; hnědý neb šedý a hlinitý. — **Slín kornoutovitý**; v tufu čedičovém na Koložr. vrchu; jemně vláknitý, šedý. — **Uhlí hnědé**; obsahuje pyrit a sadrovec a jest místy vyhořelé.

Komárov (Komorau) u Hořovic.

Viz Jedová hora.

Komorsko poblíž Běrna u Hořovic.

Wawellit; paprskovitě shluky jehliček na pískovcích krušnohorských

Konětopý poblíž Milina u Příbrami.

Limonit; na ložích; doly: Frischgluckzeche.

Konopiště u Benešova.

Orthoklas; velké štěpné kusy v pegmatitu.

Kouradsgrün u Chebu.

Limonit; hlinitý ve svrchních vrstvách třetihorních; doluje se.

Kopisty (Kopitz) u Mostu.

Uhlí hnědé; floc značná, ba na jihu od K. ve hloubce 90 m. začíná floc obrovské mocnosti 131 metru; doly: Šachta Juliova.

Koporeč (Koppertsch) u Mostu.

Hnědé uhlí; doly: bahn Marie pomocné, Mariánská.

Korce (Kortschen) u Dubé.

Limonit; v písčitých konkréciích z pískovců.

Koroseky (Korosek-Klein) u Budějovic.

Moldavit; nyní spořeji než dříve na polích vyoráván. Okolí jest dílem rula, dílem hlinitá písková neb štěrková půda třetihorní. — Uhlí hnědé; ve hloubce asi 10 m. floc dvoj-lavicová s mourovitým uhlím (spodní) a lignitem (svrchní) a suhelněnými kmeny.

Kosmonosy (Kosmanos) u Ml. Boleslavi.

Chabasit; na hoře Dědkově ve zvětralém čediči v klencích a srostlicích.

Kostany (Kosten) u Teplic.

Albit; bezbarvé, žlutobílé a šedavé krystalky, často s velkými kryst. červeného orthoklasu a šedého křemene v porfýru. — **Bronzit**; „Leimbühl“ v čediči. — **Hnědé uhlí**; doly: šachta Askania, Concordia, František-Josef. — **Olivín**; zrnitý, v čediči.

Kostelec č. Červený Kostelec poblíž Náchoda.

Kamenné uhlí.

Kostelec n. Čer. Lesy viz Černý Kostelec.

Kostomlaty (Kostenblatt) u Teplíc.

Amfibol; na „Raudnei“ a „Klotzberku“ pěkné krystalky. — Augit; v čediči. — Chabasit; s krystalky amfiboru v hlinítem, šedivém porósním čediči. — Iserin; na „Klotzbergu“ v čediči. — Olivín; na „štěpánském vrchu“ ve zřetelných krystalech. — Opál; poloopál; na „hořenském vrchu“ miskovité massy rozházené v třetihorních vrstvách. — Orthoklas; sanidin; ve zněli; také krystaly volně ve zvláštní kaolinové hmotě. — Rohovec; na „Raudnei“, černý, se žilkami chalcedonu. — Rubellan; v čediči. — Titanit; na „Kirchbuschu“ a „Milešovce.“

Košov poblíž Lomnice u Semil.

Křemen; klamotvary po barytu (až do 10 $\frac{1}{m}$ dl., 35 $\frac{1}{m}$ šir. a 0,5—1 $\frac{1}{m}$ tlusté) v dutinách melafyru; často duté uvnitř i zevně drobnými krystalky křemene posázené, někdy vyplněné průsvitným křemenem zrnitým barvy šedivé.

Košovice u Stříbra.

Kamenné uhlí: baň sv. Trojice, Zvěstování p. Marie, Mořicova, sv. Václava.

Košál poblíž Lovosic u Litoměřic.

Iserin; v čediči, zrnka. — Zirkon; krystal 3 $\frac{m}{m}$ široký a asi 8 $\frac{m}{m}$ dl. v čediči nalezén.

Košálov č. Košálská Olešnice (Košálov-Oels) u Jilemnice.

Anthracit; v nedávné době odkryto zde v permském útvaru lože mědonosných břidlic, v nichž bornit a druhotvary jeho azurit a malachit nerovnoměrně rozděleny jsou. Růžno v břidlicích leží úlomky kalamitů, potaženy lehce odpryskující korou azuritu, malachitu a pisečného jilu, uvnitř ale ze směsi čediče a anthracitu, kterýž misty převládá; jest vodnatý a hrubozrný. V něm pak obsažen jest bornit v čočkovitých někdy souvislých tvarech neb vrstvách a žilkách — Stříbro; v zářezu železničním objeveny v permských břidlicích konkrce redruhtitu, kteréž dílem na povrchu, dílem na trhlínkách stříbrné plíšky obsahovaly; anthracit a uhlňaté hmoty v dutinách konkrce těch byly asi příčinou vzniku stříbra redukci.

Koštice u Roudnice.

Pyrop; ve štěrku a v ornici jako zrnka a ostrohranné úlomky.

Kounova u Rakovníka.

Kamenné uhlí; doly: baň Adalbertova, Anna-Antóninova, Beatina, Friedrich-Grubenfeld, baň Havlove (Galluszeche) Ignazi-Grubenfeld, Josefská baň, Klemensova, Maria I. Grubenfeld, Maria II. Grubenfeld, Mláří Majdalenina baň b. Rochova, Vavřincova.

Kozákovské hory u Turnova.

Analcim; malé krystalky na křemeni v melafýrovém mandlovci. — Amethyst; v dutinách koulí achatových; málokdy pěkněji zbarvený a průhledný. — Baryt; nedokonalé, šedobílé krystaly ve stébelnatých nebo zrnitých křemenných balvanech a hlízách z melafýrového mandlovce. — Bronzit; zelená zrnka uvnitř koulí olivínových. — Chabasit; šedobílá dvojčata na amethystu v koulích achatových; phakolith také v čedičových dutinách zpřímá na hornině. — Chalcedon; v melafýrových mandlovcích nebo v ornici nalézají se koule a hlízy až jako dětská hlava velké, různých barev, a povahy rozmanité. Světoznámé naleziště. — Cleellit; hlízy a kůry zelené v mandlovcích zdejších. — Enstatit; 1—6 $\frac{m}{m}$ velká zrnka hnědavá nebo zelenavě hnědá v koulích olivínových. — Harmon; v drobných krystalcích v dutině mandlovce melafýrového. — Jaspis; velké mnohdy kusy pestré zbarvené (zelené, hnědé, červeně skvrnitě) s bílým chalcedonem a rohovcem smíšené. — Křemen; obecný i křišťal v dutinách koulí achatových (na Ještědu) a jako povlak dutin v melafýrovém mandlovci. — Olivín; výtečné zrnité shluky, mnohdy značně veliké, jichž zrnka úplně průhledná, krásně žlutozelená, často se brousívají. Větráním mění se na hnědočervenou hmotu. Uvnitř zelená zrnka bronzitu. — Pyrrhotin; ve žlutavých listcích, ve nezvětralém čediči zdejším. — Seladonit; v melafýrovém mandlovci. — Stilbit; pěkné krystalky, buď ojedinelé, buď v drúzách, na křemenech v dutinách koulí achatových z melafýrového mandlovce.

Kozičín u Příbrami.

Galenit; na žilách stříbrnosný; doluje se na šachtě kozičinské. — Antimonit; na rudní žíle, na trhlínách i v dutinkách.

Kozí hřbet (Ziegenrücken) v Riesengrundu u Trutnova.

Chalkopyrit; na žilách v žule s bornitem, antimonitem, malachitem atd.

Kozly č. **Kozel** (Kosel) u Č. Lípy.

Augit; v tufu čedičovém v zářezu silničním pěkné krystaly. — Sádrovec; v dutinách hlíz sideritových. — Siderit, v jílech hrnčířských na jv. svahu kozlí hory jako pevné hlízy.

Kozly (Kosel) u Teplic.

Nosean; na hoře „Milý“ a „Dlouhý“; ve znělci.

Kozojedy u Kralovic.

Pyrit; v břidlicích kamenečných, jež dobývají se na báni Antonínově, Mikulášově a v Klementske dlně na kamenec spracovávají.

Kozolupy (Kosolup) u Stříbra. (?)

Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových, majících původ z útvaru permského.

Königswerth u Falknova.

Uhlí hnědé; částečně vypálená flec; báň Vavřincova, sachta Markétina, Société belge.

Králíky (Grulich) u Žamberka.

Calcit; mramor; lomy na bílý a zrnitý mramor, který se odtud, jakož i z blízkých moravských míst vyváží

Králové dvůr (Königinhof).

Pyrop; v písku říčním naplaven.

Králový Chlum v. Kinšperk.

Kralupy u Slaného.

Aluminit; blízky v písčitých jílech břidličnatých pod kam. uhlím.

Králov dvůr (Königshof) u Hořovic.

Analcim; kryst. na trhlinách diabasu. — Laumontit; drůzy na trhlinách diabasu.

Kramolín u Třeboně.

Hämatit; hlinitý ve vrstvičkách doluje se.

Kraskow u Čáslavi.

Magnetit; s granátem, epidotem a křemenem v hadcovitém zelenokamu v žule vystupujícím; doloval se.

Kraslice (Grasslitz).

Augit; „Glasberg“; velké, kulaté tvary se zelenavou korou a žilkami uvnitř v čediči. — Chalkopyrit; na „Eibenbergu“ „Schwaderbergu“ a „Grünbergu“ dolováno na chalkopyrit v žilách a ložích v prahorních břidlicích vystupujících. — Chistolith; prý v hlinité břidlici prahorní. — Galenit; dříve dolován. — Granát; ve fyllitech. — Haematit; na „Eibenbergu“ jako lože složené z hnízd, útržků atd. v zeleném, granátonosném kamení. — Kassiterit; na „Glasbergu“ dříve dolován. — Limonit; v útržcích na žilách křemených, ve skvrnitých břidlicích. — Olivín; na „Kleehüblu“ hlízy až jako ořech velké s augitem v čediči. — Pyrit; ve fyllitu mezi „Eibenbergem“ a „Grünbergem“. — Zlato; nalézáno dříve na „Eibenbergu“, „Hausbergu“ a „Grünbergu“. Doly: Olověné a měděné na Grünbergu: Báň Adamova, Erfüllte Erwartungszeche, Gabriela Himmelfahrt, Kateřinská, Reicher Trost, Růžencová.

Krásná hora (Schönberg) u Sedlčan.

Antimonit; dlouhé, jehlicovité krystaly, mnohdy zcela v okr antimonový přeměněné, hlavně však jako silné žíly v šedém minettovitém kamení (ku hranicím žuly) doluje se na dole Jindřiščině. — ~~Okr antimonový~~ — cervantit, přeměnou z antimonitu. — Zlato; dříve se dolovalo zde.

Krásný dvůr (Schönhof) u Podbořan.

Aragonit; v dutinách čediče; stéblovitý; mnohdy dutiny zúplna vyplňuje. — Augit; překrásné krystaly v čediči porfýrovitém; popsány prof. Dr. Vrbou.

Krastovice v. Chrastovice.

Krejčovice (Schneiderschlag) u Prachatic.

Galenit; v opuštěných dolech se sfaleritem, pyritem, pyrrargyritem a slídou železnou na žílách s křemenem a calcitem.

Křemže (Krems) u Krumlova.

Chalcedon; kusy plotnovité a hlízovité, zevně drsné a dírkovité, různě zbarvené, přechody s opálem a rohovcem spojené. — Chromit; v serpentinu. — Limonit; jako okřelezný nebo vláknitě koulovitý v průměru až jednoho metru, v nepravidelných útržcích ve zvětralém hadci, z něhož povstal. — Magnesit; u Adolfova hlízovitý, poblíž zvětraleho hadce. — Poloopál; v okolí Mrčic s chalcedonem ve zvětralém hadci a na něm. — Pyrop; u holubovského mlýna; zrna obalena teninkou vrstvou lupenitého chloritického nerostu, čteně v hadci vtroušena. — Rohovec; častý červený a bílý. — Serpentin; rozsáhlý uzel; zvětřáním vznikají z něho a v něm uvedené nerosty, až na pyrop, jenž v něm původní součástí jest.

Křištofovy hamry (Christofhammer) u Kadaně.

Magnetit; na ložích ve svoru a rule na hranici obou.

Krkonoš hora v Krkonoších.

Chalkopyrit; žíly, obsahující ještě bornit, antimonit malachit a j. v.

Krondorf u Chebu.

Limonit; dříve dolován.

Kroučová (Krautschov) u Slaného.

Kamenné uhlí; doly; šachta Adolfova I. a II., bahn Ondřejova, Augustinova, Barbořina I. II. III. a IV. Eduard-grubenfeld, Herminina baň, Ignaz-Grubenfeld, Mariánská, Václavská.

Krottensee u Plané. 1770.

Menilith; hlízovité, ledvinité a tupohranaté kusy mdle a hlinitě potažené; pěkně křivé a koncentricky miskovité, špinavě žluté, šedobílé a okrovitě žluté a hnědé vrstvičky v třetihorních břidlicích cyprisových. — Staurolith; až 6 cm dlouhé krystaly v bílé kryst. břidlici hlinité. Mnohdy jen dutiny po něm zůstávají. — Turmalín; jemné, něžné krystaly, často s jemnými šupinkami černohnědé slídy promísené; tvoří agregáty zrnitostébelnaté ve svoru. Kamení to slouží ku stavění. — Uhlí mourové; s lignitem na pyrit bohaté.

Krsmol poblíž N. Paky u Jičína.

Křemen; ve kmenech zkřemenělých araukaritů útvaru permského.

Krucemburk č. **Krueburg** (Kreuzberg) u Chotěboře.

Ehlit; na loži křemene z chlor. břidlic, v němž haematit, chalkopyrit a sekundární malachit a ehlit; tento jest v kouličkách a ledvinitých povlacích na haematitu starých hald; Lunit; s ehlitem. — Haematit; dolován zde; v břidl. chloritové.

Kruh (Kroh) u Dubé.

Amfibol; pěkné 3—4 $\frac{1}{m}$ velké krystaly v čediči z Habichsbergu; ze zvětralého snadno vypadává. — Augit; pěkné, až 1 $\frac{1}{m}$ velké krystaly v čediči. — Biotit; větší (až 2 $\frac{1}{m}$ velké) krystaly v čediči.

Kruh u Jilemnice.

Chlorofait; zelený; povstálý z olivínu. — Delessit; jako zelené hlízy v mandlovci malafýrovém. — Olivín; zrna v melafýru, mnohdy na hematit přeměněná.

Krumlov (Krumau).

Calcit; pod zámek, s eozoneem. — Galenit; s pyritem, chalkopyritem a sfaleritem na žilách křemených v rule a amfib. břidlici. — Grafit; v dole u Černého Potoka, celistvý až velkošupinatý, někdy břidličnatý, hlavně křemenem, kaolinem a pyritem znečištěn. Tvoří mocné lože ve svoru vápenec a břidlici obsahujícím. — Limonit; jako okr a vláknitý, v pěkných koulích až 1 $\frac{1}{m}$ v průměru, v útržcích velkých ve zvětralém serpentinu (údolí Kremže). — Turmalin; černý. — Wad; černohnědý, hustoty 218.

Krupka (Graupen) u Teplíc.

Hnědé uhlí; doly: baň Elbe Colliery, šachta Richardova, šachta Viktoria. — Kaolin; žlutavý, šedavý neb červenavý s křemenem a živcem na ložisku kassiteritu. Také v porfýru na „Preisselbergu,“ kde velké krystaly orthoklasu na zelenavý kaolin jsou přeměněny. — Kassiterit; malá dvojčata kryst. v tučku uzavřená nebo na křemeni a rule narostlá, kusovitý a vtroušený s chalkopyritem, fluoritem, sfaleritem wismuthem, jako lože v rule. Dvojčata v tučku nejsou na původním, nýbrž na druhotném stanovisku. — Sfalerit; s galenitem, azuritem a kryst. křemenem a j. v loži kassiteritovém.

Krušná hora poblíž Berouna.

Anthracit; v zrnitých aggregátech šňůrách i zrnech v haematitu a limonitu; — Apatit; zelenokameny, hlavně poněkud zvětralé, obsahují vždy více méně apatitu v jehličkách i sloupcích. Hlavně drobnohledný. — Aragonit; v trhlínách starých piliřů v dolech zdejších, nalézají se jemně vláskovité povlaky aragonitu, které se patrně až dosud dále vytvářejí. — Barrandit; v šedých slídnatých břidlicích hlinitých nad vrstvami křemence s wawellitem; a sice ve vrstvách limonitu a haematitu jako šedavé neb zelenavé kuličky. — Baryt; pravouhelné krystaly medové barvy (starší) a překrásné, mnohoploché, zelenobílé, průhledné (mladší) na trhlínách rud železných. — Chalkopyrit; na trhlínách rud železných. — Cuprit; jemnozrný, vtroušený, na trhlínách rud železných. — Galenit; s pyritem, blejnem neb barytem na trhlínách rud železných. — Haematit; oolithický a čockovitý, přecházejí místy v lesklou rudu železnou. (Barr Et. Dd.). — Labradorit; na 5 $\frac{1}{m}$ velké, průhledné, poněkud nazelenale žlutavé neb červenavé krystaly v labradoritovém, por-

tyrovém zelenokamu. Místy apatitovými jehličkami jsou prostoupeny. — Malachit; ledvinité povlaky a zemité nálety na chalkopyritu, pyritu a j. v. — Markasit; drůzovité povlaky na trhlínách oolithického haematitu. — Melanterit; na haldách rozkladem z kyzů. — Pyrit; krystaly a kouličky na trhlínách loží haematitových. — Sfalerit; na trhlínách rudních v drobounkých drůzách a agregátech s galenitem a pyritem. — Wawellit; v křemencích a na výchozí břidličnatého haematitu nad oněmi. Větrá na šedou neb červenobílou hmotu (Gibbsit?) Cinnabaryt; agregáty nezřetelných krystalů, jemnozrný a vtroušený v značných partiích s různými nerosty.

Krušovice u Rakovníka,

Galenit; obsahuje antimon; ve „svinské oboře“ (Saugarten); tvoří šupinaté nálety na trhlínách v lupcích uhelných. — Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritů z permského útvaru. — Uhlí kamenné.

Křemýž (Křemus = Tschemus) u Teplic.

Aragonit; plotnovitý, mléko bílý vláknitý v čediči. — Calcit; částečně fialový na trhlínách čediče. — Haematit; v hnědouhelném útvaru přichází s jinými výtvary podzemních požárů také červený, stébelnatý hlinitý krevel, ze siärosideritu povstálý. Mnohdy žárem jest na limonit přeměněný. V různých výškách rozšířený. — Uhlí hnědé; floc místy vypálená, počedičová, místy však šterkem čed. pokrytá.

Křesejn č. Křesín u Roudnice.

Pyrop; sporá zrnka a úlomky v ornici nebo šterku.

Křice (Kscheuz) u Stříbra.

Galenit; značněji stříbronosný na žilách rudních s křemenem. — Křemen; v rudních žilách. — Pyrit; s galenitem na žilách rudních. — Sfalerit; s galenitem.

Křtč č. Křice u Kralovic.

Antimonit; r. 1858 nalezen, jemnozrný ve spod. vrstvách prahorních v žilách křemenných s pyritem.

Křišle poblíž Rokycan.

Uhlí kamenné; doly: baň Hedvičina, Janská šachta, Stollenlichtloh.

Křivoklát (Pürglitz) u Rakovníka.

Aragonit; v afanitu z jednoho tunelu křivoklátského. — Galenit; v Oujezdě u Křivokláta; zrnitý v calcitu a barytu z afanitu mandlovcovitého, také v žile mezi břidlicemi hlinitými u ústí západního prvního tunelu; v zrnech mezi okrem a břidlicí hlinitou, zřídka v krystalech. — Uhlí kamenné; v oboře křivoklátské na „Belšance a „Chladné stráni,“ dvě flece 4—5 st. mocné; v Brejlském a Ploskovském hájemství úryvky flece nečisté — Wawellit; v „oboře“ bílé a červenavé polokoule na porfýru. — Zoisit; od Častonice; stébelnatý dýmové tvary na úzkých trhlínách afanitického zelenokamu.

Křížany (Kriesdorf) poblíž Turnova.

Křemen; amethyst; pěkné koule vyplněné drůzami amethystu značně fialového.

Křtěno (Kröndorf) u Loun.

Bronzit; v čediči. — Calcit; v dutinách čediče. — Dolomit; v kusích kulatých na „malém“ i „velkém“ vrchu u Křtěna. — Pyrop; na „malém“ i „velkém“ vrchu ve slepenci čedičovém velmi hojně a dosti velký. — Sádrovec; krystalky v opuce.

Kšice (Kscheutz) u Stříbra.

Calcit; lože v prahorních vrstvách. — Galenit; stříbro-nosný, na žile v břidlici hlinité.

Kublov poblíž Křivokláta.

Apatit; jehličkovité a sloupkovité, hlavně drobnohledné kryst.; v zelenokamech, hlavně polozvětralých.

Kučlina (Kutschlin) u Teplic.

Calcit; slín kornoutovitý; na hoře špitálské v tufu čedičovém. — Olivín; se zřetelnými plochami v čediči. — Opál; ve formě známých „leštivých lupků“ (Polierschiefer) složených ze samých pancířků rozsivek (Diatomaceí).

Kunburk u Jičína.

Pyrop; v diluviu; zrna zakulacená, většinou průhledná až 6 $\frac{m}{m}$ velká.

Kudratice u Jilemnice.

Delessit; jako hlízy v mandlovcích melafýrových. — Křemen; hvězdnatý; světoznámé naleziště žlutočervenavého křemene hvězdovitého ve sbírkách „Vrchlabským“ jmenovaného. Mezi K. a Peřimovem jako žila mezi dvěma melafýry. V dutinách mezi jednotlivými „hvězdami,“ končí se jedinci plochami krystalickými.

Kunersdorf u Chomutova.

Hnědé uhlí; doly: báň Karlova.

Kuníčky u Selčan.

Vesuvian; v celistvém felsitu a ve vápenci pod ním ležícím jako výplň trhliny; zrnitý, celistvý i krystalický.

Kunštát (Kronstadt) u Žamberka.

Grafit; u myslivny; křemenitý; doly zkusné.

Kuří vody (Hühnerwasser) u Čes. Lípy.

Analcim; malé kryst. v lomu čedičovém. — Apofyllit; albin; perleťově lesklý, bílý; nad snůpky natrolithu, v dutinách čediče. — Natrolith; v lomu čedičovém (nyní zasypáném) nalezány na trhlínách až 6 $\frac{cm}{m}$ dlouhé jehličky natrolithu; na spodní ploše vodorovných trhlín však nad natrol., apofyllit a analcim v pěkných krystalech.

Kutná hora (Kuttenberg).

Aktinolith; v okolí dosti hojný. — Apatit; zelenavé sloupečky v rule; vzácný. — Arsenopyrit; na rudních žilách

dosti častý. — Asbest; jako skalní kůže na vápenci „na Kolmarce“, také obecný v hadci z téhož místa. — Chalkopyrit; na báni „Gutglück“. — Cronstedtit; nalezen tu v roku 1885 prof. Drem. Vrbou ve značném množství. *) Vzácný tento nález vzbudí zajisté všeobecnou účast. Od r. 1817, kde na Vojtěšské žile v Příbrami (v. tuto) objeven, nenalezen v Čechách víc. A že mimo Příbam vlastně jen jediné naleziště ještě jest (Lostwithiel v Cornwallu), stává se Kutna Hora třetím nalezištěm jeho. Bližší zprávy o vzácném nálezu tomto zajisté uveřejněny budu v některém přístupném listu. — Disthen; zelenavý a žlutavý i zelenomodrý v žíle pegmatitové žuly, odkryté lámáním šterku rulového. — Galenit; s pyritem, chalkopyritem, sfaleritem, křemenem a calcitem i živcem na žilách ve svoru hojný; za dob starých byl předmětem světoznámého dolování; nyní jen na báni Karlově. — Granát; v naplaveninách; brusičům známý pod jménem „Kolínských granátů.“ — Hydromagnesit; s opálem na hadcové skále na Kolmarce. — Limonit; klamotvarný po granátu v hydromagnesitu po hadci na „Kuklíku. — Opál; ve zvětralém hadci na Kolmarce. — Pikrosmin; na hadci od cukrovaru na „Kolmarce.“ — Pyrargyrit; nálet; na staré báni „Gutglück.“ — Pyrit; na báni „Gutglück“; také paprskovitý ve vapenci zeleném z hadce (?) — Rutil; v křemeni. — Sfalerit; na rudních žilách černý a hojný. — Steatit; klamotvarný po křemeni; nalezen na potoce kutnohorském; také po vápenci. — Talek; kolem K. H. spolu s křemenem nebo vápencem, vždy s kyzem. — Turmalin; baň „Gutglück“; velké neúplné krystaly v mocné žíle žulové z ruly; také zelenavý s temným jádrem, růžový, zelenohnědý s růžovým vnitřem, hustoty 3.025; pěkné krystalky v žíle pegmatitové žuly. — Železo; zdejší domnělý povětroň jest železo ze starých huti. — Proslavené druhy doly kutnohorské opuštěny následkem spustošení válkou třicetiletou. Jak živě tu druhy dolováno, poznati můžeme z toho, že od r. 1240 do 1620 obnášel výtěžek 168,800000 zl. stříbra. Žíly rudonosné prostupují zejména blízkou rulovou horu Kaňk a táhnou pod samé město, obsahující křemen, sfalerit, pyrit, chalkopyrit, arsenopyrit, pyrargyrit, galenit atd. Pokusy stran nového otevření dolů, povedou zajisté časem k dobrému výsledku.

Kvaň (Kwain) poblíž Zbirova u Hořovic.

Haematit; ruda seménková; doly: sachta Ignatiova, Kvaňská baň.

Kvílice u Slaného.

Uhlí kamenné; na rozhraní permu a utv. kamenouhelného tři flece, z nichž nejvyšší asi 1 m/ mocná k permu patří. Doly: baň Magdalenina.

*) Oznámeno ve schůzi přírodovědeckého sboru muzea dne 4. prosince 1885 a předneseno později v zasedání král. společnosti nauk v Praze.

Kvítkov (Quickau) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: báň Antonínova, František Antonínova, Kvirinova, Lukášova, Segengottes, Václavská. Wolfgangova.

Kyjov (Khaa) u Rumburku.

Amfibol, augit a biotit v pěkhých krystalcích v čediči ze „Schieferbergu.“ Ze zvětralé horniny snadno vypadávají.

Kyšice u Plzně.

Hämatit; oolithický doluje se. — Uhlí kamenné; doly: Johann Nep. Grubenfelder I. a II., Wenzel Grubenfeld.

Ladung poblíž Oseku u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: báň Duxer Kohlenvereins-Werk I. a II.

Lahošť (Loosch) Teplic.

Hnědé uhlí; doly: báň Jiřího, Mikulášova, Václavská.

Lampertice (Lampersdorf) u Šaclíře.

Uhlí kamenné; doly: šachta Václavská.

Lanov (Langenau) u Vrchlabí.

Häematit; lesklá ruda železná v prahorních vrstvách ze „Scherzergrundu.“

Lány (Lana) u Slaného.

Calcit; drůzy malých kryst. v uhlí kamenném. — Galenit; do uhlí vtoušen (otisk kapradího listu v leštenci). — Pyrit; na calcitu v uhlí kamenném. — Siderit; malé nezřetelné drůzy šedavé barvy s pyritem; na trhlínách a dutinách uhlí kamenného. — Uhlí kamenné flece.

Lauterbach (město) u Falknova.

Granát; malé tmavočervenohnědé krystaly v rule velmi slídnaté. — Kassiterit; v žule; doly: Prokopský.

Lauterbach (ves) u Falknova.

Hnědé uhlí; doly: báň Bedřichova, Martinska, Rudolfova.

Lbín (Welbine) u Litoměřic.

Opal; „břidlice leštivá“ v tufu čedičovém z údolí Mentavského.

Lbín (Welbine) u Teplic.

Aragonit; jemnovláknitý na trhlínách čediče. — Augit; černý miskovitý.

Ledec u Plzně.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových z permského útvaru — Pyrit; ve vitriolových břidlicích, jež impregnuje, a jichž se užívá v průmyslu. — Uhlí kamenné; slabá, nečistá flece; doly: Regina Grubenfeld.

Ledeč město.

Calcit; krapnkovitý z jeskyň ve vápenci prahorním vytvořených. — Disthen; modravé stébelnaté a vláknité agregáty se zrnky orthoklasu.

Ledkov č. **Letkov** u Plzně.

Uhlí kamenné.

Ledvice (Ladowitz) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: báň Amaliina, Františčina, Hilfe Gottes, Josefská, Karlova, Michalská, Prokopska, Sv. Trojice.

Lenešice č. **Lenešovice** u Louň:

Calcit; tuř vápenný v okrsku opukových vaperců; jakž usazenina z pramenů.

Leopoldovy Hamry (Leopold hammer) u Falknova.

Limonit; v okolí Oloví, jako železný klobouk nad rudními žilami; dříve sev. odtud se doloval.

Lesov (Lessau) u Kar. Var.

Jaspis; tak zvaný porcelánový, jako výtvor podzemních požárů z jílu třetihorních. — Hnědé uhlí; doluje se na bani „Anna-Gustav.“

Lešetice poblíž Milína u Příbrami.

Limonit; doly: báň Ludvíkova.

Levin č. **Levínská Olešnice** (Lewin, Lewiner Oels) u Jičína.

Stilbit; drobné, cihlově červené krystaly v melafýru.

Lhán (Wellhan) u Jičína.

Pyrop; v diluválních usazeninách s různými jinými nerosty: křemenem, pleonastem, magnetitem, chalcedonem, achatem a jaspisem.

Lhenice (Welhenitz) poblíž Bíliny u Teplic.

Calcit; slabé lože.

Lhota u Hořovic.

Hematit; seménkovitá ruda; doly: báň Filipská, Bedřichova.

Lhota (Elhoten) poblíž Dobřan u Stříbra.

Coelestin; jehličkovité jemné krystaly žlutosede; vyplňují trhlinky kuliček, v jilech kamenouhelných r. 1855 z dolů vynešených. — Uhlí kamenné; doly: báň Klara-Lousina, Josef a Annenská,

Lhota poblíž Radnic.

Uhlí kamenné; pánev Radnická.

Lhota č. **Velhota** (Wellhotten) u Rakovníka.

Uhlí kamenné; doly: šachta Karolinina.

Lhota u Třeboně.

Hematit; hlinitý ve vrstvičkách; doloval se. — Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových pod náplavem asi 8^m/mocným ve velkém množství, tak že kmenů těch i k stavbě se užívá.

Lhotice u Budějovic.

Anthracit; se stříbro- i zlatonosným popelem; slzka v písčitém jílu břidličnatém, který s podložným pískovcem necky v rule tvoří; permský.

Lhotka u Příbrami viz Drahlín.

Lhotka poblíž Radnic.

Granát; v zkusné šachtě v slepenci nejspodnějšího útvaru kamenouhelného; červenohnědý; původ jeho ve svorových úlomcích ze slepence.

Liběves (Liebshausen) poblíž Biliny u Teplic.

Pyrop; v ornici mezi L. a Jabloncem.

Libečov poblíž Unhoště.

Apatit; lesklé jehličky v labradoritu. — Dolomit; v mandlovcích a tutech. — Labradorit; na 5 cm velké zeleňavé a červenavé, na pokraji kalné, uvnitř průsvitné krystaly; v mandlovcích z Barr Et. Dd₁; často jehličkami apatitu jsou proniknuty.

Liberec (Reichenberg).

Orthoklas; pegmatolith; v žule z okolí v pěkných krystalech značně velkých, prorostlých pravidelně krystalky křemene a turmalínu.

Libědice č. **Libětice** (Liebotitz) u Kadaně.

Uhlí hnědé; slabá floc mourová; doly: baň Františkova, Jan Nep., Sv. Trojice, Zdenčina.

Liběšice u Litoměřic.

Meteorit; mezi L. a Ploškovici padly prý dne 22. červ. 1723. 33 kusy, z nichž úlomky nalezají se od r. 1846 v Brit. museu londýnském a ve dvorním museu ve Vídni. — Olivín; s picotitem ve zdejším čediči.

Liběšice (Liebschitz) u Teplic.

Olivín; mnohoploché krystaly. — Poloopál; na „Fuchsbergu“ mezi L. a Choucí přechází jemnozrný, křemenný pískovec hnědouhelný do žlutohnědého poloopálu, žrdka do mlečně bílého průsvitného opálu.

Libětice v. Libědice.

Lible (Liebel) u Rychnova.

Calcit; Tuf vápený, zemitý s jilem smíšený, rozšířen pod ornici a rašelinami v okolí a znám pod jménem sádra.

Liboňov (Liesdorf) u Oustí n. L.

Galenit; na žilách, v červené rule. — Granát; na upatí hor leží balvany, kteréž četné, jako ořech velké krystaly červenohnědého granátu uzavírají.

Libouchec (Königswald) u Děčína.

Křemen; amethyst, krystaly na trhlínách kvádového pískovce.

Libouš (Liebisch) u Chomútova.

Hnědé uhlí; doluje se na bani Anníně, Karel a Václavove, Michalské, Prokopské.

Libovice u Slaného.

Pyrit; v lupcích mezi kam. uhlím rozšířený. — Uhlí kamenné; na rozhraní permu a karbonu; tři flece z nichž vrchní jest permská. Doluje se velmi čile; doly; baň Albrecht-Edvard-Jan Nepom. Václavská, Albrechtova a Alexandr-Augustinova, Anastasia-Ignác-Jan-Křtitel-Josef-Mikuláš-Tomáš-Václav-Vincenská, Barbořina, Bedřich a Kateřinská, Eleonora-Jáchym a Mathildina; Felixova, Ferdinandova, Františkova, Humboldtova I. a II; Jan Qualbertova; Jana de Paula, Marek a Vincencova, Matyášova, Necka, Prokop a Teresiina, Rosina a Rafaelská, Svatojanská, Tomášova.

Libšice na Vltavě u Slaného.

Albit; drobné krystalky na dioritickém kamení. — Biotit; pěkné šupinky v žíle pikrofýru slídnatého z Libšického zárezu železničního.

Libštát (Liebstadt) u Semil.

U Košťálova jest lože měďonosných břidlic, v nichž bornit, azurit, malachit, anthracit a stříbro se vyskytuje. Srov. Košťálov.

Liciborice č. **Lučiborice** u Chrudimi.

Haematit; dříve dolován z hlinitých břidlic.

Licoměřice u Čáslavi.

Pyrit; v břidlicích kamenečných, druhdy dobývaných.

Liebenau u Falknova.

Cerussit; na galenitu, vzácný. — Galenit; kryst. až 3⁹/_m velké a kusovitý s pyritem, chalkopyritem a sfaleritem, na žilách ve svoru. — Pyromorfit; někdy na galenitu; vzácný.

Liebenstein u Chebu.

Limonit; v křemenných žilách a v žule; sev. odtud nedávno dolován.

Lichtenwald lovecký zámek a dvůr u Teplic.

Olivin; zrnitý v čediči.

Lindenhau u Chebu.

Limonit; jako vrstvičky neb geody s hlízami nebo (řídčeji) se souvislými plotnami sfärosideritu hlinitého. Doluje se.

Líně (Lihn) u Stříbra.

Uhlí kamenné; pánev se třemi fleci a jednou slíckou. Nejspodnější flec jest lupkem na dvě rozdělena; doly: Sulkov (Sulkowzeche).

Lipovice poblíž Nekmíře u Plzně.

Uhlí kamenné; doly. baň Sv. Františka.

Lísek poblíž Křivokláta.

Uhlí kamenné; pánev; doly: Lísecké. — Sfärosiderit; ve slepencích kamenouhelných.

Lištné (Lischney) u Semil.

Galenit; žíla ve vápenci v tunelu.

Litice u Plzně.

Uhlí kamenné; u Sulkovského rybníka 3 flece a flíčka; spodní flec $2-2\frac{1}{2}$ m/ svrchní $1\frac{1}{3}$ m/; doly: baň Barbora-Maria, Theresia-Eduard, Klement Františkova, Christiani-Ergänzungs-Grubenfeld, šachta Hildegardy a Kunhutina, š. Marianská, Matyldina, Matyldy a Valentiny doly, Map Karel a Matyldina baň.

Litnice (Littmitz) u Falknova.

Markasit; drůzy výtečné; dvojčata až 6 m/ velká; troj i čtverčata, skorem vždy pyritem potažená. $H=4878$; také koulovité, hlízovité a krapníkované, na povrchu drůzovité tvary. — Pyrit; častý v jilech spodního hnědouhelného útvaru; užívá se ho ku vyrábění kamence a kys. sírové. Doly sv. Trojice. — Rohovec; jemnozrný až celistvý, sladkovodní křemen, bílé, červené a šedé barvy, pln zbytků rostlinných. — Uhlí hnědé; flec dvojlaivicova na 6 m/ mocná.

Litoměřice (Leitmeritz).

Analcim; v kůrách krystalických na čedici a v mandlovci čedičovém na „Kočíí hoře“. — Aragonit; na témže místě s calcitem, phillipsitem a comptonitem v pěkných, fialových sloupečích. — Calcit; v krystalcích na trhlínách opukových kusů, uzavřených v čediči hory kočíí. — Chabasit; na zvětralém čediči Kočíí hory. — Comptonit; pěkné vějířovité a polokoulovité tvary na čediči z „Kočíí č. soví hory“ a hory křížové. — Hyalith; na comptonitu zvětralém z hory křížové. — Phillipsit; v krystalcích v dutinách z čediče na křížové a kočíí hoře. — Seladonit; v čediči na kočíí hoře.

Littengrün poblíž Chlumu u Falknova.

Anglesit; krystaly v okrovitém limonitu. — Cerussit; krystalky dvojčaté. — Uhlí hnědé; okraj pánve Falknovské. (Ostatek viz Boden.)

Litvínovice (Leitnowitz) u Budějovic.

Uhlí hnědé; flec blízko povrchu asi $1\frac{1}{2}$ m/ mocná dole mourovitá, nahoře plna zuhelnatělého dřeva.

Lobeč (Lobesch) poblíž Kralup u Slaného.

Uhlí kamenné; doluje se na báni: „Anna-Antonín Pad. František de Paula“.

Lobez (Lobes) u Plzně.

Pyrit; ve vitriolových břidlicích, jež impregnuje; doluje se na báni Annině.

Loděnice poblíž Berouna.

Chamoisit; prostoupený sideritem; lože v Barr. Et Dd₄. Limonit; proměnou ze chamoisitu povstalý; jižně od L. take závalkovitý, ze slínovitých pískovců křídových původ mající.

Lohhäuser u Tachova.

Rutil; v písku „Kaltwasserbachu“ mezi L. a Goldbachem mnohdy ve značných kusech.

Lohovice poblíž Radnic.

Uhlí kamenné.

Loch u Falknova.

Granát; v eklogitové hornině mezi L. a Hertenberkem lámané; červenohnědý. — Smaragdít; bělavé až šedé jehličky v eklogitu.

Lochkov poblíž Prahy.

Calcit; šedobílé a dýmově zbarvené krystaly.

Lochočice (Lochtschito) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doly: Ignaz-Überschaar, bahn Martinská.

Loket (Ellbogen) u Falknova.

Aragonit; nalezen na „Haide“ ve formě hrachovce. — Limonit; v nejvyšších vrstvách třetihorních vrstvičky neb geody s hlinitým sideritem. — Orthoklas; žlutavé a červenavé velmi velké ($1\frac{1}{3}$ $\frac{1}{m}$ dl.) a pěkné krystaly, na mnoze již vypadané; původ jich z porfýrovité hrubozrné žuly. — Pyrit; v jilech a břidlicích jílovitých útvaru hnědouhelného. — Sférosiderit; hlinitý; ledvinitě, zřídka souvislé plátovité kusy s limonitem. — Succinit; „Grünlas“ u Lokte; tmavě medové barvy, průsvitný, jako výplň nepravidelných dutin ve hlízách markasitu (!), které v třetihorním uhlí často se nalézají. — Uhlí hnědé; v okolí. — Železo; meteoritové; známý zakletý „loketský purkrabí;“ původně asi $107\frac{1}{2}$ těžký kus; čas pádu neznámý; kusovitý a čelistvý; $\frac{2}{3}$ hmoty jest v c. k. mineralog. kabinetu vídeňském; Čes. Museum jen malou část má a sádrový odlitek celého kusu. Ze směsi niklu a železa obsahuje: Tenit (Ni Fe_5), kamacit (Ni Fe_{14}), plessit (Ni Fe_{10}) a schreibersit; místy i nepravidelné vrostlice troilitu (Fe S).

Lomezice (Lametitz) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doluje se na dole „August a Tenkomaassen“.

Lomnice (Lanz) u Falknova.

Hnědé uhlí; doly: bahn Aegidiova (Jiljího), Františka-Josefova, Frantiskova, Josefská, Sebastianova. — Siderit; v nejvyšších vrstvách chebské třetihorní pánve, v hnědých písčitých jilech nebo sypkých pískovcích s hlinitým limonitem, jako hnízda vyloučení.

Lomnice (nad Popelkou) u Semil.

Chalcedon; na „Táboru“ a „Marcinovu“ v mandlovitých tvarech. — Křemen; v mandlovcích melafýrových. — Křišťál; na „Marcinovu“; uvnitř koulí a chátových a jako povlak dutin v mandlovcích melafýrových.

Lomnice u Třeboně.

Limonit; slabé vrstvy v jilech třetihorních.

Loueka v. Loučky.

Loučeň č. **Loučín** u Poděbrad.

Calcit; anthrakolith; hrubovláknitý; v partiích jílovitých, většinou prohybaných a polamaných v písčitém slínu.

Loučky č. **Loueká** (Schönau) u Děčína.

Uhlí hnědé; slabá flece lignitová; doly: bahn Eduardovo, Ferdinandova, Pavlova, Segengottes.

Lotouš (Lottaus, Sanddorf) u Slaného.

Uhlí kamenné; na rozhraní permu a karbonu tři flece, z nichž nejvrchnější u L. otevřená, 1^m/m mocná, patří permu.

Louka (Wiesu) u Mostu.

Hnědé uhlí; doly: bahn Jiřího, Maria Constanzaemassen, Morgensternzeche.

Louny (Loun).

Aragonit; na „Pšanské hoře“ na trhlínách v čediči, jako vláknité, žlutavé nebo hnědavé deštičky. — Sádrowec; značně velké, žlutavé a kalné krystaly v jíl. — Uhlí hnědé; vyhořelé flece počedičové na Křížovém č. Červeném vrchu záp. od L.

Lovosice (Lobositz) u Litoměřic.

Achát; pruhovaný s červenavým, žlutavým neb žlutočerveným chalcedonem a bílým opálem na výšinách opukových jako oblázky. — Pyrrhotin; v malých někdy však i jako lískový ořech velkých zrnek v čediči, jenž se poblíž L. na šterk láme.

Ložany (Losan) u Chomutova.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Barbořině.

Lubná u Rakovníka.

Galenit; v tenounkých listech mezi vrstvičkami kam. uhlí. — Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritů útvaru permského. — Paraekerit; v kamonouh. pískovci s pyritovými krystalky; bílý, poněkud navětralý. — Uhlí kamenné; dvě flece, svrchní 5–7 stop mocná, dolejší nečistá; výtěžek r. 1874 něco přes 100.000 cel. centů; doly: Prokopská bahn.

Lučibořice v. Licibořice.

Ludvikovice (Lisdorf) u Děčína.

Augit. v pěkných krystalech v čediči.

Lukavice (Lukowitz) u Litoměřic.

Hnědé uhlí; flece lignitová; doly: Bahn Gabrielina.

Lukavičky č. **Lukavice malá** (Lukawie Klein) u Chrudimi.

Pyrit; v kamenečných břidlicích zdejších velmi hojný; krystalky buď krychlovité nebo dvanáctistěnové (pentagondod.) až 1^m/m velké; pyrit zdejší obsahuje selen.

Lukov u Teplic.

Amfibol; značné sloupčky s augitem v čediči. — Augit; velké krystaly v čediči — Biotit; černé deštičky v čediči. — Calcit; různé druhy. — Rubellan; s augitem a slídou černou ve zvětřalém čediči peperinovém. — Titanit; na „Tlusté hoře“; malé, žluté zřídka zelenavé neb šedavé krystaly v šedém znělci.

Luky (Luken) u Dubé.

Limonit; v plotničkách pískem proniknutých a z pískovců pochazejících v úvozu u L.

Lužec (Luschowitz) u Oustí n. L.

Analcim; čirý v údolí Lužeckém na čediči.

Lužice (Luschitz) u Teplic.

Aragonit; v údolí mezi L. a Žichovem vláknitý, paprskovitý, v plotnách mezi tabulemi čediče, v ložích a žilách; obkládá často krystalky slídy v čedičovém konglomeratu; také ve vláskovitých krystalech v dutinách hlinitého čediče. — Augit; v čediči, černé až olivové barvy. — Calcit; tuř vápenný. — Keramohalit; dříve nalézán v krystalcích, hroznitých a kulovitých partiích, s jehličkovitými krystaly v družách; zřídka rovnoběžné vláknitý, hedbav. lesklý, zevně obyč. okrově potažený. Na trhlinách hnědého uhlí s mellitem a oxalitem. — Limonit; ledvinité, miskovitě složené kusy, duté, uvnitř mnohdy kousky vápnitého slínu obsahující. — Mellit; nalezán kdysi v kusovitých, kůrovitých i plotnovitých partiích nebo malých neúplně vyvinutých krystalcích, žlutý, průsvitný až průhledný. Na vzduchu se rozpadá. Na trhlinách v hnědém uhlí. — Misy; zemitý, žlutý, v nevelkých ledvinitých massách neb tenkých vrstvičkách mezi vrstvami hnědého uhlí. Také jako práškovitý povlak na tornto. — Opál; hlízy černého obsidiánům podobného opálu s hlinitou rudou železnou a koulemi rohovce v tuř čedičovém. — Oxalit; v dolech v malých vrstvičkách a hlízkách citronové barvy se sádrovcem. — Rohovec; v koulích z tuffů čedičových. — Sádrovec; krystalický v hnízdech a pěkných krystalech ve slínu epsomit obsahujícím, nad hnědým uhlím. — Siderit; koule hlinitého s., v některých konglomeratech čedičových. — Uhlí hnědé; floc místy vyhořelá.

Lužná (Luschna) u Rakovníka.

Uhlí kamenné; dolovalo se snad poblíž samoty, zvané Karlový cech.

Lysá n. L. u Ml. Boleslavi.

Meteorit; padl dne 3. září 1808 mezi Stratovem a Ostrou (Vustrou) u L. o 3½ hod. odpolední. Povětroň jemnozrný má $h = 3.56$ a obsahuje bronzit, pyrrhotin (troillit), magnetit a niklové železo. Ve vídeňské sbírce jest úplně zachovalý kus 3.390 $\frac{1}{2}$ g; v čes. museu pražském jsou jen úlomky.

Maierhöfen u Falknova.

Siderit; v uhlí hnědém. — Uhlí hnědé; floc předčedičová na 6 $\frac{1}{2}$ mocná.

Maiersgrün v. Mayersgrün.

Makov u Tábora.

Turmalin; pěkné krystaly v žule.

Malá Chuchle (Kl. Kuchelbad) poblíž Prahy.

Albit; na trhlínách diabasu malé, mlečné krystaly, dvojčata mnohdy vápencem přikrytá. — Alumin; překrásně bílý, na trhlínách vápence v sytké směsi limonitu, sádrovce a j. v.; v kusích ledvinitých. — Analcim; malé krystalky s calcitem na trhlínách diabasů. — Asfalt; jako škvarky uprostřed kouli vápencových od Vyskočilk, anebo jako kůry vápencových krystalku v kouli těch. — Axinit; dle Bořického v drobných krystalech nahnědlých na diabasu chuchelském. — Baryt; na stráni před Vyskočilkou na rozhraní mezi Barr. Et E. a Et F. v pěkných čirých krystalcích s calcitem nalezen. — Calcit; velmi rozšířen v malých krystalcích a kůrách; pěkné až 5 mm velké mnohoploché kryst., s plochami hnědelem duhovitě naběhlými v dutinách vápence červeného (Barr. Et. F. f_2) před Vyskočilkou v úzkém pruhu se objevujícího. — Chabasit; s analcitem; vzácný a teprv po odleptání vápence zřetelný; na trhlínách diabasu. — Datolith; bílé krystalky tu a tam na trhlínách diabasu. — Dolomit; bílý, žlutavý, šedobílý jemnozrný; v obrovských kusích ve vápenci na cestě z Chuchle do Slivence, několik set kroků od lázní. — Hatchettin; s ozokeritem v koulích vápencových. — Křemen; úplně vyvinuté krystalky, obyčejně dýmové až černé barvy naleznouti lze na různých místech břidlic i vápenců okolních, hlavně na trhlínách. — Laumontit; stěbelnatý s calcitem na diabasu. — Nafta; žlutočerná až žlutá v dutinách černých bitum. vápenců Barr. Et Ee, a na trhlínách břidlic Ff. — Natrolith; polokulaté, paprskovité aggregáty na trhlínách diabasu; také kouličky ve větrající této hornině. — Ozokerit; v koulích z graptol. břidlic a v dutinách orthocerů. — Prehnit; na trhlínách diabasu, vápencem vyplněných s analcitem a chabasitem; tabulky kosočtverečné teprv po odleptání vápence znatelné. — Pyrit; v koulích jimiž přechází Barr. Et Ee, do Barr. Et Ee₂; povstal patrně desoxydaci síranu železnatého působením hniijících organismů, které také byly mnohdy příčinou vytvoření se kouli oných.

Malá Lukavice v. Lukavičky.

Malá Oupa (Klein Aupa) u Turnova.

Hedenbergit; ve zkusném dole na rudě železné nalezen s epidotem. — Magnetit; kusovitý ve svoru, doluje se.

Malá Vojnice č. Vuničky v. Velká Vojnice.

Malé Březno (Klein Priesén) u Chomutova.

Hnědé uhlí; doly: baň Fabian-Schestiánova, Petrova.

Malé Březno u Oustí n. L. viz Velké Březno.

Malé Hory (Adamstadt) poblíž Rudolfova u Budějovic.

Dolomit; krystalky na dutinách rudních žil. — Galenit; kusovitý, zrnitý, vtroušený anebo ve vrstvách na žilách v křemenitém, dolomitickém vápenci nebo v křemeni z ruly. — Křemen; krystalky na dutinách rudních žil. — Pyrit; s galenitem

na rudních žilách. — Sfalerit; na rudních žilách s nerosty předešlými. — Stříbro; na dole Eliášově drátovité v dutinách rudních žil.

Malé Přílepy poblíž Berouna.

Diadochit; v černé drobové břidlici pásma Dd₁ poblíž velmi různých hnízd limonitových; hlízy. — Kamenec; rozpuštěn ve vodě vytékající z uhelného ložiska. — Křemen; v puklinách pískovců a slepenců jako ledové nákrasy na oknech. — Limonit; na výchozí hlinitých sfärosideritů jsou tyto přeměněny na limonit barvy žluté nebo žlutohnědé. — Markasit; v koulích z hrotnatých krystalů srostlých. — Přílepit; beztvárný, pryskyřicovitý; ledvinitý, hroznitý, v kůrách na uhelných lupcích; žlutý, v tříštích průsvitný, voskovitý; ve sfärosideritu. — Pyrit; v uhlí kamenném. — Sfärosiderit; hlinité geody ve vrstvách slepenců a lupků pod úhelnou slují. — Uhlí kamenné; pánev v Čechách nejdéle známá — od r. 1463; floc asi 3^m/mocná, již na mnoze vytěžená.

Malesice poblíž Plzně.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritů z útvaru permského.

Malešov (Malleschau) u Kutné hory.

Amfibol; kusovitý s magnetitem v ložích. — Asbest; v hadci. — Bucholzit; z okolí, šedobílý, rudý, lesku hedbávitého. — Calcit; v hornině magnetit obsahující; s křemenem v pěkných krystalech. — Granát; v hadci; mění se na chloritickou hmotu. — Křemen; křišťál; s uzavřeným rutilem. — Magnetit; velmi čistý v malých uzlích; s granátem a amfibolem smíšený.

Malé Visky poblíž Komárova u Hořovic.

Haematit; seménka; doluje se na dole „Zuzana.“

Malhostice u Teplic.

Hnědé uhlí; na báni Stanislavově.

Malín u Kutné hory.

Galenit; stříbronosný na žilách; doly: Eliščina báň, Františka Josefa, U čtrnácti pomocníků.

Málkov u Blatné.

Titanit; malé ostrohrané krystaly, často s amfibolem v žule vtroušen.

Malonice u Klatov.

Ilmenit; s nigrinem v oblázcích, zřídka kryst. plochy ukazujících. — Rutil; oblázky nigrinu v alluviu.

Malý Oujezd u Teplic.

Pyrit; v konglomeratu na 2°/m mocném, mezi hnědým uhlím a jilem, tvoří pyrit tmel. — Hnědé uhlí; obsahuje pně i s větvmi kyselinou křemičitou prosáklé. — Doly: Adolf Uberschaar, báň Alexandrova, Antonínova, Barbora-Tereziína, Bernhardova, báň Čtrnácti pomocníků (14 Nothelfer), Eintracht-

Grubenfeld, Francisca Überschaar, Frischgluckzeche, Josefská báň, Kopaizeche, Ladova báň (Ladazeche), báň Preciosina, Vereinigungszeche.

Malý Oujezd poblíž Zbirova.

Anthracit; koulovitě, až jako lískový ořech velké kusy, také vtrousený v křemenci silurském.

Manetín u Kralovic.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových z útvaru permského.

Mannšice (Manisch) u Čes. Lípy.

Limonit; v písčitých konkrecích na polích velmi častý.

Mariánské lázně (Marienbad) u Teplé.

Albit; na hoře „Hamelika“ v granatové skále (tetartini) a v potoku stejnojmenném v žulových úlomcích (periklin.) — Bronzit; bledě žlutošedý, vtrousený do čediče. — Granát; na hoře Hamelika; světle hnědočervená až jako hrách velká zrna v amfibolové hornině. — Oligoklas; „Hamelika“; v amfibolitu a rule na amfibol bohaté mezi pramenem křížovým a Ferdinandovým v exkrecích modrošedých a špinavě žlutých. — Serpentin; s bronzitem. — Síra; tenké povlaky na oblázcích, kusích země a dřeva; flustší s povrchem ledvinitým poblíž pramene mariánského a práškovité usazeniny v „Stänkerhausmooru.“ — Titanit; na „Hamelika“ v zelenokamu.

Mariánský Chlum v. Chlum.

Maria Sorg u Jáchymova.

Magnetit; doly: báň Janská, Morgensternzeche. — Pyrolusit.

Markhausen u Chebu.

Fluorit; kdysi zde nalezán.

Markoušovice (Markausch) u Trutnova.

Uhlí kamenné; několik fletí; doly: báň Antonínova, Františka Saleského, Ignatiova, Janská, Vilemínina.

Markvartice (Markersdorf) u Děčína.

Chabasit; na vláknitém aragonitu.

Maršov [horní část] (Obermarschen) poblíž Chabařovic u Oustí n. L.

Natrolith; s amfibolem (!) v čediči.

Maršov (Marschendorf) u Trutnova.

Limonit; bahňák v okolí.

Mašfov (Maschau) u Podbořan.

Aragonit; na Radonickém a Radikovském chlumu; flustě stébelnatý, čirý, vinné a fialkové barvy. — Hnědé uhlí; doly: báň Eliščina.

Meyersgrün č. **Maiersgrün** u Plané.

Asbolan; na žilách křemenných ve svoru. — Bucholcit; jemně vláknité až jako ruka široké tenké lamelly, žlutozelené a šedobílé barvy.

Mažice poblíž Veselí u Třeboně.

Fichtelit; na dřevě z rašelin, patřícím *Pinus uliginosa* jako kryst. šupinky a kůry. Pěknější než od Redvic z Bavor.

Meclov (Metzling) u Horšova Týna.

Granát: na „Fuschabergu“; červenohnědé nepruhledné krystaly. — Muscovit; tanže; pěkné stříbrobílé až jako ruka velké tabule a drůzy krystalů tabulkovitých v granátonosné žule písmenkové. — Orthoklas; obrovské krystaly a kusovitý; slouží ku děláni porcelánu a kameniny.

Meistersdorf u Čes. Kamenice.

Opál; známé leštivé břidlice (Polierschilfer); skládají se z pancírků diatomaceí (rozsivek).

Menelsdorf (Mänelsdorf) Opál; poloopál; v hnízdech v tuфу čedičovém, mnohdy značně velkých, různě zbarven, pruhován atd. — Seladonit; lože až 4 $\frac{1}{m}$ mocné seladonitu, pěkně zeleného; v tuфу.

Merboltice (Mertendorf) u Děčína.

Aragonit; v tuфу a mandlovci čedičovém. — Mellit; partie až jako lískový ořech velké v uhlí hnědém. — Succinit; tenké lamelly v uhlí. — Uhlí hnědé.

Merklín u Přestic.

Baryt; na žílách sfaleritových ve sloupkovitých, zřídka tabulkovitých žlutavých krystalech nad calcitem. — Calcit; baň sv. Jana Křtitele. — Galenit; s blejnem vtroušený v žílách v žule. — Greenokit; v náletech zemitých citronově až cížkově žluté barvy na sfaleritu. — Hemimorfit; povstálý rozkladem blejna. — Pyrolusit; tenké povlaky na kůrách hemimorfitu. — Sfalerit; baň sv. Jana Křtitele; kusovitý velkozrný, lupenitý, černohnědý. — Smithsonit; sv. Janská baň, klamotvary po krystalech calcitu. — Uhlí kamenné; pánev asi $\frac{1}{2}$ míle velká; dvě flece 1—2 $\frac{m}{f}$ mocné oddělené lupkem. R. 1874 vytěženo asi 600.000 cel. centů uhlí; doly: Merklínské uhelné doly.

Mezihoř u Benešova.

Delvauxit; v „Bázové rokli“ na výchozí limonitové žíly, jako hlízky světle kaštanové. — Diadochit; s delvauxitem pod drnem na výchozu žíly limonitové; barvy jest voskové. — Kaolin; ve wadu; mezi vrstvami a v rozsedlinkách. — Limonit; v „Bázové rokli“ záp. od M. v mohutné, avšak chudobné žíle; jz. od M. „na pavláčkách“ množství žil rudy čisté; v M. samém, v potoku a levém svahu „Hradce“ žíly více méně mohutné a bohaté. Velmi bohatá ruda je také na záp. svahu **Chlumu**, jen že ve slabých žílách, — Wad; v žíle mohutné, místy nad 4 $\frac{m}{f}$ mocné, na záp. od Mezihořské vápenice; vychází pod drnem Wad jest hlavně ve visuté polovici žíly temně černohnědý vrstevnatý, rozmanitě pevný. Obsahuje (dle Safaříka) i částky kysličníka kobaltnatého. Znečištěn jest kaolinem.

Mezouň (Mezaun) poblíž Berouna.

Chamoisit; prostoupený sideritem; lože v Barr Et. Dd. — Limonit; proměnou ze chamoisitu povstálý; také na polích roztroušené závalky ze slinovitých piskovců křídových původ mající. Ostatek viz u Krahulova (Hořelice).

Měcholupy (Michelob) u Žatce.

Aragonit; tence stébelnatý, jako výplň v trhlinách čediče; bělavý; obsahuje značně strontia.

Měděnec (Kupferberg) u Kadaně.

Aktinolith; na „Kupferhüglu“; stébelnaté massy, často s chalkopyritem a magnetitem. — Atakamit; na starých haldách mezi Hauensteinem a Měděncem prý nalezen. — Chalcedon; v jednom lomu u Měděnce; pseudomorfovy po calcitu. — Chalkopyrit; na Kupferhüglu, s magnetitem, pyritem a blejnem jako shluky ve svoru. — Chrysokolla; tamtéž v zrnité směsi s pyrrhotinem, blejnem, augitem a granátem. — Dolomit; v hämatitu na „Sudelzeche“ jako dosti mocné žíly; v nich také klamotvarný po granátu s obalem haematitu. — Epidot; na Kupferhüglu. — Fluorit; bledě fialový na zrnitém rozežraném křemeni ze žil rudních ve svoru. — Magnetit; na Kupferhüglu. — Pyrolusit; kusovitý, jako výplň žil, zrnitý a celistvý, tu pak sazovitý hlavně na „Sudelzeche“ u Měděnce. — Pyrrhotin; v zrnité směsi s blejnem, granátem a chrysokollou na Kupferhüglu. — Sfalerit; na Kupferhüglu s pyrrhotinem, granátem ad. — Doly na měděné rudy: b. Bedřichova, Emanuelova, Geschiebfeldzeche, Janská, Maria Trost, Václavská a Wernerova; na železnou rudu: Rothe Sudel č. Sudelzeche a na rudu železnou a kyzy (na kys. sírovou spracovávané) baň Mariahilf.

Mělnice (Melmitz) u Horšova Týna.

Limonit; dílem vláknitý, dílem okrovitý.

Mělník.

Dolomit; Jenčovická hora; zrnitý na žilových výstřelcích v čediči.

Měrunice (Meronitz) u Teplic.

Aragonit; s ostatními nerosty ve šterku pyropovém; hojný jako tyčinky a deštičky vláknité a jich úlomky. — Baryt; žlutavý nebo šedavý, v malých úlomcích, nebo růžicovitých skupinách tabulkovitých krystalů; pálením bělí. — Biotit; v šupinkách na vrchu „Botě“ u M. (Stiefelberg). — Bsl; spoře na „Botě“. — Calcit; v dutinách čediče často seladonitem zbarven. — Disthen; světle modrý; malé úlomky s pyropem ve šterku. — Dolomit; koulovité kusy na Botě; na puklinách klencové krystalky. — Granát obecný; na „Botě“. — Grossular a Hessonit; v malých, zřídka jako hrách velkých krystalech ve šterku. — Hämatit; kulaté a ledvinité oblázky; povstal z pyritu a sideritu. — Iscrin; černá, dosti častá, malá, za-

kulacená zrna jako průvodčí pyropu. — **Korund**; různobarevný v zrnkách. — **Limonit**; v oblázcích a tyčinkách. — **Olivin**; se zřetelnými plochami v čediči. — **Opal**; hyalith; hroznovité kůry na vápenci dolomitickém na vrchu Botě; poloopál rohovcovitý, chalcedonovými žilkami proložen; zelený opál zdejší zbarven hadcem. — **Pleonast**; černá velmi hladká lesklá zrna, řidčeji krystaly poněkud zaobalené; ve šterku. — **Pyrit**; skupení krystalová a zrnité hlízy často pyrop a calcit uzavírající. — **Pyrop**; asi 1 kilom. záp. od Měrunic na „Botě“; nikdy v krystalech, nýbrž ve větších menších zrnech, tmavších než pyropy z okolních nalezišť; ve zvláštním jílovito-vápnitém slepenci, povstalém v mladším třetihorním útvaru patrně při vyvření čedičů; týž obsahuje skorem všechny nerosty zdejší. — **Rohovec**; hlízovitý ve šterku ale i ve skalách třetihorního vápence. — **Sadrovec**; někdy značně velké krystaly na trhlinách vápence; také krystalické úlomky, jež často křehké pyropy obsahují a šupiny talku jimiž sadrovec zeleně jest zbarven. — **Spinell**; průhledná malá zrnka. — **Talek**; šupinatý, zelenobílý nebo červenošedý. — **Topas**; bezbarvé až $1\frac{1}{2}$ $\frac{1}{m}$ velké, průhledné krystaly a krystalinické úlomky. — **Turmalin**; úlomky a zrna černá ve šterku s předešlými. — **Uhlí hnědé**; mourovitá, na 4 $\frac{1}{m}$ mocná fleck kolem hory „Ostre“; doly: baň Eduardova a Sv. tři Králů. — **Zirkon**; v kouscích často spečených a krystalcích s otupenými hranami.

Měsice u Tábora.

Grafit; hojný v rule.

Míchalova hora č. Míchalovice (Michelsberg) u Plané.

Antimonit; „Buchmühle“; kusovité stěblovitě massy, často do kopinatých krystalů vybíhají i zrnité a s křemenem srostlé; v rule a amfib. břidlici. — **Aragonit**; růžový, modravý, modrý; také vláknitý, sněhobílý květ železný. — **Argentit**; plotnovitý a větevnatý s pyrargyritem, galenitem a křemenem na žilách. — **Calcit**; na „Lauerbergu“ malé skalenoedry; krapníkovitý ve štolé baně Jana Křtitele. — **Chalkolith**; na rudních žilách. — **Chloanthit**; s nikelinem, calcitem i chalkopyritem. — **Chlorit**; (Ripidolit); „Lazurberg“; s amfib. břidlicí. Dle Descloisauze mohl by se objeviti jako klinonchlor. — **Epidot**; tamtéž; dílem jako břidlice, dílem jako krystaly na trhlinách. — **Erythrin**. v rule a břidlici amfibolové. — **Galenit**; dvojčata kontaktní; s pyrargyritem a křemenem na žilách v rule a amfibolové břidlici. — **Nickelin**; s červeným rohovcem srostlý, provázen galenitem, calcitem, sfaleritem a křemenem na žilách v rule a amf. břidlici; — **Pyrantimonit**; jehličkovité kryst. v štětičkách na rozežraném křemeni. — **Pyrargyrit**; se stříbrem, argentitem a galenitem; v rule a břidl. amfibolové. — **Stříbro**; drátovité; ve společnosti pyrargyritu, argentitu a galenitu s calcitem a křemenem na žilách v rule a břidl. amfib. Doly na niklové a

kobaltové rudy: báň Aloisova, Barbořina; na stříbrné niklové a kobaltové rudy; Jakubova, Jana Křtitele a Nová Michalská.

Mikulov (Niklasberg) u Teplic.

Anthracit; na hranicích rudohorského porfýru a v měke hornině porfýrového tufu; táhne odtud jako pás několik $\frac{1}{m}$ široký a hlavně v zárezích nově vystavěné dráhy znatelný k Zaunhaidu do Sas; v Čechách jest pruh ten as 4 kilom. dlouhý. — Arsen; ryzí v rudních žilách. — Arsenopyrit; na křemenných žilách v rule. — Baryt; kusovitý s rudami. — Fluorit; na žilách křemenných v rule. — Galenit; s arsenopyritem, pyrargyritem, polybasitem, calcitem, dolomit, stefanitem atd. na křemenných žilách v rule; stříbrnosný; doluje se na báních: Fleischerzeche, Himmelfurstzeche, Heiligenkreuzzeche, Lehnschafterzeche, Mariahilf, Segengottes, Sv. tří Králů a bání Všech Svatých. — Kaolín; lože pod bílým jilem nad žulou. — Polybasit; s galenitem. — Proustit; na rudních žilách. — Pyrargyrit; nálety tvořící nebo vtroušený se stefanitem, galenitem atd. na žilách křemenných v rule. — Steatit; v žilách rudních jako součást výplně rudní. — Stefanit; s uvedenými rudami na žilách.

Milé (Milej) u Slaného.

Uhlí kamenné; doly: Lísecové hory.

Milešov (Mileschau) u Milévsko.

Antimonit; se zlatem na žilách, trhlínách i vtroušený ve zvláštní porfýrovité žule; na bání Annině a Emanuelově jest žilové kamení rozdrčená žula nebo kusovitý antimonit; často s křemenem a calcitem. Z antimonitu vyrábí se zde antimonové sklo, kteréž do ciziny ve velkém množství se vyváží. — Zlato; s antimonitem.

Milešovka, hora (Donnerberg č. Milleschauer Berg) u Litoměřic.

Biotit; na hoře „Kalvarii“, černé, tumpachové nebo zlatožluté barvy. — Hauyn; vzácný ve znělci; jako zrnka malá nebeské barvy. — Natrolith; pod apofyllitem a calcitem v čediči. — Nosean; ve znělci Milešovky; drobnohledný. — Rubellan; na vých. úpatí Milešovky.

Milévsko č. **Milívsko** (Mühlhausen).

Galenit; ve „Velké“ s cerussitem a křemenem; obsahuje kys. vanadičnou (0.03%). — Cerussit; „Velká“ s galenitem. — Křemen; obecný; ve zkřemenělých kmenech araukaritů z okolí; křišťál; pěkné drůzy velkých krystalů čirých, šedavých, bílých a žlutošedých; v žule a na rudních žilách. — Turmalín; značné, stébelnaté massy v žule.

Milín u Příbrami.

Galenit; stříbrnosný v žilách ze žuly. — Hamatit; čočkovitý; lože místy až 12 m/ mocné. Barr Et Dd₁.

Milžany (Milsau) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: baň Antonínova, Einigkeits-Osvaldova a Johanna Grubenmassen; Josefská, b. Leopoldova, Marie a Gabrielgrubenmassen, Saxon-Bohemia.

Mimoň (Niemes) u České Lípy.

Comptonit; krystalisované a vějířovitě složené odrůdy; v čediči.

Minice poblíž Velvar.

Melanterit; v pěkných krystalech a jako vláskovitý výkvět; zemitý nalet na stěnách kyzovitého uhlí. — Pyrit; prostupuje hojně svrchní vrstvy uhlí a mění se na melanterit. — Siderit; v lupku pod a nad uhlím. — Uhlí kamenné; dvě flece uhlí nečistého, namnoze vyčerpaného; doly: bane Tomáš-Josef-Václav-Maximilian a Ferdinandská.

Minkovice poblíž Kralup u Slaného.

Uhlí kamenné; doly: baň Jakub-Theodorská, Jan Křtit. Albina-Bedřich-Blažejská.

Mirkovice u Horšova Týna.

Limonit.

Mirošov (Miroschau) poblíž Rokycan.

Galenit; v tenounkých listcích mezi vrstvičkami kam. uhlí. — Kaolín; ledvinité a hroznité tvary. — Psilomelan; na červenošedém, tříštkovitém rohovci; místy jest kaolínem zatlačen. — Uhlí kamenné; pánev dlouhá 3600^m a široká 3200^m se dvěma flecemi lupků s uhlím; dolování děje se hlavně ve svrchní fleci asi 2^m mocné. Doly: baň Anna-Augusta, Ernst, František a Bedřich, Frantisek Josef (na Holubím Koutě), Josef Grubenfelder, baň požehnání božího (Seggengottes).

Mirošovice (Mireschowitz) u Teplíc.

Augit; v čediči; černozelelé až olivové barvy. — Olivin; mnohoploché, pěkné kryst. v čediči.

Mírovice u Písku.

Asbest; ve značných partiích z okolních prahor. — Limonit; jz. od Mirovic celistvý, hnědý částečně žlutý, jako lože neb útržky v kryst. hlinité břidlici s haematitem.

Mětice (Meretitz) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: baň Josefská.

Mladá Vožice (Jung Vožic) u Tábora.

Argentit; krystalky a kusovitý a vtroušený s galenitem a jinými nerosty na žilách v rule. — Galenit; na rudních žilách. — Pyrargyrit; v malých krystalech a jako nálet, s galenitem, sfaleritem, křemenem a dolomitom na křemenných žilách v rule. — Rutil; v okolí; krystaly až 3^q/_m velké silně ryhované; dvojčaté, dílem ojedinělé, dílem v úlomcích křemenc vrostlé. — Stříbro; zubaté, drátovité, plíškovité, s galenitem a pyritem na žilách křemenných v rule; vzácné.

Mladošovice u Třeboně.

Haematit; hlinitý ve vrstvičkách; doluje se.

Mladotice poblíž Ronova u Čáslavi.

V rule amfibolové obsaženy jsou:

Anorthit; v korsitu (dioritickém to kamení) na pahorku as 1000 kr. ode mlýna na jih vzdaleného v zrnech a aggregátech až jako ořechy velkých. — Biotit; ve velkých jako tolar i větších a 1 %_m tlustých deskách černozelelé barvy v pegmatitu u mlýna Korečnicka. — Bronzit; v krystalických zrnkách v serpentinu. — Chromit; v krystalických zrnkách serpentinu. — Gymnit; světle špinavožlutošedé barvy. — Křemen; hnízda malá ve zvětřalém serpentinu. — Magnesit; na trhlínách a bělavý. — Olivín; v serpentinu. — Psilomelan; jemné trhlínky gymnitu černě vyplňuje. — Serpentin; jako uzel zcela u mlýna; světlešedozelený lavicovitý.

Mnichov (Einsiedl) u Teplé.

Aktinolith; jako hornina rozmanité barvy mení Novou vsí a M. — Andalusit; zelenavý a žlutavý jako oblázky alluviální. — Asbest; zelenavý, mnohdy štetcovitý i změtený; hnízdovitě v hadci. — Bronzit; v hadci; hrubě vtroušený, barvy bledě žluté až šedé. — Serpentin; tvoří v rozmanitých modifikacích uzel horský.

Mníšek poblíž Zbraslavi.

Baryt; krystalky a štěpne výplně trhlín v haematitu. — Haematit; oolithický neb čočkovitý a přechází místy do lesklé rudy železné. Barr Et Dd₁; doluje se a do Dobříšských hutí odváží. — Siderit; žilky v haematitu.

Močidlec (Modschiedl) u Žlutic.

Sfärosiderit; na výchozí uhlí kamenného. — Uhlí kamenné; výchozí lupků se dvěma flickami a sfärosiderity; doly: Einigkeitszeche.

Modlany u Oustí n. L.

Augit; „Weschenberg“ v čediči miskovitý. — Hnědé uhlí; baň Barbořina, Floriánova, Josefova, Neuer Doblhoffschacht.

Mohelnice (Müglitz) u Teplíc.

Kassiterit; doly.

Mojžíř (Mosern) u Oustí n. L.

Analcim; na hoře „Schibenz“; masové barvy, pěkné krystaly v dutinách drúzových fonolithu často s tabulkami calcitu. — Augit; „Schibenz“. — Phillipsit; koulovité partie ve fonolithu.

Mokov (Mukov) u Teplíc.

Amfibol; na „Kletečné“; pěkné krystaly. — Hnědé uhlí; doly: baň Sv. Trojice, Janska.

Mokrá (Mugrau) u Krumlova.

Calcit; na šachtě Wolframově a sv. Bartoloměje pěkně vyhraněný v dutinách grafitu. — Chrysopras; uvnitř calcitu — Grafit; celistvý až velkošupinatý, měkký, místy břidličnatý, pyritem kaolinem a zrný křemennými znečištěn. Doly: Bauernwerk, (Mugrauer Graphitwerk d. Wirtschaftsbesitzer) Eggertsches Grafitwerk. — Ihleit; jest nerostu „misy“ velmi blízký; v oranžových výkvětech na grafitových haldách a v dolech. Povstává z kyzů hlavně na dole Ferdinandově. — Nontronit; jako vrstva na povrchu tuhy i plástvičky uvnitř její; barvy citronové.

Moldava (Moldau) u Teplic.

Baryt; kusovitý zrnitý, také krystaly v drúzách, na rudních žilách stříbrných. — Pyrargyrit; s galenitem a jinými nerosty na rudních žilách; dolován.

Moravany (Morwan) u Oustí n. L.

Comptonit; stébelnatě paprskovitý na čediči — Natrolith; jehličkovitý nad čedičem.

Most (Brux).

Kaolin; vzniká ze znělce na „zámecké hoře“ větráním. — Natrolith: „Spitzberg“; celistvý, žlutavý a hnědavý ve znělci. — Oropion; jest vlastně plastický jíl nebo hlina, bituminósní hmotou proniknutá; v hnědém uhlí. — Sádovec; vláknitý v uhlí hnědém. — Sira; na sev. úpatí „zámecké hory“ malé, mnohoploché krystaly v trhlinách hnědého uhlí. — Uhlí hnědé; značná flec vycházející u paty znělcových vrchů až na den; doly: Mariahilf-Kohlenwerk, Saxonia-Schacht, Segengottes a Maria-Theresien-Zeche, Theresien Kohlenwerk.

Moštice č. Moštiště poblíž Radnic.

Uhlí kamenné.

Motoly poblíž Prahy.

Sádovec; mezi M. a Břevnovem; špinavě dýmové barvy; velké krystaly v drúzách v naplaveninách.

Mříče č. Smříčel u Krumlova.

Magnetit; hlízovitý v okrsku hadců nebo i v těchto uzavřený. — Poloopal; v okrsku hadců.

Motišov (Tischau) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: šachta Josefinina.

Muncifaj u Slaného.

Křemen; v roztroušených kmenech zkřemenělých araukaritů útvaru permského.

Mutějovice u Rakovníka.

Uhlí kamenné; doly: báň Barbora, František, Jan a Maria Rotschov, Josefská, Marie Hromičné- Tomáš a Václavská b.

Mutěnice (Muttentitz) u Strakonice.

Fluorit; oktaedry až 1 $\frac{d}{m}$ velké, barvy jablečné, s krystalky křemene; také kusovitý — pěkné naleziště. — Křemen; malé

krystalky v drúzách fluoritu. — Strakonice; proniká bezeslídnatý pegmatit; jest to tučkovitý, žlutozelený nerost mezi steatity hadcovitými a kaolinovými. — Titanit; světle a tmavě hnědé, úplně vyvinuté krystaly.

Mutěnin č. Mutětov (Muttersdorf) u Horšova Týna.

Chalkopyrit; rozrušen na malachit, vtroušen v žilách křemene a calcitu. — Fluorit; krystaly zelené, křemenem pokryté. — Hercynit; v zrnech a kusovitý. — Rutil; (Nigrin); velmi častý v rule „Schmalzberg“.

Muřovice v. Mutějovice.

Mühldorf u Kar. Var.

Hnědé uhlí; na dole „Zechhäusel“.

Münchhof poblíž Lokte.

Kaolin; obkličuje koule pyritové. — Pyrit; v jilech spodního hnědouhel. útvaru. — Uhlí hnědé; obecné, mourové, nebo lignit na pyrit bohatý; doly: bahn Filipa-Jakubská, Josef-August Gewerkschaften, bahn Krále Davida, Norberti Gewerkschaft.

Myslín u Písku.

Limonit; ložiskovitě neb útržkovitě v kryst. břidlicích hlin.; hlavně cel. hnědý místy žlutý limonit s haematitem.

Mýto (Mauth) poblíž Zbirova.

Haematit; povětšinou oolithický, přechází často do lesklé rudy železné. (Barr Et Dd₁). — Kakoxén; na trhlinách droby — Stilpnosiderit; na žilovitých trhlinách v zelenokamech.

Načetín (Natschetin) u Horšova Týna.

Hercynit; blíže Ronšperku, malá černá mdlá zrna, nezřetelně osmistěná, v kusovitých massach, v nichž zrnka korundu uzavřena jsou. Užívá se ho co smirglu ve sklárnách. — Korund; v malých krystalcích, žlutošedý, málo průsvitný.

Náchod u Tábora.

Granát; v hornině beresitu podobné. — Pyrit; v povlacích a hnízdech beresitové horniny. (Hornina beresitu z Beresovska na Uralu podobná naskytá se v císařských lomech na levém břehu Košínského potoka naproti Náchodskému mlýnu a skládá se z křemene, orthoklasu a oligoklasu, vedle toho obsahuje granáty a pyrit i magnetit).

Naklerov (Nollendorf) u Oustí n. L.

Granát; krystaly v rule.

Narysov u Příbrami.

Pyrolusit; zkusný důl na p., kterýž byl odkryt bezprostředně pod prstí; zemité stébelnatý u vláknitý na antimon bohatý; klatotvary po calcitu.

Naší (Naschau) u Chomutova.

Hnědé uhlí; doly: Jana Ev., Karlova.

Navarov u Jílového.

Limonit; provází vápenec z prahorních vrstev.

Nebřem (Nebřen) u Plzně.

Uhlí kamenné; vychází slabé nečisté flece u dvora Kokorovského; doly: bahn Irenina.

Nečtiny (Breitenstein) u Kralovic.

Křemen; ve zkřemenělých araukaritech útvaru permského.

Nedvězí u Semil.

Dolomit; malounké, červenobílé krystalky na trhlinách uhelných lupků.

Nejdek č. **Neydek** (Neudek) u Kraslic.

Aktinolith; na „Pingerzeche“; v eklogitovém kamení; místy na mdlou seladonovitou hmotu přeměněn. — Apatit; vzácný. — Beryll; malé, bílé krystaly v žule; vzácné. — Fritzscheit; v červenohnědých až hyacintových tabulkách, do uranitového rámečku vložených, z dolů haematitových na sytkém jemnozrnném granatitu od Neuhamru. — Granat; u Hochofenu; značně velké krystaly v haematitu; místy na haematit přeměněn; také zrnitý, kusovitý v žule s amfibolem, aktinolithem a chloritem. — Haematit; u „Hochofenu“ na Jeronýmově báni; paprskovitý, ledvinitě vláknitý, také celistvý na křemenných a rohovcových žilách; také v místě na dole „Dreikönig“; místy obsahuje krystalky granátové a mnoho magnetitu z něhož asi povstal; na Ringelbergu v křemenci slepencovitém. — Kaolin; u Hochofenu, červený a bílý, ze zvětřelé žuly. — Kassiterit; žíly s felsitovým porfýrem. — Magnetit; vtoušen a v ložích a útržcích v žilách, z amfibolu, paprskovce, chloritu a granátů složených, které v žule vystupují. — Melopsit; u Hochofenu, na báni Jeronýmově; kusovitý, žlutavě, šedě nebo zelenavě bílý, mdlý, průsvitný, ve vrstvičkách a hlízách na žilách haematitových v křemenitém kamení žilovém. — Uhlí hnědé (?); na Gnade Gottes zeche.

Nechranice (Negranitz) u Chomútova.

Hnědé uhlí; důl Germania.

Nechvalice u Teplic.

Hnědé uhlí; pánev s flecí až 22 m/ mocnou; doly: bahn Emanuelova, Felixova, Ferdinandova, Františkova, Petra a Pavla, Sedmi bratří.

Nenačovice poblíž Unhoště.

Delvauxit; červenohnědé, hlízovité a ledvinité kusy v žile v Dd₄.

Nepomuky u Přestic.

Limonit; celistvé, vláknité, sklípkaté, většinou křemenem znečištěné odrůdy místy se stilpnosideritem. — Stilpnosiderit; v pohoří „Doubravském“ v tenkých plotnovitých nebo stalaktitických, hroznitých nebo ledvinitých povlacích na celistvém nebo sklípkatém limonitu.

Nestrašovice u Blatne.

Limonit; jako lože nebo útržky v krystal. břidlici hlinité, hlavně celistvý hnědý, místy žlutý s hamatitem.

Neuberg u Ašu.

Argentit; s galenitem. — Galenit; se stříbrnými rudami, na křemenných žilách ve svoru; doly opuštěné.

Neudorf v. Neundorf.

Neuhammer u Kraslic.

Beryll; žlutý, neprůhledný b.; vzácný v rudách železných. — Fritzscheit; na sypkém jemnozrnném granatu z dolů hamatitových v červenohnědých až hyacintových lupínkách, v rámečku uranitu. — Haematit; v dolech. — Kassiterit; kusovitý, zrnitý a v krystalech v hnízdech, položkách neb šnůrach, obvykle jemný neb hrubý, vtroušen do greisenu. — Pyrolusit; v žilách křemenných a rohovcovitých vtroušen. — Uranit; jako úzký lem kolem lupínků Fritzscheitu.

Neuhans u Kraslic.

Pyrolusit; v žilách křemenných a rohovcovitých vtroušen.

Neukirchen u Chebu.

Uhlí hnědé; dvě flece mourovitého uhlí jedna 3—4 m/ a spodní asi 12 m/ mocná.

Neudorf č. **Neudorf** poblíž Oseku u Teplic.

Hnědé uhlí; doluje se na báni: Anna Maria.

Neusattel u Falknova.

Hnědé uhlí; doly: bání David-Karlova, Emil-Mass, Franz-Helena-Hermann-Massen, Jiřího, Johanna, Josef-Georgimassen, Jana Křitele, Johannimassen, bání Josefína, Margarethimass, Rudolfimass, Theresiamass, Vincencova, Václavská b. — Pyrit; v lupkách hnědouhelných; doluje se na báni Eugenově.

Neydek v. Nejdek.

Němcovice poblíž Radnic.

Uhlí kamenné; pánev Radnická.

Něměany u Podbořan.

Hnědé uhlí; doly: bání Janska.

Němčice u Kolína.

Opal; obecný; velké massy zeleno a žlutošedé, do voskova jdoucí barvy, s černými skvrnami a dendrity v serpentinu.

Německá Bríza (Deutsch Brís) u Plzně.

Kamenné uhlí; lupky kamennouhelné; obsahují železné rudy; doly: bání Antonínovy.

Německá nová Ves (Deutsch Neudörfel) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doly: Anastasüberschaar, bání Antonína Pad. Bonifac-Pankráčova, Franz-Überschaar; bání Josefská, Wolframova.

Německé Kralupy (Deutsch Kralupp) u Chomutova.

Uhlí hnědé; značná flec 14—20 m/ mocná.

Německý Brod.

Arsenopyrit; na žilách rudních dosti častý; v rule. — Galenit; s pyritem, chalkopyritem, sfaleritem, živcem, křemenem a calcitem na žilách v rule fylitické. Galenit dolován zde čile až do 14. stol., kde doly opuštěny. Pokusy o nové otevření dolů se ději. — Křemen; křišťál i záhněda; krystaly až 20 $\frac{1}{m}$ dl. v dutinách žil. — Turmalin; malé krystalky v žulové žile z ruly.

Nievenheimova cínová huť poblíž Krupky.

Kassiterit; doly.

Nižburk č. **Nižbor** (Nischburg) poblíž Křivoklátu.

Aragonit; na žilách dolomitických a na trhlinách nad Nižburkem.

Novměrice č. **Novoměřice** poblíž Zvoleňovsi u Slaného.

Haematit; hlinitý, červený; slouží co barva.

Nová Paka u Jičína.

Aragonit; vláknitý v melaf. mandlovci. — Chalcedon; v melaf. mandlovci. — Jaspis; různé odrůdy v melaf. mandlovci. — Křemen; v kmenech araukaritových, permského útvaru. — Pyrop; krystaly a zrna v diluviu a písku potočním. — Stilbit; na hoře „Levinské,“ cihlové barvy s hnědým jaspisem.

Nová Ves (Neudorf) poblíž Bečova u Kar. Var.

Aktinolith; mezi N. a Mnichovem jako hornina. — Asbest; hrubovláknitý; tamže.

Nová Ves (Neudorf) u Budějovic.

Limonit; dílem vláknitý, dílem okrovitý v třetihorních vrstvách.

Nová Ves (Neudorf) u Milévska (?)

Pinit; dle Bluma na mnohých místech ve slídu proměněn, jinde v krystalech, skládajících se vrstevovitě dílem ze slídy dílem z pinitu.

Nová Ves u Tábora.

Malachit; jemný zelený povlak na pískovci permském.

Nová Ves (Neudorf) poblíž Zbirova.

Haematit; ruda seménková. Lože. Doly: Šachta Anežčina.

Nová Ves česká v. Český Oujezd.

Nové Hrady č. **Novohrad** (Gratzen) u Kaplic.

Andalusit; oblázky v alluviu, barvy červenošedé.

Nové Město (Neustadt-Böhmisch) u Fridlantu.

Granat; na hoře „Rappold“; malá zrna a nezřetelné krystaly v chloritové břidlici. — Kassiterit; v oboru chloritových břidlic.

Nové Město (Neustadt) u Teplic.

Galenit; na rudních žilách; stříbrnosný. — Pyrrargyrit; na dolech stříbrných. Doly: baň Adalbertova.

Nové Mitrovice (Neu Mitrovic) u Plzně.

Limonit; celistvé, vláknité, většinou křemenem znečištěné odrůdy, místy se stilpnosideritem; doly. — Stilpnosiderit; v tenkých, hladkých nebo stalaktických, hroznitých neb ledvinitých povlacích na celistvém neb buňkovitém limonitu.

Noviny (Neuland) poblíž Mimoně u Čes. Lipy.

Comptonit; v tlustých, ledvinitých korách z tabulkovitých krystalů c. složených

Novosedly (Weisskirchlitz) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: baň Anežčina, Antoninova, Brunova Eugenia, Ferdinand, Franz-Xaver, Janská, Maria-Janská, Octavianova, Ondřejova, Pavlova, Petrova, Valentínova, Zwillingsszeche.

Nový Jáchymov (Joachimsthal-Neu) poblíž Křivokláta.

Haematit; doly v břidlicích středního útvaru silurského. (Barr. Et Dd.). — Pyrit; „Krušná hora“; na trhlinách v haematitu.

Nový Kinzberg v. Kinzberk.

Nový Knín (Knín Neu) u Příbrami.

Zlato; ryzí, hexaedrické; kdysi zde dolováno, novější dobou nepatrně ryžováno.

Nový Metternich (Metternich Neu) u Plané.

Galenit; s chalkopyritem a sfaleritem vtroušen do křemenných až metr mocných ložiskovitých žil v křemenité rule.

Nový Trh v. Všeruby.

Nový Zámek (Neuschloss) u Čes. Lipy.

Pyrit; v malých šupinkách v čediči z „Kuhbergu“.

Nučice (Nutschitz) poblíž Unhoště.

Anthracit; v křemeni z lomu II. — Arsenopyrit; v lomu I. v chamoisitu asi 4 ^m/ od visutého, jako maličké krystalky a jehličky. — Baryt; na trhlinách chamoisitu v krystalech; čirý až bílý; na sideritu nebo pyritu. — Chalkopyrit; zrnka se sfaleritem i na krystalech sideritu v malinkých krystalcích. — Chamoisit; tvoří v silur. vrstvách mocné lože, souvisící s hlinitým hnědelem; lože to na 50 ^m/ mocné patří Dd, a jest to vlastně chamoisit prostouplý sideritem (Berthierin). — Delvauxit; ve hlízách červenožlutých, hlavně na vychozí rud železných; na vrchu Krahulově. Jelikož obsahuje značně kyseliny sírové blíží se diadochitu, s nímž asi promísen jest. — Diadochit; v ležatém rud, vždy však poblíž vržení a v břidlici; barvy chlové až hnědé. — Epsomit; jako bílý výkvět nebo vláčenka ve štolách za suchého počasí obyčejný. — Galenit; na trhlinách ležatých rudních vrstev jako šedomodré, lesklé teninké vrstvičky; jako zrna a krystaly také v žíle sfaleritu. — Kaolín; obyčejný jako žilky a vrstvičky v rudách; zrnitý nebo pevný, zelenavý neb modravý. — Křemen; na žilách v rudě. — Limonit; souvisí s ložem chamoisitu. — Melanterit; zvětráním kyzu povstálý. — Nakrit; na rozsedinách a v sousedství rud železných;

žlutavý, z krystalických šupin se skládající. — **Pyrit**; v zrnkách malých ve spodních vrstvách rudních, také na sideritu v krystalech. — **Sádrovec**; na puklinách rud jako hvězdičky krystalické. — **Sfalerit**; v žile asi $2 \frac{d}{m}$ mocné a tu i krystalický a žlutohnědý v lomu II. — **Siderit**; v limonitu okrovitým, žilky až $1 \frac{c}{m}$ tlusté; šedohnědý, místy krystalický. — **Stilpnosiderit**; v Krahulovské štole jako povlaky $1 \frac{m}{m}$ silné, nebo vrstvičky v limonitu. — (Ruda železná doluje se čile a to hlavně v lomech otevřených. Rudy těženy zde způsobem primitivním a také taveny za dob pradávných, čemuž nasvědčují škváry železité, v okolí nalézané.)

Nyrany (Nürschan) u Stříbra.

Uhlí kamenné; ve dvou flecích; doly: Humpoldšachta (Humboldova), Krimišachta (Krimmigschacht) a šachta svatého Pankráce.

Oberhals u Kadaně.

Chalcedon; mískovité partie na rudních žilách železných. — **Dolomit**; malé krystaly, jako povlak nad haematitem. — **Hämatit**; ploše čočkovité krystaly obyč. s křemenem srostlé, v ledvinitých drúzách v slídě železné. — **Křemen**; obecný; klamotvary po krystalech calcitových, na křemenných žilách, hämatit obsahujících; železitý; malé kryst. v drúzách, kusovitý, jemnozrný; na žilách hämatitových. — **Stilpnosiderit**; v ledvinitých a malých kusovitých partiích, jako vzácnost na žilách rud železných.

Obrnice (Obornitz) u Mostu.

Agonit; většinou jemně vláknitý, často přepěkný v dutinách edice.

Oberreuth u Ašu.

Kassiterit; v rule cínovcové na „Schönberku“; opuštěné doly. —

Ojprnice v. Vejprnice.

Ohořany v. Uhoštany.

Ohníč (Wohonesch) poblíž Bíliny u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: štola Idina.

Ohnišovice (Wonischen) u Horšova Týna.

Diallag; v gabru. — **Granát**; na „Fuschabergu“; červenohnědý, neprůhledný, mnohdy značně velké, obyčejně zvětřelé krystaly v žule písmenkové z amfibolitů. — **Hypersthen**; pěkně lamellární v gabbru. — **Muscovit**; na „Fuschabergu“; pěkně i jako ruka velké tabule a drůzy kryst. v granatové žule písmenkovité z amfibolitů.

Ohrada poblíž Prahy.

Haematit; na polích a cestách ve shlucích jako pěst velikých, často oolithický; z vrstev křídových.

Okrouhlé Hradiště (Scheibenradisch) u Teplé.

Augit; ve velkých a pěkných krystalech; velmi hojný v čediči na hoře stejného jména.

Oleš č. Volešna, Volše (Elsch) u Tachova.

Limonit; v kryst. kamení (rule, amfibolitu a hlinité břidlici) dílem okrovitý, dílem v koulotvarech.

Olešná č. Volešná u Rakovníka.

Uhlí kamenné; ve vyšších vrstvách s útržky lignitu.

Oloví (Bleistadt) u Falknova.

Aragonit; vzácný ve formě květu železného, — Bischofit; (Bleigumi) dříve prý zde nalézán. — Cerussit; v kryst. značné velikosti a štětičkovitě skupených jehličkách na vyšších částech žil. V hlubinách zřídka. — Galenit; krystaly až 3 $\frac{1}{m}$ velké v drúzách; také kusovitý se sfaleritem, pyritem a chalkopyritem v žilách ve svoru. Klamotvary po cerussitu a pyromorfitu. — Křemen; chalcedon; klamotvary po pyromorfitu. — Limonit; jako tak zvaný „železný klobouk“ nad leštěncem olověným; také v různých klamotvarech; doly: na báni Ignatiově a Bleigrundu. — Opál; mlččný, z části na hydrofán přeměněn; s křemenem a sfaleritem ve svoru. Vzácně nalézají se v něm krychle galenitu. — Pittizit; krapinkovitý na stěnách štol. — Pyromorfit; hnědý, mnohdy jehličkovitý ve vyšších částech žil. — Sfalerit; pěkné krystalky žlutavé, červenavé a hnědé i černé s cerussitem a pyromorfitem na galenitu nebo opálu; také na svoru.

Oparno (Wopparn) u Litoměřic.

Arsenopyrit; v pegmatitovém žilovitém kamení z ruly v krystalických partiích velikosti ořecha poblíž „Černišky“ (Schwarzthaler mühle) nedaleko zříceniny Wopparn.

Opařany (Vopořan) u Milevska.

Grafit; v rule z okolí.

Oplot n. Oplotec (Amplatz) u Přestic.

Limonit; nepravidelné sloje v břidlicích.

Orpus (Orpes) u Kadaně.

Amfibol; stébelnatý až vláknitý na magnetitu a ložích hadce v rule. — Calcit; kusovité i stébelnaté partie a drúzy krystalů (báň Dorotina). — Dolomit; jako žíly v hamatitu na „rothe Sudel“ u Měděnce dosti mocně vyvinut. Často obsahuje klamotvary d. po granátu s obalem hamatitovým, jinde podobně sestrojené kouličky. — Epidot; malé krystalky zřídka vyvinuté ve drúzách a v zrnitých massách s amfibolem magnetitem a hadcem na ložích v rule. — Granát; kusovitý, jemnozrný a celistvý se zrnitým augitem a magnetitem smíšen v rule. — Křemen; chalcedon; na báni Dorotině; kusovitý povlak, ledvinaté i stalaktické tvary s drúzovitým povrchem. — Magnetit; doly,

Osečná č. Ošice (Oschitz) u Čes. Lípy.

Amfibol, augit a biotit; pěkné krystalky v čediči z „Pohlbergu“; ze zvětralé horniny snadno vypadávají.

Osek u Plzně v. Vosek.

Osek (Osseg) u Teplic.

Calcit; velké čočkovité krystaly v drúzách. — Granát; krystaly v rule. — Uhlí hnědé; dvě flece, z nichž vrchní mourová 2metrová blízko pod vrchem jest; doly: šachta Nelsonova.

Osek (Riesenberg) u Teplic.

Galenit; na žílách v rule; dříve dolován na Segen Gottes Egidi a Dreifaltigkeitszeche. — Pyrargyrit; na žílách rudních v okolí.

Ostra (Wustra) poblíž Lysé n. L.

Meteorit; se vtroušeným železem a pyrrhotinem atd. padl 3. října 1808 (viz Lysá).

Ostrov (Schlackenwerth) u Kar. Var.

Calcit; při silnici císařské před Ostrovem a v průřezech strouhy k hutím vedoucí nalézají se cylindrické, až 3 $\frac{1}{m}$ tlusté massy calcitu, které nejspíše původně kmeny byly. Slohu jsou paprskovitého, po aragonitu. Místy, vyluhováním, zůstaly jen roury. — Phillipsit; malé, nezřetelné krystaly v dutinách čediče. — Uhlí hnědé; flec vyhořela.

Otov (Wottawa) u Horšova Týna.

Beryl; „červená hora“; dlouhé krystaly, bílé do žlutozelená, málo průsvitné s turmalinem, křemenem a živcem v balvanech. — Diálag; v gabbru a sice hlavně v jeho amfibolových partiích, v krystalech velmi velkých, barvy hřebíčkové na štěpných polohách lesku korově perleťového; s amfibolem na mnoze srostlý. — Muscovit; pěkné stříbrobílé, velké tabule a drůzy krystalů v granátonosné žule písmenkové. — Orthoklas; ve velkých partiích v žule; dobývá se a používá na různé toufarové a porcellánové zboží. — Zoisit; kusovitý i tlustě stébelnatý, do hrubozna přecházející, v dioritickém kamení.

Otovice u Kar. Var.

Uhlí hnědé; počedičová flec lignitová značné mocnosti; doly: baň Annina, Eleonořina, Josefova, Karlova a sv. Tří Králů.

Otročin (Otrotschin) u Stříbra.

Limonit; dílem vláknitý, dílem okrovitý.

Otvice (Udwitz) u Chomútova.

Uhlí hnědé; doly: baň Antonína, Bahnšacht, Elisabethschacht, Gabe-Cottes-schacht, baň Otiliina, Wiesenschacht.

Oudlice č. Údlice (Eidlitz) u Chomútova.

Hnědé uhlí; doly; baň Barbořina, Gabriela, Karl-Robertova, Segen Gottes.

Ouherce č. **Úherce** (A u h e r z e n) u Stříbra.

K ř e m e n; ve zkřemenělých kmenech araukaritových z útvaru permského.

Ouhošfany v. Uhošfany.

Ouhrov (A u h r o v) u Chotěboře.

Granát; v hadci zrna, až jako hrách velka.

Oujezd, viz Sv. Kříž.

Oujezd poblíž Buštěhradu.

Uhlí kamenné.

Oujezdec (W a g n e r n) poblíž Netolic u Prachatic.

Uhlí hnědé; slabé flece pod povrchní písčitou vrstvou.

Oupa v. Malá Oupa, Velká Oupa a Riesengrund.

Oupeřiny (A u p e r s c h i n) u Teplíc.

Calcit; kornoutovitý na slínech.

Oupoř (A u p o r s c h) u Teplíc.

Hnědé uhlí; doly: báh Bedřichova, Matyldina.

Oustí n. L. (A u s s i g a. d. E).

Albit; s calcitem ve znělcí. — Apofyllit; ve fonolitu Mariánské hory velmi pěkné krystaly s průhlednými konci. — Aragonit; ve hnízdech v čediči „Šibeničné“ hory. — Asphalt; báh Janská u Chabařovic?; v uhlí hnědém a břidl. hlinitých. — Augit; na Schieberlingové hoře; ve vypadaných krystalech. — Calcit; s albitem a natrolithem ve fonolitu. — Chabasit; na Skalce a Šibeničné hoře; s calcitem. — Comptonit; Kelchberg (hora kališní); ve vějířovitých skupeninách často s analcimem ve znělcí; Střížovická hora: jako kusovitý povlak na vápenci v trhlínách větracího čediče. — Natrolith; Mariánská hora; stébelnatý mnohdy jako výplň trhlín. Světoznámé naleziště. — Olivin; s enstatitem, diopsitem a picotitem v čediči leucovitém. — Opál; hyalith, na Mariánské hoře; jako povlak nerostů zeolithických. — Oropion; Šibeničná hora; jako výplň trhlín v čediči. — Phillipsit; Mariánská hora; na apofyllitu. — Pyroretin; báh Požehnání božího (mezi Proboštem a Zálezly) ve smolném uhlí třetihorním. — Skolezit; na „Mariánské hoře“ v čirých nebo bílých jehličkách s natrolithem a calcitem. — Uhlí hnědé; dřevnaté, v okolí se čile doluje. (Srov. Chabařovice, Předlice, Oužín atd.)

Ouvaly (A u v a l) u Čes. Brodu.

Aphrosiderit; v haematitu vedle křemene a břidlic v rudách uzavřených a j.; v olivových a zelenošedých šupinatých partiích. — Anthracit; jednotlivá značně velká zrna v železných rudách. — Chamoisit; v haematitu. — Haematit; lože v silurských vrstvách Barr Et Id.; břidličnatý do celistvého přecházející, místy poroslý, rozežraný s malými krystalky lesklé rudy železné. — Křemen; žíly v haematitu. — Limonit; půl hodiny od nádraží, pod drnem, rozežraná vrstva; také

celistvý a okrovitý. — Magnetit; s haematitem tvoří 6—19^m/mocné lože v silur. břidlicích. — Neolith; břidličnaté mandlovce v ležatém haematitu obsahují zelenavou, tučkovitou hmotu, neolithu podobnou (srovnej afrosiderit); jest to nejspíš steatit. — Psilomelan; vrstvičky v haematitu. — Siderit; zrnitý, tvoří žíly v haematitu. — Wad; povlak na rozežraném haematitu.

Oužín (Auschine) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doly: baň Annina, Arthurova, Augusta-Überschar, Bernhardova, Franz-Karl-Überschar, Františkova, Gustavova, Heřmanova, Josefská, Kunigundina, Maria-Überschar, Richard-Überschar, Štěpánská b., Theresiina b., Wenzels-Überschar a Vilemova baň.

Padrt poblíž Rokycan.

Antimonit; „Zaběhlá“; pruhy a útržky s krystaly arsenopyritu v křemenci bílém, jemnozrném, Barr Et B. — Arsenopyrit; „Zaběhlá“ v křemencích i v antimonitu; v prvých mnohdy na špinavě hnědou, zrnitou hmotu přeměněn; také v žulách (hlavně ve zvl. směsích křemene a orthoklasu) v lese „Tesliny“ nahodile přichází.

Pálec (Palič) u Lovosic.

Calcit; vyplňuje často dutiny ve znělci, natrolithem vyložené. — Natrolith; na „Klotzbergu“ dlouhé jehličkovité krystaly, bezbarvé, šedavé, žlutavé, červenavé, zřídka zelenavé. — Titanit; na „Klotzbergu“ ve fonolithu.

Panecíř, hora v Šumavě.

Disthén; cyanit; velmi pěkný modrý ve svoru. — Turmalin; ve svoru jako žilky a sloupky.

Pankrác poblíž Prahy.

Calcit; ve vrstvách Barr Et Ec₂, žlutavé a šedobílé krystaly s oblémi plochami; nyní vzácné, protože vápenec vrstev těchto u Pankráce jen ve stopách se nalezá.

Pardubice (Pardubiz).

Analcim; v dutinách čediče na Kunětické hoře; v krystalech přes 1°/_m velkých i menších, často na povrchu černých. — Augit; v čediči na Kunětické hoře. — Calcit; Kunětická hora; až skorem 1°/_m velké sloupce šestiboké v dutinách čediče. — Comptonit; vějířovitě skupené krystalky na čediči. — Natrolith; Kunětická hora; drůzovité až 3°/_m velké jehličky, často s krystalky pyritu v čediči. — Olivin; vinné až bouteille barvy, ve velkých zrnech a krytálech. vedle krystalů a krystalických partií augitu v čediči. — Pyrit; někdy na natrolithu z čediče.

Pařezov (Parisau) u Horšova Týna.

Diallag; součást gabbra.

Paseka (Bränden) u Trutnova.

Křemen; ve kmenech zkřemenělých araukaritů útvaru permského.

Pátek u Loun.

Markassit; koulovitě, ledvinitě a hlízovitě tvary, malými krystaly pokryté v opukových slínech.

Pavlačín u Rakovníka.

Uhlí kamenné; doly: báň Františkova a Vincencova.

Pecka u Jičína.

Křemen; zkameňuje araukarity v permských pískovcích okolních.

Pečky č. **Červené Pečky** (Petschkau-Roth) u Kolína.

Amethyst; na „granátnici“. — Asbest; korek skalní; perimorfosy po amethystu; na granátnici; též skalní kuže. — Granát; na „granátnici“ zrna až jako hrách velká, tmavokrvavá, poloprůhledná i průhledná v hadci; také v naplaveninách. — Opál; jaspisový; v hadci na granátnici. — Siderit; na granátnici. — Silimannit (?); koulovitě, radiálně paprskovitě shluky z granátnice Pečecké.

Pekelec poblíž Vamberku u Rychnova.

Succinit; v ležatém Peruckých vrstev křídových v čičce pískovcové nalezeno hnízdo s. jako pěst velké. barvy hyacinthové; průsvitný, křehký.

Peklov u Černého Kostelce.

Chalkopyrit; hlízky ledvinitě, mnohdy navětralé vedle zrnitého redruthitu malachitu a azuritu v břidlicích hlinitých z vrstev permských. — Malachit; zemitý, zřídka krystallinický s azuritem smíšen, mnohdy oba vrstevnitě jako impregnace ba i jako spojivo pískovce neb slepence z permského útvaru.

Pernink (Barringen) u Jáchymova.

Hämatit; s amfibolem, aktinotitem a granátem v ložích. — Kassiterit; dříve vtroušen do žuly.

Peruc u Loun.

Calcit; tuf vápenný; malé mocnosti i rozsáhlosti. — Markasit; zakulacené tvary, pokryty malými krystalky, ve slínu opukovém. V pískovcích okolí často na limonit přeměněn.

Peřimov u Jilemnice.

Baryt; v hlízách mandlovců melafýrových krystalky vedle calcitu a delessitu. — Delessit; jako zelené hlízy v dutinách mandlovce melafýrového. — Křemen; na „Stražníku“ obecný „hvězdový“; žilovitě mezi dvěma melafýry různého staří; jest radiálně stéblovitý; již zřídka možno ho nalézt. Světoznámé naleziště.

Petrohrad v. Petřspurk.

Petrovice u Domažlic.

Arsenopyrit; s pyritem, chalkopyritem a sfaleritem, na žile křemenitě ve svoru.

Petrovice u Rakovníka.

Uhlí kamenné; flece nečisté; doly: baň Barbora-Jan-Křtitel-Josefovská; Bečřich-Štěpánská, Mariánská.

X Petrovice u Třeboně.

Haematit; hlinitý ve vrstvičkách; doluje se.

Pětrovice č. **Petřikovice** (Petersdorf) u Trutnova.

Uhlí kamenné; doly: báň Františčina, Rafaclova.

Petršpurk č. **Petrohrad** (Petersburg) u Podbořan.

Siderit; slabé vrstvy sfärosideritu, trhlinami na kusy rovnoběžnostěnné se rozpadávající, povrchně na limonit přeměněné, uvnitř jádro slinovité nebo pískovcovité a skoro již bezželezé obsahující.

Pětipsy (Fünfhunden) u Kadaně.

Uhlí hnědé; mává mnohdy smolné uhlí a vlaknité uhlí dřevnate. Doly: báň František-Karlova, Johanina, Ondřejova.

Pfaffengrün u Jáchymova.

Magnetit; doly: Morgenroth.

Píhel (Píhl) u Čes. Lípy.

Chabasit; v žnělci; pěkné krystaly až $1\frac{1}{2}$ cm. — Comptonit; polokoulovité, ledvinité a hroznovité i stalaktické tvary, uvnitř bílé, vláknité, zevně žlutavé; ve žnělci. — Sád rovec; v bakulitových slínech z jihových.-úpatí Píhlbergu.

Píchelberg (Püchelberg) u Falknova.

Galenit; v žilách; doly: Felixův.

Písek.

Anthofyllit; zelené i šedé paprskovité kouličky v slídnatém křemeni porfýru u „Čertovy strouhy“ u Písku. — Chlorit; v šupinkách a deštičkách; povstal zvětřením turmalínu. — Křemen; křišťál, v pěkných krystalech na trhlinách v živci; růženín, velmi pěkně zbarvený v peckách a hnízdech v loži živcovém. — Labradorit; (Anorthit?) v pěkných až 2 cm velkých krystalcích ze „slídnatoživcového porfýru“ od „Čertovy strouhy“ — Orthoklas; barvy šedobílé nebo namodralé jako lože mohutné, nedávno v žule objevené na severových. svahu „Kráví hory“; láme se čile do továren porcelanových. — Turmalín; v rule z „Čertovy strouhy“ v pěkných krystalech; zvětřalý ve velikých hnízdech již zdaleka v orthoklasovém loži znatelných.

Planá (Plan) u Tábora.

Meteorit; padl v četných kusích mezi Táborem, Strkovem a Pl. Obsahuje v šedé zákl. hmotě zrnka železa niklového, pyrrhotin, magnetit, bronzit a olivin. Největší kus jest ve sbírce Vídeňské (2772 hg). Také jest kus v muzeu Českém.

Pláně (Planie) u Prachatic.

Granát; velmi pěkné, červenohnědé krystaly, s lesklými plochami, až jako hrách veliké; často vrostlé na žilách jemnozrné žuly v rule. — Křemen; v žilách a vložkách v rule; ku děláni skla se ho používá.

Plasy (Plass) u Královic.

Hämatit; většinou oolithický nebo čočkovitý a přechází na některých ložích do lesklé rudy železné. — Limonit; vrstvitě v břidlici hlinité, často s otisky rostlin; také bahňák.

Plavo (Plaben, Plawen) u Budějovic.

Steatit; v zrnitém vapenci jsou hladké, kulaté partie zelenavého, průsvitného steatitu, jenž, dle Jarischovy analýzy má sloučenství blízké Finnskému pyralolithu z Haapakylä.

Pleil u Kadaně.

Magnetit; s haematitem a limonitem; doluje se na bani Annině a Václavské. — Galenit (?) stříbrnosný; doluje se na dole sv. Jana v poušti.

Plíškovice u Blatné.

Grafit; nečisté lože v břidlicích prahorních.

Ploskov poblíž Lán u Slaného.

V břidličn. kam. uhlí:

Parankerit; ve šňůrách, žilách a útržcích a též ve velmi pěkných, bílých, nebo žlutavých i červenobílých drúzách. Na něm drobné krystalky chalkopyritu, pyritu a galenitu, ano i tabulky barytu.

Ploškovice u Litoměřic.

Meteorit kamenný; dne 22. června 1723 padly prý mezi Pl. a Liběšicemi 33 kameny, z nichž pouze nepatrné úlomky v Brit. museu Londýnském a bývalém dvorním muzeu ve Vídni se nalézají.

Plzenec č. Stará Plzeň (Pilsenetz) u Plzně.

Hämatit; oolithický a čočkovitý; na některých ložích přechází v celistvou a zrnitou lesklou rudu železnou (Barr Et Dd₁). — Limonit; ve visutém oolithického hämatitu. — Siderit; mezi rudami železnými na četných místech.

Plzeň (Pilsen)

Baryt; v hornickém revíru „Borek“ a v konkrecích sfaleritu. — Kaolin; viz Chotíkov; naleziště to patří kamenouhelnému útvaru; také na sideritových konkrecích na „bílé hoře“; od Zbuchu, Blatnice a j. jako povlak. — Sfalerit; na „bílé hoře“ u Plzně v konkrecích, obsahujících na trhlínách a uvnitř kryst. barytu; jest skorem černý, zřídka hnědý a průsvitný. — Siderit; ve visutém fleci nalézá se v břidlicích hlinitých sfärosiderit hlinitý v ledvinách, v nichž často pyrit jest vtroušený. — Uhlí kamenné; pánve asi 10 □ mil velká mezi Vlkyšem, Plasy, Plzní a Touškovem. Výtěžek celé pánve r. 1874 obnášel 10.600.000 ctů. z čehož asi 700.000 ctů. na uhelný sev. Mže (Třemošná, Káňov) ostatek na doly jižně od Mže (Nyřany, Blatnice, Vlkyš, Line, Mantov) připadlo. Doly u Plzně: baň Karlova I.—V., Ferdinand-Josef a Václavská, bane Tomáš-Adalbert-Ignác-Vilém-Johanka-Barbora-Karlova a Majdalenská.

Pocínovice č. **Pucínovice** (Putzeried) u Domažlic.

Magnetit; jako písek v potocích; z okolních hornin amfibolových.

Podbořany (Podersan).

Aragonit; v čedičových dutinách od Krásného dvora; stébelnatý, mnohdy střídavě s calcitem.

Počeradce č. **Podřehrad** (Potscherad) u Hradce.

Hněde uhlí; doluje se na báni Annině, Theresiině.

Podhrad (Pograith) u Chebu.

Hnědé uhlí; v tufu čedičovém.

Podlešín u Slaného.

Uhlí kamenné; na již. svahu hory „Provazek“; slabá flíčka rozdělena lupky na tři lavice, obsahující 2 stopy 7 palců uhlí; na rozhraní útvaru kamenouhelného a permského; doly: baň Christianova, Froliánova, Josefská, Martinská, Maximilianova.

Podol poblíž Prahy.

Calcit; krystaly různě zbarvené a různých tvaru na trhlinách a v dutinách vápencu silurských.

Podřehrad v. Počeradce.

Podsedlice (Podsedlitz) u Litoměřic.

Amfibol; ve štěrku pyropem. — Augit; tamtéž. — Aragonit; v deštičkách a úlomech slohu vláknitého ve štěrku. — Baryt; vinné barvy (pálením bělí), jako průvodec pyropu. — Bronzit; s olivínem. — Disthen; oblásky modré v písku pyropovém. — Hamatit; kulaté a ledvinité oblačky, z pyritu a sideritu povstale. — Iserin; černý, dosti hojný s pyropem. Korund; rozlámané krystaly nebo zrna modrého, zelenavého neb bílého safíru. — Limonit; oblásky a tyčinky. — Olivín; zrna bleдозeleného chrysolithu; koule s bronzitem v písku pyropem. — Pleonast; častý v zrnech nebo zakulacených krystalcích v písku pyropovém. — Pyrop; poněkud méně křehký než od Měronic; světle krvavé barvy s jinými nerosty v písku. — Sádovec; v úlomech krystalů a kouscích původu křídového (z jilu) — Spinel; bleděčervený v písku. — Turmalín; černé úlomky krystalu a zrn s pyropem. — Zirkon; zakulacené krystaly a oblásky barvy hyacinthové, medové a žlutohnědé, vždy povrchu lesklého v písku.

Pohled č. **Pohlody** (Pahlet) u Chomutova.

Siderit; mezi flecemi uhlí. — Sira; žluta, v hlízkách, až jako lískový ořech velkých, vrostlá do uhlí hnědého. — Uhlí hnědé; často s většími partiami dřevnatými, pyritem impregnovanými; doluje se na báni Ondřejově.

Pohradice (Poratsch) poblíž Biliny.

Hnědé uhlí; doly: baň Vilémova.

Pochlovice u Falknova.

Hnědé uhlí; dul sv. Rosiny.

Polanka u Chrudími.

Dehetnická rokle jv. od Polanky (Dehetník).

Amfibol; obecný i aktinolith na kontaktu žuly a zrnitého calcitu; sídlo mnohých nerostů. — Apatit; v orthoklasu z aplitu; vzácný, zelenavý, jako brk tlustý, také na aktinolithu v $1\frac{1}{3}$ $\frac{mm}{m}$ velkých hranolcích podobných beryllu, ovšem ale měkčích. — Augit; v aktinolithu z kontaktů a sice jako diopsid v zelenavo nebo šedavobílých krystalických partiích. — Calcit; lože několik $\frac{mm}{m}$ v rule žulovité; také v krystalických massách. — Columbit; jako vzácnost jednou nalezena v zrnitém vápenci. — Epidot; ve velkokrystalickém calcitu na kontaktech pegmatitu a calcitu, také v orthoklasu a skapolithu, krystaly 1–2 $\frac{mm}{m}$ tlusté. — Granát; na aktinolithu vzácné, žlutavěhnědozelené krystaly narostlé. — Křemen; kusovitý, mlékovitý v pegmatitu. — Orthoklas; v drúzách a trhlinách na styčných místech granitu a calcitu, jako typus adularový v pěkných krystalech. — Rhodonit; v drobulinkých zrníčkách ve hnízdech orthoklasu. — Skapolith; sloupkovitý nebo krystalický v kusech až jako hlava velkých, v hnízdech, v zrnkách orthoklasu a aplitu. — Talc; tenké tabulky v křemenu, až 2 $\frac{mm}{m}$ průměrem. — Titanit; v orthoklasu pegmatitové žuly; v krystalcích až 1 $\frac{mm}{m}$ dlouhých a $\frac{3}{4}$ $\frac{mm}{m}$ širokých.

Pole u Blatné.

Titanit; malé ostrohranné krystaly často s amfibolem v žule.

Polerady (Pollehrad) u Mostu.

Misy; v massách dosti značně velkých. — Hnědé uhlí; doly: baň Antonínova, Augustova, Jiřího, Mariánská.

Polníčka (Pelles) poblíž Přibislavi u Polne.

Magnetit; vtroušen v amfibolitu z ruly.

Ponklá u Jilemnice.

Anthracit; s gralitem. — Dufrenit; v limonitu z „Karlovy bahně“, a sice v trhlinách a dutinkách; vláknitý a koulovitý; střed zrníček okrovitý (kus v muzeu Českém). — Grafit; zemitý, smíšen s anthracitem tvořilavici někdy $\frac{mm}{m}$ mocnou v kryst. břidlici hlinité, pod dolomitickým vápencem. — Kalait; dle Breithaupta nalezen pod ložem limonitu. — Limonit; v ledvinitých, místy stalaktických tvarech a kusovitý, často dlouhovláknitý se stilpnosideritem ve hnízdech ve fylilitu. — Psilomelan; na rudách železných hl. s limonitem. — Pyrit; velké krystaly v grafitické břidlici. — Pyrolusit; s limonitem na ložích rud železných. — Stilpnosiderit; s limonitem.

Postoloprty (Postelberg) u Žatce.

Siderit; zkameňuje dřeva a jest celistvý nebo krystallinicky zrnitý. — Uhlí hnědé; zdejší doly mají uhlí různé povahy — smolné i vláknitě dřevnaté; doly: Adalbert-Grubenfeld, Adolf-Grubenfeld, Fürstin Ida-Grubenfeld, Johann-Grubenfeld, Vincenc-Grubenfeld I. II. III.

Poschetzau poblíž Lokte u Falknova.
Hnědé uhlí; doly: Friedrichwerk, Saxonia.

Potěhy č. **Potěch** u Čáslavi.
Rutil; ve křemeni.

Pozdeň u Slaného.
Kamenné uhlí; doly: báň Kateřinská.

Pracejovice v. Pracovice.

Prackov u Turnova.

Baryt; v kozákovském pohoří; neúplně sedobílé krystaly v stébelnatých a zrnitých massách křemenných a hlízách v melafýru mandlovcovém.

Pracovice č. **Pracejovice** u Strakonice.

Uhlí hnědé; slabe flece v povrchních vrstvách písčitých.

Praha (Prag).

Bucholcit; v oblázcích Vltavy. — Calcit; krystalky a žilky různé barvitosti v silurských břidlicích na „Letné“ v kolonii Zippeho v „Brusce“; mléko vápenné na trhlínách opuk, v jich vyšších vrstvách a v kvádrovém pískovci na Petříně a Bílé hoře. — Cuprit; při kopání základu v ulici Perlové vykopány slepené kusy železa, mědi a uhlí dřevěného, kteréž povlečeny byly zemitým malachitem, chrysokollou a azuritem: uvnitř pak byl cuprit z části v osmistěnech vyvinut. — Epsomit; v Brusce a na Letné vykvétá po deštích a z jara dosti hojně nečistý epsomit; původ jeho v kyzech, obsažených v břidlicích Barr Et Dd₄. — Haematit; oolithický nebo čočkovitý mezi Prahou a Dejvicemi. — Křemen; v úplně vyvinutých krystalcích šedavých až černých, zhusta v silurských vrstvách okolí; v drobových břidlicích od Volšan, ve vápencích od Radotína, Zlíchova, Chuchle atd. — Limonit; na Petříně a ve Strahovské zahradě i jinde, polokoulovitý, ledvinitý a stalaktický v dutinách kvádrového pískovce. — Pyrit; v břidlicích Barr Et Dd₄ na Letné. — Sádrovec; na různých místech (Letná; obecní plynárna r. 1869–70) v břidlicích silurských (hlavně Barr Et Dd₄) mnohdy v přepěkných krystalech. — Uhlí hnědé; dle Bořického slabounké, kyzem prostoupené vrstvičky v jilu 2–4 ^m/mocném v pískovci na Petříně — Vivianit; nalezen v kostech vykopaných vedle železité hmoty při základech v Řetězové ulici.

Prahly (Prohl) u Kadaně.

Uhlí hnědé; doly: báň Josef a Karlova, Vacslavská.

Prachatice.

Galenit; v starých dolech a pyritem.

Praskolesy u Hořovic.

Železo meteorové; v meteoritech Praskoleských a Hořovických padlých 14. října 1824; v nich také mnoho pyrrhotinu (troilitu) jemně vtroušeno, dále olivínu, bronzitu a j. v.

Prešerny (Pressern) u Zátce.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Annině, Petrově.

Proboštov (Proboscht) u Litoměřic.

Amfibol; na „Mückenhublu“, jednoduché i dvojčaté krystaly přepěkně vytvořené v čediči. — Comptonit; tamtéž v čediči. — Pyroretin; na báni „božího požehnání“, černo-hnědé hlízy až jako hlava velké v uhlí smolném, také v položkách až několik $\frac{1}{100}$ mocných, souhlasných s uhelnými vrstvami. — Titanit; na Holaj-Kluku, pěkné, mnohoploché krystaly. — Uhlí hnědé; pěkné uhlí smolné (salonné) ve dvou flecích v tufu uložených; tam kde je fonolith proráží jest v koks proměněno.

Proboštov (Probostau) u Teplíc.

Limonit; bahňák tvoří se v rašelinných lukach.

Promenhof u Plané.

Galenit; se sfaleritem a chalkopyritem vtroušen v ložiskovitých žilách křemene až 1 $\frac{1}{100}$ mocných v rule. — Křemen; v žile bývají amethysty časté.

Prosík poblíž Prahy.

Xanthosiderit; v dutinách a trhlinách kvádrového pískovce, miskovitý, ledvinitý, černohnědý; také v hlízkách. — Uhlí hnědé; dle Bořického v slabounkých, kyzem proniknutých vrstvičkách, jež vloženy do jílu 2—4 $\frac{1}{100}$ mocného z kříd. útvaru.

Provdin (Mückenhau) u Čes. Lípy.

Bronzit; s diopsidem, enstatitem a picotitem v olivinových koulích. — Chabasit; v tufu čedičovém na vých. upatí Kahlsteinu ve velkých krystalech. — Granát; v kusích svoru, jež nejspíše erupci čediče vynešeny byly. — Magnetit; v malých osmistěnech v čediči. Olivin; veliké koule v čediči z „Kahlsteinu“, obsahující nerosty u bronzitu uvedené. — Pyrit; v malých šupinkách v čediči z „Meichelberku“.

Pruneřov v. Bruneřov.

Prünles v. Brünnes.

Prýsk. (Preschka) poblíž Čes. Kamenice.

Limonit; v písčítých konkréciích z pískovců.

Přečaply (Pritschapel) u Chomutova.

Hnědé uhlí; dolý: bahn Jan a Pavel, Karolina, Kateřinská, Matoušova, Sv. Trojice, Šebestiánova a Vavřincova.

Předlice (Prödtitz) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; dolý: bahn David-Rupertova, David-Überschar, Františka Saleského, Františka Naverského, Frischglück, Gottlob, Kilianova, Marie pomocné, Mořicova, Olga, Reginina, Rozinina, Segengottes-Gewerkschaft a b. Viktorova.

Přední Lhota (Welhoten) u Důčína.

Natrolith; mezi Přední Lhotou a Těchlovicemi pěkné čiré krystaly, někdy značně velké.

Přehejšov (Přeheischen) u Stříbra.

Kamenné uhlí; doluje se na Ciglerovské šachtě.

Přestavky u Benešova.

Asbest; v lomu vápencovém na hrhnci mezi P. a Mezihoří; místy vláknitý (amianth); také jako korek a kůže skalní. — Limonit; v sz. patě „Vepř“, bohaté kusy limonitu beze známého původního ložiska; j od P. na „záhvězdě“ také žíly

Přestice (Přestitz).

Limonit; vchozí žíly rudní.

Příbram.

Hornické toto místo je staroslavné.*) Nejstarší, ovšem nejisté zprávy bájemi okrášlené, poává známý kronikář Hájek z Libočan, vyprávěje, že již Libuše o stříbre na Březové hoře prorokovala, načež za knížete Nezamysla švakr jeho Příbral roku 755. doly a město Příbram založil. Také historie o zapřísahlem nepříteli Horymírovi týká se hor Příbramských. Určité zprávy o dolování zdejších pochazejí z dob Karla IV. Dolování bylo z počátku málo vydatné, jelikož snad neprovádělo se dosti rozsáhle a že hlavní bohatost rudní ve větších hloubkách se nalézá. Teprv od založení šachty Sv. Vojtěšské r. 1779. nákladem státním začal se výtěžek vzimáhati tak, že roku 1874. obnášel 20.351 $\frac{1}{2}$ lb stříbra, 2.333.926 $\frac{1}{2}$ lb kletu a 1.054.330 $\frac{1}{2}$ lb olova v ceně 2.707.896 zl. a čistý výtěžek 683.761 zl. byl. V dolech pracuje nyní na 5000 havířů. Uvedena Vojtěšská šachta dosáhla v květnu r. 1875. hloubky 1000 metrů a po ní brzy důl Mariánský, které nyní k nehlubším dolům na světě náležejí, zasahující přes 500 m/ pod hladinu mořskou.

Rudní žíly příbramské provázejí shluky diabasu, jenž proráží spodní břidlice huronské a až do oboru droby Třemošenské zasahuje.**) Žíly mají směr celkem severní a úklon velmi příkrý. Počítá se jich více než 50, z nichž některé *rozsedlina jlová* (letní klufta — Lettenkluft) blíže břidlice přetíná. Nejslavnější žíla jest Sv. Vojtěšská na Březové hoře, jejíž mocnost od několika centimetrů až přes 4 metry obnáší. Jiné důležitější žíly jsou: Matkobožská (Fundgrubner Gang), Eusebská, Barborská Černojauská, žíly Křižové, Karolinská, Václavská, Františkova, Janská, Mariánská, Michalská, Kačenská. Protiklonná na Strachu. Sadecká a j. v.

Rudní žíly tyto rozvrhnouti se dají na tyto tři útvary:

1. *Křemíto-olověný útvar*, jenž zřídka mívá baryt a železité nerosty: rudonost jeho je největší a nejstálější; co do útvaru jest nejstarší; k němu patří na př. žíla Vojtěšská, Matkobožská, Protiklonná a j. v. — 2. *Baryto-dolomito-olověný*. Obsahuje mimo uvedené nerosty také rudy měděné. Rudonost jest nestálá, a žíly jsou menší i mladší, než v útvaru předešlém. Patří sem ku př. žíly dolu Annenského, Sadecké, některé z dolu Františkova a j. v. Eusebská žíla náleží nahoře tomuto, dole pak křemíto-olověnému útvaru. — 3. *Útvar se železnými rudami*. Ten obsahuje nerosty železné a manganové. Jest to útvar nejmladší a pozorovati jej lze nejlépe na Florentinské žíle a na Vojně v Žežicích (v t.)

Nerosty samy, jakkoliv mnohé z nich vodami na rozmanitá místa opět a opět přenášeny jsou, na žilách rudních shora dolů takto celkem pozorovati můžeme:

1. *Nerosty obsahující železo*: limonit, góthit, pyrit, s tímto pak často manganit, pyrolusit, psilomelan a wad. Limonit jest na výchozí rudních žil známý pod názvem „*železný klobouk*“. Železný tento klobouk sahá 30 až 90 m. do hloubky a dolován v dřívějších dobách vydatněji než nyní, ba byl snad příčinou vlastní, že další stříbrnosné části žil objeveny jsou. — 2. *Nerosty olovnaté*: cerussit, pyromorfit, kampylit, wulfenit; dále kalamín, pyrrhosiderit, pyrit lillit, mladší křemen, mladší vápence a některé rudy stříbrné. Látky k nerostům těm vyneseny jsou ze skupin hlubších a nerosty uvedené ve větších hloubkách úplně se vytrácejí. — 3. *Hlavní skupina nerostů rudních*, obsahující galenit (s 0·1—0·7 %

*) Historická část i technická dolu Příbramských velmi obsáhně podává ve spise pamětním: Příbramské doly na stříbre a olovo. Příbram 1878.

**) O geolog. poměrech příbramských rudních žil viz články prof. Posepného v Jahrb. d. k. k. geol. Reichsanstalt. XXII. a články Fr. Babánka ve Vesmíru (XI. r. str. 10. a násled.)

stříbra), siderit a křemen. Skupina ta jest hlavní součástí rudních žil a naskytá se skorem ve všech hloubkách — 4. Skupina *staršího barytu, dolomitu, staršího vápence*, rud stříbrných (argentit, stefanit, pyrrargyrit a uranových, některé z nerostů naskytují se všude i na horějších místech. — 5. *Rudy antimonové*; usazené většinou na hloubce rudných žil. Jsou to antimonit, allemontit, boulangerit, jamesonit, pyrostibit atd.

Šachty čili doly, na nichž stříbrnosný galenit zdejší až 0.7%, stříbra obsahující (s jinými rudami vedlejšími) se dobývá, jsou následující: Vojtěšská, Mariánská, Františka Josefa, pod sv. Horou, Annenská, Prokopská, Kožíčská, Láilka č. Láilova, Ferdinandská, Jarošovka (Strachenschacht), Květenská, Sádcecká, Štěpánská, August-Lobkovicova, na Řimbabě (Segengottesschacht) Františkova a Zdabořská, u blízkých Žežic pak Švarcenbergova.

Allemontit, cínově bílý, vždy tmavě naběhlý, tence miskovitý a při tom ledvinitý nebo polokoulovitý, na povrchu mnohdy šupinkatý a málo lesklý; mezi miskami bývají mnohdy vrstvy antimonitové aneb alespoň deutritické útvary tohoto nerostu. Na lomu jest lesklý a zrnitý. Vyskytuje se ve hmotě žilové z blejua, galenitu, křemene a sideritu, zřídka provází jej pyrostibit. Dle Reusse nutno jej pokládati za výsledek rozkladu antimonitu. Na „Strachu“, žile Cernojamské a Zaječí č. Lobkovicé. — Annabergit; poblíž nickelinu na Cernojamské žile. Velmi vzácný; zelenavé barvy. — Antimon, kusovitý a drobně ledvinitý, pěkně miskovitý, povrchu hladkého, lesklého, lomu celistvého. Jako allemontit pokládá dlužno i jej za povstálý z antimonitu. Roku 1860. objeven na Řimbabě jako malá hnízda v růžovém dolomitu a byl drobnozrný; v částicích malých objeven také v antimonitu těžce žilý. Ostatně přichází na „Strachu“ s allemontitem a arsenem a někdy i na Vojtěšské, Cernojamské a Zaječí žile a j. v. — Antimonit, kusovitý, chomáčkovitě paprskovitý, dílem nad sideritem, dílem se zrnitým sfaleritem a křemenem srostlý a rozmanitými zdejšími nerosty, antimon obsahujícími, provázený. Mladší antimonit, vyskytující se v jehličkovitých krystalech, hvězdovitě i chomáčkovitě skupených na broznitém dolomitu (nad galenitem) nebo na calcitu; povstal asi zvětřením galenitu, antimon obsahujícího. Na Řimbabě s arsenem i antimonem; na žile Eusebské onen mladší antimonit; tu také na pyritu nad křemenem; na Františkově žile na kusovitém sideritu — Apatit, jest celkem velmi vzácný; nalezen byl na Vojtěšské ležaté žile, na žile Vojtěšské, Matkobožské a j. v. v krystalech tabulkovitých nebo sloupečkovitých, čirých, modravých nebo zelenavých, v dutinách žil nebo droby na krystalech křemene, sfaleritu nebo sideritu; často bývá zemitou, zelenavou vrstvičkou „louhovou“ potažen. — Argentit, drátkovitý po stříbre a v krystalech (na pyritu a polybasitu) nad galenitem nebo na drátech stříbra a jehličkách mileritu; kusovitý v zrnitém calcitu; některé krystalky pyrrargyritu potaženy jsou korou klamotvarnou argentitu (Na žile Eusebské, Václavské a Matkobožské). — Arsen, na Řimbabě r. 1860. ve vápenci v plotnách na 3 cm. tlustých, miskovitých. Lom ploten skládal se z antimonitu s allemontitem. Také na horější Cernojamské žile. — Arsenopyrit, v malých krystalech a kusovitých partiích v křemeni na žile Klimentově a na Řimbabě; žila „nepojmenovaná“ téměř zcela z jemnozrného arsenopyritu s křemenem se sklulá; krystaly jeho nalezeny též na 28. patře Vojtěšského důlu a na Láilce. — Asbest, na Vojtěšské žile, (21 patro) nalezen asbest jako vláknitý nebo pavučinovitý povlak „horský šlojšt“ zvaný, nad vápencovými dráhami. — Azurit, vzácný v tenkých druzovitých kůžičkách a jako nalet na trhlinách kusovitého chalkopyritu nebo jemnozrné droby, provázen limonitem, pitzizitem a malachitem na „Mučednické žile“ (Mördergang); také na žile cernojamské a brodské štole s chalkopyritem. — Baryt, nerost tento, na rudních žilách hlavně na Janské žile velmi častý, jest stáří dvojho. Starší (1.) naskytá se v rhombických nebo pravouhlých tabulkách anebo v tabulkovitých sloupcích, značných často rozměrů, někdy bezbarvých obvykle jedavě, červenavě, zřídka a to jen na koncích medově zbarvených. Krystaly jednotlivé nebo druzovitě skupené bývají někdy miskovitě, při čemž miska a ústředí různé barvy a různou průhledností mají a často tenkými vrstvičkami pyritu odděleny jsou; někdy ústředí a obal zevní různé plochy mají vyvinuty. Tyto starší krystaly bývají často krystalky pyritu a dolomitu více méně pokryty, ano tyto nerosty tvoří mnohdy kůru značně tlustou, nad níž

často vápenec pyrrhosiderit a křemen ještě se nalézají. Pod křemem jsou starší krystaly barytové často rozežrány nebo vůbec vyluhovány a mnohdy barytem mladším anebo i jinými nerosty žilovými nahrazeny. Také vyskytují se tento starší baryt v koulovitých a ledvinitých agregátech tenkých tabulek. Pseudomorfovy jeho nahrazením nerosty jinými (křemenem, pyritem, pyrrhosideritem a calcitem) jsou více méně hojny. Mladší baryt (II.) skorem vždy sloupkovitý bývá, barvy hlavně vinné někdy modré, zřídka žlutohnědé, červenavé neb červenohnědé; jen někde nalezeny tabulkovité jeho tvary pravouhelné nebo rhombické, barvy modravé, zelenavé, žluté, červené nebo pestré. Mladší tento baryt — jeden z nejmladších výtvorů žilových — původ má patrně ve starším, bývá zřídka rozežrány nebo miskovité a naskytá se na nerostech různého stáří, býváje někdy i drátky stříbraými proniknut. Nad ním bývá ještě mladší calcit a valentinit. Se starším nalezen na Černožamské žile v značných žlutých sloupcích. Starší byl červenavý. Pseudomorfovy barytu zdejšího po skalenoedrech calcitu popsal Breithaupt. — Bornit; na šáru (stýku) žily Václavské s Janskou kousovitý, barvy ocelově modré, zřídka naběhlý s chalkosinem i chalkopyritem v jemnozrné směsi křemene, dolomitu, haematitu a sfaleritu nalezen r 1853. Dle Reusse zdá se, že patří k nejstarším nerostům zdejších rudních žil. — Boulangerit; na žile Eusebiové, Vojtěšské (20. patro) a Matkobožské; celistvý, oloveně šedý do ocelova, ve větších menších partiích v drobnozrnném galenitu a sideritu (ž. Eusebiova) vrostlý; místy jemně plstnatý hlavně na žile Vojtěšské a Matkobožské s vláknitým boulangeritem především v křemeni. S tímto plstnatým boulangeritem ano i jin obaleny vyskytají se krystalky bournonitu, diaforitu a tetraedritu. Zef Boulangeritu ze žily Eusebiovy patří dle lučeb. složen jameonitu, t. e. zeznatelnému — Bournonit; část krystalů a celistvých kusů rudních, dříve za stefanit pokládaná, patří bournonitu; krystaly na $1\frac{1}{2}$ $\frac{1}{m}$ velké (z Vojtěšské žily) jsou tlusté tabulkovité a sedí v malých dutinách drůzovitých, buď v zrnitém křemeni anebo v galenitu; v zrnitém křemeni jsou barvy tmavě oloveně šedé a sedí s krystalky sfaleritu a galenitu na malých krystalech křemene; krystalky v galenitu jsou tmavé až železné černé, silně lesklé, velmi mnohoplaché, často dvojčaté. Mnohé krystaly ve vláknitém boulangeritu obaleny jsou a bývají rozežrány. Na žile Eusebiové nalezeny velké krystaly b. v dutinách drůzovitých sideritu, pokrytých křemem krystalů křemenných. Odrůda b., známá pod jménem rudy kolečkové jest řídká a nalezena na krystalech sideritu a na dolomitu ze žily Františkovy (13. patro Aunensko dolo) a Vojtěšské. — Calcit; nerost ten jest na rudních žilách zdejších velice rozšířený a mnohdy tak typický, že jej poznáme mezi calcity všech možných nálezů. Reuss rozeznává co do stáří paterý calcit. Nejstarší (I.) často scházející, jest zrnitý s pyritem nad barytem (I.) nebo křemenem (I.). Nad ním (často s ním ve spojení) bývá calcit II. tvarů špičatých skalenoedrů (R₃) v drůzích, obyčejně šedavý, žlutavý až červenavý na povrchu, uvnitř však bílý. Skorem vždy pokryty jsou krystalky drobnými krystalky calcitu bílého nebo dolomitu. Nejčastěji vyvinut bývá calcit (III.), buď zrnitý nebo v malých tupých klencích (— $1\frac{1}{2}$ R); barvy jest bílé, žlutavé, někdy růžové, rudé, červenohnědé, tmavosé, červeně zelené; někdy jsou tvary miskovité složené a tu někdy zevní vrstva jinak barvená. Zvláštní skupeniny tohoto calcitu vyznačují se jehličkovitým zevnějškem; pro Příbram zvláště typickými jsou známe Příbramské čvočky, skládající se z polovice skalenoedru (R₃) nad nímž střešovitě spočívá velký plochy klence (— $1\frac{1}{2}$ R nebo R). Čvočky ty často na 8 $\frac{1}{m}$ velké špič spočívají na zrnitém, porósním calcitu a dají se snadno osamotiti. Vedle těchto tvarů vyskytá se c. III. v tvarech rampouchovitých, tupými klenci (— $\frac{1}{2}$ R) posázených, někdy asbestem potažených anebo věžovitých, místy krystalky dolomitu, pokrytých útvary. Calcit III. spočívá na sfaleritu, křemeni, galenitu (od něhož často šedé bývá zbarven) pyritu, barytu a calcitu II. Calcit IV. od předešlého oddělen bývá pruhem pyritu, markasitu nebo pyrrhosideritu a tvoří obyčejně zrnité vrstvy nebo krystalky mnohdy značně velké, místy na povrchu cihlově zbarvené (— $1\frac{1}{2}$ R) a drobnými kr. pyritu pokryté. Zajímavé jsou útvary, srostlé z jedinců rovnoběžně orientovaných, plotnovité, většinou kolmo narostlé, prohybané, na kraji zubaté, chobotovité, lupenitého nebo rážicovitěho rázu. Z ostrohranných skalenoedrů skládají se sloupkovité a klasovité tvary tohoto

calcitu. Calcit V. jest nad barytem (II.) nad křemenem (II. a III.) a na dolomitu (II.) nebo na vláknecích stříbra v krystalech ojedinelých barvy bělavé. Někdy pokrývá větší krystaly (— R) calcitu IV. na jich svrchní části. Klamotvarný calcit znám odtud po barytu (žila Marianská) a po cerussitu. Oolitický calcit tmavěšedé barvy nalézá se v balvanech na „plži hoře“ a patří vrstvám silurským. Skládá se z kuliček až jako hrách velikých. — Cerussit; pekné krystalky tabulkovitého neb jehlančového typu, ony ve dvojčatech i trojčatech; šedý až černošedý, silně lesklý obvyčejný na zvětralém galenitu (mulinu olověném) nebo na kůrách křemenných nad galenitem, na limonitu, řidčeji na pyritu, sideritu nebo jiných nerostech. Hlavně na vyšších místech žil: Křížové, Černojamské, Matkobožské a Marie Pomocné. Na poslední i celistvé partie až 1¹/₂ m. tlusté, jako výplň žilová žlutavé barvy. — Chabasit; na „dědičné stole“ mezi Frant. dol. a Rimbabou na trhlínách afanitu v ojedinelých krystalech čirých jednoduchých i dvojčatných nad krystalky harmotomu. — Chalkopyrit; vždy skorem kusovitý; poslední dobou častěji na žile Černojamské a v Brodské štolě s azuritem a malachitem a konečně na žile Václavské, Františkově a dolu Annenském; bývá někdy s tetradritem a calcitem nebo i s bornitem srostlý. Ch. z Václavské žily byl v jehličkách ryhovaných z celistvého ch. vynikajících. Za dob dřívějších nalezeny nečetné malé krystalky na galenitu. — Chloranthit*; na rudních žilách (Vojtěšská šachta) vtroušen v hnědém křemenu židka nalezen. — Chlorit; tvoří žilky v diabasových horninách ze hloubky 1000 metrové. — Cronstedtit; nalezen r. 1817 na Vojtěšské žile mezi 5 a 6 patrem ve tvarech ledvinitých a koulovitých miskovitého slohu, v zrnitém calcitu, ústředí žily zaujímajícím. Na povrchu hlíz vidět někde druzovité vynikající spodiny šestibokých jehlanců. Provázen jest pyritem s nímž co do vzniku úzce souvisí; neboť ústředí kouli bývá někdy z pyritu paprskovitého a paprsky pokračují do paprsků cronstedtitových, ač od nich ostře odděleny jsou. Také mezi paprsky cronst. bývá někdy pyrit. Barvy jest sametově černé a — že od nálezů z roku 1817 tu více nenalezen, dále jen v Cornwallu a jak u Kutné Hory uvedeno — v Kutné Hoře se naskytá, jsou kusy jeho velmi vzácný a drahý a zdobí jen velká musea. České muzeum chová 7 kusů v ceně několika šet zlatých. — Desmin; na dědičné stole mezi Františkovým dolem a Rimbabou, tenké tabulkovitě čiré krystalky s harmotomem a chabasitem na trhlínách v afanitu — Diaforit; První nález diaforitu z r. 1857 na Vojtěšské žile popsán Renssem jako Freieslebenit. Později jej určil Zepharovich jako nový nerost diaforit. Přichází velmi vzácně v malých krystalech na drúzových dutinách nad blejnem, galenitem, křemenem nebo sideritem, někdy pokryt krystalky sfaleritu, calcitu a křemene na žile Vojtěšské, Marianské, Protiklonné, Eusebské a Matkobožské. — Dialogit; rážový to, neprávem dialogitem nazývaný dolomit. — Dolomit; v malých klencích s plochami vduťtými, složených obvyčejně v povlaky na calcitu, sideritu, křemenu, blejnu, galenitu nebo pyritu; také duté perimorfosy po barytu nebo calcitu a kusovitý, jemnozrný, bílý, žlutavý, šedavý i červenavý; i tu můžeme dolomit I. a II. rozeznávati. Velké krystaly d., pokryté krystalky calcitu, nalezeny na žile Františkově nad křemenem a sedlovité krystalky na Vojtěšské ležaté žile. Zvláštní krásy jest dolomit rážový, kterýž se sfaleritem (I.) a křemenem (III.) přichází. Obsahuje součást kobaltu a uhličitanu manganatého. — Eliasit; na žile Janské nalezena s gumitem souvislá černo-hnědá nebo tmavě zelenohnědá, voskovitá hmota, na vrypu žlutá, eliasitu Jáchymovskému velice podobná. — Epidot; jako celistvá tenká vrstvička, tvořící podložku zeolitů, uvedených z afanitu v Dědičné stole. — Erythrin; na žile Černojamské, štičky širokých, karminových jehliček s kryst. křemenem v dutinách směsí křemene, pyritu a galenitu; na žile Janské drobné hroznité, paprskovitě vláknité aggregaty rážové a broskové barvy, na trhlínách kameni smaltit obsahujícího na lálce s farmakolithem. — Freieslebenit; srov. diaforit. — Galenit; i tento nerost rozeznávati můžeme na starší (I.) a mladší (II.) Starší tvoří začasté většinu žily rudní, jest hrubozrný zřidka velmi jemnozrný (Bleichweitz); krystaly bývají často velké, převahou krychlovité

* Na 20. a 20. patře Vojtěšské žily nalezen podobný nerost, jež Schrauf pro různé sloučeniny (23.4% Fe, 7.7% Sb, 0.03% As a 8.6% S nazval prozatímne telluritem niklovým.

ostrohrané. Obsahuje stříbro a antimon a odtud pocházejí rozmanité nerosty stříbrnate (stříbro, argentit) a antimonové vedle nerostů olovnatých. Pod nerosty těmito bývá rozežraný a na mulm olověný změněn. Mladší naskytá se v menších krystalech, někdy převahou osmistěnových, často až znetvořených na tenké tabule značné velikosti, mnohdy rozmanitě se prorůstající, na plochách širokých moirované (žila Michalská). Často obsahují tlustší tabule vložené pyrit. Někdy kupí se krystalky mladšího tohoto galenitu na koulovitě neb hroznitě (Eusebská žila) tvary, větvevnatě a dentritické, často porózní neb pravidelné formy atd. Také vykládá někdy dutiny po starším barytu. Mladší galenit naskytá se nad sideritem, křemenem, calcitem a dolomitom a nad ním bývá mladší dolomit, pyrit a stříbro. Klamotvary galenitu zdejšího známe po pyritu, cerussitu calcitu, Steinhannit odtud Zippem uvedený, pokládá se nyní za mladší galenit, znečištěný sírníky zinku a arsenu. — Göthit; viz Pyrrhosiderit; — Grafit; jako povlak křemenových břidlic na 20 patře Vojtěšské šachty. — Greenockit; jako žlutý povlak zemitého rázu na trblinách paprskovitého wurtzitu, kadmium obsahujícího; na žile Černo-jamské a Mariánské. — Gummít; na Janské žile, malé průsvitné partie barvy hyacintové v nasturanu. Na místech některých jest barva červánková až chromová, aneb hnědá a nerost ztrácí průsvitnost. Některé partie přecházejí v černohnědou nebo tmavězelenohnědou hmotu eliasitu podobnou jinde zase v zemité okřivaný barvy citronové. Povstal patrně z nasturanu. — Haematit; vzácně na rudních žilách (ž. Václavská) v malých šupinatých partiích nebo drážkách šestibokých tabulek v galenitu zrnitém; blejná neb sideritu, také celistvý s pyrrhosideritem na 18. patře Václ. žily, klamotvary známy po cerussitu a barytu. — Harmotom; na dědičné stole mezi dolem Františkovým a Rimabou v malých krystalcích křížovitě dvojčatných nad deminem, uloženým přes chabazit; na trhlínách horniny afanitické. — Hemimorfít; na Mariánské žile v krystalických agregátech koulovitých, hroznovitých silného lesku, poloprůsvitných, v dutinách porózní šedé hmoty, také v žlutavých zemitých partiích, které často mnoho zru hemimorfítových, až jako hrách velkých na hustý agregát zrnitý setmelených, obsahují. Na žile Aloisové v kůrách žlutavých, drobně hroznitých někdy s pyromorfitem na krystalech sfaleritu (II.) a křemene, nebo na galenitu. Povstal nejspíš rozkladem sfaleritu jako smithsonit. — Heteromorfít; plstovité povlaky na mulmovitém galenitu nebo calcitu; v chuchvalcích v dutinách galenitu anebo, jako na Vojtěšské žile Reussem pozorováno, jako obal galenitových koulí ve směsi křemene, pyritu a galenitu volně složených; heteromorfít tento jest vlastně jen plstnatá odrůda jamesonitu a lučebně pouze liší se od podobných útvarů boulangeritových. — Hydromorfit; na šedém křemeni s galenitem na sideritu na 5. patře hoř. Černo-jamské žily. — Jamesonit; nerost paprskovitý olověně do ocelova šedý, objevený v zrnitém galenitu na 20. patře Vojtěšské žily a Breithauptem za jamesonit určený jest boulangerit, za to plotnovitě a čočkovitě partie, jemně vláknitého slohu z Eusebské žily (15. patro) patří dílem boulangeritu, dílem skutečnému jamesonitu. — Kampylit; mnohé z mimetesitů, pocházejících ze žily Václavské, obsahují značnou část kyseliny fosforečné (ze šachty Františka Josefa až 9%) a podobají se útvaru svými soudečkovitými kampylitu. Ostatně srovnaj mimetesit. — Kaolin; sněžné bílé, jemné povlaky na trhlínách zvětralé droby zvláště ve štole Filipinské. — Křemen; Reuss rozeznává tu křemen trojího stáří. Křemen I. tvoří netlusté drůzovité vrstvy a kůry, nad něž zřídka větší krystaly vystupují a bývá vždy tmavě, červenavě až tmavě dymové ba černé barvy. Křemen II. často v ležatých a tu ohoustraně vyvinutých, někdy značně velkých krystalech, zřídka v hroznitých polacích přichází; barvy jest čiré (křistál) nebo šedavé, žlutavé (citrin) červenavě, hnědavě, (záběná z Černo-jamské žily) a fialové (amethyst z Vojtěšské a Janské žily). Většinou sedí na calcitu III. nebo pyritu II, řídčeji na barytu, dolomitu nebo starším křemeni, někdy bývá v dutých klamotvarech po sideritu a barytu. Křemen III. bývá vždy v malých velmi úhledných, čirých, někdy (uzavřeným pyrrhosideritem) žlutých krystalcích, kteréž na krystalech staršího křemene sedí, nebo káru na barytu I. tvoří atd. Také velké klence calcitu V. jsou pokryty kůrou žlutavého nebo šedobílého chalcedonovitěho křemene, patřícího tomuto neb ještě mladšímu křemeni. Růžový a mléčný křemen a rohovec přicházejí zřídka, častěji

chalcodon zvláště na výchozí žil hlavně Šečínské s Limonitem. Pseudomorfosní duté kůry nad calcitem také často tvořivá. — Lillit; poněkud glaukonitu podobný, zemité, zelenavěšedý, vodnatý silikát železnatoželezitý, povstaly z pyritu, na němž se vyskytuje a jehož zbytky často obsahuje. Na něm často bývá pyrrhosiderit (sametka) z něho povstaly v pekných povlácích. Při cronstedtitu vždy býval, jsa jemu lučelně příbuzný. Hlavně na Vojtěšské ale i na Kuschské a Františkově žile. Tvarů bývá hroznitých a ledvinitých — Limonit; na vyšších místech rudních žil jako „železný klobouk“ s pyrrhosideritem, střípnosideritem a haematitem; povstal nejspíš ze sideritu. Ve větších hloubkách jest kusovitý, tvarů hroznitých nebo jako okr, s křemenem, na galenitu, pyromorfitu atd. jako povlak. Klamotvarný po galenitu, calcitu a na Černojamské žile po sideritu. — Löllingit*); na Černojamské žile. 1863 ve vrstvičkách v štěpném sideritu nalezen; jemnozrný nebo drobnozrně šupinatý; v dutinách plosko ledvinitý. — Malachit; tvary stětičkovité, jemně vláknité a zemité, někdy s azuritem, skorem vždy s limonitem a pittizitem a navětralým chalkopyritem na na žile „Mučednické“. Tu také v hornině drobovitě; dale na Brodské štolě (Černojamské žily) na žile Františkově na křemeni kulovitý neb celistvý s okrovitým limonitem nad nímž někdy cerussit a stříbro bývá; na žile Marie pomocné jest vláknitý m. s kusovitým na stříbro bohatým cerussitem. — Markasit; buď v krystalech, často břeheňitě skupených, obvyčejně pak v drůzovitě kůry složených anebo, jako na Mariánské, žile v ploše ledvinitých tvarech, někdy nabělých. Často na kůrovitém křemeni tvořícím poklad vápence, nebo i na calcitu III. pod sametkou (pyrrhosideritem.) Na žile Václavské bývá kusovitý m. často společně s pyritem; jako kyz vodní nad 14. patrem Eusebské žily Annenského dolu. — Myargyrit; velmi vzácný kolem dědičné štoly, na visutém, žily na „Jarošovce“, na jemnozrném křemeni i v něm s červenohnědým sfaleritem a zrnitým sideritem v kusovitých, rozežraných a nezřetelně krystalických partiích, pokryté tu a tam šedavými krystalky křemene a obsahující rozežrané misky allemontitu a antimonitu. V době novější nalezeny úhledné drůzy krystalků nerostu tohoto na Vojtěšské hlavní žile (23. patro). — Millerit; na žilách rudních (k. p. na 15. patru Václavské žily, na Janské, Václavské Černojamské a Mariánské žile) vláskovitě krystalický v chomáčích poblíž stříbra, v drůzových dutinách křemene, na žlutozeleném, stříbrem protaženem calcitu, na sideritu ano i v klencích vápencových prorostlý. Pod krystalky bývají někde kusovité partie. — Mimetesit; na Václavské žile a šachtě Františka Josefa oranžový, v krystalcích žlutavých, soudečkových a ve skupeninách koulovitých, a pupenovitých na železitém křemeni. Poněvadž obsahuje někdy mnoho kyseliny fosforečné, jest v tom případě vlastně kampylitem anebo lépe řečeno, zdejší mimetesit souvisí úzce se soutvarným pyromorfitem zdejší a sice právě kampylitem. Co do vytvoření svého padá v dobu vytvoření se pyromorfitu. — Nasturan; na Janské žile ve sporých ledvinitých a hroznitých tvarech i ve větších kusovitých partiích uprostřed žilové hmoty. Obsahuje skoro vždy jemné částčky galenitu a snadno větrajícího pyritu. Vetrání tohoto způsobilo asi rozklad nasturanu černého, smolně lesklého, jehož výsledkem jsou uvedeny gummit a okr urauový. — Nickelín; nejčastěji dobou novější na hořejší Černojamské žile v paprskovitých agregátech v zrnitém galenitu, sideritem obloženém; řídké na žile Mariánské jako partie malé, kusovité se sideritem a sfaleritem v galenitu a na Vojtěšské žile ležaté, buď kusovitý s proustitem a zrnitým calcitem, dílem v koulovitých a ledvinitých miskovitých částicích, jež v zrnitém calcitu, spojeji v kusovitém křemeni vrostly jsou. — Nontronit; žlutavý a vláknitý; vzácný; fl = 2-569; analyza od prof. Preise z r. 1873. — Pharmakolith; na haldách žily „kyzové“ (Kiesgang) utvořily se štětičky jehličkovitých krystalků nebo vláskovitě, šedobíle neb červenavé povlaky; ve tvarech hroznovitých a ledvinovitých s erythrinem na Lillice; nejspíše z arsenových kyzů. — Pittizit; na různých místech; stalaktitický, (Janská žila), povlakovitý na limonitu, psilomelanu, křemeni (žila křížová), drobně hroznovitě kůrovitý na dratech stříbrných (na šáru Václavské a Františkovy žily) atd. barvy jest červeno nebo tmavohnědé, lesku velkého,

*) Jelikož Brožova (dle jiných Mrázkova) analyza zdejšího löllingitu udává 63.21% arsenu a 38.64% železa, při úplném nedostatku stříbra, navrhl Zepharovich, aby nerost zdejší ne rozdíl od pravých löllingitů zván byl leukopyrit.

Polybasit: dříve jen za křížové žile nad galenitem a křemenem nalezen; později ve známých tabulkovitých tvarech šestibokých a rozežraných partiích objeven také na žile „Janské“, ve značných tabulkách interpolovaných stefanitu i samostatných na žile Barbořině, v tenounkých tabulkách se stefanitem na drátěcích stříbra nebo na argentitu na žile Eusebské, a konečně na ž. Matkobožské a Václavské žile. — **Proustit:** na rudních žilách častější než pyrrargirit; starší proustit vrostlý bývá (dle Reuse) do křemene, galenitu a sideritu nebo vyplňuje žilové trhliny; mladší, obvyklejší v pěkných krystalech i značně velkých, sedí na calcitu nebo hroznovitě markasitu, dolomitu, nebo v dutinách (po barytu) křemene; mnohé krystaly teninkým povlakem pyritovým. položeny jsou; velký jeden jedinec krystalový z polovice obalem stefanovitým byl potažen; r. 1877 nalezen opět ve krystalech na žile Matkobožské. — **Psilomelan:** v hroznovitých a pupenovitých tvarech, někdy pitricitem potažených; v „železném klobouku“ žil často s limonitem a pyrrhosideritem v hroznitých hlizách v sousední hornině jako žilky a šňůry atd. Na žile Černojské povstal z manganu obsaženého v sideritu; na Václavské žile nalezeny stalaktitické tvary s pyromorfitem, na Janské žile (nad císařskou štolou) v miskovitých povlácích, ledvinitých a kulovitých tvarech; na Františkově a Matkobožské, s pitticitem často na křížové žile. — **Pyrrargirit:** přichází zde za stejných okolností na žilách, jako proustit, jen že spojeví; v krystalech často značně velkých, mnohoplochých, kusovitě a vrostlě ve vápenci zrnitěm ve združení s křemenem, pyritem, calcitem a sfaleritem; na hořejší Černojské na Vojtěšské Eusebské a Barborské žile r. 1878. nalomena na žile Matkobožské partie pyrrargiritová, jež vydala 3000 kg. této bohaté rudy; nalezeny při tom také pěkné mnohoploché krystaly; r. 1881. naražen na 18. patře Eusebské žily závalek pyrrargiritu jenž dal 404.4 kg. rudy. — **Pyrit:** pěkně většinou malé krystaly, drážovitě kůry ledvinité, stalaktitické a stelbnaté tvary také kusovité. Větší krystaly markasitem bývají pokryty. Reuss rozeznává troji co do stří: Nejstarší pyrit bývá v největších, nejmladší v nejmenších krystalech, mnohdy bývají krystalky ve směru osy tetragonální tak prodlouženy, že hůlčičkám ba jehličkám se podobají. Některé útvary mění se buď do vnitra nebo na zevnějšek v galenit; pseudomorfozy po barytu, (Eusebská žila) galenitu, polybasitu, calcitu a tetraedritu. — **Pyrolusit:** kusovité, rozežraný, částečně rozdrtitelný ve větších partiích se sideritem na žile Černojské, jakož i na žile vápencové, Žezickým přerubem proražen. **Pyromorfit:** za dřívějších dob obzvláště pěkně zelené i několik centimetrů dlouhé, sloupkovité krystalky, často zkrácené, kopinaté i polysynthetické v drázy spojené a vždy skorem na železitý rozežraný křemen na limonit nebo na cerussit (žila Marie pomocnice) narostlé, také hroznovitě, stalaktitické kůry a tvary, s krátkými, soulečkovitými krystaly na povrchu; stalaktitické tvary jsou 5—8 cm. dlouhé. Snopkovité a stétkovité krys. drázy nalezeny na křížové žile Annenské šachty. **Ilmenit** pyromorfit objeven r. 1862. na Annenském důlu (žila Černojská) v jemné vláknitých vrstvách povrchu hroznovitě ledvinitého nad hrubozrnným galenitem později pozorovan na žile Černojské; nad limonitem nalezeny tu bílé a žlutobílé, jehličkovité krystalky; na Václavské žile nalezeny krystaly, o nichž je při mimetisitu řeč. **Pyrostibit:** na Ferdinandově důlu antimonit zcela nebo z části má jehličky na p. přeměněny; židka provází allemontit; na žile Jarošově v břidlicném pásmu velmi zřídka a na Lillice s valentinitem a antimonitem na allemontitu. **Pyrostilpnit:** na 24. patře Annenského důlu na žile Eusebské v dlouhých (6 mm.) vějířovitě skupených deštičkách ohnivé barvy; na Vojtěšské žile v malých krystalech tabulkovitých podél pruhovaných s kryst. proustitu v dutině drážové calcitu; na žile Matkobožské v průsvitných červených jehličkách na křemenu nebo vápenci; exempláře jsou velmi drahé. — **Pyrrhosiderit:** v pěkných krystalech (na Václavské, Šefčinské a Drkolnovské žile) nebo krystalových jehlicích (Janská žila), chomáčekovitě skupených, také kusovitě a tu různoběžně vláknitě. Nejznámější jsou však z Příbrami ledvinité s hroznité tvary, skládající se z přejemných kratičkých žlutohnědých až černohnědých vlákenek, tak že právem jména „sametka“ zasluhuje. Ve spod přechází někdy sametka do kusovitého, jemnozrnného pyrrhosideritu. Sametka sedá nejen nad pyritem nebo calcitem ale i nad staršími nerosty (galenitem, křemenem, sfaleritem, calcitem II a. neobyčejnější ve združení s pyritem nad lilitem a povstala

tu, tak se ukázalo z lillitu, jenž zase v pyritu vznik svůj má. Jiná sametka a sice z vyšších vrstev a ze železného klobouku povstala asi ze sideritu. Často mění se na okrovitý haematit, a bývá pokryta drobnými krystalky vápence, barytu, pyritu atd. — *Pyrrhotin*; na hlavní Vojtěšské žile v hroznovitých a ledvinitých partiích, miskovitěho slohu, světle meděné barvy poněkud šedave, vrostlý v zrnitém vápenci; na povrchu pokryt povlakem, lillitu obdobným; misky často střídají se s pyritovými a sideritovými miskami. — *Redruthit*; r. 1853. kusovitý, pestře poněkud naběhlý, s kusovitým bornitem na žile Václavské; na Matkobožské žile později nalezeny žilky jeho, provázené kulíčkami malachitu; klamotvarný po tetraedritu nalezen na Františkově žile. — *Rhodonit*; růžový vzácný v krystalcích na Eusebské žile. — *Sadrovec*; v neopatrných částicích a krystalech na různých žilách; jest to nerost jenž se dosud zřejmě usazuje tedy nejnovější; na karolinské, křížové žile na křemeni částečně na sideritu v krystalcích, na „žilové rozsedlině“ v jehličkách; na calcitu, na žile Barbořině Mariánské; v drážkách sideritových na Eusebské žile, na pyritu s calcitem na Matkobožské žile. — *Sfalerit*; kusovitý, černý nebo červenohnědý, bývá podkladem zdejších nerostů žilových; v krystalech větších zřídka se nalézá, častěji v menších červenavých až hyacintových a červenožlutých až žlutých (Annenský důl) a skoro průhledných krystalcích a ten jest mladším býváje ve sdružení bournonitu, polybasitu, stefanitu, proustitu, diaforitu a apatitu atd. Na Vojtěšské žile nalezeny černohnědé, silně lesklé tabulkovité a čočkovité tvary, složené ze znetvořených rovnoběžně položených krystalků. Sfalerit paprskovitý, kadmium obsahující, přiřáden k wurtzitu (v. t.) — *Siderit*; na rudních žilách obecný, dílem kusovitý, dílem v pěkných čočkovitých, žlutohnědých, šedavých nebo hnědých čočkovitých krystalech; patří k nejstarším výtvarům žilovým; často se střída skorem současným galenitem, sfaleritem, provázen jsa různými nerosty. Místy (dál Lillův) obsahuje až 15% uhlíkatu manganatého; klamotvary po sideritu tvoří stilpnosiderit, pyrrhosiderit, haematit, pyrit a křemen. — *Smaltin*; dosti spoje; kusovitý uprostřed rudních žil s křemenem, krystalky až 11 mm. v růžovém dolomitu (Eusebska žila), dentriticky a pletený s milleritem ve směsi galenitu, křemeně a pyritu (žila Janská) pletený s pyrrgyritem ve vápenci a sideritu (žila Mariánská) Také na Vojtěšské žile. — *Smithsonit*; na Mariánské a Černojamské žile; porózní kůra kolem sfaleritu zvětřalého, barvy žluté až hnědé až 3 cm. tlustá, (také na Aloiské žile) na galenitu a a cerussitu leží a prostory mezi nimi vyplňuje; někde v nezřetelné krystalky končí; klamotvarný po galenitu a tu sklípkatý; někdy krychle galenitové na hoře na smithsonit se mění; sfalerit zvětřalý bývá vždy podkladem nerostů a poskytl patrně material ku s., jenž vytvořil se ale až po cerussitu. Nad křemi s. pozorovati lze někdy psilomelan a krystalky wulfenitu. — *Spiauterit*; viz Wurtzit. — *Stephanit*; v krystalcích nad nejstaršími nerosty žilovými, sfaleritem, galenitem a křemenem, kusovitý, prorostlý galenitem; dříve počítano k němu mnoho bournonitu (v. t.) krystalky bývají mnohonásobně dvojčaté, 3—5 cm. dlouhé (ze šáru Václavské a Františkovy žily); ze žily Barbořiny na válcovité a rampouchovité tvary shloučené; místy skladají se shluky takové z tabulek stefanitových, proložených rovnoběžně s plochou spodovou tabulkami polybasitu; na Janské, Matkobožské a Eusebské žile vedle polybasitu; na Křížové žile s pyrrgyritem v drážkách calcitu; také v rozežraných, porózních partiích, jako nálet v trhlinách dolomitu a barytu; dle Reusse jest trojiho stáří; klamotvarný po polybasitu. — *Steinmanit*; o tom již při galenitu, za jehož znečištěnou odrůdu se pokládá, byla řeč; naskytá se na Františkově žile Annenského dolu, na Eusebské žile a na Lillce, v malinkých osmistěnech na drůzovitě hroznovitě, ledvinitě a kulovitě tvary skupených; také jemnozrný a miskovitý; na bridičném kameni vedlejším, na křemeni se sideritem a sfaleritem; také v dutinách mulnu olověného. Naskytání souhlasí s mladším (II.) galenitem. — *Stilpnosiderit*; na Janské žile kusovitý, Reuss popsal siderit na stilpnosiderit přeměněný; také na Černojamské žile povstal ze sideritu; místy bývá potažen okrem železitým; řídký na Václavské a Františkově žile nad císařskou stolou. — *Stříbro*; drátovité a vláskovité, bílé červeně až černě naběhlé, ve větších, menších chuchvalcích, zřídka pórovité nebo houbovité nebo, jako na Eusebské a Vojtěšské žile, v listcích mezi galenitem; patří k novějším nerostům

a sedí na rozmanitých nerostech, jest však starší cerussitu, mladšího barytu, nejmladšího křemene a calcitu, jichž krystalky často na stříbrných dratech visí. Vzniklo hlavně z galenitu, obsahujícího argentit, stefanit, tetraedrit, z pyrrargyritu a na bohatém naražení z r. 1855. na styku (šáru) Václavské a Františkovy žíly, hlavně ze stefanitu; mnohdy jsou drátky stříbra zase na argentit přeměněny.

— Tetraedrit: poprvé v krystalech značně velkých (26 mm.) r. 1852 v calcitu na galenitu; na Matkobožské žile byly krystaly jemnou, vrstvičkou pyritu pokryty a seděly na sideritu, nad nimi místy byl sfalerit, chalkopyrit calcit a dolomit: nejčastěji bývá tetraedrit kusovitý s galenitem, křemenem, sfaleritem a sideritem a jest barvy šedostříbřité s nádechem do plava; krystaly pěkné nalezeny na žile Františkově (nad sideritem a galenitem) Václavské (v drážkových dutinách calcitu se sideritem a barytem velmi pěkně vyvinuté, s černým povlakem ze zvětřalého pyritu) na žile Černojské (v sideritu a na něm). Krásné krytaly i dvojčata nalezeny na Květné ve hloubce 59. m. Na 20. patru žíly Eusebské nalezen pěkný krystal tetraedritu, ovinitý drátkem stříbrným. Klamotvary po pyritu. — Uranový okr: na haldách dolu Janského a Annina tvoří se zemité okry uranu na nasturanu a v jeho trhlinách „Gummit“ zde z nasturanu vznikající. přechází často do zemitého okru uranového.

Valentinit; nerost tento poprvé (r. 1787) zde rozpoznán, tvoří tenké, tabulkovité krystalky a listky, často vějířovité nebo snopkovité skupené a jest barvy bílé neb žlutavé, řidčeji šedé neb červené; sedí na galenitu, antimonitě obsahujícím, nebo na ledvinitých a v rozkladu jsooucích hlízách allemontitu nebo na antimonitu (šachta Ferdinanova.) Galenit pod valentinitem bývá rozežraný a často vniká valentinit do jeho trhlín. Také na žile Matkobožské nalezen na mladším barytu a na Lillce s pyrostibitem.

Vivianit; v staré zásece Bohutinského dolu nalezen Vivianit v pěkných malinkých, tmavě šedomodrých krystalech v zubních dutinách spodní čelisti koňské, která zde asi 300 let ležela. — Wad; ledvinitý, pěnovitý s limonitem, na výchozí skoro všech žil železných, zvláště na Šefčinské a Hafske žile. — Wulfenit; na žile Černojské tabulkovité, více méně tlusté krystalky, často polotvaré tvary s jehlancem na jedné a plochou spodovou na straně druhé. Někdy přecházejí krystaly v kopinaté neb větvenovité tvary; barvy žluté, šedavé až šedobílé i bývá drážovitý na galenitu, pyritu neb sfaleritu, také na krystalech sideritu, cerussitu, psilomelánu atd. Křemen tvoří často duté perimorfosy ve formách wulfenitu; na Františkově žile nalezeny žluté nebo bílé tabulky na limonitu nad drážou křemennou na Šefčinské žile krásné žlutohnědé až 11. mm. velké, četné krystaly ve vápenci. — Wurtzit; (Spiauterit); hřebíčkové hnědý, paprskovitý, lesklý, kadmium obsahující, sfalerit; objevil se při pozorování trhlínek a vlastností optických jako hexagonální a proto právem ku wurtzitu se přidružuje. Pod názvem „blejna paprskovitého“ znám jest ve všech sbírkách. (Lillka a j. v.) — Zippeit; s okrem uranovým na zvětřalém nasturanu. — Zlato; v mikroskopických zrncích v křemeni --

Na konec seznamu toho nebude nemístno, když uvedeme ještě sled nerostných formací na zdejších žilách tak, jak jej Reuss byl určil: 1. Sfalerit (I.) — 2. Galenit (I.) — 3. Křemen (I.) — S ním a v něm troušen pyrit, chalkopyrit, tetraedrit, bournonit, smaltin, bornit, redruthit, zrnitý různý dolomit, zrnitý calcit. — 4. Na těch stefanit, bournonit a tetraedrit. 5. Siderit, často s limonitem. — 6. Sfalerit (II.) v jednotlivých krystalcích. Dilem sem, dilem dřívější některé době patří snad antimonit, jehož větším antimon, allemontit, pyrostibit a valentinit vznikají. — 7. Baryt (I.) často zrušený a klamotvary dosazený. — 8. Zrnitý calcit (I.) nebo pyrit (I.) nebo obojí, brzy ten brzy onen vespod. 9. Calcit (II.) skorem vždy dolomitěm pokrytý. — 10. Dolomit (I.) — 11. Galenit (II.); sem asi steinmannit, polybasit, pyrrargyrit, proustit, a j. náležejí. — 12. Calcit (III.), velmi často pyrit, zřídka cronstedtit, často lillit uzavírající. 13. Pyrit (II.) nebo markasit. — 14. Pyrrhosiderit. — 15. Calcit (IV.) krystalický. — 16. Křemen (II.) vždy krystalický. — 17. Dolomit (II.) — 18. Stibiro. — Sem mnohý antimonit v krystalech, heteromorfít a millerit. Ještě mladší mnohý argentit. — 19. Cerussit; snad též pyromorfit. — 20. Baryt (II.), nikdy v klamotvarech. — 21. Valentinit. — 22. Křemen (III.) — 23. Calcit (V.) vždy v krystalech. — 24. Pyrit (III.) —

Příbram (Bibersdorf) u Děčína.

Hnědė uhlí; doly: báň Gotthardova.

Příbuzy (Frühbuss) u Kraslic.

Kaolin; lože nečistého k. ve zdejších bařínách. — Kassiterit; vtroušen v greisenu, žíly v žule tvořícím. Dříve dobýván ze sejpů. — Pyrolusit; dolován; ostatně s hematitem všude na žilách. — Topas; spora kulatá zrnka a oblázky, zelenavé barvy, v ložích alluvialních, kassiterit obsahujících.

Příčiny u Rakovníka.

Uhlí kamenné; flece nečisté; doly: báň Barbora.

Příčov č. Příčové luhy u Selčan.

Antimonit; kusovitý, štětičkovite paprskovitý.

Příkosice poblíž Rokycan.

Limonit; vrstvy a útržky v drobě.

Přísečnice (Pressnitz) u Kadaně.

Aktinolith; „Graukopf“ v zrnitém vápenci. — Amfibol; stébelnatý až vláknitý na ložích magnetitových a hadcových v rule. — Arsenopyrit; s magnetitem, žilovitě na krystalických břidlicích. — Asbest; „Kremsiger Gebirge“; amianth a asbest s magnetitem, talkem a aktinolithem. — Baryt; kusovitý, zrnitý i krystalky v drůzách, na žilách stříbrných. — Calcit; kusovitý a tence stébelnatý se zrnitým granátem na magnetitovém loži; na rohovcové žíle v „Kremsiger Gebirge“ kdysi klamotvary po křemeni; také pěkné sloupkovité a černé krystaly. — Dolomit; klamotvary po calcitu. — Fluorit; vzácně bledě fialové, vínové neb medově žluté krychličky v červené rule. — Galenit; v žilách ve svoru. Doly: báň Concordia. — Granát; kusovitý, jemnozrný až celistvý, se zrnitým augitem i magnetitem; na ložích v rule. Haematit; „Anspaner Gebirge“ ploše ledvinovité krystaly s křemenem; v ledvinitých drůzách ve slídě železné, paprskovitý, vláknitý a miskovitý. — Křemen; kůrovité povlaky, ledvinitý, stalaktický s drůzovitým povrchem; šedobílý do žlutava a modrava; na zrnitém granátu. Chalcedon na „rybářské báni“. — Magnetit; „báň rybářská“ krystaly až 3 $\frac{1}{2}$ m velké ve skupinách do hadce zarostlé; obyčejně kusovité, jemnozrné masy, čistý nebo s granátem, augitem, amfibolem smísen, zřídka rovnoběžně tence stébelnatý. Doly: báň Christianova, Obere Weisszeche. — Opál; mléčný v troskách a hnízdech na „rybářské báni“. — Pikrosmin; „Engelsburg“; kusovitý a tence stébelnatý, zelenobílý, zelenošedý až černozelený na hranách průsvitný až neprůhledný s magnetitem a dolomitem na loži a v rule. — Psilomelan; — Pyrrhotin; na „rybářské báni“. — Serpentin; drahý a často ve velkých čistých massách čížkové a olivové barvy i v zrnité směsi s magnetitem; klamotvary po aktinolithu na dol. Engelsburgském. — Steatit; na loži Engelsburgském magnetitovém; bílý, krystalický, velkolupený nebo paprskovitě

lupenatý; jest to vlastně klamotvarný talek po diallagu. — Wismuth; dříve v dolech stříbrných na žíle wismuthové. — Vivianit; jako lože a hnízda v diluvialní hlíně s oblázky čediče nedaleko lože magnetitového.

Pristoupín u Čes. Brodu.

Azurit; v pískovci permském s malachitem. — Malachit; zemitý, místy s azuritem, pasmovitý, jako impregnace ano i jako tmel pískovců a slepenců permských; řidčeji jako male korovité partie na trhlínách.

Příšov u Plzně.

Uhlí kamenné; slabá nečistá floc místy čedičem pro-
razena; doly: Františka Josefova baň a Anna-Grubentfeld; baň
Jan Křtitel a Maria I. a II.

Přítkov (Jügendorf) poblíž Krupky u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: šachta Helenina, Paulinina.

Privětice poblíž Radnic.

Uhlí kamenné; na dole Štěpánském.

Privlaky u Jilemnice.

Albit; v chloritických břidlicích a sice v calcitu z nich, vtrou-
šený a v dutinách jeho krystalický; krystalky nepravidelné na povrchu
limonitem hnědě zbarvené. — Epidot; v témže calcitu tenko-
stébelnatý, pistaciové a šedo zelené barvy. — Grafít; ve fyllicu
pod dolomitickým vápencem. — Pyrit; veliké krystaly v grafi-
tických břidlicích.

Pšov (Schaaß) u Podbořan.

Aurit; pékné krystaly v čediči.

Pučínovice v. Počínovice

Pučín (Putschirn) u Kar. Var.

Uhlí hnědé; malá pánev s flocí na 6^m/ mocnou. Doly:
baň Janská, Karlova, Ondřejova a Prokopská.

Rabensgrün v. Robesgrün.

Rabín poblíž Netolic u Prachatic.

Uhlí hnědé; slabé flece pod povrchní vrstvou písčitou.

Radboř (Ratibor) u Kolína.

Granát; zrna až jako hrách velká, tmavěkrvavá, polo-
průsvitná i průhledná v hadci.

Račetice č. **Račice** u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: baň Jaroslavova, Vladimírova.

Račice viz **Řečice**.

Radechov (Radigau) u Kadaně.

Aragonit; na „Chlumu“; tlustě stébelnatý čirý, vinné a
řalové barvy v koulovitých, až 1^m/ v průměru majících kon-
krecích. V tufu a slepenci čedičovém, v němž i žíly i šnůry
bílého ar. se nalézají.

Radešov (Rodisdorf) u Kar. Var.

Rubellan; v červenohnědých značně velkých tabulkách v tmavošedém čediči. — Stilbit; červené krystalky v jilovitém čediči.

Radnice (Radnitz) u Plzně

Anthracit; vláknitý v kamenném uhlí. — Granát; u Lhotky a mlýna Vrbátekého; červenohnědý zrnitý i krystalický ve slepenci kamenouhelném; pochází z kousků svoru granátonosného ve slepenci tom. — Haematit; oolithický nebo čočkovitý, místy v celistvou a zrnitou lesklou rudu přecházející; doluje se. — Chamoisit; modrošedý, na dole Buchlově u Seběšic v oolithickém haematitu a limonitu. — Kaolin; bílé kůžičky na uhlí kamenném. — Křemen; v zanesených zkřemenělých kmenech araukaritů permských. — Pyrit; v břidlicích vitriolových. — Siderit; hlinitý ve visutých břidlicích uhlí kamenného, jako ledviny, v nichž často pyrit vtroušen jest. — Uhlí kamenné; doly: šachta sv. Martina.

Radomilice poblíž Netolic u Prachatic.

Uhlí hnědé; slabé flece pod povrchní písčitou vrstvou.

Radonice u Kadaně.

Aragonit; v koulích až 1^m/ velkých, stébelnatých, vinné neb fialové barvy v tufu neb slepenci čedičovém, jenž mimo to i žilkami a šňůrami ar. bílého jest protažen. — Uhlí hnědé; doly: báň Františkova.

Radomilice poblíž Netolic u Prachatic.

Uhlí hnědé; slabé flece pod povrchní písčitou vrstvou.

Radostín (Böhm. Radostín) poblíž Přibislavi u Polné.

Fichtelit; v rašelině na jihozáp. ležící nalezeny na kusích kmenu Pinus obliqua (uliginosa) krystaly šupinkovité a kůry bílého až šedého fichtelitu.

Radotín poblíž Prahy.

Analcím; na diabasech zdejších. — Anthracit; v diabasu dle prof. Štolby. — Datolith; na diabasech, zelenavý. Dolomit; v diabsech. —

Radovesice poblíž Biliny u Teplic.

Biotit; v čediči. — Olivin; se zřetelnými plochami kryst. v čediči. — Pyrop; zrnka a úlomky ostrohranné v ornici a šterku granátonosném.

Radvanice (Radovenz) u Trutnova.

Azurit; v permském pískovci. — Křemen; jako látka zkameňující araukarity permské ve množství velkém. — Malachit; s azuritem v permském pískovci a jako zemitá výplň úzkých žil v kam. uhlí. — Uhlí kamenné; v osmi flecích.

Radyně v. Rychenburk.

Rakovník (Rakonitz.)

Calcit; v kamenném uhlí. — Childrenit; kus p. prof. Kuštou kdysi do musea zaslaný, měl na drůzovitém pyritu*) démantově lesklé krystalky medové barvy, které (vzácný kus ten nesměl býti porouchán) pisatelem provisorně k childrenitu se staví. Při kuse byla připojena otázka, zda vůbec jest od Rakovníka. — Galenit; tenké kůžičky na trhlínách uhlí. — Granát: v dolu Moravia, ve spodním slepenci kamenouhelném. — Kaolín; kůžičky na uhlí. — Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukoritů permských. — Pyrit; tvoří v kamenném uhlí s calcitem krystalické drůzy a kůžičky. — Siderit; v lupcích nad a pod uhlím kamenným. — Uhlí kamenné; otevřené doly ve třech flecových lavicích po 5, 8, 4—5 stopách, proložených lupky; Výtěžek r. 1874. na 200,000 cel. centů. Doly: báň: Anna — Maria, Antonín Pad. a Josef; Barbora — Marie pomocná — Rochus a Terezia, Ignác — Jan a Magdalena, šachta Janská, baň Karla Boromejského, Křčelák, b. početí p. Marie, Moravia, (č. Svatovojtěšské hory) Mořicova šachta.

Rané (Rannai) u Loun.

Aragonit; žlutavý nezřetelně vláknitý v čediči.

Rausko poblíž Krucemburku u Chotěboře.

Limonit; v geodách a čočkách nepravidelných, v hadci vzniklém přeměnou zelenokamu, v červené rule vystupujícího na loži as 8 m. mocném doloval se do 1883.

Rapice (Rapitz) poblíž Bustěhradu.

Millerit; jehličky jednotlivé nebo chomáčkovitě s chalkopyritem, pyritem a galenitem na parankeritu. — Parankerit; v jemnozrném vápenitém pískovci kamenouhelném drobnozrné, bílé a červenavé šňůry a žilky i v drůzách na dutinkách; tu s chalkopyritem, pyritem, galenitem, pěknými jehličkami milleritovými a barytem. — Pyrit; krystaly mnohdy až 3 cm. velké v uhlí kamenném, krychlovité i osmistěnnové; také ve sfärosideritu. — Sfärosiderit; v břidlici kamenouhelné. — Uhlí kamenné; flec na 9 m. mocná rozdělená lupky na 3 lavice, z nichž pouze nejhořejší čisté uhlí obsahuje.

Raspenava (Raspenau) u Fridlantu.

Serpentin; ve směsi s vápencem zrnitým (oficalcit) v rule; v něm české eozone.

Rašovec č. **Rašovka** (Raschen) pobl. Čes. Dubu.

Křemen; křišťál, uvnitř koulí achátových a dutin v melafyrovém mandlovci.

Ratiboř v. Radboř.

Ratibořice u Tábora.

Argentit; krystalický a kusovitý, vtroušený a jako nalet s galenitem, blejnem, dolomitem, křemenem na žilách v rule. — Calcit; v krystalech a kůrách s krystaly dolomitu, křemene

*) nad uhlím kam.

a sfaleritu na žilách rudních. — Chalkopyrit; na rudních žilách. — Dolomit; krystalky čočkovité, také shluky kůrovité, stupňovité, sedlovité i růžicovité; mnohdy na calcitu; s pyrargyritem nad galenitem, blejnem a křemenem. — Freibergit; na rudních žilách. — Freieslebenit; (prý). — Galenit; překrásné druzy krystalovité, krystaly mají mnohdy oble hrany, jsou slité, vlnitě pruhovane, také kusovitý na žilách rudních. — Křemen; pěkné druzy velkých krystalů, z jejichž ploch jehlanových malé krystaly vystupují, také amethyst ve znetvořených krystalech. — Limonit; jako „zelený klobouk“ stříbrných žil. — Mesitin; ploše čočkovité krystaly pyritovými krystaly posypané na rudních žilách. — Proustit; nalet na křemenu ze žil rudních. — Pyrargyrit; výtečné menší i větší krystaly, dvoj i trojčata; černý, tmavě krvavý průsvitný; kulovitý, jako nálet; krystalky jednotlivé jako nejmladší útvar na ostatních nerostech žilových. — Pyrit; — Sfalerit; v krystalech jednotlivých nebo drůzovitě skupených, také kusovitý v žilách rudních. — Stefanit; pěkné krystaly, někdy velké s nerosty rudními nad galenitem v žilách. — Stříbro; zubaté, drátovité, plískovité tvary na žilách rudních v rule. — Tetraedrit; se sfaleritem na žilách rudních.

Rauhenbach u Teplé.

Bronzit; vtroušený bledě, žlutošedé barvy v hadci. — Serpentin; v mohutném uzlu horském.

Reichenbach u Falknova.

Galenit; se sfaleritem a pyritem vtroušen v žilovém kamení, z křemene, jilu, calcitu a felsitu se skládajícím, kteréž na styčném místě ruly a svoru vystupuje. Slabě se doluje. —

olní důl **Riesengrund** u Trutnova.

Arsenopyrit; v bani „Riesenzeche“ na jz. svahu „Sněžky“; vtroušen nebo kusovitý; se stopami magnetitu galenitu, molýbdenitu, sfaleritu a j. v.; v zrnitém vápenci. — Chalkopyrit; s arsenopyritem a pyrhotinem. — Malakolith. — Psilomelan; ledvinité a kusovité massy značné velikosti ve svoru. — Pyrhotin; kusovitý a vtroušený, jemnozrný s chalkopyritem na loži ve svoru a s arsenopyritem. — Scheelit; v nejvyšší části údolí úpy na již. svahu „Kiesbergu“ u dolů arsenopyritových; barvy světle žlédka tmavě medové, krystaly někdy na 3/4 velké s křemenem, bledě zelenavým neb bezbarvým fluoritem; jednoduché ale také velmi složené.

Robčice v. Hrobčice.

Robeč (Robitz) u Čes. Lípy.

Sádrovec; v cihlařské hlině.

Robesgrün č. **Rabensgrün** poblíž Lokte.

Turmalin; černé neúplné krystaly v jemnozrné žule.

Ronšperk (Ronsberg) u Horšova Týna.

Albit; s granátem v žule. — Beryll; velký krystal nalezen mezi R. a Domažlicemi v prahorním kameni r. 1882. — Diallag; na „Votavě“; tmavozelený, na stěpných plochách do červenava a s leskem perleťovým, v gabbru s labradoritem. — Hercynit; u Načetína a Haslavy (v. t.) — Hypersthen; od Ohnišovic u R. — Muscovit; velké nepravidelně lupeny v prahorách. — Titanit; v zelenokamu (?). — Zoisit; dlouhé sloupce vrostlé v křemenu.

Rosnice u Kar. Var.

Hnědé uhlí; doly: bane Karlovy.

Rostoky (Rongstock) u Děčína.

Galenit; se stříbrnosnými kyzý a blejnem na trhlinách v syenitu amfibolitovém (?). — Melanterit; vlákovité, plisni podobné povlaky na stěnách starých štol. Zde doloval se dříve: Chalkopyrit, galenit, pyrit a sfalerit na žilách.

Rothau č. **Rothava** v. Dolní Rothava.

Roudné (Roudney) u N. Města n. M.

Haematit; krevel v trhlinách břidlic hlinitých; doloval se.

Roudné (Roudney) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doly: baň Aloisova, Concordia, Ignaciova, Rudolfova,

Roudnice.

Nosean; v čediči u Řípu.

Roudnice (Raudnitz) u Jilemnice.

Limonit; lože ve fylitu.

Roudníky (Raudnig) u Oustí n. L.

Natrolith; v čediči Roudnické hory. — Seladonit ve hlízkách z čediče. — Uhlí hnědé; Doly: Baň: Agata-Janova, Einigkeits-Überschar, Frische-Hoffnung, Heribert-Václavská, Josefská, Sv. Trojice.

Roupov (Ruppau) u Přestic.

Haematit; lože v podobných poměrech jako h. ze středního siluru.

Roggendorf u Plané poblíž Kinžvartu.

Anthracit; s křemenem ve směsi, stříbro obsahující. — Stříbro; dle Götého ve směsi křemene a anthracitu (!).

Rochpartice v. Ruprechtice.

Roketnice v. Horní Roketnice.

Rokycany.

Haematit; oolithický až čočkovitý v loži; přechází místy do leskle rudy železné (Barr Et Dd₁); doly: baň Sv. Adalberta, Sv. Antonína, Sv. Ferdinanda, Sv. Jakuba, Sv. Jana, Sv. Václava. — Limonit; ve visutém haematitu oolithického (Barr Et Dd₁). — Siderit; v rudách železných buď v ložích nebo čočkách,

útržcích a hnízdech; často na limonit zřídka na hämatit přeměněn. Železo; domnělý povětron zdejší, vážící 3 libry 26 lotů koupen opatem Zeidlerem asi za 350 zl. r. č. a pochází nejspíš ze starých hutí (struska).

Rovensko u Trutnova. *Tumero*

Pyrop; v potocích zrna a krystalky poněkud oblých ploch; z náplavů diluvialních.

Roztoky poblíž Krivoklátu.

Chalcedon; bílý a modravý v dutinách afanitů zeleno-kamenných.

Rtyně č. Ertín (Hertine) u Teplíc.

Augit; černý, smolně lesklý, lasturovitý. — Iserin; zrna až jako bob veliká v čediči. — Natrolith; „na skále“ v kouličkách paprskovitých nebo červenavých hroznovitých massách do celistvého přecházejících; tvoří takto výplň trhlin ve znělcí.

Rtyně (Hertin) u Trutnova.

Uhlí kamenné; 4 flece; doly: štola Idina, Petrův důl.

Ruda poblíž Hlinska u Chrudimi.

Magnetit; s lesklou rudou železnou v břidlici amfibolové.

Ruda u Slaného.

Galenit; v tenounkých lístcích v kam. uhlí. — Uhlí kamenné; doly: Rakovnické hornické společnosti revír Ruda.

Rudiaiské doly hnědouhelné poblíž Biliny u Teplíc.

Siderit; sfärosiderit; v nečistých drobounkých kulíčkách v jílú, hnědé uhlí pokrývajícím. — Síra; pěkné krystalky na schladlých místech pyritonosných, na hromádách uložených vrstev z uhlí hnědé, které se samy zapalily. — Uhlí hnědé; místy uhlím smolným a vláknitým dřevnatým proloženo.

Rudolfov č. Rudolfové město (Rudolfstadt) u Budějovic.

Galenit; zemitý, s černým sfaleritem, křemenem a pyritem (sr. Malé hory.)

Rumburk (Rumburg).

Succinit; ve chlomeckých vrstvách křídových.

Ruppersdorf u Liberce.

Křemen; šedobílé krystaly v družách s calcitem a blejnem vláknitým na křemeni; amethyst svlaknitým hnědelem; na žílách v granitu. — Pyrhosiderit; v koulích až 10 cm. tlustých, paprskovitých, pokryt jsa stebelnatým křemenem.

Ruprechtice (Ruppersdorf) u Broumova.

Hydrargillit; bílé perleťové lesklé šupinky, přeměnou z orthoklasu ve zdejších porfyrech povstale.

Ruprechtice č. Rochpartice u Jilemnice.

Limonit; lože ve fylilitu.

Rvenice č. **Ervénice** (Seestadt) u Chomútova.

Succinit; kulatý kus $8 \frac{1}{m}$ dl., $2 \frac{1}{m}$ tl. a $5 \frac{1}{m}$ šir. váhy 42 g nalezen před lety; pochází z útvaru hnědouhelného.

Rvenice (FerbENZ) u Žatce.

Hnědé uhlí; doly: „Balling-grubenfeld,“ Dominik-grubenfeld, Grimmgrubenfeld. Heyrovský-grubenfeld, Josefgrubenfeld, Watzlgrubenfeld.

Rybnice u Semil.

Anthracit; ve zvětralém mandlovci. — Redruthit; vedle chryskolly, malachitu, a allofanu, v horninách, původně ve fyllytech uložených.

Rychenburk č. **Radyně** (Richenburg) u Vys. Mýta.

Calcit; zrnitý, s „eozoonem.“

Rychnov dolní i horní (Reichenau) u Falknova n. O.

Uhlí hnědé; flece uhlí plynového značné mocnosti (až $5 \frac{1}{m}$); doly: báň sv. Trojice.

Rychnov n. Kněžnou (Reichenau a d. Kněžna).

Hämatit; slída železná v roztroušených balvanech, hlavně na „Alme“ nejspíše z lože v kryst. břidlicích (granat. svorech). — Sůl; dokázána v zdejších hnědých a černých jílech třetíhorních, jež proniká; místy vykvěta.

Rynholec u Slaného.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech tak zvaných Palmacitů a Tempský jí, zde zhusta se naskytající. Jsou to obaly dolních částí kmenů obrovských kapradin z útvaru v křídového. — Kamenne uhlí; slabé flece.

Rečice č. **Račice** (Retschitz) u Chomútova.

Hnědé uhlí; doly: šachta Humboldova.

Řehlovice (Tschochau) u Ousti n. L.

Aragonit; na trhlinách čediče, kusovitý, klínovitý. stébelnatý barvy medové do dýmové. — Calcit; krystalky s povlakem dolomitu. — Dolomit; na vápenci.

Řemičov č. **Řevničov** u Tábora.

Baryt; dříve nalézány i krystaly na rudních žilách. — Calcit; krystalky na rudních žilách nalézány a sice s barytem a dolomit. — Dolomit; žlutobílé, velké, sedlovitě skřivené, polysynthetické ploché klence na křemenu. — Galenit; v žilách starých dolů. — Křemen; křišťál; výtečné drůzy krystalové; křemen obecný v krystalech šedých až černých, zevně často červeně neb šedě zbarvených, v drůzách. Mnohdy jsou polámané a křemenem zase setmelené. — Sfalorit; v žilách starých dolů. — Stříbro; v starých dolech, drátovité, zubaté s galenitem a blejnem, vzácné.

Řeně č. **Řeň** u Přestic.

Kaolin; hlízy až $6 \frac{1}{m}$ velké, nepravidelné z pod buližnickových balvanů, v jílovité ornici.

Řenčov č. **Řevničov** (Rentsch) u Slaného.

Křemen; ve zkřemenělých roztroušených kmenech araukaritových útvaru permského.

Řepčice (Rubendorf) u Litoměřic.

Chabasit; mnohoploché krystaly, často dvojčata; drůzy pěkné a všeobecně známé ve zvěci.

Řepeč u Tábora.

Kakoxen; na trhlínách kusu limonitu (z grafických rul), původně zelenavý, vlaskovitý, větráním okrovitý.

Řeporyje (Řepora) u Smíchova.

Siderit; v táhlých shlucích ze šedých slínů a pískovců slínovitých útvaru křídového jihových. od Řeporyjského mlýna; celistvý šedohnědý. — Limonit; jako kůra na shlucích sideritu.

Řešice v. Hřešice.

Řetenice (Settenz) u Teplíc.

Baryt; až 6 % velké krystalky, vinné neb medové barvy na trhlínách ve vrstvách opuky, kde tyto bezprostředně s porfyrem se stýkají; také v jílovitých rozsedlinách porfyru a na něm se nachází. — Hnědé uhlí; Doly: Adam Überschaar, Alexandergrubenfeld, Anton-Josef, Compagniezeche, baň Eliščina, Jakubova, Janská, Josefská, Mariahilf, Markova, Pavlova, Rytířska, Valpurgina.

Řevničov v. Řemičov.

Řísuty u Slaného.

Uhlí kamenné; doly: baň Františkova.

Říčka č. **Říčky** u Žamberka.

Haematit; slída železná, přecházející jednak do břidlic křemenitých, jednak do svorů.

Sádek u Příbrami.

Galenit; stříbronosný na žíle mezi S. a Lhotkou, kteráž na výchozu limonit a kusovitý baryt má, hlouběji chalkopyrit a kusovitý tetraedrit pak siderit a calcit obsahuje. Doluje se na „Sádecké“ šachtě u Drahlína.

Sadov (Sodau) u Kar. Var.

Uhlí hnědé; floc částečně vyhořelá; doly Seifertwerk.

Sadská u Poděbrad.

Limonit; bahňák.

Saifen v. Seifen.

Salmthal poblíž Blatna u Jáchymova.

Kassiterit; na sejpech dříve se dobýval.

Sangerberg u Kar. Var.

Argentit; zemitý (černá stříbrná) prý zde ve větším množství. — Asbest; hrubovláknitý. — Chromit; (prý) v hadci — Kassiterit; doluje se. — Limonit; z amfibolitu vytvořený; doluje se slabě. — Serpentin; obsahuje bronzit vtroušený

Sanersack u Kraslic.

Haematit; v úlomkovitém křemenci hnízda. — **Kaolin**; lože vespod zdejší bařiny; nečistý. — **Kassiterit**; kusovitý, zrnitý a krystalický ve hnízdech, anebo položkách a šnůrách a vtroušený do greisenu v žule; dříve také na sejpech rozsáhlých dobýván. — **Orthoklas**; více méně vyvinuté, velké krystaly v úlomkovitém křemenci mezi S. a Hirschenstandem. — **Pyrolusit**; v dolech železných.

Sázava poblíž Uhlíř. Janovic u Kutné Hory.

Kaolin; zvětráním ze živců povstalý; na vysočině nad městem.

Sebešice č. **Sebečice** poblíž Zbirova.

Chamoisit; na dole „Buchlov“ tmavě modrošedý, spoře oolithický, mezi haematitem a limonitem. — **Delvauxit**; na témže dole ledvinité a koulovité hlízy d. barvy žlutavé až zelenošedé.

Sedlec (Zettlitz) u Kar. Var.

Kaolin; doluje se pro Karlovarské továrny na porcelán; přechází ku zpodu do jemnozrné žuly, jsa zplodinou jejího větrání. — **Křemen**; jaspis porcellanový mající původ ve vypařených (podzemními požáry uhlí hnědého) jílech a hořlavých lupcích. — **Pyrit**; koule v kaolinu. — **Uhlí** hnědé; vyhořelá pánev.

Sedlec u Kutné Hory.

Granát; neúplná značně velká zrna v žule.

Sedlec u Roudnice.

Pyrop; zrnka neb úlomky v ornici a šterku granátonosném. — **Sádrovec**; v kryst. úlomcích původu křídového (z jílů.) — **Zirkon**; s pyropem jako zrnka a ošoupané krystalky.

Sedlec (Sedlitz) u Mosta.

Aragonit; pěkné, žlutavé bezbarvé jehličkovité krystalky v dutých koulích vápence, zevně sideritem neb limonitem položených z epsomitových slínů; take stébelnaté hlízy z prstí. — **Epsomit**; kúrovité až 1 dm. silné vrstvy na díluv. slinu; také na lukách z jara jako výkvět. — **Mirabilit**; vykvetá ze země štětičkovitě a vložkovitě; místy také **Reussin**, sůl, kteráž jest měnivou směsí mirabilitu, epsomitu a chloridu hořečnatého. — **Opal**; mezi Sedlicí a Lužicí leží v tufu čedičovém hlízy černého, obsidianovitého opálu, se hlízami limonitu hlinitého a rohovcovými koulemi. — **Sádrovec**; ve hnízdech, kryst. massách i v pěkných krystalech z epsomitových slínů nad hnědouhelným útvarem rozložených.

Seifen č. **Saifen** poblíž Blatna u Jáchymova.

Galenit; stříbronosný v žílách ze svoru; doluje se v báni Všem věrných dušiček (Allerseelenreche), Glück mit Freunden, a na Kohlreiterreche. **Kassiterit**; v sejpech potočných.

Semeč (S em t s c h) u Litoměřic.

Beryl; v granátové jáme „na padesáti zahonech“ nalezen maragd jediný, trávové barvy. — Hämatit; kulaté a ledvinité oblázky; povstal z pyritu a sideritu. — Limonit; oblázky a tyčinky. — Pleonast; zakulacená zrna krystalická a úlomky barvy černé. — Pyrop; v zrnech a úlomcích ve šterku granátovém ze sousedních hornin povstalém, i v ornici s jinými čes. drahokamy (v. Třiblice.) — Spinel; různobarevná zrnka průzračná a úlomky. — Zirkon; s pyropem, jako zrnka a krystaly omleté.

Semenkovice u Žatce.

Hnědé uhlí; Doly: Adam Grubenfeld, Eymuth Grubenfeld. Grois-Grubenfeld, Jeschke-Grubenfeld, báň Janska.

Semily.

Analcim; na „Kozákově“; malé krystalky na křemeni v melafyr. mandlovci. — Baryt; na trhlíně mel. mandlovce, mezi nerosty následovně postupujícími: dolomit, chalcedon, kryst. křemen, kryst. dolomit, paprskovitý baryt a kryst. vápenec; v údolí „Voleška.“ — Bronzit; v olivinových koulích. — Chabasit; v melaf. mandlovci; též na amethystu v koulích achatových. Chlorophäit; v melaf. mandl. z údolí Volešky, vzniklý přeměnou olivinu; zelený. — Delessit; jako hlízy v mandl. melaf. z Kozákova, Benešova, Peřimova a Kundratic. — Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových útvaru permského; v melafyrovém mandlovci na „Kozákově“ výtečné druhy: Křišťál vnitř kouli achatových a dutin v čediči; amethyst; v dutinách koulí achatových, zřídka pěkně barevný, přece však za starých dob se zdejšími achatovými nerosty ku vykládání stěn užíváný (Václavská kaple u Svatého Víta v Praze, kaple Karlštejnská); chalcedon; v koulích různé velikosti jako achat pevnostní, karneol, kacholong (větráním). — Olivin; velké zrnité massy v čediči na „Kozákově“, jednotlivá pěkná zrna bez trhlin se brousivají; větráním nabývá barvy hnědočervené. — Pyrop; naplaven v písku potočním. — Seladonit; v melafyr. mandlovci. — Stilbit; pěkné krystalky v druzích na křemeni z koulí achatových.

Senec u Plzně.

Uhlí kamenné; doluje se na „Annagrubenfeldu“, báni Johanna-Františčině, Johanině, Jana Nepom., Ludmilině, Vavřincově I.—VIII.

Senec u Rakovníka.

Uhlí kamenné; vytěžená floc 2^m/ mocná; doly: báň Barbora, Benedikt-Josef, Maří-Majdalena a Martinská b., Peregrinova.

Sezemice u Pardubic.

Olivin; v čediči vystupujícím na cestě z Pardubic do S. pěkná zrnka vinné a zelenavé barvy.

Sezemice (Sensomitz) u Teplic.

Hnědé uhlí; na báni Václavské.

Silberbach u Kraslic.

Galenit; na „Eselsbergu“; zkusné doly započaty. — Hämatit; na žilách, v jichž hořejších částích nalézá se limonit.

Silbersgrün u Kraslic.

Galenit; znamenité ale zašlé již doly. — Limonit; dříve zde dolován.

Skalčany č. **Skaličany** u Blatné.

Titanit; ostrohrané krystalky v žule.

Skalice u Benešova.

Baryt: bělavý, průhledný co výplň žilová i ve hrubokryst. kusech. — Chalkopyrit; s bornitem (?) na žilách ve fyllicu, v jichž polohách vyšších jest malachit a azurit v hlubších galenit. — Galenit; na žilách ve fyllicu s barytem a calcitem.

Skalice poblíž Třebnic u Litoměřic.

Calcit. — Opál; poloopál ve vrstvách tufových, lupenatý světlý. — Zlato; zbytky dávných ryžoven.

Skaličany v. Skalčany.

Skalsko u Jílového.

Molybdänit; v žilovém kamení, z orthoklasu a křemene složeném, v modravě šedých, lesklých, vějířovitě lupenitých jemných vrostlicích ne příliš častý. — Orthoklas; kusovité velké partie živce bledě červenožlutého; vyvážá se na děláni porcelánu; obsahuje zelenavý muscovit.

Sklenná huť (Glashütten) u Klatov.

Limonit; s haematitem; doly: Hilfe Gottes.

Sklenná huť (Glashütten) poblíž Zbirova.

Chamoisit; jako lože ve vrstvách silurských (Barr Et Dd.) zelenošedý, oolithický. — Limonit; na výchozí rud železných, hlavně ze sfärosideritu, v haematitu seménkovitém uloženém (berthierin) se skládajících.

Sklenářovice (Glaserstorf) u Jilemnice

Grafit; malé vrstvy v blízkou vápenců zrnitých.

Skomelno poblíž Radnic.

Uhlí kamenné; pánev Radnická.

Skoupy poblíž Prašnooujezda u Hořovic.

Uhlí kamenné.

Skršice (Skyritz) u Mostu.

Uhlí hnědé; floc až 8 m/ mocná, místy vyhořela; doly baň Františka, Karlova, Ladislavova.

Skuč, Skuteč č. **Skutče** u Vysokého Mýta.

Succinit; hlizy medové až hyacintové barvy, poloprůsvitné srostlé s uhlím smolným; obsahuje síru bezpochyby z pyritu povstalou.

Skupice u Zatce.

Hnědé uhlí; doly: Kutscheragrubenfeld.

Skutičko č. **Skutečko** u Vysokého Mýta.

Succinit; v uhelných vrstvách křídového útvaru, barvy tmavě medové až hyacintové v kusech, až jako dětská hlava velkých.

Skvrňany u Plzně.

Kamenné uhlí; doly Maxmilián a Heleniny.

Slané (Schlan).

Baryt; s calcitem v dutinách pískovce permského nad kamenným uhlím v krystalcích a tabulkách. — Calcit v dutinách červeného pískovce permského v krystalcích, s barytem. — Galenit; na uhlí kamenném z Karlovy báně v trhlínkách jako lístky. — Kaolin; na trhlínách v uhlí tenínke kůžičky. — Limonit; vrstvy v břidlici hlinité; s otisky rostlinnými. — Noseán; v čediči „Slánské hory.“ — Siderit; hlinitý ve visutých břidlicích flecí uhelných, jako ledviny pyritonosné. — Uhlí kamenné; doly: bán Alžběta-Dorotina, Erhard-Bedřich-Augusta-Irena-Helena-Karova, sv. Trojice, František Seraf.-Kateřina-Václavova. — Železo; domnělý zdejší povětroň je železo ze starých hutí.

Slatina (Schlattin) u Horšova Týna.

Limonit; v kryst. břidlicích zvětralých jako zály, uzly a útržky; doluje se.

Slatina u Nového Města n. M.

Křemen; mezi Sl. a Radvanicemi křemenné kmeny araukarii; na trhlínách jich jsou krystalky; v útvaru permském.

Slavkov (Schlaggenwald) Falknova.

Albit; malá dvojčata v drúzách na křemenných krystalech. Srostením přecházejí do zvláštních snopkovitých a hvězdovitých aggregátů; s apatitem, chalkopyritem nebo kassiteritem. — Apatit; pěkné tlusté i tenké deskovité krystaly (od nejmenších až do 5 $\frac{1}{m}$ velkých) modré, fialové, červené, zelené v různých odstínech mnohdy zonárně různobarevné; jednotlivé nebo ve drúzách, v kolovitých, koulovitých i stalaktitických skupinách; s různými vrostlenci; ve sdružení s fluoritem, chalkopyritem, topasem a slídou; koulovité, vláknité tvary až 1 $\frac{1}{m}$ v průměru, povrchu drúzovitého, částečně slídou pokryty bývají; také kusovité partie (fosforit), které mají špinavě červenou nebo žlutošedou barvu. — Arsenopyrit; drúzy malých krystalků v křemeni neb na něm, často s wolframem a kassiteritem kusovitý, jemnozrný. — Azurit; mikroskopické krystalky a kusovité jemnozrné partie v křemeni; vzácný. — Biotit; pěkné vrostlé i narostlé tabulkovité krystalky. — Beryll; stébelnaté partie nalézány dříve; také krystaly jako brk tlusté s křemenem srostlé, do zelena šedavé také však tmavomodré; na loži kassiteritovém. — Bornit;

vtroušen ve směsi kassiteritu, chalkopyritu a křemene; vzácný. — Chalkolith; nalezen na dole „Hahnengebirge“ na žíle v pěkných krystalech. — Chalkopyrit; malé, obvykle znetvořené, jednoduché i dvojčaté krystaly, někdy naběhlé na křemeni nebo fluoritu s apatitem, albitem a kassiteritem; kusovitý i vtroušený v zrnité směsi křemene, topasu a kassiteritu. — Chlorit; v ledvinitých aggregátech. — Chrysokolla; kusovitá v malých partiích a jako nálet nebo i zemita s křemenem a limonitem, někdy malachitem doprovázena; na loži cínovce. — Cuprit; celistvý, kusovitý, zevně zemitý, uvnitř krystalický; klamotvarý po chalkopyritu; na fluoritu s apatitem a chalkopyritem. — Desmin; krystalky bílé nebo bledě červené pod fialovým fluoritem neb chalkopyritem na křemeni a kassiteritu. — Digenit; prý v tenoučkových lupíncích v rule. — Dolomit; řídké malé šedožluté krystalky v kúrovitých a sklípkatých druzách na kassiteritu. — Erythrin; spoře na žilových troskách, kobaltové a niklové rudy obsahujících. — Fluorit; v rychlích často dvojčatných i osmistěnech a jiných tvarech; hlavně tmavě fialový, zřídka bílý neb jinak zbarvený; někdy ve světlém krystalu nalézá se jiný temnější jiného tvaru; obvykle v druzách s různými nerosty na křemeni, rule neb žule cínovcové, zřídka narostlý na wolfram a kassiteritu. Šedavě neb zelenavě osmistěny bývají scheelitem pokryty, jindy v křišťálu jsou vrostly. Nerosty do fluoritu vrostlé jsou mnohé; fialový fluorit tvoří také drobnozrnou směs s apatitem, topasem i chalkopyritem; vzácně nad desminem jest uložen. — Gilbertit; dle Breithaupta na arsenopyritu a černém blejnu; jinak hojný, mnohdy pěkné krystaly kassiteritu objímaje. — Granát; malé tmavohnědé krystaly v greisenu. — Kaolin; klamotvarný po všech nerostech na loži kassiteritovém i po křemeni; také vedle karfolithu ve hvězdovitých tvarech, jež nejspíše klamotvary po karfolithu budou. — Karfolith; v pěkných štětičkovitých až hvězdičkovitých skupinkách slámově žluté barvy, hedvábného lesku; také v kryst. jehličkách s křemenem a fluoritem; v dutinách křemenité žuly na loži kassiteritovém jen na Hubrově hlavním verku; místy v nakrit přechází. — Kassiterit; černohnědý, silně lesklý; světlejší odrůdy vzácné; přepěkné krystalky až 1 $\frac{d}{m}$ velké buď jednoduché neb dvoj, troj i čtverčata a i dvanácterné srostlice nalezeny; jednotlivé nebo ve druzách s topasem, křemenem, apatitem a fluoritem v rule, žule i svoru, hlavně však kusovitý v zrnitých massách a s různými nerosty vtroušený do greisenu. — Křemen; na loži cínovcovém různě zbarvené, až přes 1 $\frac{d}{m}$ velké křišťály v druzách, posazené fluoritem, topasem, cínovcem i chalkopyritem. Mnohdy obsahují křišťály fluorit, karfolith, arsenopyrit, wolfram a někdy i kulaté skvrny barviva kysličníku manganitého. Také amethyst se naskytá v malých krystalech. Křemen obecný bývá ve značné velikosti a ve známých, kápoovitých tvarech (Kappenquarz), kde totiž větší krystaly

menší jedince přerůstají jako kápí přes stopku převěšené. Bývá také různými nerosty posázený a mezi kápoými vrstvami mívá nakrit, někdy kassiterit a kyzy složeny; křemen mlečný také dosti hojný jest. — Lithionit; většina slíd světlých z okolí zdejšího obsahují lithium. — Markasit; Blum popsal odtud klamotvar markasitovitý. — Malachit; jako povlak a paprskovitě koule s chrysokollou na ložisku cínovcovém. — Megabasit; v jehličkách a paprskovitých agregátech tmavě až světle hřebíčkové barvy i žlutohnědý; paprsky složeny jsou z tabulek teninkých, červenohnědě až hyacintové prosvitných; s fluoritem, apatitem a křemenem na trhlínách křemenité ruly; často mění se na kaolinovou hmotu šupinatou; jest to zvláštní odrůda wolframu. — Měd; dendritická, v tenkých plotnách a šupinkách, jako nálet na úzkých trhlínkách směsi z křemene, tučku a kassiteritu; sporá. — Mědnatomangánová čern; kdysi v pěkných, drobně ledvinitých a stalaktitických tvarech na okru železném nad křemenem nalezena a sice jen jednou na jedné cínovcové trati. — Millerit; jako vzácnost prý nalézán. — Molybdanit; tenounké, hexagonální tabulky narostlé v dutinách drúzových křemene, častěji kusovitý a šupinovitý v křemeni ano i ve steatitu. Obsahuje prý selén. — Muscovit; malé i velké, šestiboké, tabulkovitě krystaly tmavě dýmové barvy; také tence stébelnaté, křivomískovité, ledvinité útvary šedozelené, místy sideritem křemenem někdy i fosforitem pokryté; kusovitý, vlnitě prohybaný, tlustě stébelnatý hnědý, až tmavě dýmový; obsahuje většinou, značně mnoho lithia. — Nakrit; dosti častý, pseudomorfovní po karfolithu, megabasitu a prosopitu; naskytá se v zrnité šupinatých agregátech, značně velkých, křemen, blejno, kassiterit a apatit obkličujících. — Nasturan; kdysi (r.1855 na báni cínové „Maria Schönfeld) nalezen v pěkných partiích. Jeden pekný exemplář jest ve sbírkách c. k. geologického ústavu. — Olivenit; nad křemenem a fluoritem. — Onkosin; jistý exemplář kamenné dřeni (Steinmark) (hmota tučkovitá) lučebně velmi se podobal onkosinu. — Opal obecný; partie až jako ořech velké, žlutošedé do žuly vrostlé. — Orthoklas; žluto i červenobílé přes 1 dm. velké a pěkné krystaly, hlavně Karlovarského rázu (dvojčata) ze žuly; také kusovitý a jako vzácnost na loži cínovcovém jednoduché krystaly v drúzách na křemeni s fluoritem a kassiteritem. Krystaly aduláru, nalezené vedle modrého fluoritu přiřadil Breithaupt pro menší hustotu ku paradoxitu. — Pyrit; pěkně mosazné barvy, spoře na loži kassiteritu. — Redruthit; kusovitý, jemně vtroušený na cínovcovém loži. — Rutil; malinké jehličkovité, kopinaté, štětičkovitě skupné krystalky na křemeni z lože cínovcového. — Sádovec; nezřetelné malé krystalky na křemeni, nebo s okrem limonitovým na žule; pěkné průsvitné krystalky na fosforitu. — Scheelit; žlutavý, hnědavý neb šedavý, jehlancovitý s hladkými avšak i drúzovitými plochami; krystaly, obyčejně na křemeni narostlé, jsou značně

velké (až 1 $\frac{d}{m}$); kusovitý velkozrný, bělavý a červenavý s různými nerosty; klamotváry po wolframu; v něm zarostlý nalezen fluorit. — Sfalerit; velké černé krystaly s hranami na 3 $\frac{d}{m}$ velkými, mnohdy rovnoběžně srostlé v drúzách s chalkopyritem na ložích cínovcových. — Siderit; malé čočkovité krystaly v cylindrické tvary skupené, s fluoritem na křemeni; malé polokoule neb ledvinité tvary na fluoritu. — Skorodit; malé nezřetelné, tmavě špinavě zelené krystalky s topasem jako povlak na směsi skoroditu arsenopyritu a křemene; také v malých krystalech na wolframu; vzácný. — Smaltit; vzácný. — Steatit; dříve odtud popisovaný, křemen a topas klamotvarně nahrazující, patří nakritu nebo kamenné dřeni. — Tedaedrit; male krystalky jako vzácnost. — Topas; malé mnohoploché krystaly barvy vinné nebo šedobílé, na fluoritu, křemeni, kassiteritu a žule narostlé vedle apatitu, chalkopyritu, sideritu a slídy; v aggregátech kamennou dřeni spojených ale i beze spojiva jako malozrná hmota s různými nerosty. Také se odtud physalit (?) ve značně velkých žlutobílých neprůhledných zrnech a massách uvádí. — Triplit; na haldách; hnědočervený a hnědý, masně lesklý v průsvitných úlomcích. — Uranový okr; na báni Wolfshofově. — Wismuth; kusovitý jako vzácnost na ložích kassiteritu. — Wittichenit; velmi jemné jehličkovité krystaly, ocelové barvy v dutinách drúzových s fluoritem, pyritem, chalkopyritem a sfaleritem. — Wofram č. wolframit; pěkné krystalky tabulkovité, místy chalcedonem pokryté, často jehličkovité a rákosovité (tyto v křemeni) nebo v aggregátech; kusovitý, stébelnatý ve značných masách s křemenem a j. rozkladem jeho vzniká žlutý wolfranový okr; s různými nerosty zdejšími na rule z křemene a slídy složené a vtroušerý wolfram obsahující. — Doly cínovcové zdejší bývaly druhdy velmi čilé, jak o tom svědčí rozsáhlé haldy, na nichž pěkné nerosty možno naleznouti. Do nedávna dávaly na 1000 centů cínu ročně. Báně zdejší jsou: Annina, Janská, Jiřího, Kuntschacht, Paulus u. Willengotteszeche. Ostatně srov. Schönfeld.

Slivence poblíž Prahy.

Calcit; známé červené slivenecké mramory silurské z Barr. Et Ff₂; na trhlínách jejich našel jsem často pěkné, mnohoploché, povlakem limonitu mnohdy irisující krystalky. — Limonit; na výchozích vápenců, proniknutých sideritem. — Nafta; v mramorech zdejších, čirá až hnědá. — Siderit; ve vrstvách vápence v roklich záp. od hřbitova.

Slivice poblíž Milína u Příbrami.

Hämatit; v ložích amfibolitu žule.

Smříč v Mříče.

Sobědruhy (Soborten) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: baň Elbe I., II. a III. Františkova, Jiřího, Křištofova.

Soběhrady u Benešova.

Limonit; na „Třemochu“ několik slabších žil, z nichž jedna jen mocnější (3 $\frac{d}{m}$).

Soběchleby (Oberklec) u Podbořan.

Hnědé uhlí; doluje se.

Soběrazy u Jičina.

Pyrop; na polích se zrny křemene, pleonastu, magnetitu, chalcedonu, achatu i jaspisu; z diluvialních vrstev.

Soběslav (Soběslav) u Tabora.

Uhlí hnědé; mourové, s kusy lignitu. 1 $\frac{d}{m}$

Soběsuky (Sobiesack) u Žatce.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Antonínově.

Sobětice (Zobietitz) u Kadaně.

Haematit; doluje se na Václavské báni.

Solany (Sollan) u Roudnice.

Pyrop; zakulacená zrnka a ostrohranné úlomky ve šterku a ornici.

Sonnenberg u Čes. Lípy.

Limonit; v písčitých konkrecích velmi často na polích.

Sonnenberg u Teplé.

Haematit; shluky na žilách křemenných v žule.

Sorgenthal u Kadaně.

Epidot; v krystalech.

Srbeč u Slaného.

Uhlí kamenné; doluje se na „Srbeckých horach“.

Srbice (Serbitz) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: bahn Anna-Antonínova, Anna-Mikulášova, Anton-Barbořina, Antonín Pad, Antonína, Einigkeitszeche; Engebertova bahn, Floriánova, František-Antonínova šachta, bahn Heliodorova, Hoffnungsschachta, Janská, š. Karlova, Nanebevstoupení Páně, Oskarova b., Schlossberg Colliery, Schlossbegrzeche, Štěpánska b.

Srnčí vesnička (Rehdörfel) u Čes. Lípy.

Apofyllit; „Neubauerberg“; v pěkných až na 3 cm. velkých krystalech. — Granát; na polích, blízko čedičových vrchů nalézají se kusy svoru s červeným a hnědým granátem. Kusy ty nejspíš erupcí čediče vyneseny. — Natrolith; v jehličkovitých shlucích několik $\frac{d}{m}$ dlouhých; (analcim, aragonit, bol, calcit, comptonit, chabasit, phakolith, phillipsit, stilbit, viz Neubauerberg (false Kautnerberg) u Čes. Lípy.)

Srnín u Krumlova.

Asbest; dlouhovláknotý i jako kůže skalní v trhlinách hadce. — Křemen; různě zbarvený chalcedon v hlízách a plotnách z hadce zvětralého. — Magnesit; hlízovité kusy buď v hadci

neb kolem něho. — Oligoklas; pěkný kus krystalu nalezen zde v okrsku granulitu; má znatelné srostlicové rýhy na štěpných plochách. — Opál; mlečný a voskový s chalcedonem ve zvětřelém hadci. — Serpentin; jemnozrný, tmavě zelený; obsahuje rozmanité nerosty. — Steatit; v hadci v kusech hlízovitých a ledvinitých.

Stabig (Stabigt) u Děčína.

Analcim; v jemných drúzách na stilpnosideritu částečně na limonit přeměněném. — Calcit; droboučné krystalky nad analcimem. — Chalcedon; tvoří tenounké, různě zbarvené, vrstevnaté povlaky na čediči znělcovém. — Stilpnosiderit; pokrývá místy tenkou vrstvou chalcedon.

Stadice u Oustí n. L.

Aragonit; žlutavý nebo fialový stébelnatý a paprskovitý v hnízdech neb koulích z čediče.

Stanovice (Donawitz) u Karlových Var.

Uhlí hnědé; paraffinové, voskovému podobné, špinavě žlutohnědé; maže se; z něho dobyt etherem zvláštní melanchy-movitě, Rochlederitu podobné hmoty.

Stankov (Stankau) u Horšova Týna.

Galenit; krystaly i kusovité, vtroušený i v žilách; nedoluje se více. — Křemen; podklad pyromorfitových jehlic. — Pyromorfit; čížkové až trávové barvy, v jehličkovitých neb nezřetelných štětičkovitých krystalech na křemeni, také značné kusovité partie, v jichž dutinách hroznovité tvary a sloupkovité krystaly se nalézají.

Stará Huf (Althütten) poblíž Berouna.

Haematit; poněkud oolithický neb čočkovitý; patří do pruhu žel. rud silurských Barr Et Dd₁.

Stará Paka u Jičína.

Calcit; krystalické drůzy bílé na vápenci celistvém. — Křemen; drůzovitý i amethyst na zvětřelém hornině melafyrové.

Stará Plzeň viz Plzenec.

Stará Role (Alt Rohlau) u Kar. Var.

Kaolín; lože, jež se doluje. — Uhlí hnědé; doly: bahn Eliščina.

Stará Voda (Altwasser) poblíž Kynžvartu u Plané.

Limonit; ložiska v rule s křemenem smíšená.

Stará Vožice u Tábora.

✓ Calcit; krystaly nad křemenem, potaženým dolomit. — Chalkopyrit; malé, nezřetelné krystaly v kůrovitých drúzách na galenitu. — Dolomit; šedavé, velké, sedlovité, polysynthetické klence na křemeni nad blejnem a galenitem. — Freibergit; malé, často nezřetelné krystaly jednotlivé neb v malých drúzách na galenitu, pokryté blejnem neb pyritem; na žilách v rule. (H=5:102). — Galenit; překrásné krystalové

drůzy (hlavně spojky osmistěnu a krychle), rozteklé krystaly, zvláště vlnitě pruhované i kusovité; s různými nerosty na žilách. — **Křemen**; pěkné krystaly; z části zahněda; obsahuje často pyrrhosiderit v jehličkách a galenit i sfalerit uzavřený. — **Pyrrargyrit**; malé krystaly a nálet na žilách křemenných s různými nerosty zdejšími. — **Pyrit**; na žilách rudních vtroušený. — **Sfalerit**; hnědý, nad ním křemen, galenit, polytelit a zase sfalerit; nebo polytelit a pyrit. — **Stefanit**; malé, pěkné krystalky s pyritem, chalkopyritem, křemenem a calcitem atd. — **Tetraedrit**; pěkné krystaly s jinými zdejšími nerosty.

Staré (Starai) u Litoměřic.

Biotit; na „Linhorce“ v šupinkách. — **Bol**; ve slepenci na „Linhorce“ šedý až černohnědý. — **Bronzit**; s olivínem v koulích. — **Disthen**; v kusích gránulitu na hoře „Linhorce“ se nalézajících, blankytné barvy. — **Dolomit**; v kusech na „Linhorce“. — **Granát**; obecný, v granulitových kusích na „Linhorce“ a ojedinělých krystalech až 2 $\frac{1}{2}$ dlouhých. — **Hämatit**; kulaté a ledvinité oblázky; povstal z pyritu a sideritu. — **Iserin**; v kulatých a hranatých zrnech dosti hojný. — **Limonit**; v oblázcích a tyčinkách. — **Muscovit**; na „Linhorce“ v šupinkách. — **Olivín**; v koulích s bronzitem. — **Opál** obecný; mlečný v jamách gránátových. — **Pleonast**; černá zakulacená zrna krystalická. — **Pyrop**; na kopci „Linhorce“ složeném z čedičového tufu, v němž i kusy serpentinu se vrostlým pyropem; v zrnech a úlomcích. — **Siderit**; v koulích a ledvinách, až jako hlava velkých na „Linhorce“. — **Spinell**; průzračná zrnka barvy rozmanité. — **Zirkon**; v zrnkách a ometých krystalech.

Staré Hory (Altenberg) poblíž Jihlavy u Polné.

Cerussit; jemnozrný neb zemitý povlak na olověných rudách s barytem a křemenem. — **Grafit**; droboučné krystaly ve vápenci zrnitém. — **Pyrit**; v dolech zašlých. — **Pyromorphit**; na haldách.

Staré Sedlo (Altsattel) u Falknova.

Markasit; výtečné drůzy dvojčet až 6 $\frac{1}{2}$ dlouhých, troji čtverčata, ob. pyritem pokryta. Také v koulích a krapinkovitých tvarech s povrchem drůzovitým. — **Pyrit**; v jilech spodního hnědouhelného útvaru. Průmyslně se ho užívá; síra, skalice modrá a zelená se z něho vyrábí. **Důl sv. Trojice**. — **Siderit**; jako hmota, kmeny zkameňující se žřetelnými kruhy ročními. — **Uhli** hnědé; doly: baň sv. Trojice.

Staré Sedloňovice č. Starý Sedlonov (Alt Sedlowitz) u Trutnová.

Uhli kamenné; doly: Eustachiův, Petrův, Xaverův.

Starý Smolivec u Blatné.

Chromit; hranatá zrnka v hadci; vzácná. — **Serpentin**; celistvy, tmavozelený světle žilkovaný s chromitem a pikrolithem.

Steinpöhl (Steinböhl) domky u Ašu.

Galenit; na žilách křemenných na rozhraní ruly a břidlic krystalických; se stříbrnými rudami.

Stelčoves poblíž Buštěhradu.

Uhlí kamenné; doly: Josefštola, šachta Ludmilina, Ludvíkova, Vítovka.

Štiboř č. **Velký Štiboř** (Schüttüber) u Chebu.

Siderit; hlinitý v muglích.

Stílec poblíž Zebráku u Hořovic.

Uhlí kamenné; důl stejného jména.

Stodůlky u Smíchova.

Delvauxit; poblíž diadochitu. — Diadochit; poblíž cesty od S. k Chabum, jako koulovité a hroznovité hlízy na výchozí břidlic Barr Et Dd₄; barvy voskové až žlutohnědé.

Stolzenhan u Jáchymova.

Magnetit; s haematitem ve spojení s amlibolovým kamením

Strachovice (Strachowitz) u Tachova.

Limonit; doluje se, tvoře žíly, uzly útržky okrovité nebo vláknité rudy.

Strakonice (Strakonitz).

Fluorit; u Mutěnic, viz tyto. — Křemen; u Mutěnic, viz tyto. — Melanchym; v lignitu od Cehnic žlutavý a hnědavý. — Strakonicit; od Mutěnic; viz tyto. — Titanit; viz Mutěnice. — Uhlí hnědé; slabé vrstvy.

Stránce (Stranitz) u Mostu.

Epsomit; za techže poměrů jako u Zaječic.

Stranná (Strahn) u Chomútova.

Uhlí hnědé; doly: Josef Tagmass.

Stranov u Ml. Boleslavi.

R. 1830—1832 dělo se zde, pod vedením Badenského rady K. Glenka vrtání na sůl a to do hloubky větší než 300 m. Byloť arcíř marně. Jen ve hloubce asi 88 m. nalezeny ve vodě podíly soli a v hlouce 280 m. stopy sádrovce.

Stránsko u Semil.

Apatit; v melafýru; jehličky většinou drobnohledné.

Strašice poblíž Zbirova.

Haematit; seménka; doly: hory Strašické. — Křemen; železitý, tak zvaný pisolith křemitý, v kouličkách s chalcedonovitým, slidu železnou obsahujícím středem. (Bar. et Dd₄.)

Stratov u Ml. Boleslavi.

Meteorit; se vtoušeným železem atd. padl 3. září 1808 (viz: Lysá).

Streitseifen poblíž Blatna u Jáchymova.

Kassiterit; na sépech dříve dolovan.

Strkov u Tábora.

Meteorit; padl 3. června 1753. mezi Táborem a Str. o 8. hod. večerní. Obsahuje v zákl. hmotě niklové železo v zrnkách, pyrrhotin, magnetit, olivin a bronzit. Největší kus jest asi ve sbírce Vídeňské (2782 $\frac{1}{2}$ g). Kus jest také v muzeu Pražském.

Strupěice (Trupschitz) u Chomútova.

Hnědé uhlí; doly báň Ferdinandova, (císaře Ferdinanda), Marianská, Theklina.

Sředokluky pobíž Prahy.

Kalait; dle Boříckého nálet na bulizníku; bude to asi kaolin.

Střekov (Schreckenstein) u Oustí n. L.

Analcim; na hoře „Vostray“ v čediči. — Apophyllit; na „kamenné hoře“ a na Vostray, číré krystaly, misty hyalithem potažené; špičky obyčejně průhledné bývají. Ve znělcových dutinách. — Calcit; „kamenná hora“ s zeolithy. — Chabasit; na vrchu „Vostray“ v dutinách čediče. — Comptomit; v „Kvarklochu“. — Iserin; „Vostraj“; zrna v čediči. — Natrolith; „Welchner a Steinberg“ na analcimu. — Nefelin; v hornině nefelinové (znělci). — Phakolith; „Vostray“; v čediči žlutavý, červenavý, šedavý, vždy v křížicích se dvojčatech, která zase různé srůstají.

Stříbro. (Mies.)

Aragonit; jako železný květ prý dříve se nalézal. — Anglesit; malé sloupečkovité krystalky dříve nalézány. — Baryt; pěkně tabulkovité krystaly, také v koulích a hlízách a snopkovitých tvarech, vláknitý, miskovitý, zrnitý, celistvý i zemitý, na rudných žilách; zelenavé, špinavobílé krystaly jsou mnohdy na 1 dm. dlouhé a pěkně vytvořené. Sloupkovité a jehličkovité krystalky jsou vzácné, na mnohých rudních žilách jest baryt vedle křemene hlavní výplň. — Bindheimit; (Blumit) velmi vzácný. — Calcit; na žíle Míchalové prý dříve bývaly krystaly s rozežraným povrchem. Celkem je zde velmi vzácný. — Cerussit; často dvojčata i trojčata, tlustě i tence sloupkovité mnohdy jakoby hexagonální tvary, také jehličkovité ve svazcích rovnoběžných a hedbavité lesklých. — Dolomit; duté perimorfosy po cerussitu na galenitu; také růžový jako výplň trhliny na fyllitu. Místy jsou v něm vlásky stříbra. — Fluorit; malé šedobílé krychle na křemeni s blejnem a kusovitý, modrý s pyritem. — Galenit; pěkné malé krystaly v žilách; kusovitý, zrnitý, vtroušený, vpletený atd. v krystalických břidlicích hlinitých. Doly: báň Jana Křt. (Baptistazeche), Jana Ev., Langenzug a Trojičná baň, Michalská, Nova Prokopská, Neu Wetterschacht beim Erbstollen, Neu Wetterschacht bei Langenzug, Prokopská. — Haematit; u Hněvnic; lože z Barr. Et. B. — Chalkopyrit; na žilách rudních zřídka. — Křemen; na rudních žilách. — Limonit; ledvinitý, pestrě naběhlý. — Miesit; vápenitá odrůda pyromorfitu v ledvinitých agregátech.

Juž dávno nebyl nalezen. — **Pyrit**; krystaly s křemenem a barytem; klamotvary po galenitu (vzácná pseudomorfosa) s kůrou po většině z anglesitu složenou. — **Pyromorfit**; malé krystalky nebo kusovité v kůrách. — **Sfalerit**; malé po většině nezřetelné krystalky s cerussitem, pyromorfitem a chalkopyritem. Obsahuje 3.66% cadmia. — **Stříbro**; vlásky v dolomitu. Doly zdejší druhdy proslaveny byly. Roční výtěžek nynější obnáší sice jen několik tisíc centů rud, zdá se však, že hornictví zdejší se dá značně zvelebiti, neboť jest tu na 50 žil známo a mocnost některých obnáší někde i 2m.

Strimice (Strimitz) u Mostu.

Hnědé uhlí; doly; šachta Františkova, bán Viktor-Majdalenina.

Strážovice u Ml. Boleslavi.

Comptonit; paprskovitý v čediči.

Studené (Kaltengrund) u Jilového.

Calcit; krystalky neuhledné na trhlínách rudního kamení v dioritické hornině. — **Křemen**; krystalky na křemenných žilách v dioritické hornině. — **Pyrit**; vtroušen do svorovité a jinde do dioritické horniny. Obsahuje jistou část zlata, kteráž po přeměně pyritu na limonit zůstává zpět. — **Zlato**; důl a ryžovny, ale málo vydatné

Studňoves.

Uhlí kamenné; místy obsahuje pyrit; doly: bán „Augusta“, Beduchova, Jindřichova, Jaroslavova, Leopoldova, Napoleonova, Richardova, Valentinova.

Stupna č. **Stupné** (Stupnai) u Jičina.

Křemen; v araukaritových kmenech útvaru permského až 8 m. dlouhých.

Stvolno (Zwolln) u Kralovic.

Křemen; ve kmenech zkřemenělých araukaritů z útvaru permského.

Suleťice (Sulloditz č. Sulz) u Litoměřic.

Titanit; ve žnělci; žlutohnědé a voskově žluté krystalky vedle sanidinu, amfibolu, augitu, apatitu atd. — **Hnědé uhlí**; doly: štola Jana Křitele, Povýšení sv. kříže (Kreuzerhohlung).

Sušice (Schuttenhofen).

Biotit; dle jiných lepidomelan; černohnědý s muscovitem stříbřitým v žule pegmatitové, vystupující jako žíla ve vápenci na „šibeniční hoře“ — **Bucholzit**; uvádí odtud Naumann. — **Granat**; v žule pegmatitové hnědý. — **Lithionit**; růžový v ústředí pegmatitové žuly. V Čechách prvé naleziště. — **Turmalin**: barvy růžové, po případě s jadrům zeleným, v pegmatitové žule; také černý.

Svádov (Schwaden) u Oustí n. L.

Opál; hyalith; „Hahnenkuppe“; tenké povlaky dutinek ve znlci.

Svárov poblíž Unhoště.

Ankerit; bílé neb světle červené klence v kůrách, na nichž různé krystaly zdejší jsou; také kusovitý, zrnitý na trhlínách a žilách lože haematitového. — Asbolán; na rozežraném pyritu narostlý; také baryt černí tenkým povlakem. — Azurit; malé skvrnky vedle malachitu. — Baryt; „Chrbina a Karabinská hora“ na trhlínách haematitu v mnohoplohých (až 14 členných) krystalcích, bílé, žlutavé neb růžové barvy a tu růmělkou zbarvené; někdy chalkopyrit a asbolán vtroušený. — Covellin; tenký nálet na redruthitu. — Dolomit; v žilách zarostlý, hnědavý s krystalky a žilkami pyritu. — Galenit; malé krystaly s pyritem. — Haematit; namnoze celistvý a oolithický, také šupinkatý; lože v Barr. Et. Dd., — Chalkopyrit; toliko na Chrbíně; zrnité partie malachitu azuritu a chrysokolly doprovázejí tu na trhlínách chalkopyrit. — Chrysokolla; (dle Bořického) co zemitý nálet na nerostech měděných. — Kalait; tenké povlaky na lyditu. — Křemen; železitý; v žilkách a krystalcích na rudě železné; v krystalech ve zvláštní jílovité hmotě na trhlínách rud. — Malachit; na trhlínách čočkovitého krevle hlavně jako hlinitá hmota; na puklinách v dolomitu, pyritu a na calcitu. — Měděná čern; na kyzu v leštěnci měděném. — Nakrit; na rozsedinách v sousedství železné rudy; bílý z perleťové lesklých lístečků. — Psilomelan; „Karabinská hora“ na ložích rud s limonitem, a mandlovcích. — Pyrit; velké krystaly (přes 1 dm?; na trhlínách v rudách železných silurského útvaru; na drůzách barytových, nebo šedém, zkypřelém tufu a žilách dolomitu. — Redruthit; mikroskopický krystal, klamotvarný po chalkopyritu pozoroval Bořický. — Sádovec; vzácné jehličky na rudách. — Sideroxen; ve IV. šachtě poblíž ložiska nejvisutějšího, ve vrstvě vápencové, jako zrnka menší hrachu, barvy trávově zelené. — Cinnabaryt; na trhlínách rud železných malé krystalky hlavně však zrnité až celistvé partie a vtroušený z různými nerosty; také drobnohledná zrníčka v barytu.

Swatá (Heiligenberg) poblíž Zdic u Berouna.

Cinnabaryt; kdysi dolován z hnízd, v haematitu uzavřených. — Haematit; na mnoze oolithický v Barr. Et. Dd.,

Svatá Dobrotivá (St. Benigna) poblíž Zbirova.

Anthracit; baň Kváňská; v zrnech a zrnitých aggregatech a šňurách v haematitu a limonitu. — Barrandit; na vláknitem limonitu z Hrbku v průsvitných bradavičkách, které jsou nejspíše b. — Baryt; lupenitě a modravě sbarvené partie barytu na haldach dolu „Týn“, nejspíše na trhlínách v haematitu. — Beranit; v Hrbku; viz Hrbek. — Dufrenit; v Hrbku; v. Hrbek.

Haematit; v Bar. Et. Dd₁. — **Kakoxén**; v Hrbku; v. Hrbek. — **Křemen železitý**; na jihozápadním svahu Hrbku nalezen r. 1856 zvláštní pisolithický křemen z kuliček paprskovitých, do žlutého křemene železitého vrostlých. Jádru kuliček těch obsahuje často haematit s nimž asi vytvoření tohoto, křemene souvisí. — **Picit**; žlutočervený, průsvitný, beztvrný; jsa přechodem přeměny duftenitu na kakoxén nalézá se buď v kouličkách nebo podkladu duftenitu ale i samostatně v povlacích místy nad stlupnosideritem. — **Stlupnosiderit**; nahodile pod Beraunitem — **Wawellit**; na hoře „Milina“ hroznovitý i ledvinitý, polokoulovitý v paprskovitých náletech na trhlinách drobové břidlice. — **Vivianit**; malé krystaly a zemité nálety na trhlinách hlinitého limonitu.

Svatá Kateřina (Katharina) u Tachova.

Limonit; ze zvětřalého granátu; provázen vtroušeným chalkopyritem, magnetitem, pyrrhotinem a pyritem; v amfib. břidlici s vápencem ve svoru uložene.

Svatobor (Zwetbau) u Kar. Var.

Calcit; ve zvláštních cylindrických, uvnitř paprskovitých massách, kteréž původně asi kmeny byly; na „Schwödelbergu“.

Svatohovice (Schwadowitz) u Trutnova.

Malachit; zemitý, jako výplň trhlín v uhlí kamenném. — **Křemen**; zkřemenělé kmeny útvaru permského v pískovcích „Zaltmanu“ mezi S. a Radvanicemi. — **Millerit**; v jehličkách někdy do štětiček skupených na parankeritu. — **Parankerit**; drůzy na trhlinách jemnozrného kamenouhelného pískovce také jako šňůry a žilky hrubozrné; krystalky až 1 $\frac{1}{2}$ m velké, mívají oblé drůzovité plochy a bývají barvy hnědavé, červenavé a žlutavé. — **Uhlí kamenné**; 4 flece, z nichž r. 1876 vytěženo 1,800.000 cel. centů uhlí.

Svatý Ivan č. sv. Jan pod skálou poblíž Berouna.

Calcit; tuf vápenitý s otisky organickými. — **Haematit**; ve vápencích z valu na „herinkách“, složeného z tufů diabasových Barr Et Ee₁.

Svatý Kříž č. Onjezd (Heiligenkreuz) u Plzně.

Pyrit; v pískovci kamenouhelném místy jako tmel; místy jsou ilupinky slídy p. potaženy. — **Uhlí kamenné**; doly: baň Karlova.

Svatý Mikuláš (St. Niklas) poblíž Krupky u Teplic.

Kassiterit; doly.

Svatý Petr (boudy) u u Vrchlabí.

Arsenopyrit; na žíle s tetraedritem. — **Augit**; malakolith; s vápencem v kryst. břidlici. — **Bornit**; na žíle s tetraedritem. — **Galenit**; vedle tetraedritu. — **Chalkopyrit**; doluje se ze žil v žule a fyllytu; podobné žíly známy z Krkonoše, Kozího hřbetu a Malého kotla. — **Malachit**; vzácný. — **Pyrit**; s tetraedritem. — **Sfalerit**; vedle tetraedritu, s chalkopyritem. — **Tetraedrit**; doluje se na žíle ve fyllytu.

Svatý Prokop poblíž Prahy.

Calcit; tuť vápenný; krystalický na trhlinách vápence z Barr Et G.

Svatý Vintýř (St. Gunther) viz Dobrá Voda.

Svejkovice poblíž Rokycan u Hořovic.

Limonit; v drobě silurské, tufovitě z Bar Et. Dd₁.

Světce (Schwatz) u Teplic.

Uhlí hnědé; floc mocná, přikládá se ku čediči a znělci, jsouc místy šterkem čedičovým pokryta. Doly: baň Aloisova, Florentinská, Friedrichmassen, Jakub Vavřincova, Jakubova, Mariánská, Svaté Trojice.

Světlá u Trutnova. *Trutnova*

Perovskit; drobnohledné krystalky v nefelinovém pikritu (melilithovém čediči) z „Horky“.

Svinčice (Schwindschitz) poblíž Biliny u Teplic.

Augit; v čediči. — Haematit; v hnědouhelných, vypalených (požáry podzemními) vrstvách, stěbelnaté, červené tvary hlinitého krevele; ze sfärosideritu povstalé. — Olivín; se zřetelnými plochami v čediči.

Svinná poblíž Radnic.

Uhlí kamenné; pánev Radnická. Doly: baň Alois-Antonín-Bedřich-Ignác-Maria pomocná a Sv. Trojice.

Svoboda (Freiheit) u Trutnova.

Bornit; záp. od S. na úpatí Krkonoš objeveno lože a dolováno. — Mulm; železitý, mangan obsahující ve svoru,

Svojanov u Poličky.

Grafit; kusovitý a břídlíčnatý velmi jemný a šupinatě zrnitý; jako lože v rule vedle loží vápencových; limonit, jej doprovázející povstal rozkladem z pyritu. — Granát; zrna ve svoru

Svojetín u Rakovníka.

Kamenné uhlí; doluje se na báni Antonína Pad.

Svojkov (Schwojka) u Čes. Lípy.

Chabasit; v pěkných drúzách z droby čedičové. — Natrolith; v dutinách čediče jehličkovitý a vláskovitý s calcitem.

Sytno (Sittna) u Stříbra.

Galenit; v žilách; doly: Evangelistova baň, Frischglück ➤

Šaclibě č. Žacléř (Schatzlar) u Trutnova.

Anthrakoxén; nalezen v kamenném uhlí ze šachty Bertholdovy. — Olivín; v čediči, obklíčeném melafyry. — Uhlí kamenné; 18 flocí, z nichž některé na 2—3 m. mocny jsou; r. 1876 vytěženo 1,600.000 cel. centů uhlí; doly: baň Bertholdova, Eliščina, šachta Jiřího, Juliána a Mariánská, Prokopska.

Šárka poblíž Prahy.

Aragónit; jehličky na bulžníku. — Hämatit; oolithický z Barr Et Dd₁, mocnosti nepatrné. — Kallait; jako vzácnost na bulžníku; bude to nejspíš kaolin. — Kaolin; zelenavý a modravý na trhlínách bulžníku; jsa variscitu podoben, tvoří kůry $\frac{1}{4}$ — $5 \frac{m}{m}$ mocné; původně za kalait považován. — Křemen; v dutinách bulžníku v krystalcích; železitý v rudách železných. — Limonit; ze sideritu. — Malachit; v jehličkách zelených, paprskovité shloučených na bulžníku. — Nakrit; bílé zemité povlaky na trhlínách v křemencích, skládající se ze šesterečných listecků kryst. — Sádovec; bezbarvý nebo zelený (malachitem). — Siderit; čočkovité krystalky na křemeni v bulžníku.

Šejnov v. Bohusudov.

Šelnberk (Schönberg) poblíž Bzové u Tábora.

Serpentin; tvoří celý kopec se zříceninami Šellenberku a vyniká od Hrob na východ jako hřbety. — Talek; v serpentinu.

Scherbenhäuser poblíž Blatna u Jáchymova.

Topas; mezi Sch. a Irrgangem nahodile v greisenu.

Šerlich č. **Šerlichsgrov** u Nov. Města n. M.

Grafit; křemenité břidlice grafické ve svoru.

Šimberk (Schimberg) u Chomutova.

Hnědé uhlí; doly; baň Karlova I., II., III.

Široké Třebčice či **Třebetice** (Weitentrebetitsch) u Podbořan.

Uhlí hnědé; floc nad čedičovými tufy; doly: Amalia Grubenfeld, Emilie-Grubenfeld, Louise.

Šitboř č. **Ješitboř** (Schüttwa) u Horšova Týna.

Křemen; vykryštalisovaný v dutinách křemence. — Psilomelan; jako ledvinitý a kúrovitý povlak na trhlínách křemene.

Škodějov u Seml.

Limonit; lože v prah. břidlicích mezi Š. a Helkovicemi.

Schmiedeberg u Kadaně.

Granát; kusovitý, s magnetitem a calcitem na ložích.

Schmiedberský hřeben v Krkonoších.

Arsenopyrit; s chalkopyritem, galenitem a pyritem v talkové břidlici pod Sch. hřeb.

Šobrovice (Schobrovitz) u Kar. Var.

Orthoklas; lomy v nichž orthoklasu na porcelán se dobývá. — Uhlí hnědé; doly: Glückaufzeche.

Šonov (Schonau) u Broumova.

Achát; větší neb menší koule v mandlovci melafyrovém. — Pyrrhosiderit; ve zkusném dole na limonit nalezeny v dutinách mandlovce až $1\frac{1}{2} \frac{d}{m}$ dlouhé jehličky p. v kolovitých agregátech.

Sonvald (Schönwald) u Oustí.

Hnědé uhlí; doly: báň Karlova.

Schönbach u Mostu.

Albit; v porfýru zdejším; místy zvětralý neb docela vyloužen.

Schönfeld u Falknova.

Markasit; ve velmi zajímavých klamotvarech vyplňovacích po sfaleritu v nakritu. — Orthoklas; v okolí jako vzácnost, na ložisku cínových rud; jednoduché krystaly v drúzách na krystalech křemenných s kassiteritem a fluoritem na rule. — V poměrech úplně podobných, jak uvedeny u Slavkova (v. t.) naskytají se ostatní zdejší nerosty, totiž: Albit, apatit, arsenopyrit, azurit, bornit, chalkopyrit, chrysokolla, dolomit, fluorit, kassiterit, křemen, měď, molybdanit, muscovit, nakrit, opál, rutil, sádrovec, sfalerit, topas a j. v. Doly cínovcové jsou následující: šachta Evangelstova, Mariahilfreche, š. Maria-Schönfeldská, Štěpánská, Stockschacht, báň s. Tři králů a báň sv. Trojice, také jen Eingkeitszeche zvaná.

Schönficht u Plane.

Galenit; s jinými rudami stříbrnými se zde za starých dob doloval. — Hämatit; jižně od Sch. pod „Grundelmühle“ nalézá se žila křemenná, červený jíl s hnízdy vláknitého haematitu a hlízy rudy manganové obsahující. — Uranit;

Schönlind u Falknova.

Haematit; na žilách křemenných.

Schönwald u Fridlantu.

Osteolith; v lomu „Gradeckého“ vrchu mezi sloupci čediče ve vrstvách; bílý zemitý, rozkladem čediče povstálý.

Schönwald u Jáchymova.

Magnetit; doluje se.

Štáhlavy (Stiahlau) poblíž Rokycan u Hořovic.

Hämatit; oolithický a čočkovitý v ložích ze silurského útvaru. Barr Et. Dd₁.

Šternberk u Slaného.

Melanterit; rozpuštěn ve léčivých vodách zdejších.

Štědrá n. **Štědré** u Žlutic.

Uhlí kamenné; pánev asi $\frac{1}{2}$ □ míle.

Štěchovice poblíž Zbraslavi.

Arsenopyrit a galenit; na trhlinách porfyritech mezi Zbraslaví a Š.

Štěpánov (Štěpánka) poblíž Kladna.

Uhlí kamenné.

Štrbice (Stürbitz) poblíž Bíliny u Teplic.

Limónit; žlutohnědý; vrstvy mezi oropionem a pískovcem hnědouhelným. — **Misy**; jako moučný nálet. — **Oropion**; břidličnatý, světle šedočerný, trhlínatý, na trhlínách lesku smolného; v hnědouhelném pískovci tvoří dvě lože na metr mocna. — **Titanit**; žlutavé krystalky ve znělci. — **Uhlí** hnědé; doly: báh Kamillina.

Schüsselbanden u Jilemníce.

Haematit; lesklá ruda železná v prahorních vrstvách. —

Tábor.

Amfibol; v amfibolitu na „Pacové hoře“ stébelnatý. — **Calcit** na „Pacové hoře“ jemnozrný, bílý, šedavý, nažloutlý, zelenavý. Místy dolomitický. — **Galenit**; vzácný v krystalech, častěji kusovitý a vtroušený na žilách křemenných v rule a jiných horninách. — **Granát**; malá tmavě červená zrna v jemnozrné žule i v rule. — **Kaolín**; vzniká větráním orthoklasu. — **Křemen**; křišťál, růženín, amethyst, záhněda; na trhlínách skal na „Horkách“; obecný, v rule jako žíly až 2 ^m/mocné (u Bítova, Hrobu, Lažan, Hamrů atd.); hvězdnatý na mezích a úvozích na Větrově a v „lese kamenném“; **chalcodon**, hnědý v „kamenném“ a u „terče“. — **Limónit**; v okolí hojný v podobách rozmanitých. — **Muscovit**; v rule u „Zelené“ pěkné hvězdy a vějířovité shluky. — **Opál**; obecný, hnědý nebo žlutohnědý v rule u terče a u hájovny v „kamenném“ velmi obecný a ku štěrkování užíváný. — **Orthoklas**; v žule. — **Pyrit** ve zvláštní žule (beresitu podobné) v Náchodských skalách velmi hojný. — **Serpentin**; ve vápenci na hoře Pacové, obsahuje mnoho magnetovce. — **Turmalín**; v žule turmalínové v okolí Dražic, Makova, Jistebnice, v údolí Lužnice ve skalách lomu náchodského na trhlínách granulitu v pěkných sloupcích. — **Vivianit**; v jednom domě nalezen při kopání nových základů ve hloubi 7 ^m/jako modrá impregnace žuly. — **Železo**; meteorit četné kusy, velmi mnoho niklového železa obsahující, padly 3/VII. 1753 v 8 hodin večer; také pyrrhotin v nich vtroušen a olivín i bronzit a snad i magnetit. Jeden z největších kusů (2782 kgr.) je ve Vídni, menší v Praze v museu.

Tachlovice poblíž Unhoště a Smíchova.

Haematit; slabé lože zemitého h. na hranici vrstev Barr Et Ee₁ a Ee₂. — **Křemen**; droboučké, oboustraně vyvinuté krystalky ve Válaite. — **Limónit**; jihozáp. od T. ve slínovitých pískovcích křídového útvaru jako závalky. — **Válaite**; v žilkách již. od vápeného lomu, vzácný, černý; obsahuje C.=86.68 H=5.26 O=8.06.

Tachov (Tachau).

Limónit; geody vláknité a okru „Jiříkova mlýna“ v rule; na „Kottingu“ s opálem a rohovcem na trhlíně žilové v hadci. — **Magnetit**; ve hlízách jednotlivých v hadci. —

Serpentin. — Turmalin; na „Petfarnner-Brandu“ nedaleko myslivny v úvoze, pěkné na $1\frac{1}{2}$ $\frac{d}{m}$ dlouhé krystaly s konečnými plochami v křemeni žíly pegmatitové z ruly.

Tašovice (Taschvitz) u Kar. Var.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Antonínově, Josef-Karlově, Josefske, Karolinině, Mikulášově, Ondřejově.

Tatobyta poblíž Lomnice u Semil.

Fluorit; v pěkných krystalech medové a fialové barvy na porfýru z útvaru permského.

Tattern (Dattern) u Krumlova.

Grafit; jeho hnízda a lože v rule, obsahující vápence i amfibolity.

Taubrath u Chebu.

Asbolán; nalézal se na křemenných žilách ze svoru v opuštěných dolech zdejších.

Teleč u Poličky.

Magnetit; lesklá ruda železná v břidlicích amfibolových.

Telnice (Telnitz) u Oustí na L.

Amfibol; krystalické partie v čediči. — Bronzit; v údolí Telnickém; sfäroidické vrostlice v čediči. — Galenit; Prostřední Telnice; na žilách v červené rule. — Granát; velikosti až lískového ořechu v rule. — Hypersthén; v olivínovitých koulích z údolí Telnického jako černošedá zrna. — Chalkopyrit; s pyritem na žilách v červené rule. — Labradorit; v čediči (?) — Olivín; velké kusy zelenohnědé a černozelené barvy. — Pyrit; s chalkopyritem ve směsi.

Teň poblíž Zbirova u Hořovic.

Haematit; doly: Kopanické hory.

Teplice (Teplitz).

Albit; hora „Šanovská“; bezbarvé i žlutavé a šedavé krystaly v porfýru. — Baryt; (viz Řetenice a Jeníkov); na porfýru, v trhlíně „Neubadquelle“ jednotlivé velké modrozelené tabulky; r. 1879 po zaplavení oseckých dolů nalezeny při kopání kusy barytu a krystaly až 4 $\frac{d}{m}$ velké, barvy medové; také v dutinách zkamenělin. — Calcit; pěkné drůzy a velké krystaly na trhlínách opuk. — Hnědé uhlí; doly: bahn Anina, Blanka, Filipská, Janská, Josefská, Karlova, Lambertova, Neubeschertes Glück. — Křemen; vláknitý tvoří výplň úzkých trhlín v uhlí hnědém; také v dutinách skořápek rudistových; „zámecká hora“, hlízy v opuce. — Limonit; bahňák na lukách rašeliných od Probošтова, v ložích a hlízách; v jílech a pískovcích hnědouhelných celistvy žlutohnědý limonit. — Magnetit; viz siderit. — Markasit; často pyritem pokrytý, nebo i s tímto srostlý; srostlice. — Natrolith; „zámecká hora“, celistvý, žlutavý ve znělci. — Nosean; v čediči na „zámecké hoře.“ — Olivín; s bronzitem a diopsidem v malých partiích čediče z Wachholderbergu. —

Oropion; vlastně bituminosní, plastický, jíl, provázející uhlí hnědé; zove se zde „Bockseife“; současný s tufy čedičovými. — **Rohovec**; nalezen při kopání po osudném zaplavení dolů oseckých r. 1879. — **Siderit**; sfärosiderit v jilech nad hnědým uhlím, buď ve žlutavých a šedohnědých massách, nebo v mákovitých kouličkách; z těchto rud tvoří se podzemními požáry desoxydaci černé, magnetické kamení, jež od magnetitu nelze rozeznati.

Tetín poblíž Berouna.

Calcit; šedý vápenec silurský Barr Et G. s krystaly na trhlínách.

Těchlovice (Tichlovitz) u Děčína.

Natrolith; mezi T. a Velhotou pěkné krystaly, zřídka čiré, ale většinou značně velké; ve znělci. — **Nefelin**; dle starších zpráv v čediči. — **Olivín**; větší zrnka v čediči zdejší.

Těšín u Jičína.

Pyrop; v diluvialních vrstvách na polích s křemenem, pleonastem, magnetitem, chalcedonem a j. oblázky.

Těškov poblíž Zbirova.

Haematit; doly: báň Josefská.

Těšov (Teschau) poblíž Kinžvartu u Plané.

Staurolith; krystaly přes $\frac{1}{2}$ $\frac{d}{m}$. velké, často v jemnošupinatou břidlu krystalickou vtroušeny; časté jsou dutiny po něm.

Tismice u Čes. Brodu.

Azurit; s malachitem v permském pískovci. — **Malachit**; obyčejně zemitý; s azuritem smíšený v perm. pískovci.

Tisová (Theissau) u Falknova.

Uhlí hnědé; floc předčedičová až 5 $\frac{m}{y}$ mocná; počedičová velmi mocná.

Thustice v. Stilec.

Točník u Hořovic.

Apatit; žlutavé a šedavé sloupkovité a jehličkovité krystalky v zdejších zelenokamech afanitických. — **Barrandit**; v lomu na pískovci (Dd, α) nyní opuštěném. — **Wawellit**; v lomu na pískovci (Dd, α). — **Cinnabaryt**; na trhlínách haematitu v kryst. neúplných, většinou však kusovitý a vtroušený.

Tok hájovna u Příbrami.

Zlato; na žílách křemenných v žule, spoře.

Trautenbach u Turnova. — *Trautnov*

Baryt; červenavý na drúzovitém křemeni vzácný.

Trebendorf u Chebu.

Uhlí hnědé; mourovité.

Trinkseifen u Kraslic.

Kaolin; lože nečistého kaolinu ve zdejším močálu. — **Kassiterit**; dříve dolován ze žil, souvisících s porfýry a ze sejpů aluviálních.

Trmice (Türmitz) u Oustí n. L.

Uhlí hnědé; místy pěkné smolné, ale i vláknité, dřevnaté; doly: báň Arnoldova, Biela-Kuntschacht in der Rabenei, Elisabeth-Kuntschacht, báň Floriánova, Franz-Josef Kuntschacht, b. Matyldína, Václavská.

Trnová poblíž Manetína u Kralovic.

Kamenné uhlí; doly: Maria Grubenfeld, Vískov (v. t.) č. Hornobřížské uhelné doly.

Trnovany (Turn) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: Šachta Ferdinandova, Franconia, Gründl, báň Janská (am Wachtelhügel), Václavská š.

↙ **Troja** poblíž Prahy.

Epsomit; ve staré štole, ražené do fylitických břidlic (Bar Et. B nebo C) jako výkvět na stěnách v pěkných krystalcích. — Hydromagnetit; tvoří bílou kůru na některých místech (nejsušších) téže štole. — Keramohalit; v drobenině fylitických břidlic na dně štole, hlavně asi 150 kroků od ústí; vláskovitý i šupinatý, bílý i žlutavý a překrásně vyvinutý, tvoře malé hlízky, na vzduchu tvrdnoucí. — Paracoquimbit; vedle keramohalitu i na něm ve vzácných žlutozelených partiích, které pod drobnohledem v šestiboké deštičky se rozpadají. — Sádovec; na některých místech v břidlicích jako jemné kůry. — Stypticit; šedozelený krátce vláskovitý nerost ve hlízách vedle keramohalitu; obsahuje hlavně siran železitý, hlinitý a hořečnatý; přiřaden prozatímne ku stypticitu.

Trpín u Poličky.

Grammatit; v nezřetelných krystalech, a kusovitý v ložích z vápence zrnitého. — Granát; na hoře „čarodějnic“ v zrnech a spoře v loži zrnitého vápence.

Trutnov (Trautenu).

Uhlí kamenné; doluje se v okolí. — Křemen; ve zkremenělých kmenech araukaritových útvaru permského.

Třebenice (Trebnitz) poblíž Lovosic u Litoměřic.

Iserin; zrna jako bob velika v čediči. Poslední dobou nalezena v téže hornině pecka jako holubí vejce (?) veliká. — Zirkon; v čediči nalezen tu (prý) poslední dobou krystal 1 $\frac{1}{2}$ mm široký a 1 $\frac{1}{2}$ mm dlouhý, tmavě žlutohnědý.

Třebešice u Kutné Hory.

Beryll; až přes 3 mm dlouhé, šedobílé nebo zelenavé, neprůhledné sloupky s lupínky slídy, křemene a živce; také v zrnech v žule turmalinové. — Granát; Almandin; v žule? — Opál voskový; tamže? — Turmalin; až na 3 mm velké krystaly, úplné v žule hrubozrné s beryllem.

↙ **Třebívlice** v. Třiblice.

Třeboň (Wittingau).

Hämatit; v třetihorním pískovci, slabá lože. — Limonit; v třetihorním písku a jilu. — Uhlí hnědé; mourové s kusy lignitu.

Třebonín u Čáslavi.

Calcit; hrubozrný šedý mramor.

Třebuše (Triebtschitz) u Mostu.

Hnědé uhlí; doly: báň Obětování P. Marie (Maria Opferung).

Třebušín č. **Třebušov** (Triebtsch) u Litoměřic.

Analcim; s comptonitem ve znělci. — Calcit; výplň nepravidelných dutin ve znělci. — Coptonit; vějířovité tvary, často s analcimem ve znělci. — Levyn; v drobulinkách krystalcích nad nebo pod calcitem.

Tremošná u Plzně.

Křemen; ve kmenech zkřemenělých araukaritů z útvaru permského. — Uhlí k a m e n n é; floc 2 ^m/₃, do pánve 3 ^m/₃ mocná; doly: báň Ignácova, Jména Marie-Františka-Aloisia-Rudolfa Grubenmasse a Prokopovy-Grubenfelder; bane Johanna-Václav-Kateřina-Maria a Prokopská, Jordan I.—XIII. Grubenmasse, báň Ludvíkova, Marianská, Tremošnaer Grubenfeld I. u II.

Třenice u Hořovic.

Barrandit; na trhlínách pískovce silurského (Barr Et Dd₁) v hrozníčkovitých, neb ledvinitých agregátech šedavé, modravé neb zelenavé barvy, vzezření opálovitého, nad malými partiemi limonitu nad křemenem a kakoxénem. — Kakoxén; v bradavičkách a kůrách na trhlínách pískovce často pod barranditem, z něhož povstal prostřednictvím hmoty picitovité. — Picit; zprostředkuje přechod barranditu do kakoxénu; žlutočervený, průsvitný, voskového lesku. — Stilpnosiderit; vedle barranditu a wawellitu i pod nimi. — Wawelit; na pískovci z Barr Et Dd₁, v polokoulovitých hroznitých tvarech a kůrách radiálně paprskovitých. — Zepharovichit; rohovcovitý, žlutavý, hnědě zelený, jako průsvitné kůry, místy wawelitem pokrytý. Zdá se, že nerost tento není příliš dobrým druhem a byla by potřebna analýsa opětná.

Třiblice č. **Třebívlice** (Třiblititz) u Litoměřic.

Amfibol a augit; v oblázcích v písku. — Aragonit; v deskách a úlomcích vláknitých ve šterku. — Baryt; žlutavý, šedavý v úlomcích a růžicovitých skupinách tabulkovitých krystalů. Pálením bělí. — Bastit; v olivínových koulích. — Bronzit; na hoře „Kuzové“ s bastitem. — Calcit; v slabých vrstvách v čediči „Quittelbergu.“ — Disthen; světle modré oblázky v písku pyropovém. — Hämatit; kulaté a ledvinité oblázky; povstal z pyritu a sideritu. — Iserin; černé, četné oblázky s pyropem. — Korund; rozlámané krystaly nebo zrna modrého, zelenavého, neb bělavého safíru a červeného rubínu

ale vzácná v písku pyropovém. — Limonit; v oblázcích a tyčinkách (také v calcitu čediče). — Olivín; v zrnech a koulích; zřídka v krystalech v písku pyropovém. — Pleonast; zrna, oblázky a zakulacené krystaly v písku pyropovém. — Pyrit; malé sferické partie, povrchu limonitového, v písku pyropovém. — Pyrop; méně kruchý a světleji červený než v Měronicích, původně z hadce. Zde nalezen v minulém století jeden z největších pyropů vůbec, vážící $63\frac{3}{4}$ karátů (9.6 g), 35 $\frac{m}{m}$ dl., 27 $\frac{m}{m}$ šir. a 18 $\frac{m}{m}$ vys. Nalézá se nyní v zelené komoře dražďanské. — Sád rovec; v úlomcích a kouscích; pocházejí z jílů křídových. — Spinell; s oblázky v písku pyropovém. — Titanit; jediný, zašedivělý krystal Reussem se odtud uvádí. — Turmalín; úlomky černých krystalů a zrna v písku pyropovém. — Zirkon; zakulacene krystaly a zrnka hyacintové, medové, žlutohnědé, šedavé barvy, většinou neprůhledné, ale leskleho povrchu, v písku pyropovém.

Tři Sekery (Dreihaken) u Plané.

Galenit; v rule s ostatními nerosty; druhdy tu čile dolováno. — Chalkopyrit; v „Schmelzthal,“ kusovitý s pyritem a černí mědenou na ložiskovitě žíle křemene v rule. — Chrysokolla; hroznitý, ledvinitý a kusovitý, zelený, s křemenem srostlý, na haldách starých. — Pyromorphit; tamtéž; vzácný v malých krystalech. — Sfalerit; v krystalcích a lupinkách. — Uranit; na „Kuhburg“ malé zřetelné krystaly na křemeni z ruly.

Trískolupy (Schiessglock) u Žatce.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Anna-Prokopské, Anton-Josef-Kateřinské, Rozinine.

Tuchomyšl (Schönfeld) u Oustí n. L.

Uhlí hnědé; pěkná floc. Doly: Šachta Albertova, Antonínova bahn, bahn „Barbora-Františka,“ bahn Danielova, Ferdinand-Uberschar, Florian-Václav, Francisca-Uberschar, Franz-Uberschar, Friedrich-Uberschar, Glückaufhubert a Mathaezeche, Jiřího a Josefova bahn, Jiřího, Jordan-Uberschar. Josefská, Karlova, Kuni-gunde-Uberschar; Saxonia, Theodorova b. Thereziia b., Wenzel-Uberschar.

Tuchoraz u Čes. Brodu.

Azurit; s malachitem v červeném pískovci permském. — Malachit; zemitý, zřídka krystalický s azuritem jako impregnace ano i spojivo červeného pískovce permského.

Tuřany u Slaného.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových z útvaru permského. — Pyrit; v lupcích mezi vrstvami kamenouhelnými. Uhlí kamenné; na rozhraní permu a karbonu, tři flece, z nichž nejvyšší jest permská; doly: bahn Annina, Daniel-Gottfriedova, Floriánova, Gabrielova, Jana Zlatoústého, Ludmilina, Magdalenina, Mariánská, Pavlova, Petrova.

Tušimice (Tuschmitz) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: báň Janská, Osvaldova.

Tvořešovice č. **Tvořovice** u Benešova.

Granát; na „mlýnech“; hnědé, velké (5 $\frac{1}{m}$) krystaly v žílách. mnohdy turmalinem, orthoklasem a křemenem prorostlé. — Turmalin; stébla a sloupky v žule písmenkové; menší krystalky bývají pravidelně vyvinuty.

Týn (Thein) u Falknova.

Limonit; v dutých geodách a ledvinitý, hlinitý; doluje se na Václavské báni. — Uhlí hnědé; doly: báň Ignaciova, Karlova, Michalská.

Týn nad Vltavou č. **Vltavotýn** (Moldauthein).

Kaolin. — Obsidián, moldavit; v naplaveninách; žluté, zelene až černé, vytroušením však průhledné kusy, povrchu svraskaleho (jako švestky sušené.)

Uhoštany č. **Ouhostany n. Ohačany** u Kadaně.

Poloopál; v tufu čedičovém. — Seladonit; pod nebo nad kusy váp. slínů z tufu čedičového.

Ullersgrün u Chebu.

Arsenopyrit; lože, hnízda a útržky na žílách křemenných na rozhraní svoru a fylitů. — Haematit; v křemencích úlomkovitých.

Ullersloh u Kraslic.

Haematit; v křemenci slepencovém. — Kassiterit; na žílách greisenu, souvisících s porfýry okolními.

Unterhals u Kadaně.

Haematit; s magnetitem; doly: Hohewies a Josefova b.

Uttendorf poblíž Přibislavi.

Galenit; na haldách zdejších opuštěných dolů hlavně na „Poperku.“ — Nickelín; (?) na starých haldách. — Pyrit; na starých haldách. — Sfalerit; na haldách starých. — Stříbro; na klejtě, zbylém ze zdejších zašlých tavíren v zrnkách, až jako hrách velkých.

Ú viz. Ou.

Václavice č. **Vladislavice** u Benešova.

Limonit; na sv. patě Chlumu; kousky malé, naplavené. — Pyrit; na severoz. svahu „Chlumu“ v tmavošedých křemenných břidlicích jako žilky, shluky a zrnka, jež snadno větrají a rozkladem svým rozmanitě nerosty tvoří (epsovit, keramohalit, kamenec atd.) Dolováno zde v minulém století.

Valdice poblíž Lomnice u Semil.

Oxalit (?); světle žlutá hmota v kůrách na lupcích zdejších. — Sádovec; krystalky ojediněle na lupcích zdejších. — Vivianit; v uhledných hvězdících z hořlavých lupků permských; slabě namodralý a průhledný.

Válec (Waltseh) u Žlutic.

Apatit; v sloupečcích a v šedavých, hroznovitých neb ledvinitých aggregatech; tyto poslední obsahují uhličitán vápenatý. — Aragonit; v plotnách, vláknitý a stébelnatý, bílý, fialový i růžový na trhlinách i dutinách čediče leucitového, často nad comptonitem. — Comptonit; v dutinách čediče pěkné drůzy krystalků, také však ledvinité a hroznité tvary, jemně vláknité. — Hyalith; opál tento čirý jest světoznámý; tvary krupějovité, hroznité, jako z ledu utvořené na dutinách čediče. — Chabasit; v dutinách čediče. — Leucit; drobnohledná součást čediče. — Osteolith; ve zvětralém čediči v tenkých až 3 $\frac{1}{m}$ velkých, lupenitých, žlutavých nebo červenavých plotničkách; jako značně tlusté plotny rovnoběžné štípatelné v trhlinách čediče; v tabulkovitých krystalech nebo hroznovitě a ledvinitě shluky střídavě s hyalitem. — Phillipsit; v dutinách čediče. — Stafellit; na trhlinách čediče z hor „Vilř“ a „Vys. Čihadla.“

Vamberk u Rychnova.

Succinit; nedaleko Pekelce (v. t.).

Vanov u Oustí n. L.

Amfibol; nesčíslné, jehličkovité, ostrohrané krystalky v břidličnatém čediči; — Comptonit; paprskovitý v čediči. — Phakolith; častý v dutinách čediče, žlutavý neb bezbarvý šedavý; čočkovité krystaly vždy ve dvojčatech, která zase srostlá jsou. — Steatit; olivové a chřestové barvy v čediči na hoře „Kubáčka.“

Warnsdorf.

Uhlí hnědé; čásť pánve Žitavské (Zittau), slabé flece v čedičovém tufu.

Varta (Warth) u Kadaně.

Augit; v čediči vrostlé krystaly.

Wartenberg u Čes. Lípy.

Perovskit; drobnohledné krystalky v nefelinovém pikritu (mellilithovém čediči) na hoře Děvínu a Kráse.

Varvažov (Arbesau) u Oustí n. L.

Uhlí hnědé; malá pánev. Doly: Albert Überschar, báň Elisčina, Fortunina, Gustavova, Heřman a Mariina, Lauřina.

Včelákov č. **Čelákov** u Chrudimi.

Hämatit; na žilách v zelenokameni ze žuly vedle chalkopyritu a pyritu. — Pyrrhotin; kusovitý, jemnozrný v dioritické hornině ze žuly.

Vebžany (Webeschan) u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: báň Altmannova, Antonínova, Baumgarten, Floriánova.

Veclov (Wetzlau) u Rakovníka.

Uhlí kamené; slabé flícky, z nichž nejvyšší na rozhraní útvaru permského a kamenouhelného; doluje se na báni Annině.

Weigsdorf u Fridlantu.

Uhlí hnědé; doluje se na báni Annině.

Vejprnice č. **Ojprnice** u Plzně.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritových z útvaru permského. — Uhlí kamenné; doly: Gabriel-grubenmasse.

Vejprty (Weiprt) u Kadaně.

Argentit; v krystalech na žilách galenitu, — Arsenopyrit; doluje se na tříkrálové báni východně od Vejprt ve fylitu. — Baryt; s pyrargyritem a jinými nerosty, také jako žilové kameni; miskovitě a tabulkovitě krystalky na různých žilách. Družá přes $1\frac{1}{2}$ m/ zde nalezená, měla pěkné krystaly masové barvy, — Chalkopyrit; na žilách. — Fluorit; se stříbrem a barytem; žluté krychle na zeleném kusovitém fluoritu a modrozelené, dolomitěm pokryté, v červenavém barytu vrostlé. — Galenit; žíly ve svoru; doluje se. — Magnetit; jemnozrný se serpentinem. — Měd. — Pyrargyrit; s calcitem a barytem. — Smaltin; pletené a rourkovité tvary, černě naběhlé na barytu. — Strěbro; změtené vlaskovitě na břidličnatém kameni žilovém a drátovitě na rohovci s fluoritem a barytem. — Wad.

Vejvanov poblíž Radnic.

Anthrakoxén: v uhlí kamenném. — Uhlí kamenné; doly: bahn Františkova, Martinska, Petrova a Pavlova, Milinárova, Prokopská, Štěpánská, Theklina.

Velemín u Litoměřic.

Biotit; na „Kubačce“ v čediči. — Rubellan, v čediči z Paškapole. — Steatit; přeměnou rubellanu povstálý; Paškapole.

Velemyšloves (Welmschloss) u Žatce.

Uhlí hnědé; v slabších flecích; doly: Josefská bahn, Maria-Annenská.

Velhota viz Lhota u Rakovníka.

Velichov (Welchau, Welchen) u Oustí n. L.

Calcit; v dutinách znělce.

Veliká ves (Michelsdorf) u Podbořan.

Hnědé uhlí; doly: bahn Ambrožova, Floriánova, Michael-Grubenfeld.

Velká v. Velká Ves u Milévsky.

Velká Chuchle (Kuchel-Gross) poblíž Zbraslavi.

Tuff vápenatý; v okrsku silurských vápenců, místy plný listových otisků, často ve tvarech stalaktických.

Velká Lukavice v Chrudími.

Kaolin; součást metamorf. břidlic. — Křemen; v břidlicích metamf. s kaolinem. — Pyrit; v metamorfických břidlicích „kaolinových“, (dle Helmhackera), jež proniká v malých krystalcích ale také kusovitě. Krystalky někdy až $1\frac{1}{2}$ m veliký. Pyrit na sírovou kyselinu užívaný, obsahuje selén.

Velká Oupa (Gross-Aupa) a údolí Úpy u Trutnova.

Arsenopyrit; s chalkopyritem ve svoru; doloval se. — Chalkopyrit; s pyrrhotinem ve svoru; v „Schatzlarlochu“ s magnetitem a arsenopyritem v zelené břidlici. — Fluorit; v zrnitém vápenci a malakolithu. — Limonit; lože ve fyllitu a v břidlici chloritické. — Magnetit a s ním chalkopyrit, pyrrhotin, sfalerit, galenit a molybdenit; take v zrnitém vápenci, ale i v krystalických břidlicích. — Malakolith. Pyrrhotin; s arsenopyritem a chalkopyritem ve svoru. — Redruthit; doly: vedle něho bornit, chalkopyrit, tetraedrit; podřízeně leskla ruda železná, pyrit, galenit, sfalerit, ve vápenci zrnitém v němž asbest i malakolith. — Scheelit; v zrnitém vápenci a malakolithu.

Velká Ves č. **Velká** u Milévska.

Cerussit; šedobílé, kusovité partie zřídka stětičkovité skupené sloupečky žlutavé; s galenitem a křemenem. — Galenit; s cerussitem na žile křemenné.

Velká Ves u Podbořan v. Veliká Ves.

Velká Vojnice č. **Vunice** (i **Malá V.** č. **Vuničky**) u Roudnice.

Pyrop; zrnka neb úlomky ve štěrku granátonosném i v ornici.

Velké Březno (i **Malé**) (Priesen) u Oustí n. L.

Analcim; čiré krystalky v čediči z údolí V. Březenského. — Calcit; tufovité ve velké mocnosti a rozsáhlosti. — Nefelin; na čtrnáctihoří (Vierzehnberge) ve fonolithu. — Pyrrhotin; v malých partiích v čediči z údolí V. Bř. — Tachylit; na úzkých žilách čedičových z levého úbočí údolí u Malého Března; v kůrách černavých.

Velké Dvory (Mayershöfen-Gross) u Tachova.

Granát; v jemnozrné žule. — Limonit; dílem vláknitý, dílem okrovitý.

Velké Lohovice u Hořovic.

Uhlí kamenné; z větší části vyčerpáno. Doly: Anastas-Bartoloměj-Ludvík- a Vilibaldská baň, baň Antonínova, Jiřího, Mariahilf, Marianská.

Velké Stínky (Gross-Zinken) u Děčína.

Uhlí hnědé; slabá floc lignitová.

Velký Zdikov (Zdikau-Gross) poblíž Vimperka u Prachatic.

Křemen; celistvý, poněkud břidličnatý, bílý až černý, většinou modrošedý v žilách a vložkách; užíván ve sklářství.

Velvary (Welwarn) u Slaného.

Uhlí kamenné; 4 flícky na rozhraní útvaru kamenouhelného a permského. † V okolí: Křemen; ve zkremenělých kmenech araukaritových z útvaru permského; achat; pruho- vaný a chalcedon v oblázcích červenavých, žlutavých a žluto- červených. — Opal; obecný v oblázcích.

Velvety (Welboth) u Teplic.

Iserin; zrnka černá v čediči.

Vepřikov u Chotěboře.

Magnetit; doluje se, jsa vtroušen v amfibolitu z ruly.

Werlsberg (Wörlesberg) u Jáchymova.

Galenit; viz: baň Eliášova při popisu nerostů Jáchymovských.

Verneřice (Wernstadt n. Wernstadt) u Děčína.

Calcit; baň Antonínova; pěkné kryst. na žilách vápených v kameni čedičovém. — Chabasit; baň Antonínova a Vavřincova; drůzy čirých krystalů v čediči. — Comptonit; Antonínova baň; paprskovitý v drůzách i hlízkách jako výplň dutin čedičových. — Natrolith; čiré až 3 $\frac{1}{2}$ dlouhé, jemné, jehličkovité krystalky, stětičkovité polokoulovité; v dutinách čediče. — Uhlí hnědé; floc z lignitů složená. Doly; baň Eduardova, Janská.

Wernsdorf u Kadaně.

Kaolin; jako lože pod bílým jílem nad žulou.

Veselí (Wesseln) u Čes. Lípy.

Augit; značně velké, pěkné krystaly mnohdy s uzavřeným biotitem v drobovitém čediči. — Biotit; šestiboké, velké tabulky v drobovitém čediči.

Veselí n. Lužnicí u Třeboně.

Limonit; mezi V. a Bechyní; doluje se.

Veselí (Wesseln) u Oustí n. L.

Amfibol; „Toller-Graben“; klamotvary po augitu v čed. slepenci. — Analcim; tamtéž; čirý (ve znělci?). — Augit; tamtéž a na „Kozí hoře“ v čediči. — Biotit; tamtéž; tup-pachové barvy. — Calcit; tamtéž; s analcimem (v znělci?), — Titanit; ve znělci.

Věšfany (Weschen) u Teplic.

Hnědé uhlí. Doly: Baň Adalbertova, Bonifacova, Janská, Josef Überschar, Kolomanova baň, Nalezení sv. Kříže (Kreuzer-lindung sz.), Servácova, Veroničina, Vilibaldova.

Vetřín č. **Větřní** (Wettern) u Krumlova.

Grafit; lože ve svoru, vápenec a břidlici obsahujícím; doly: Niemtschinger Gewerkschaft.

Vickov č. **Bytkov** (Wickau) u Stříbra.

Limonit; ve zvětralých kryst. břidlicích, dílem okrovitý, dílem vláknitý.

Vičice (Witschitz) u Chomutova.

Hnědé uhlí; doly: Heřman-Arnošt a Josefův.

Vidlice u Tachova.

Limonit; ve zrušených kryst. břidlicích, dílem vláknitý, dílem okrovitý.

Vidochov (Widochau, Widach) u Jičína.

Křemen; ve zkřemenělých kmenech arakauritových útvaru permského. — Siderit; v drobných, žlutošedých, hrubozrných částkách v melafyru ze „zlatého dolu.“

Vidolice (Wiedelitz) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: baň Arnoštova (Ernestzeche) a Františka-Josefova.

Wies u Chebu.

Limonit; lože až 3 m³ mocné a hnízda v prahorních břidlicích,

Wiesenthal (Böhmisch-Wiesenthal) u Jáchymova.

Leucit; r. 1859 nalezeny zde pěkné leucitové krystaly (SiO_2) na 3—10 % v průměru, přeměněné na hmotu živcovitou; vrostly byly do šedomodré, žlutě a hnědě větřající hmoty, nejspíše čediči náležející.

Vichov č. **Výchová** u Jilemnice.

Hämatit; lesklá ruda železná v prahorním kamení.

Vikletice u Žatce.

Hnědé uhlí; doluje se na báni: Barbara-grubenfeld.

Viklice (Wicklitz) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; dobývá se na šachtě Austria a Teutonia.

Vilémov č. **Vilémice** (Willomitz) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: baň Karlova.

Vilimov u Čáslavi.

Granát; žlutohnědá, poloprůsvitná zrna v jinorázovém kamení. — Turmalin; paprskovité a agregáty v křemenu.

Vilštejn (Wildstein) u Chebu.

Kaolin; lože ze žuly jemnozrné pocházející.

Vinaře (Weinern) u Kadaně.

Hnědé uhlí; doly: baň Františka-Josefova.

Vísek č. **Vísky** poblíž Rokycan.

Opál; železitý v hlízách v limonitu; žlutohnědý, pěkně vzorkovaný zevně okrovou vrstvou potažený.

Vískov (Oberbräuser Kohlenwerk) poblíž Manetína u Kralovic.

Uhlí kamenné; ve fleci 4—5 st. mocné lupky na několik pruhů rozdělené.

Vísky v. Vísek.

Vituna č. **Bitona** pobl. Merklína u Přestic.

Uhlí kamenné; doly.

Vladislavice v. Václavice.

Vlachňovice u Třebone.

Hämatit; hlinitý ve vrstvičkách; doluje se.

Vlastějovice (Hammerstadt) u Ledče.

Magnetit; na „Fijalniku“ vtroušen do amfibolitu v rule.
— Turmalin; v hrubozrných žulách; stébelnaté krystaly, místy v granátem.

Vlašim u Benešova.

Grafit; nečistý v rule. — Granát; velké červené kryst. v žilové žule, na turmalin bohaté. — Turmalin; v jehlicích a krystalech vedle granátu v žulách žilových z ruly.

Vlastislav (Watislav) poblíž Lovosic u Litoměřic.

Baryt; bledě žluté, tabulkovité krystalky tu a tam na trhlinách pískovce kvádrového. — Calcit; světle fialový na trhlinách čediče.

Vlčetín u Turnova.

Hydrargillit; bílé perleťově lesklé šupinky, přeměnou z orthoklasu ve zdejších porfýrech povstale.

Vlkáneč poblíž Golč. Jenikova u Čáslavi.

Disthen; rhätizit; ve vrstvách prahorních. — Rutil; ve křemeni.

Vlkánov (Wilkenau) u Horšova Týna.

Diallag; „Vogelherdberg“ v gabbro.

Vlkýš (Wilkischen) u Stříbra.

Uhlí kamenné; ve fleci 2—4 stopy mocné s malou trojpalcovou slíčkou nadložnou; doluje se na báni Barbořině, Janské Pavlově, Petrově, Rudolfově.

Vltavotýn v. Týn nad Vltavou.

Vobora poblíž Černého Kostelce u Čes. Brodu.

Azurit; s malachitem v permském pískovci. — Malachit; s azuritem zemitý, zřídka krystalický jako impregnace anolitův červenného pískovce permského.

Voděradý u Chomutova.

Uhlí hnědé; slabé flece mourovitě v jílech.

Vodňany u Písku.

Allanit; v dolomitu Šumavském s chondroditem (?)
— Dolomit; lože.

Vojkov (hájovna) poblíž Čer. Kostelce u Čes. Brodu.

Křemen; v zahnědlých sloupkových krystalech v žule. — Muscovit; v deštičkách, v krystalických dutinách v žule. — Orthoklas; v tabulkovitých kryst., v dutinách žuly. — Turmalin; v sloupcích černých v žule.

Vojna (na Vojně) poblíž Milína u Příbrami.

Haematit; celistvý s vláknitým limonitem a pyrrhosideritem ve vrstvách prahorních; doly: bahn Heřmanova, Nová naděje (Neu Hoffnung).

Vokna (Woken) u Čes. Lípy.

Amfibol, augit a biotit; v pěkných krystalcích v čediči z Wantscherbergu; ze zvětralého snadno vypadávají

Volešná v. Oleš.

Volešná poblíž Rokycan.

Pyrit; impregnuje vitrolovou břidlici, již se průmyslně užívá.

Volešník č. **Olešník** u Budějovic.

Uhlí hnědé; blízko pod povrchem ve fleci dvojlavicové na 2^m mocné.

Volevčice (Wollespschitz) u Mostu.

Epsomit; na okraji rašeliny „Serpina“ jako špinavobílý, kůrovitý až 1^{dm} silný povlak na slínu; na jaře jako jehličkovitý a korovitý výkvět na lukách.

Wolfsberg u Plané.

Amfibol; velké (až 1^{dm}) krystaly v bublinatém čediči s augitem, a ojedinele v prsti*). Mnohé krystaly na jaspis (?) jsou proměněny. — Augit; až 1^{dm} dlouhé krystaly s amfibolem v čediči a ojedinele v prsti; také v krystalcích na amfibolu současně vytvořených, ano i v tomto zcela uzavřených. —

Volše v. Oleš.

Volyně (Wohla u) u Kadaně.

Magnetit; lože na rozhraní svoru a ruly.

Vosek č. **Osek** poblíž Rokycan u Plzně.

Haematit; lože; doly: hory Leopoldovy.

Vostrý v. Felbabka.

Vošice u Selčan.

Grafit; v rule nečistý. — Křemen; křišťál; pěkné, velké drůzy čirých, šedavých i žlutavých krystalů; na žilách křemenných.

Votovice poblíž Velvar u Slaného.

Pyrit; často ve sfärosideritu. — Sfärosiderit; v lupcích jako pecky. — Uhlí kamenné; hl. dvě flece; dolní na 4^m mocná, na dvě lavice lupkem rozdělená, svrchní asi metr mocná a pak „kanafas“ t. j. slabé flíčky lupky proložené. Doly: bahn Albrecht-Aloisia-Anna-Felix Jan-Křtitel-Vavřinec, šachta „Emilia-Isabella“, František de Paula, Jan Křtitel, Rudolfova a Tereziina, sv. Wolfganga.

Vrabče (Prabsch) u Budějovic.

Obsidian; moldavit se tu a tam vyorává. — Uhlí hnědé; mourovité s kusy lignitu.

Vrahožily (Frauschiele) u Teolic.

Natrolith; u Bořislavi; žlutavé, paprskovitě stébelnaté aggregáty. — Uhlí hnědé; doly: bahn Erhardova, Ferdinandova.

Vrana (Rabenstein) u Čes. Lipy.

Iserin; mnohdy dosti velká zrna v čediči.

Vrančice u Blatné.

Galenit; stříbrnosný v žilách ze žuly se sfaleritem, pyritem, sideritem, pyrrhosideritem, limonitem, křemenem a rohovcem.

*) Dle Rammelsberga jest $\Pi = 3 \cdot 23$ a vedle SiO_2 , MgO , CaO i Al_2O_3 , Fe_3O_4 , Na_2O , a K_2O .

Vranov u Benešova.

Limonit; v žíle (?) magnetovcové, hlavně při její vchozí sev. od V. (na železnici). — Magnetit; jako žíla (?) místy 3 m. mocná sev. od V; v kouscích, však často take jako zrnka a chomáčky v limonitu po polích (na železnici) roztroušen. Krystalky osmisténné v limonitu bývají až 2 $\frac{m}{m}$ velké. — Pyrit; drobnozrný v rozsedlině žulové za druhým silničním můstkem u silnice do Komorného Hrádku.

Vranov poblíž Radnic.

Uhlí kamenné.

Vranovice poblíž Rokycan.

Uhlí kamenné; doly: šachta Bedřichova, Hlavní šachta (Hauptschacht), sv. Jiljí (Egidischacht), Kejcina, Stollenšachta.

Vranovice poblíž Rožmitála u Blatné.

Hämatit; lože; doluje se: Barr Et B. — Limonit; z části vláknitý; doluje se s předešlým na „Vranovských horách.“

Vrapice v. Rapice.

Vrat u Semil.

Haematit; břidličnatý, křemenitý. — Limonit; vrstvy v prahorních břidlicích.

Vraž poblíž Berouna.

Chamoisit; prostoupený sideritem; lože v Barr Et Dd₄. — Diadochit; na výchozí rud v koulích od velikosti ořechu až ku velikosti pěstě, barvy žlutohnědé až cihlové. — Limonit; ze chamoisitu vzniklý. — Pyrit; zrnka ve spodních vrstvách rudních.

Vražná v. Chotovín.

Vrbka (Ferbka) u Žatce.

Hnědé uhlí; doly: Fürstin Eleonora-Grubenfeld; Franz-Seraf Grubenfeld; Fürst Johann Adolf Grubenfeld.

Vrcov (Wrtzau) u Budějovic.

Haematit; hlinitý ve vrstvičkách; doluje se.

Vrch Sv. Šebestiana č. Bastianperk (Sebastianberg). u Chomutova.

Galenit; opuštěné doly.

Vrchlabí (Hohenelbe).

Ve vrstvách permských vyskytují se: Allofan, azurit, chalkopyrit, chrysokolla, malachit, měděná čern, redruthit a tetraedrit. Azurit a malachit impregnují, ba setmelují pískovce a konglomeraty permské, někdy i samostatně se vyskytující. — Křemen; ve zkřemenělých araukaritech útvaru permského. — Albit; na „Heidelberku“, v malých, poněkud průsvitných krystalech ve svoru. — Calcit; mramor

šedý a pruhovaný v rule. — Epidot; v kusích, bezpochyby ze svoru pocházejících, pěkné až 3 cm. dlouhé, někdy také rozežrané krystaly a kusovité partie. — Mulm; železitý a mangan obsahující; ve svoru.

Vreňní Ročov v. Horní Ročov.

Vrskmany (Wurzmes) u Chomútova.

Hnědé uhlí; doly: báň Festen Muth, Karlova, Mariahilf.

Vršovice u Loun.

Uhlí hnědé; flece vyhořelá, kteráž vypálila sousední jíly třetihorní na červený a šedý porcelánový jaspis.

Vršovice poblíž Prahy.

Keramohalit; žlutavý a žlutohnědý bradavičkový a kouličkovitě hroznitý, na břidlicích silurských silurských.

Vřetenský mlýn (Spindelmühle) u Vrchlabí.

Augit; malakolith s vápencem z břidlic krystalických.

Všebořice (Schöbritz) u Oustí n. L.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Albinině, „Anna-Antonin-Jan-Karel-Maria pomocná“, Anton-überschaar, báni Ferdinandově, Jana Nep., Juliově.

Všeruby č. Nový trh (Neumark) u Domažlic.

Hypersthén; v břidlicích amfibolových.

Všeruby (Wscherau) u Stříbra.

Uhlí kamenné; vychází nečisté slabé flece v lese „Frybus“ mezi V. a Čeminem. Doly: báň Barbora-Charlesova, Ferdinand-Theodor, Gute Hoffnung, Jiřího, Josefská, Mořicova.

Všestudy (Schössel) u Chomútova.

Hnědé uhlí; doly: báň Jan a Annina Michalova.

Vtelno (Wteln) u Mostu.

Aragonit; ve šňůrách z čediče. — Uhlí hnědé; místy vyhořelá flece počedičová mocná na 8 metrů; doly: báň Klimentova.

Wudingrůn u Falknova.

Uhlí hnědé; flece předčedičová 6 m/ mocná; podčedičová slabší; doly: Glück-Segen.

Vuničky v. Malá Vojnice.

Wustung u Fridlantu.

Hnědé uhlí; doly: báň Josefská, Sv. tří Králů.

Výchová v. Víchov.

✚ **Vysočany** poblíž Prahy.

Glaukonit; z pískovců křídového útvaru kvádrového.

Vysoká (Hohendorf) u Karlovar.

Křemen; jaspis porcelánový; povstal vypálením jílu a sice tím, že lupky kyzonosné (hořlavé) se zapálily. — Uhlí hnědé; doly: báň Gustavova, Josefská.

Vysoká pec (Hochofen) u Příbrami.

Galenit; stříbronosný na žilách; doly: šachta Božího požehnání (Segengotes Schacht).

Vysoké Březno (Oberpriesen) u Mostu.

Misy; v massách značně velkých.

Výškov (Waschagrün) u Plané.

Galenit; stříbronosný; na žilách; doly: Glück mit Freudenzeche.

Výškov (Wischkova) u Zatce;

Hnědé uhlí; doly: baň „František-Augusta“.

Výškovice (Wischkowitz) u Teplé.

Asbest; korek skalní velice jemné pšstnatý, žlutošedý do hněda ve značných kusech na trhlínách calcitu, proloženého břidlicemi amfibolovými. — Calcit; v lomech vápencových velmi pěkné krystaly barvy dýmové až černošedé. — Chlorit; šupiny velké, vtroušené do vápenců zdejších; mohl by býti klinochlorcem dle Descloizeauxa. — Epidot; v žule epidotové, žilovitě vápence a amfib. břidlice prostupující. — Orthoklas; červený v žule epidotové.

Vzdice v. Zdice.

Záběhllice poblíž Vršovic u Prahy.

Pyrrhotin; zrnka v křemenném porfýru již od Z.

Záboř (Saboř) u Budějovic.

Křemen; rohovec; obrovské, rozryté porózní a dutinami naplněné massy rohovce.

Zabrušany (Sobrusan) u Teplé.

Hnědé uhlí; doly; baň Antoninova, Emiliina, Františko-Josefova, Karlova, Vereinigungszeche a Vilemína.

Zadní Chodov (Hinterkotten) u Plané.

Křemen; na „suché louce“ balvany, jichž dutiny pěknými křišťály jsou vyloženy. Tyto povláčí často kůra psilomelanu. — Psilomelan; ve velkých balvanech křemene na „suché louce“. — Uranit; v křemenných balvanech na „suché louce“, malé zřetelné krystalky.

Zahájí (Zahaj) u Budějovic.

Limonit; doly; v útvaru třetihorním.

Zahajská Lhota v. Zálesní Lhota.

Zahořčice (Zahortschitz) u Budějovic.

Obsidian; moldavit; z rolí se vyorává v zelenavých až černých kusech svrasklého povrchu.

Zahořany u Selčan.

Baryt; na pyrolusitu v malých krystalcích. — Pyrolusit; v dole nedávno opuštěném; krystalický, kusovitý, v ložích až přes 1 ϕ_m mocných v kryst. břidlici hlinité.

Záhoří (Záhoř) u Semil.

Olivín; koulovitě vrostlice zrnité, žluté i zelené se zeleným bronzitem; v čediči.

Zaječice Saidschitz) u Chomútova.

Hnědé uhlí; na Segengotteszeche.

Zaječice (Saidschitz) u Mostu.

Aragonit; v epsomitových slínech jsou kouličky vápencovité, sideritem aneb limonitem potažené, uvnitř v dutinách pěkné žluté a čiré krystalky a obsahující. — Epsomit; až 1 $\frac{1}{2}$ mocné kůry na diluv. slínu; jemné krystaly jeho vykvétají všude z jara; také se z vod vyrábí ve zvláštním laboratoriu. — Mirabilit; vykvétá v okolí. — (Reussin); eflorescence reussinu jsou vlastné jen směs epsomitu a mirabilitu. — Sádrovec; v hnězdách, kryst. massách i krystalech ve slínech epsomitových nad hnědým uhlím. — Uhlí hnědé; ve slabších flecích.

Zaječov poblíž Zbivořova u Hořovic.

Ankerit; na haematitu. — Haematit; oolithický; v Barr Et Dd; doluje se na baště Arthurově, Jindřichově, Zaječické. — Sphärit; kouličky a hroznovité i ledvinité skupiny v dutinách haematitu a na trhlinách jeho; místy facettovaný neb drůzovitý, paprskovitě vláknitý, světle šedý, červenavý neb modravý, průsvitný, větřáním bílý a mdlý; vedle wawellitu na výchozí lože haematitového. — Wad; v kůrách na wawellitu a haematitu. — Wawellit; r. 1856. nalezen v loži haematitovém na trhlinách; v malých polokoulích nebo v paprskovitých povlacích; místy i svazčky jehličkovitých krystalů.

Zákupy č. **Zákopy** (Reichstadt) u Čes. Lipy.

Limónit; jako kouličkovité konkrce hladké anebo drsné, z nichž mnohé v ohni s prasknutím se rozletují. Hlavně na návrší Mariánském.

Zálesní č. **Zahájská Lhota** (Huttendorf) u Jilemnice.

Cinnabaryt; tenké nalety světle košenilové barvy s malachitem a azuritem na vrstvách břidlic slinitých z červených pískovců permských.

Zalezly (Salesl) u Litoměřic.

(Na pravém břehu Labe u Proboštova.)

Analcim; s phillipsitem, v dutinách čediče živcového. — Biotit; na „Heidberku“ ve znělci. — Comptonit; „Heidberk“; ve znělci. — Nosean; mikroskopický ve znělci. — Phillipsit; v krystalech na dutinách čediče živcového s analcimem. — Pyroretin; ve smolném uhlí z okolí (na báni Segengottes mezi Z. a Proboštem) ve hlízách černohnědých, až jako hlava velkých; podobá se místy hnědému uhlí, ale pryskyřicovitý zápach snadno jej od tohoto odliší. — Stilpnosiderit; jako povlak zřídka na čediči. — Uhlí hnědé; smolné, pěkně lasturového lomu t. zv. salonní; kde čedičem jest

proraženo, rozpadá se poblíž něho na sloupce a v nejbližším styku na koaks se mění. Dolováním odkryto 13 flecí slabých, proložených tufem čedičovým. Doly jsou následující: Bombellesův, Janska báh, štola Marie pomocné, Segengottes.

Zálezly (Salcs) u Litoměřic.

(Na levém břehu Labe.)

Augit; černý, lasturovitý v čediči. — Calcit; „Fuchsberg“ v pěkných jehličkovitých partiích. — Phakolith; v dutinách čediče, bezbarvé neb žlutavé, červenavé nebo šedavé krystaly, vždy křížovitě srostlé. Taková dvojčata jsou pak dále rozmanitě spojena.

Záluží u Plzně.

Uhlí kamenné; slabá a nečistá flec; doly: báně: Jakub-Barbora-Janská a Františkovy.

Závraty (Zawraten) u Budějovic.

Uhlí hnědé; menší flece.

Zbečník poblíž Náchoda.

Uhlí kamenné.

Zbítov č. Zbíroh u Hořovic.

Chamoisit; u „Sklenné huti“ jako lože. — Hämatit; oolithický nebo čočkovitý, přechazeje místy do lesklé rudy železné; lože v okolí. — Peganit; dle Breithaupta na pískovci pod wawellitem.

Zbislav č. Zbyslav u Čáslavi.

Granát; miskovité partie, až jako vejce velké, barvy kolombinové v rule.

Zbraslav Königssaal) poblíž Prahy.

Arsenopyrit a galenit; na trhlinách v porfyritech mezi Zbr. a Stěhovícemi. — Calcit; na trhlinách žil zeleno-kamenných.

Zbuch (Zwug) u Stříbra.

Kaolín; v trhlinách sfärosideritu. — Křemen; ve zkřemenělých kmenech araukaritů z útvaru permského. — Siderit; v kamenouhelných lupcích tvoří střídavé vrstvičky s uhlím; jest čočkovitý, zrnitě stébelnatý a vláknitý a žlutohnědý, šedý nebo bílý a na tlustostébelnatých partiích viděti často zakřivené trhliny stěpné.

Zbuzany poblíž Prahy.

Calcit; v rudách zdejších jako žíly a krystalky; také v tufech blízkých. — Hämatit; prostupuje místy siderit; také na „průhoně“ mezi Zbuzany a Dobříči jako oolithické závalky v křídových slínkách. — Křemen; v žílách v limonitu; také jaspisovitý v haematitové rudě. — Limonit; také ve slinitých pískovcích křídových západně od Zbuzan jako závalky, tvrdý, sideritem a křemenem proniknutý, ze sideritu povstálý; na výchozi rud. — Pyrit; často zrnka a nezřetelné krystalky v si-

deritu; v žilách a drúzách. Také v tufech. — **Pyrrhosiderit**: v chomáčích; barvy světle hněde. — **Sádrovec**; v jednotlivých krystalech a zrnek v hlíně pílovité ve visutém ložisku rudním. — **Siderit**; původně sideritem proniklé lože vápencové, z něhož však vápenec vyloužen jest (na hranici mezi Barr Et. Ee_1 a Ee_2). Na výchozí mění se na limonit. — **Wad** na trhlinách a skulinách limonitu. — **Válat**; žilky v calcitu a sideritu.

Zbyslav v. Zbislav.

Zdejšína č. **Zlejšína** n. **Kdýčína** poblíž Berouna.

Antimonit; v paprskovitých agregátech nalezen na trhlinách pískovce kamenouhelného v pánvi Lísecké. — **Uhlí kamenné**; uhelná flec na vrcholu Lísku, mocná 2—3 m, velmi znečištěna a na mnoze již vyčerpána.

Zdice č. **Vzdice** u Hořovic.

Haematit; lože oolithické v Barr Et Dd_1 ; na výchozí mění se v limonit, doly: Sv. Barbora v Hroudě. — **Wavellit**; na výchozí limonitového lože jednotlivé hvězdičky a povlaky.

Zeidler u Šluknova.

Bronzita diopsid, **enstatit** i **picotit**; v olivinových koulích. — **Olivín**; ve velkých až (jako hlava) shlucích v čediči z Plissenbergu.

Zechhäusel poblíž Mühldorfu u Kar. Var.

Důl hnědouhelný.

Zelenky (**Schelenken**) poblíž Mostu u Teplic.

Hämatit; hlinitý, stébelnatý, povstálý podzemním požárem hnědého uhlí ze sfärosideritu. — **Uhlí hnědé**; částečně vyhořelá flec počedičová; doly: báň Barbora, Mariahilf.

Ziedlitz u Falknova.

Uhlí hnědé; vyhořelá pánev.

Zezeice (**Seesitz**) u Oustí.

Calcit; v dutinách čediče. — **Labradorit**; krystaly až 3 cm velké; v čediči (?)

Zlámanka poblíž Mirošova u Plzně.

Psilomelan; miskovité, ledvinité, bradavičnaté, a hroznité neb kusovité kůry na červenavém rohovci.

Zlatá koruna (**Goldenkron**) u Krumlova.

Granát; hnědočervené kryst. s turmalínem a živcem v žilách žulových z ruly. — **Křemen**; v hlízách pórovitých, rozežraných, různě zbarvených; častý jest **chalcedon**, rohovce s přechody do karneolu a jaspisu; na hadci. — **Opál**; mlečný s pěknými černými dendrity; voskový s vláknitými povlaky limonitu, jaspitový řidčeji; velmi pestrý bývá obecný opál; s chalcedonem na zvětralém serpentinu. — **Serpentin**; černozeleň, **chrysotil** a **bronzit** místy obsahující. — **Turmalín**; pěkné, jako palec tlusté, krystaly v žule žilové z ruly.

Zlejčina v. Zdejčina.

Zlíchov (Slíchov) poblíž Prahy.

Calcit; vápence svrchního silurského útvaru; v dutinách též krystalický a krystaly velké, na mnoze dýmově zbarvené.

Zruče u Plzně.

Uhlí kamenné; doly: Jakobi Grubenfeld, báň Jakubská.

Zuckmantel u Teplic.

Hnědé uhlí; doly: báň Herbertova.

Zweifelsreuth u Chebu.

Melanchem; v kusovitých, nekryst. žlutavých až hnědých drobových massách a hnízdech na $\frac{1}{3}$ m/ velkých, s pyritem místy na limonit přeměněným pod uhlím mourovým. — Pyrit; v uhlí hnědém. — Uhlí hnědé; mourové s lignitem; bohaté na pyrit; doly: báň Marie pomocné (Mariahilferzeche).

Zwickau u Teplic.

Hnědé uhlí; doly; báň Mikulášova.

Zwittermühl u Jáchymova.

Galenit; stříbrnosný na žilách; doly: Sv. Trojice. Segen Gottes. — Topas; v jehličkovitých, čirých krystalcích jako vzácnost na severním svahu Blatenské hory.

Zvodava (Zvoda u) u Falknova.

Uhlí hnědé; značná flec počedičová; doly: Davidsthal.

Zvoleňoves č. **Zvoleněves** (Swolenowes) u Slaného.

Uhlí kamenné; místy pyrit obsahuje.

Žaclěr v. Saclř.

Žálany (Schallan) u Teplic.

Titanit; žlutavé, žřídka zelenavé neb šedavé krystalky ve zněci. — Uhlí hnědé; doly: báň Adalbertova. — Adolf-vereinigtes Grubenfeld, Anna-Maria, Antonínova, Augustova, Bernhardova, spolková (Compagniezeche), Dorfzeche, Ferdinand-Karolinina, Františkova, Josefská, Lammelzeche, b. Lukášova, Marianská, Martinská, Mládkova, Mikulášova, Pauskerzeche, Pomokelzeche, Povýšení sv. kříže (Kreuzerhöhung), b. Rachelina, Rosáliina, Svobodova, Urbanova, Václavská.

Žamberk (Senftenberg).

Calcit; stébelnatý, jako výplň v trhlinách opuky. — Železo; zdejší povětroň domnělý jest železo ze starých hutí.

Žandov (Sandau) u Čes. Lípy.

Limonit; v písčitých konkrecích z pískovců.

Zatec (Saaz).

Uhlí hnědé; doly v okolí.

Ždírec poblíž Nové Paky u Jičína.

Olivín; v melafyru, klamotvarný, haematitem dosazený; ale v malých krystalcích.

Žebrák u Hořovic.

Meteorit; padl 14/X 1824. po 8. hod. ranní mezi Žeb. a Hořovicemi. Ve vzdálenosti 150 kroků našly se 2 kusy (1 $\frac{1}{2}$ a 600 g.), z nichž větší jest ve sbírkách muzea Českého v Praze. Obsahuje železo, a spíše hnědožlutý olivín, vláknitý bronzit, kyz magnetový (troilit) a niklovo železo. — Uhlí kamenné; pánev asi 120 $\frac{m}{m}$ dl. a 600 $\frac{m}{m}$ široká s lupky, majícími uhelnou flec asi 4 $\frac{m}{m}$ mocnou, na mnoze již vyčerpanou.

Zelenice (Selnitz) u Teplic.

Hnědé uhlí; doluje se na báni Aloisově.

Železné doly (Eisenbügel) u Budějovic.

Uhlí hnědé; flec přes 1 $\frac{1}{2}$ $\frac{m}{m}$ mocná s hojným uhelným dřevem a mourovitým uhlím.

Železnice (Eisenstadt) u Jičína.

Pyrop; naplaven v písku potočním.

Železný brod (Eisenbrod) u Semil.

Limonit; v prahorních břidlicích (fyllitech) u Jizery.

Želiv č. **Želivo** (Seelau) poblíž Humpolce u Něm. Brodu.

Křemen; v krystalech až 2 dm. velkých, na povrchu se nalézajících.

Želkovice (Schelkovitz) poblíž Bíliny u Teplic.

Pyrop; v zrnech a úlomcích ze šterku granatonosného a ornice. — Sádovec; v krystalech v opuce.

Žernoseky č. **Černoseky** u Litoměřic.

Neolith; v čediči jako tučkovitá, zelenavá hmota. — Turmalin; paprskovitý s granátem v rule, vynešené z hlubin vyvrělými horninami tertiárními. —

Žežice u Příbrami.

Galenit na žíle v Švarcenbergově šachtě (srov. Příbram.) — Hämatit; na hoře žežické (malé) a „Vojně;“ celistvý s vláknitým limonitem a pyrhosideritem v družách (Barr Et B.) — Limonit; tamtéž, vláknitý s hämatitem. — Pyrolusit; na žíle Florentinské. — Pyrrhosiderit; dříve nalezán.

Žichlice (Schichlitz) u Teplic.

Hnědé uhlí; jako u Srbic; doly: Ernstuberschar bání Ignácova, Karolinina, Raimundova.

Žichov (Schichov) poblíž Bíliny u Teplic.

Aragonit; v údolí mezi Lužicí a Ž. v. paprskovitě vláknitých plotnách mezi čedičem v ložích, žilách; místy jako plášť kolem krystalů slídy, také jako vláskovitě kryst. v dutinách čediče. — Augit; krystalky pěkné v prstí; z čedičů. — Biotit; tmavě černý až zlatožlutý v čediči. — Calcit; v dutinách čediče. — Olivín; v čediči se zřetelnými plochami krystalovými.

— Opál; poloopál, misty menilitu podobný v hnízdech v tufu čedičovém. — Seladonit; pěkně zbarvený až černo zelený, prvnější tvrdší; ve hnízdech až jako hlava i výše velkých, vedle písku zeleného v tufu čedičovém

Žilov (Schillow) u Plně.

Sfärosiderit; v uhlí kamenném. — Uhlí kamenné; výchozí slabé flece uhlí lupkovitého.

Žím (Šíma) poblíž Lovosic u Oustí n. L.

Amfibol; pěkné krystaly, značně velké, oblých hran a hodně časté v čediči, skorem bezolivinovém. — Aragonit; v čediči na „Ratschen“; bělavý, žlutavý neb fialový, stébelnatý neb paprskovitý v hnízdech a koulích. — Augit; jednoduché i dvojcatné krystalky v tufu čedičovém. — Biotit; v čediči černý až zlatožlutý. — Calcit; malé krystalky jednotlivé nebo v družách. — Chabasit; s aragonitem v čediči. — Natrolith; na „Ratschen“; velké celistvé massy, žlutavé a červenavé s aragonitem. — Orthoklas; sanidin; na Kletečné hoře ve znělci porfyrický. — Phillipsit; malé krystalky s rubellánem v hlinitém čediči. — Rubellán; s augitem a slídou v peperinovém (hlinitém) čediči, misty na tuček červenavý přeměněn. (Jest vlastně rubellán jen zvětralý biotit.) — Steatit; z rubellánu povstalý.

Žlábek (Riendles) u Krumlova.

Graphit; dluje se.

Žumberk (Schumberk) u Chrudími.

Haematit; v tenických šňúrách s amfiboliticko-břidličnatými vložkami v žule.

* * *

Dodatky.

Chraštany.

Calcit; plotný až 4 $\frac{1}{m}$ tlusté napříč stébelnaté, z vrstev křídových.

Dubice u Oustí n. L.

Kerolith; v trhlinách čediče.

Hloupětín.

Glaukonit; v permských vrstvách pískovcových jako zelenavá impregnace.

Jílové.

Zlato; uvedené na str. 59. mohlo by přece z Jílového pocházeti, neboť jedna stará listina zaznamenává: „Po sjezdu Kazimíra Polského a Jana Českého u Karla Uherského r. 1335., daroval tomuto Jan handštán rudy z hor Jílovských, zlatem tak bohaté prorostlé a na způsob řezaného křišťálu hranatý, že se bylo čemu diviti. I byl prý tento handštán v Uhrách věci nevídanou. Cenu jeho udávali na 8000 dukátů.“

Kutná Hora.

Biotit; skládá slídnatou horninu. — Magnetit; jemnozrný s granátem železitým. Ruda jest místy velmi bohatá.

Příbram.

Asbest; skalní kůže nad calcitem z dolu Marianského. — Baryt; krystaly pěkně vytvořené na Sádecké žíle. — Dolomit; pěkné krystaly na Sádecké žíle. — Lillit; nad dolomitem jako zelenošedý povlak; na Sádecké žíle. — Pyromorfit; drobné krystalky z dolu Annenského. — Wulfenit; drobné kryst. šedožlutě z Lillky.

Sádek; viz dodatky ku Příbrami (Sádecká žíla).

Soběslav.

Glaukonit.

Sviny trhové (Schweinitz) u Budějovic.

Grafit; nečistý.

Žežice.

Nontronit.

II. Naleziště dle nerostů*).

Akanthit: Jáchymov.

Aktinolith: Goldenhöhe, Hochofen, Jáchymov, Jistebnice, Kuřna Hora, Měděnec, Mnichov, Nejdek, Nová Ves (u Kar. Var), Pernink, Přísečnice.

Albit: Haslau, Horní Litvínov, Hrob, Kostany, Libsice, Malá Chuchle, Mariánské lázně, Oustí n. L., Přivlaky, Ronšperk, Slavkov, Schönbach, Schönfeld, Teplice, Yrchlabí.

Allanit: (?) (*Jednoklonný křemičitan, obsahující vedle Al_2O_3 i kyslíčnky céru, lanthanu yttria, calcia i železa: patří vlastně k orthitu, jehož $T = 5.5-6$ a $H = 3.2-3.8$*). Běleč, Vodňany.

Allemontit: Příbram.

Allophan: Hodina, Horní Roketnice, Chotina, Jilemnice, Rybnice, Yrchlabí.

Aluminit: Bráník, Kralupy, Malá Chuchle.

Amalgam: Březina.

Amphibol: Bodén (u Star. Albenreuthu), Bořislav, Černošín, Děčín, Dlažkovice, Doksy, Dyleň, Goldenhöhe, Hochofen, Klotzberg, Kostomlaty, Kruh (u Dubé), Kyjov, Lukov, Malešov, Mokov, Orpus, Osečná, Otov, Pernink, Podsedlice, Polánka, Probošov, Přísečnice, Tábor, Telnice, Třeblice, Vanov, Veselí (u Oustí n. L.), Vokna, Wolfsberg, Žím.

Analcim: Česká Lípa, Jílové, Karlův Týn, Kozakovské hory, Králův Dvůr, Kuří Vody, Litoměřice, Lužec, Malá Chuchle, Mojžíř, Pardubice, Radotín, Semily, Srnčí Vesnička, Stabig, Střekov, Třebušín, Velké Březno, Veselí (u Oustí n. L.), Zálezly.

Anauxit: Bílina.

Andalusit: Dyleň, Hlinsko, Janovice, Kinžvart, Mnichov, Nové Hrady.

Anglesit: Horní Roketnice, Littengrün, Stříbro.

Aukerit: Jedová Hora, Jemníky, Svárov, Zaječov.

Annabergit: Jáchymov, Příbram.

*) U nerostů, jež ve známém „nerostopisu“ Dra. E. Bořického pro vyšší gymnasiální a reální školy Praha 1876“ obsaženy nejsou, připojeny jsou krátké příslušné popisy v závorkách. „(d o d a t)“ značí dotatky.

Anorthit: Mladotice.

Anthophyllit: Písek.

Anthracit: Beroun, Brandov, Brod, Buštěhrad, Byňov, Falknov, Cheb, Chrastenice, Jedová Hora, Košťalov, Krušná Hora, Lhotice, Libštát, Loket, Malý Oujezd (u Zbirova), Mikulov, Nučice, Ouvaly, Poniklá, Radnice, Radotín, Roggendorf, Rybnice, Svata Dobrotiva.

Anthrakoxen: (*Tmavohnědá hmota pryskyřičná; H = 1.181; Duna nazval součást její, v étheru rozpustnou, Schlanitem, nerozpustnou Anthrakoxenitem*). Brandýsek, Kladno, Šaclíř, Vejvanov.

Autimon: Příbram.

Antimonit: Bonénov, Bytíz, Jáchymov, Jílové, Kozí Hřbet, Krásná Hora, Krkonoš, Kříč, Michalová Hora, Milešov, Padrť, Příbram, Příbuzy, Zlejšina.

Apatit: Ahornsvald, Cinnvald, Horní Krupka, Jáchymov, Krušná Hora, Kublov, Kutná Hora, Libečov, Nejdek, Polanka, Příbram, Slavkov, Stránsko, Schönfeld, Točnick, Váleč.

Aphrosiderit: *Jemnosupinatý chlorit s 23.6 SiO₂, 24.2 Al₂O₃, 8.17 Fe₂O₃, 29.41 FeO, 1.75 MgO, 8.83 H₂O a 1.01 CO₂*.): Ouvaly.

Apophyllit: Boušovice, Česká Lípa, Dobranov, Doubice, Dubice, Kuří Vody, Milešovka, Oustí n. L., Srnčí Vesnička, Střekov.

Aragonit: Bečov (u Mostu), Bystřany, Cerhovice, Černiv, Česká Lípa, Dlažkovice, Hořelice, Hořenec, Hostomice, Chodoullice, Chřibská, Karlovy Vary, Kolozruky, Krásný Dvůr, Krušná Hora, Křemýž, Křivoklát, Lbín (u Teplic), Litoměřice, Loket, Louny, Lužice, Mašfův, Merboltice, Měcholupy, Měrunice, Michalova Hora, Nižburk, Nová Paka, Obrnice, Oloví, Oustí n. L., Podbořany, Podsedlice, Radechov, Radonice, Rané, Řehlovice, Sedlec (u Mostu), Srnčí Vesnička, Stadice, Stříbro, Šárka, Třeblice, Váleč, Vtelno, Zaječice (u Mostu) Žichov, Žim.

Argentit: Abertany, Boží Dar, Holzbach, Hora, sv. Kateřiny, Jáchymov, Michalova Hora, Mladá Vožice, Neuberg, Příbram, Ratibořice, Sangerberg, Vejprty.

Argentopyrit: (*Kosočtverečný; obsahuje 36.69 S., 38.54 Fe a 24.77 Ag; T = 3.5—4; H = 6.17; dle Tschermilka jest to kladmotvar.*) Jáchymov.

Arsen: Jáchymov, Mikulov, Příbram.

Arseniková čern: (*Zemitá černá hmota; hlavně vodnatý arseničnan železitý*). Jáchymov.

Arsenit: Bodén (u Littengrünü).

Arsenopyrit: Cinnvald, Dolní Neugrün, Dolní Rothava, Domažlice, Goldenhöhe, Havlovice, Hora sv. Kateřiny, Horní Krupka, Hrob, Jáchymov, Jílové, Kutná Hora, Mikulov, Německý

Brod, Nučice, Oparno, Padrt, Petrovice (u Domažlic), Příbram, Přísečnice, Riesengrund, Slavkov, Svatý Petr, Schmiedberský hřeben, Schönfeld, Stěchovice, Ullersgrün, Vejprty, Velká Oupa, Zbraslav.

Asbest; Drkolnov, Goldenhohe, Horní Raketnice, Chejnov, Kutná Hora, Malešov, Mirovice, Mnichov, Nova Ves (u Kar. Var.), Pecky, Přestavky, Příbram (i v dodat), Přísečnice, Sangerberg, Snín, Velká Oupa, Výchovice.

Asbolán: (*Bezvarný, hrozitý neb krapinkovitý nebo povlakovitý* $RO + 2 MnO_2 + 4 aq$ kde $RO = CoO$ a CuO ; $T = 1-1.5$; $H = 2.1-2.2$): Jáchymov, Kinžvart, Meyersgrün, Svárov, Taubath.

Asfalt: Benešov (u Semil), Malá Chuchle, Oustí n. L.

Asmanit: (*dle Tschermaka sestřečný tridymit; jest to SiO_2 kosotčverejný (dle Ratha), v meteoritech se vyskytující*): Breitenbach.

Atakamit: Jedová Hora, Měděnc.

Augit: (*Obsažen především v čedičích, v diabasech a melafyrech.*) Bilinka, Boden (u Star. Albenreuthu), Bořislav, Byňov, Černošín, Děčín, Dlažkovice, Doksy, Dolánky, Haslau, Havírna, Hetov, Horní Raketnice, Hořenec, Hrobšice, Jáchymov, Kadaň, Klausenberg, Kostomlaty, Hozly (u Čes. Lipy), Kraslice, Krásný dvůr, Kruh (u Dubé), Kyjov, Lbín (u Teplic), Ludvíkovice, Lukov, Lužice, Měděnc, Mirošovice, Modlany, Mojžíř, Okrouhlé Hradiště, Ošechná, Oustí n. L., Pardubice, Podbořany, Podsedlice, Polanka, Pšov, Rtyň, Sv. Petr, Svinčice, Třiblice, Varta, Veselí (u Č. Lipy), Veselí (u Oustí n. L.), Vokna, Volsberg, Vřetenský mlýn, Zálezly, Zíchov, Zim.

Axinit: Malá Chuchle.

Azurit: Cinnvald, Český Brod, Horní Kalná, Horní Raketnice, Hrabačov, Hradové Střimelnice, Chrást, Jilemnice, Kalná, Košťálov, Krupka, Libštát, Peklov, Praha, Příbram, Přistoupín, Radvanice, Skalice (u Benešova), Slavkov, Svárov, Schönfeld, Tismice, Tuchoraz, Vobora, Vrchlabí, Zálesní Lhota.

Barrandit: Cerhovice, Krušná Hora, Svatá Dobrotivá, Točnick, Třenice.

Baryt: Bílina, Brandýsek, Bráník, Brezina, Cinnvald, Děčín, Dlažkovice, Drahlín, Harachov, Hlasivo, Hora Sv. Kateřiny, Horní Krupka, Hořovice, Hracholusky, Hýskov, Jedová Hora, Jeníkov (u Teplic), Karlovy Vary, Kdyně, Klokoč, Kozákovské hory, Krušná Hora, Krivoklát, Malá Chuchle, Merklín, Meřunice, Mikulov, Mnišek, Moldava, Nučice, Peřimov, Ploskov, Plzeň, Podsedlice, Prackov, Příbram (i dodat), Přísečnice, Rapice, Řeničov, Retenice, Sadek (i dodat), Semily, Skalice (u Benešova), Slané, Staré Hory, Stříbro, Svárov, Sv. Dobrotivá, Teplice, Trautenbach, Třiblice, Vejprty, Vlastislav, Zbořany.

Bastit: Třiblice.

Berounit: Hrbek, Sv. Dobrotivá.

Beryll: Bojanov, Čáslav, Domažlice, Drahotín, Jeníkov (u Ledce), Nejdek, Neuhammer, Otov, Ronšperk, Semeč, Slavkov, Třebešice.

Bieberit: (*Jednokloný Co. SO₄ + 7 aq. obyč. stalaktitický nebo jako výkvět narůžovělý*). Jáchymov.

Bindheimit: č. ledvina olověná. (*Ledvinitý a mískovitý také bliznatý; obsahuje 40—60 PbO, 31—47 Sb₂O₃ a 6—11 H₂O. Jest to patrně směs nerostní; T = 4 (u pevného B); H = 3.93—4.76.*) Horní Roketnice, Stříbro.

Biotit: (*Obsažen hlavně v čedičích*). Bílina, Bořislav, Děčín, Dobkovice, Doksy, Dubice, Goldenhöhe, Kruh (u Dubé), Kut. Hora, (dodat), Kyjov, Libšice, Lukov, Měrunice, Milešovka, Mladotice, Osečná, Radovesice, Slavkov, Staré Sušice, Velemin, Veselí (u Č. Lípy), Veselí (u Oustí n. L.), Vokna, Zálezly, Žichov, Žim.

Bismutin: Jáchymov.

Bismutit: (*Bezvarný (?) vodnatý uhličitán vizmuthový T = 4—4.5; H = 6.91*). Jáchymov.

Bischofit: (*Ledvinitě a krapníkovitě tvary mískovitého slohu; zelenavý až hnědavý; obsahuje P₂O₅ 1—25, PbO 10—78, Al₂O₃ 2.8—3.4 a H₂O 1.2—3.8 a něco Cl; T = 4—4.5; H = 6.3—6.4*). Oloví.

Blumit v. bindheimit.

Bobová ruda: Grasengrün.

Ból: Česká Lípa, Měrunice, Srnčí Vesnička, Staré.

Bornit: Hora sv. Kateřiny, Horní Roketnice, Hradové Střimelice, Košťálov, Kozí Hřbet, Krkonoš, Libštát, Příbram, Skalice (u Benešova), Slavkov, Sv. Petr, Svoboda, Schönfeld, Velká Oupa.

Bořický*) v. delvauxit. *delvauxit*

Boulangerit: Příbram.

Bournonit: Příbram.

Bronzit: (*Hlavně v olivínových koulích z čediče*). Breitenbach, Cinnvald, Česká Lípa, Dlažkovice, Chraštany, Kartouzy, Kostany, Kozákovské hory, Křtěno, Lysá n. L., Mariánské, Lázně, Mladotice, Mnichov, Planá, Podsedlice, Provodín, Rauschenbach, Semily. Staré, Strkov, Tábor, Telnice, Třeblice, Záhoří, Zeidler, Zebrák.

Bucholzit č. Fibrolith: (*Vláknitý, šedavý neb zelenavý Al₂ SiO₅, křemenem promísený; T = 6—7; H = 3.21—3.24*). Dýleň, Horní Zandov, Malešov, Meyersgrün, Praha, Sušice.

Calcit: krystalický a kusovitý: Bílina, Bolešín, Bojanov, Beroun, Borotín, Bořislav, Brandýsek, Bráňany, Bráník, Břevnov, Byňov, Cinnvald, Česká Lípa, České Chvojno, Český

*) Delvauxit Nenačovický (a také z Lubna — Leoben — ve Štýrsku) nazván od mineraloga Dany pro odchylné součásti vody Bořickýtem.

Šicendorf, Dobříč, Doubice, Doupov, Drahlín, Drkolnov, Habrovany, Hlasivo, Hora sv. Kateřiny, Horní Líšnice, Hracholusky, Hrob, Hundorf, Chejnov, Chrástany (dodat), Chrustenice, Jáchymov, Jedová Hora, Jílové, Kadaň, Kalich, Karlův Týn, Klotzberg, Kolozruky, Kostomlaty, Krumlov, Křemýž, Křtěno, Kšice, Lány, Lhenice, Litoměřice, Lochkov, Loučeň, Lukov, Malá Chuchle, Malešov, Merklín, Měrunice, Míchalová Hora, Milešovka, Mladotice, Mokrý, Orpus, Osek, Ostrov, Oustí n. L., Pálec, Pankrác, Pardubice, Podbořany, Podol, Polanka, Praha, Příbram, Přísečnice, Rakovník, Ratibořice, Rychenburk, Řehlovice, Řemičov, Sádek, Skalice (u Litoměřic), Slané, Srnčí Vesnička, Stabig, Stará Paka, Stará Vožice, Střekov, Stříbro, Studené, Svatobor, Tabor, Teplice, Tetín, Třebušín, Třeblice, Velichov, Verneřice, Veselí, (u Oustí n. L.), Vlastislav, Výškovice, Zálezly, Zbuzany, Zezice, Zlichov, Žamberk, Žichov, Žim.

Sražený: Český Šicendorf, Dvorec, Ledec, Míchalova Hora.

Mramor: Jilemnice, Karlík, Králíky, Lochkov, Slivenec, Vrchlabí.

Oolithický: Příbram.

Slínkornoutový: Kolozruky, Kučlina, Oupeřiny.

Tuff vápenný: Běloves, Dvorec, Lenešice, Libe, Lužice, Peruc, Sv. Ivan, Sv. Prokop, Velká Chuchle, Velké Březno.

Vápenné mléko: Praha.

Cerussit: Cinnwald, Harachov, Holíšov, Horní Roketnice, Liebenau, Littengrün, Milévsko, Oloví, Příbram, Staré Hory, Stříbro, Velká Ves.

Cervantit: (*Kosočtverečný (?) SbO_2 , vlastně $Sb_2O_3 + Sb_2O_5$; $T = 4-5$; $H = 408$.) Krásná Hora.*

Cimolith: (*Jílovitý 2 $Al_2 Si_2 O_7 + 6 aq.$*) Bilina.

Cinnabaryt č. rumělka: Březina, Horní Schönbach, Hřebeny, Hředly (u Hořovic), Jedová Hora, Svárov, Svatá, Točnick, Zálesní Lhota.

Cirkón v. Zirkon.

Coelestin: Lhota (u Stříbra).

Columbit: (*Kosočtverečný, vždy vrostlý: $m Fe Nb_2 O_6 + n Fe Ta_2 O_6$; $m > n$; $T = 6$; $H = 537-639$.) Bojanov. Polánka.*

Comptonit: Bořislav, Česká Kamenice, Česká Lipa, Dobranov, Doubice, Dubce, Habrovany, Kadaň, Litoměřice, Mimoň, Moravany, Noviny, Oustí n. L., Pardubice, Píhel, Proboštov, Srnčí Vesnička, Střekov, Střížovice, Třebušín, Válec, Vánov, Verneřice, Zálezly.

Covellin: Horní Kalná, Kalná, Svárov.

Cronstedtit: Kutná Hora, Příbram.

Cuprit: Bylany (u Kutné Hory), Horní Roketnice, Krušná Hora, Praha, Slavkov.

Datolith: (*Jednoklonný* H_2O , 2 CaO , $(B_2)O_3$, 2 SiO_2 ; $T = 5-5.4$; $H = 2.9-3$.) Malá Chuchle, Radotín.

Delessit: Benešov (u Semil), Kozakovské hory, Kruh (u Jilemnice), Kundratice, Peřimov, Semily.

Delvauxit: Dibří, Dobříč, Chrštenice, Jinočany, Mezihoř, Nenačovice, Nučice, Sebešice, Stodůlky. (Srovnej Bořickýt).

Desmin: Byňov, Česká Kamenice, Česká Lípa, Příbram, Slavkov.

Diadochit: Dobříč, Hořelice, Hředly (u Rakovníka), Chrštenice, Jáchymov, Jinočany, Malé Přílepy, Mezihoř, Nučice, Stodůlky, Vraž.

Diaphorit: Příbram.

Diallag: Ohnišovice, Otov, Pařezov, Ronšperk, Vlkánov.

Dialogit: Příbram.

Diamant: Dlažkovice.

Digenit: (*Kusovitý* $Cu_2S + 4 CuS$; $T = 2-2.5$; $H = 4.5-4.7$; patří ku redruthitu, covellinem znečištěnému). Slavkov.

Diopsid: Bojanov, Horní Roketnice, Oustí n. L., Polanka, Provodín, Zeidler.

Disthen: Bečov (u Kar. Varů), Dlažkovice, Eisenstein, Chodoulice, Chraštany, Jilové, Kutná Hora, Ledec, Měrunice, Pancíř, Podsedlice, Staré, Třiblice, Vlkaneč.

Dolomit: Benešov (u Semil), Bilina, Bystřice n. Úhlavou (u Klatov), Černé Údolí, Dečany, Hlasivo, Hora Sv. Kateřiny, Horní Lišnice, Hrob, Chejnov, Jrgang, Jáchymov, Karlův Týn, Kolozruky, Křtěno, Libečov, Malá Chuchle, Malé Hory, Měděnec, Mělník, Měrunice, Mladá Vožice, Nedvězí, Oberhals, Orpus, Příbram (i dodat), Přisečnice, Radotín, Ratibořice, Řehlovice, Řemičov, Sádek (dodat), Slavkov, Stará Vožice, Staré, Stříbro, Svárov, Schönfeld, Vodňany.

Dufrenit: Hrbek, Poniklá, Sv. Dobrotivá.

Egeran: Haslau.

Ehlit: Krucemburk.

Eliasit: (*Úlomkovitý znečištěný hydroxyd uranový, tmavě červenohnědý*; $T = 3.5$; $H = 4.068-4.237$). Jáchymov, Příbram.

Enstatit: Breitenbach, Kartouzy, Kozakovské hory, Oustí n. L., Provodín, Zeidler.

Epidot: Bojanov, Bitouchov, Bučice, Horní Roketnice, Jilové, Kraskov, Malá Oupa, Měděnec, Michalova Hora, Orpus, Polanka, Příbram, Přívlaky, Sorgenthal, Vrchlabí, Výškovice.

Epsomit: Bilina, Bořislav, Bylany, (u Mostu), Františkovy Lázně, Chrštenice, Kamenná Voda, Lužice, Nučice, Praha, Sedlec (u Mostu), Stránce, Troja, Václavice, Volevčice, Zaječice (u Mostu).

Erythrin: Blatno, Jáchymov, Míchalova Hora, Příbram, Slavkov.

Eukamptit: (*Zvětralá slída temná ze žuly a ruly*.) Kdyně.

Fibrolith, v. bucholzit.

Fichtelit: Borkovice, Františkovy Lazně, Mažice, Radostín.

Fluorit: Ahornsvald, Cinnvald, Harachov, Hora sv. Kateřiny, Horní Krupka, Horní Roketnice, Hrob, Jáchymov, Krupka, Markhausen, Měděnec, Mikulov, Mutěnice, Mutěnin, Přísečnice, Slavkov, Strakonice, Stříbro, Schönfeld, Tatobyta, Vejprty, Velká Oupa.

Freibergit: (*Tmavý tetraedrit antimonový, obsahující nad 31% stříbra*). Ratibořice, Stará Vožice.

Freieslebenit: Příbram, Ratibořice.

Frieselit: (*Kosočtverečný $Ag_2 Fe_3 S_8$ s 21.1 Ag, 37.4 Fe a 33 S; podobný šternbergitu*). Jáchymov.

Fritzscheit: Nejde, Neuhammer.

Galenit: Abertany, Beroun, Berghäusel, Bohutín, Brandýsek, Brünles, Cinnvald, Český Šicendorf, Debrno, Drahlín, Drkolnov, Ebmeth, Grafengrönn. Grönn (u Kar. Var), Grönn (u Chebu), Harachov, Hertenberg, Hlasivo, Hodovice, Holíšov, Holzbach, Hora sv. Kateřiny, Horky, Horn, Horní Krupka, Horní Lišnice, Horní Roketnice, Hory Matky Boží, Hradové, Strimelice, Hrob, Hýskov, Chrstenice, Jáchymov, Jedová Hora, Jemníky, Jerno, Jerusale, Jindřichovice, Jungenhengst, Kácín, (u Stříbra), Kraslice, Krejčovice, Krumlov, Krupka, Krušná Hora, Krušovice, Křice, Křivoklát, Kšice, Kutná Hora, Lány, Liboňov, Liebenau, Lištné, Lubná, Malé Hory, Malín, Merklín, Míchalova Hora, Mikulov, Milévsko, Milín, Mirošov, Mladá Vožice, Moldava, Neuberg, Německý Brod, Nové Město (u Teplic), Nový Metternich, Nučice, Oloví, Osek, Pichelsberg, Pleil, Ploskov, Prachatice, Promenhof, Příbram, Přísečnice, Rakovník, Rapice, Ratibořice, Reichenbach, Rostoky, Ruda (u Slaného), Rudolfo, Řemíčov, Sádek, Seifen, Silberbach, Silbergrönn, Skalice (u Benešova), Slané, Staňkov, Stará Vožice, Steinpöhl, Stříbro, Svárov, Sv. Petr, Sytno, Schönlucht, Štětovice, Tábor, Telnice, Tri Sekery, Uttendorf, Vejprty, Velká Oupa, Velká Ves, Werlsberg, Vrančice, Vrch sv. Šebestiana, Vysoká Pec, Výškov (u Planého), Zbraslav, Zwittermühl.

Ganomazit: (*Nerost, zelenavé a hnědavé povlaky tvořící a kys. arsenovou, antimonovou, kysličník železitý a vodu obsahující a pittizitu příbuzný*.) Blatno, Jáchymov.

Gilberit: (*Nerost, nakřtu příbuzný, však pouze 4.2% vody obsahující*.) Cinnvald, Slavkov.

Gismondin: Zálezly.

Glaukonit: Hloupětín (dod.) Soběslav (dodat), Vysočany.

Göthit v. pyrrhosiderit.

Grammatit: Černý potok, Haslau, Klementice, Trpín.

Granát: Abertany, Albenreuth, Bojanov, Bučice, Bystré, Čáslav, Česká Lípa, Dýleň, Eisenstrass, Goldenhöhe, Habry, Haslau, Hertenberg, Hochofen, Chlum (u Ousti n. L.), Chrašfany, Jáchymov, Jezerní hora, Jezerní stěna, Kácov, Kolín, Kraskov, Kraslice, Kutná Hora, Lauterbach (město), Lhotka, Liboňov, Loch, Malešov, Mariánské Lázně, Meclov, Měděnec, Měrunice, Náchod, Nakleřov, Nejdek, Neuhammer, Nové Město (u Friedlantu), Ohnišovice, Orpus, Osek, Ouhrov, Pečky, Pernink, Pláně, Polanka, Provodín, Přísečnice, Radboř, Radnice, Rakovník, Sedlec (u Kutné Hory), Slavkov, Srnčí Vesnička, Staré, Sušice, Svojanov, Schmiedeberg, Tábor, Telnice, Trpín, Třebešice, Tvořešovice, Velké Dvory, Vilimov, Vlašim, Zbislav, Zlata Koruna, Zernoseky.

Graphit: Blížna, Bohumilice, Božetice, Černý Potok, Čertův Důl, Herrnberg, Hodušín, Hůrky, Katovice, Koloděje, Krumlov, Kunštát, Měšice, Mokrý, Opařany, Plíškovice, Poniklá, Příbram, Přívlaky, Sklenářovice, Staré Hory, Sviný Trhové (dod.), Svojanov, Serlich, Tattern, Větrín, Vlašim, Votice, Zlábek.

Greenokit: Goldenhöhe, Merklín, Příbram.

Grossular: Měrunice.

Gummit: Jáchymov, Příbram.

Gymnit: Mladotice.

Gyrolith: *(Koulovitě paprskovitý a při tom mískovitý nerost stejného sloučenství jako apophyllit a snad zvětřením jeho povstalý.)* Boušovice.

Haematit: Hlinitý: Borkovice, Klíše, Kramolín, Křemýž, Lhota (u Třeboně), Milín, Mladošovice, Nouměřice, Petrovice (u Třeboně), Tachlovice, Vrcov, Zelenky.

Krevel. Abertany, Benátky, Blatno, Cinnvald, Dlažkovice, Dobré, Dobříš, Dolní Perlsberg, Dolní Rothava, Drahov, Falgov, Hirschenstand, Hochgart, Hochofen, Holzbach, Horní Krupka, Hlinné, Hořelice, Hřebeny, Hůrky, Choudolice, Chrašfany, Chýňava, Jáchymov, Jedová Hora, Jilovice, Klabava, Kleinthal, Kleštěnice, Kraslice, Krucemburg, Kruh (u Jilemnice), Křemýž, Licibořice, Měrunice, Myslín, Nejdek, Neuhammer, Nový Jáchymov, Oberhals, Ouvaly, Pernink, Pleil, Podsedlice, Příbram, Přísečnice, Roudné (u Nov. Města n. M.), Roupov, Sauersack, Semeč, Silberbach, Sklenná Huť (u Klatov), Sklenná Huť (u Zbirova), Slivice, Sobětice, Sonnenberg, Staré, Stolzenhahn, Stříbro, Sv. Dobrotivá, Sv. Ivan, Svinčice, Schönlicht, Schönkind, Teň, Těškov, Točnick, Třeboň, Třiblice, Ullersgrün, Ullersloh, Unterhals, Včelákov, Vlachňovice, Vojna, Vosek, Vranovice, Vrat, Ždírec, Žežice, Žumberk.

Lesklá ruda železná: Abertany, Beroun, Blatno, Boholiby, Černé údolí, Ejpovice, Felbabka, Frischwasser, Hannapeterschau, Irrgang, Krejčovice, Krušná Hora, Lanov, Mníšek, Mýto, Ouvaly, Plasy, Plzenec, Radnice, Rokycany, Rychnov, n. Kněžnou, Říčka, Schlüsselbauden, Velká Oupa, Vichov, Zbirov.

Oolithický: Beroun, Brezina, Butovice, Cerhovice, Dobříč, Ejpovice, Holoubkov, Hořovice, Cheznovice, Jíнец, Knížkovice, Krušna Hora, Kváň, Kyšice, Lhota, Malé Visky, Mníšek, Mýto, Nová Ves (u Zbirova), Ohrada, Plasy, Plzenec, Praha, Radnice, Rokycany, Stará Huť, Strašice, Svárov, Svatá, Šárka, Štáhlavy, Zaječov, Zbirov, Zbuzany, Zdice.

Haidingerit: Jáchymov.

Harmotom: Česká Kamenice, Kozákovské Hory, Příbram.

Haunyn: (*Obsažen drobnohledný ve mnohých znečích s nosečnem*). Andělská Hora, Houska, Milešovka.

Hatchettin: Malá Chuchle.

Hedenbergit: (*Černý neb tmavozelený augit, obsahující* $\text{Ca SiO}_3 + \text{Fe SiO}_3$; $H = 3.467$.) Malá Oupa.

Hemimorphit: Horní Roketnice, Jáchymov, Merklín Příbram.

Hercynit: (*Kusovitý FeO + Al₂O₃, magnetický; T = 7.5—8; H = 3.91—3.95; jest prý vlastně směs několika nerostů.*) Haslau Mutěnin, Načetín, Ronšperk.

Hessonit: Merunice.

Heteromorphit: Příbram.

Hnědé uhlí v. uhlí hnědé.

Horské mýdlo v. oropion.

Hydrargillit: Hodkovice, Ruprechtice (u Broumova), Vlčetín.

Hydromagnesit: Kutná Hora, Troja.

Hydrozinkit (*Obyčejně bílý, kusovitý nebo krapinkovitý* $\text{Zn}_3 (\text{O}_3 + 2 \text{H}_2\text{O})$; H asi 3.252). Příbram.

Hygrophilit: (*Kusovitě šupinkovitý, vodnatý, křemičitán hlinitý s podíly kyslíčnicku železnatého, vápenatého, hořečnatého, draselnatého, sodnatého*). Karlov.

Hypersthen: Hiršova, Ohnišovice, Ronšperk, Telnice, Vše-ruby (u Domažlic).

Chabasit: Česka Kamenice, Česká Lipa, Chříbská, Kosmo-nosy, Kostomlaty, Kozákovské hory, Litoměřice, Malá Chuchle, Markvartice, Oustí n. Labem, Píhel, Provodín, Příbram, Řepčice. Semily, Srnčí Vesnička, Střekov, Svojkov, Valeč, Verneřice, Žim,

Chalkanthit: Cinnvald, Jáchymov, Jedová Hora.

Chalkolith: Cinnvald, Jáchymov, Michalova Hora, Slavkov.

Chalkopyrit: Bor (u Tachova), Boží Dar, Cinnvald, Drahlín, Goldenhöhe, Grafengrün, Havlovice, Hora sv. Kateřiny, Horní Krupka, Horní Lišnice, Horní Roketnice, Horoušany, Hradové Střimelice, Hýskov, Jáchymov, Jedová Hora, Jilemnice, Kozi Hřbet, Kraslice, Krkonoš, Krucemburk, Krumlov, Krupka, Krušná Hora, Kutná Hora, Liebenau, Měděnec, Michalová Hora, Mutěnin, Německý Brod, Nový Metternich, Nučice, Peklov, Petrovice

(u Domažlic), Ploskov, Promenhof, Příbram, Rapice, Ratibořice, Riesengrund, Rostoky, Sádek, Skalice (u Benešova), Slavkov, Stará Vožice, Stříbro, Svárov, Sv. Kateřina, Sv. Petr, Schönfeld, Telnice, Tři Sekery, Včelákov, Vejprty, Velká Oupa, Vrchlabí.

Chalkosin v. redruthit.

Chamoisit: Hořelice, Chrštenice, Jinočany, Loděnice, Mezouň, Nučice, Ouvaly, Radnice, Sebešice, Sklenná Huť (u Zbirova), Vraž, Zbirov.

Chiastolith: Kraslice.

Childrenit: (?) Rakovník.

Chloanthit: Jáchymov, Michalova Hora, Příbram.

Chlorit. Goldenhöhe, Hochofen, Michalova Hora, Písek, Příbram, Slavkov, Výškovice.

Chlorophaeit: Hrabačov, Jilemnice, Kruh (u Jilemnice), Semily.

Chlorotil: (*Vláknitý neb vláskovitý, sytě zelený 3 CuO. As₂O₅ + 6 H₂O.*) Cinnvald.

Chondrodit: (?) (*Jednoklonný Mg₃ Si₂O₉ obsahující fluor; T = 6·5; H = 3·06–3·23.*) Běleč, Vodňany.

Chromit: Bohumilice, Drahotín, Kremže, Mladotice, Sangerberg, Starý Smolivec.

Chrysokolla: Cinnvald, Horní Roketnice, Hřebeny, Jáchymov, Jedová Hora, Jilemnice, Měděnec Praha, Rybnice, Slavkov, Svárov, Schönfeld, Tři Sekery, Vrchlabí.

Idokras v. vesuvian.

Illeit: (*Výkvět hroznovitý; siran železitý a hlinitý, obsahující 35·5% H₂O; H = 1·812.*) Mokra.

Ilmenit č. iserin. Bukov, Dlažkovice, Dýleň, Jizerská Louka, Kašperske Hory, Klotzberg, Kostomlaty, Košťál, Malonice, Měrunice, Podsedlice, Rtyně, Staré, Střekov, Střebenice, Třeblice, Velvety, Vrana.

Isoklas: (*Jednoklonný, dlouze sloupkovitý Ca₄ P₂O₇ + 5 H₂O; T = 1·5; H = 2·92.*) Jáchymov (původní naleziště).

Jamesonit: Příbram.

Jantar v. succinit.

Johannit: (*Jednoklonný vodnatý siran uranitý, jasně zelený; T = 2–2·5; H = 3·19.*) Jáchymov (původní naleziště.)

Kakoxén: Cerhovice, Hrbek, Mýto, Řepeč, Sv. Dobrotivá, Třenice.

Kalait: Kněžves (u Prahy), Poniklá, Středohluky, Svárov, Šárka.

Kalomel: Jedová Hora.

Kamacit: (*V povětronicích; slitina tenitěm (v. t.) ovroubená, odpovídající vzorci $Ni Fe_{14}$, kyselinami velmi se porušuje.*) Bohumilice, Loket.

Kamenec: Hromice, Malé Přílepy, Václavice.

Kamenné uhlí v. uhlí kamenné.

Kampylit: Příbram.

Kaolin: Blatnice, Borotín, Cinnvald, Černý Potok, Česká Lípa, Hirschenstand, Hochofen, Hýskov, Chotikov, Chrštenice, Jílové, Jinočany, Karlovy Vary, Kinzberg, Kladno, Klingen, Krumlov, Krupka, Mezihoř, Mikulov, Mirošov, Most, Münchhof, Nejdek, Nučice, Plzeň, Příbram, Příbuzy, Radnice, Rakovník, Renče, Sauersack, Sazava, Sedlec (u Kar. Var.), Slané, Slavkov, Stará Role, Šárka, Tábor, Trinkseifen, Týn (n. Vltavou), Velká Lukavice, Vernsdorf, Vilštejn, Wolfsberg, Zbuch.

Karpholith: Slavkov.

Kassiterit: Abertany, Ahornsvald, Bernau, Blatno, Boží Dar, Cinnvald, Goldenhöhe, Halbmeil, Hengstererben, Hirschenstand, Horní Brand, Horní Krupka, Irrgang, Kinžvart, Kraslice, Krupka, Lauterbach (město), Mohelnice, Nejdek, Neuhammer, Německý Brod, Nové Město, (u Friedlantu), Oberreuth, Pernink, Příbuzy, Salmthal, Sangerberg, Sauersack, Seifen, Slavkov, Streitseifen, Sv. Mikuláš, Schönfeld, Trinkseifen, Ullersloh.

Keramohalit: Buzňany, Kolozruky, Lužice, Troja, Václavice, Vršovice.

Kerargyrit: Jáchymov.

Kerolith: Dubice (dodat), Hauenstein.

Kerstenit: (*Odrůda smaltinu, pletená; obsahuje 3·8% Bi.*) Jáchymov (jediné naleziště v Čechách a snad i v Rakousku.)

Kobaltová čern: Jáchymov.

Korund: Bečov (u Kar. Var.), Jizerská Louka, Kašparské Hory, Měrunice, Načetín, Podsedlice, Třeblice.

Könlcinit v. scheererit.

Křemen: A methyst: Dobříč, Hartmansgrün, Herrenberg, Kozákovské Hory, Křížany, Libouchec, Loket, Pečky, Promenhol, Ratibořice, Ruppertsdorf, Semily Slavkov, Stará Paka, Tábor.

Křišťál aneb záhněda: Blatno, Boholiby, Borotín, Budeč, Capartice, Cinnvald, Habry, Hlasivo, Horní Krupka, Horní Lišnice, Chrštenice, Irrgang, Jáchymov, Javorník, Jilemnice, Jílové, Karlštýn (u Chrudimi), Košov, Kozákovské Hory, Liberec, Lomnice (u Semil), Malá Chuchle, Malé Hory, Malešov, Milévsko, Německý Brod, Písek, Praha, Příbram, Rašovec, Ratibořice, Ruppertsdorf, Řemičov, Semily, Slatina (u Nov. M.), Slavkov, Stará Paka, Stará Vožice, Studené, Šárka, Šitboř, Tábor, Tachlovice, Votice, Zadní Chodov, Želiv.

R ů ž e n í n: Kinžvart, Písek, Tábor.

Křem. hvězdovitý: Jilemnice, Kundratice, Peřimov.

Křemen obecný: Běla, Branná, Cep, Červený Oujezd (u Stříbra), Česká Lípa, Dlažkovice, Dobříč, Goldenhöhe, Hluboká, Hodovice, Holíšov, Chotíkov, Jáchymov, Jibka, Jilovice, Kdyně, Klobouky, Košov, Kozákovské Hory, Kozolupy, Kraskov, Krsmol, Krupka, Krušovice, Křice, Ledeč, Lhán, Lhota (u Třeboně), Lomnice (u Semil), Lubná, Malé Přílepy, Malesice, Manetín, Milčevsko, Mladá Vožice, Mladotice, Muncifaj, Mutěnice, Nečtiny, Nová Paka, Nučice, Oberhals, Otov, Ouherce, Ouvaly, Paseka, Pecka, Peřimov, Pláně, Polanka, Přísečnice, Radnice, Radvanice, Rakovník, Rudolfov, Rynholec, Remičov, Řenčov, Semily, Slatina (u Nov. Města n. M.), Slavkov, Soběrazy, Staňkov, Staré Hory, Strakonice, Stříbro, Stupna, Stvolno, Svatoňovice, Schönhofeld, Tábor, Teplice, Těšín, Trutnov, Třemošná, Tuřany, Vejprnice, Velká, Lukavice, Velký Zdikov, Velvary, Videchov, Vojkov, Vrančice, Vrchlabí, Zbuch, Zbuzany.

Křem. železitý: Blatno, Hýskov, Oberhals, Strašice, Svárov, Sv. Dobrotivá, Šárka.

Chrysopras: Mokrá.

Achat a chalcedon: Friedstein, Hodkovice, Holubov (u Krumlova), Jakuben, Kolozruky, Kozákovské Hory, Kremže, Lhán, Lomnice (u Semil), Lovosice, Měděnec, Nová Paka, Oberhals, Oloví, Orpus Přísečnice, Rašovec, Roztoky (u Křivoklátu), Semily, Soběrazy, Srnín, Stabig, Schöna, Tábor, Těšín, Velvary, Zlatá Koruna.

Jaspis: Cídice, Dobříč, Habersbirk, Kozákovské Hory, Lesov, Lhán, Nová Paka, Sedlec (u Kar. Var.), Soběrazy, Vršovice, Vysoká, Zbuzany, Zlatá Koruna.

Rohovec: Budenice, Cinnwald, Chomútov, Jáchymov, Jarpice, Kolozruky, Kostomlaty, Kremže, Litmice, Lužice, Měru-nice, Mirošov, Teplice, Vrančice, Záboř, Zlatá Koruna.

Křemičitan mědnatouranitý: Jáchymov.

Labradorit: Krušná Hora, Libečov, Písek, Telnice, Zezice.

Laumontit: Horní Lišnice, Jilové, Karlův Týn, Králův Dvůr, Malá Chuchle.

Lavendulán (*Přírozená modř kobaltová*). Jáchymov.

Lazulith: Choustník.

Lepidolith v. lithionit.

Lepidomelan: (*Černá slída železnato železitá s 9·2% drasla*; $T = 3$; $H = 3$.) Sušice.

Leucit: Váleč, Wiesenthal.

Leukopyrit: Příbram (původní naleziště).

Levyn: Česká Kamenice, Česká Lípa, Třebušín.

Liebigit: (*Zelený, vodnatý uhličitan uranitý a vápenatý*). Jáchymov.

Lignit v. uhlí hnědé.

Lillit: (*Tmavě zelený, vodnatý křemiťan železnato-železitý, beztvrný; T = 2; H = 3.04*). Příbram (i dodat.), Sádek (dod.).

Limonit: Altergrün, Bechyně, Bernartice, Beroun, Bílina, Blatno, Blovice, Bohdalovice, Boholiby, Boněnice, Borkovice, Brod, Budějovice, Černé Údolí, Červený Újezd (u Teplic), Česká Kamenice, Česká Lípa, Davidsthal, Dlažkovice, Dobříč, Dobříš, Dolní Kramolín, Dolní Píllmersreuth, Doubravice, Dörsndorf, Drahlín, Drahov, Drkolnov, Držkov, Eisendorf, Falknov, Fleissen, Františkov, Fugava, Gfell, Grassengrün, Hackenhäuser, Halgebau, Helkovice, Hodov, Hochofen, Holubín, Holzbach, Horn (u Oloví), Hořelice, Hořovice, Hrbek, Hvězdovice, Hýskov, Chlumeč, Chmelná, Choudolice, Chodov, Chotovinky, Chrástany, Chrstenice, Jáchymov, Jesený, Jinočany, Kamenice, Klemensdorf, Konětopy, Konradsgrün, Korce, Kraslice, Kremže, Krondorf, Krumlov, Krušná Hora, Kutná Hora, Leopoldovy Hamry, Lešetice, Liebenstein, Lindehau, Littengrün, Lodénice, Loket, Lomnice (u Třeboně), Luky, Lužice, Malé Přílepy, Manušice, Maršov, (u Trutnova) Mezihoř, Mezoun, Mělnice, Měrunice, Mirkovice, Myslín, Navarov, Nepomuky, Nestrašovice, Nová Ves (u Budějovic), Nové Mitrovce, Nučice, Oleš, Oloví, Oplot, Otročin, Ouvaly, Petršpurk, Plasy, Pleil, Plzenec, Podsedlice, Poniklá, Praha, Proboštov, Prýsk, Přestavlky, Přestice, Příbram, Příkosice, Ransko, Ratibořice, Rokycany, Roudnice, (u Jilemnice) Ruprechtice (u Jilemnice), Řeporyje, Sádek, Sadská, Sangerberg, Semeč, Silberbach, Silbergrün, Sklenná huf (u Zbirova), Sklenná huf (u Klatov), Slané, Slatina (u Zbirova), Slivenec, Soběhrady, Sonnenberg, Stará Voda, Staré, Strachovice, Stříbro, Sv. Kateřina, Svejkovice, Sárka, Škodějov, Šonov, Štrbice, Tábor, Tachlovice, Tachov, Teplice, Třeboň, Třeblice, Týn (u Falknova), Václavice, Velká Oupa, Velké Dvory, Veselí (u Třeboně), Vickov, Vidlice, Wies, Visek, Vojna, Vrančice, Vranov, Vranovice (u Rožmitala), Vrat, Vraž, Zahájí, Zákupy, Zbuzany, Zdice, Žandov, Železný Brod, Zežice.

Lindackerit: (*Jest kosočtverečný zelenavý $Ni SO_4 + 7 aq.$*) Jáchymov.

Lithionit č. slída lithinová: Cinvald, Slavkov, Sušice.

Löllingit: Příbram.

Lunnit: Krucemburg.

Magnesit: Adolfov, Kremže, Mladotice, Mříče, Srnín, Tachov.

Magnetit: Blatno, Bohusudov, Česká Lípa, Dobříč, Dolní Rothava, Dörsndorf, Engelsburg, Goldenhöhe, Grasseth, Haadorf, Hauenstein, Hedwigsthal, Hochofen, Hüttmansgrün, Chejnov, Irrgang, Jáchymov, Karlovy Vary, Klášter, Kleinthal, Kraskov, Křištofov Hamry, Kutná Hora (dodat), Lysá n. L., Malá Oupa, Malešov, Mariánský Chlum, Měděnec, Nejdek, Orpus, Ouvaly,

Pfafengrün, Planá, Pleil, Pocínovice, Polnička, Provodín, Přísečnice, Ruda (u Chrudimi), Soběrazy Stolzenhahn, Strkov, Sv. Kateřina, Schönvald, Tábor, Telečí, Teplice, Těšín, Unterhals, Vejprty, Velká Oupa, Vepřikov, Vlastějovice, Volyně, Vranov.

Mulm železitý*); Černé Údolí, Svoboda, Vrchlabí.

Malachit: Grafengrün, Horní Kalná, Horní Krupka, Horní Raketnice, Horoušany, Hrabačov, Hradové Strmelice, Chrást, Jáchymov, Jedová Hora, Jilemnice, Kalná, Košťálov, Kozí Hřbet, Krkonoš, Krucemburg, Krušná Hora, Libštát, Mutěnin, Nová Ves, (u Tábora), Peklov, Praha, Příbram, Přistoupín, Radvanice, Rybnice, Skalice (u Benešova), Slavkov, Svárov, Svatoňovice, Sv. Petr, Šárka, Tismice, Tuchoraz, Vobora, Vrchlabí, Zálesní Lhota.

Malakolith: Horní Raketnice, Riesengrund, Velká Oupa, Vřetenský Mlýn.

Manganit: Herrnberg, Karlovy Vary.

Markasit Grünlas, Hradek, Jáchymov, Jedová Hora, Jinočany, Krušná Hora, Litmice, Locket, Malé Přílepy, Patek, Peruc, Příbram, Slavkov, Staré Sedlo, Schönfeld, Teplice.

Medjidit: (*Síran uranitovápenatý*.) Jáchymov.

Megabasit: Slavkov.

Melaconit: (*Kysličník mědnatý, krychlový, tmavošedý až černý; $T = 3$; $H = 6:25$: snad klamotear po bornitu.*) Jáchymov.

Melanchym: (*Kusovitý nerost asfaltovitý, žlutohnědý nebo hnědý.*) Cehnice, Strakonice. Zweifelsrath.

Melanterit: Bořislav, Františkovy Lázně, Hromice, Chotina, Chrstenice, Jáchymov, Jedová Hora, Krušná Hora, Minice, Nučice, Roztoky, Šternberg.

Melilith; (*Drobnohledná součást mnohých čedičů, hlavně Bořického nefelinových pikritů, jež vlastně čedičem melilithovým jsou.*)

Mellit: Lužice, Merboltice.

Melopsit: Hofhofen, Nejedek.

Mesitin: Ratibořice.

Mesolith: Hauenstein.

Měd: Horní Krupka, Horní Raketnice, Hromice, Chotina, Slavkov, Schönfeld, Vejprty.

Měděná čern: (*Bez tvaru měkká, vodnatá sloučenina kyslíku železitého manganitého a mědnatého.*) Horní Kalná, Horní Raketnice, Jáchymov, Svárov, Vrchlabí.

Měděná modř. (*Ledvinité neb hroznité, chalcedonu podobné aggregáty křemičitanu mědnatého, vodnatého, modře zbarveného.*) Horní Raketnice:

*) Zemitý magnetit najdeť polovičku FeO dosazenu MnO

Měduato manganová čern n. ruda: (*Hroznitý neb ledvinitý*
 $2 RO, 2 MnO_2 + 3 aq$ kde $R = CuO$ a MnO , $T = 3.5$; $H = 3.1-3.2$).
 Slavkov.

Miargyrit: Příbram.

Miesit: (*Jest hnědá, vápno obsahující odrůda pyromorphitu*;
 $H = 6.4$.) Slavkov.

Millerit: Jáchymov, Jemníky, Příbram, Rapice, Slavkov, Svatoňovice.

Mimetesit: Cinnvald, Příbram.

Minium: (Pb_3O_4 ; *obvykle tmavě oranžový, zemitý*; $T = 2-3$;
 $H = 4.6$.) Horní Roketnice.

Mixit: (*Smaragdově zelený vodnatý arseňan mědi a wismuthu*;
 $T = 3-4$; $H = 2.66$; *v kys. dusičné okamžitě se pokrývá leskle bílým práškem arseničnanu wismuthového.*) Jáchymov.

Mirabilit: Bílina, Františkovy Lázně, Sedlec (u Mostu), Zaječice (u Mostu).

Misy: (*Vodnatý síran železitý, barvy zelenavé neb žlutavé*;
drobno krystalický.) Koložruky, Lužice, Polerady, Štrbice, Vysoké
 Březno.

Moldavit^a): Budějovice, Koroseky, Týn n. Vlt., Vrabče,
 Záhořice.

Molybdänit: Cinnvald, Horní Krupka, Jesenice, Kašperské
 hory, Skalsko, Slavkov, Schönfeld, Velká Oupa.

Molybdénový okr: Slavkov.

Muscovit: (*Obecná součást žul.*) Jáchymov, Kolín, Meclov,
 Ohnišovice, Otov, Ronšperk, Skalsko, Slavkov, Staré, Schönfeld,
 Tabor, Vojkov.

Nakrit: Horní Krupka, Hýskov, Nučice, Slavkov, Svárov,

Naphtha: Malá Chuchle, Slivenec.

Nasturan: Abertány, Dürenberg, Jáchymov, Příbram, Slavkov.

Natrolith: Bořislav, Česká Lípa, Děčín, Doubice, Dubice,
 Hasel, Klotzberg, Kuří Vody, Malá Chuchle, Maršov (u Oustí n.
 L.), Milešovka, Moravany, Most, Oustí n. L., Páleč, Pardubice,
 Přední Lhota, Roudníky, Rтынě, Srnčí Vesnička, Střekov, Svojkov,
 Teplice, Těchlovice, Verneřice, Vrahožily, Zalezly, Žim.

Nephelin: (*U nás především ve znelcích.*)

Neolith: (*Nerost drobnokrystalický, na omak mastný, zelený*
hlavně vodnatý křemičitan hořečnatý; $T = 1$; $H = 2.77$.) Horní
 Roketnice, Ouvaly, Žernoseky.

Nickelin: Český Šicendorf, Jáchymov, Michalova Hora,
 Příbram, Uttendorf.

Nigrin: (*Černá odrůda rutilu.*) Goldbach.

^a) Jelikož spor o podstatu moldavitu dosud neukončen, oddělen od obsidianu.

Nontronit: Mokrá, Příbram, Žežice (dodat.)

Nosean: (*Drobnohledná součást mnohých znalců, s haunem.*) Kozly (u Teplíc), Milešovka, Roudnice, Slané, Teplice, Zálezly.

Obsidian: Františkovy Lázně.

Oligoklas: č. **plagioklas:** (*Drobnohledná součást granitů, dioritů, diabasů, porfyrů, ředivů atd.*) Mariánské Lázně, Srnín.

Olivenit: Slavkov.

Olivin: (hl. v čedičích.) Andělská hora, Bečov (u Kar. Var.), Bílina, Bilinka, Bodén (u Star. Albenreuthu), Cinnvald, Česká Lípa, Dlažkovice, Dlouhé, Dolánky, Doppelburg, Falgov, Františkovy Lázně, Hasel, Hořenec, Hrobšice, Chřastany, Jáchymov, Jizerská Louka, Kostany, Kostomlaty, Kozákovské Hory, Kraslice, Kruh (u Jilemnice) Kučlina, Liběšice (u Litoměřic), Liběšice (u Teplíc), Lichtenwald, Měrunice, Mirošovice, Mladotice, Oustí n. L., Pardubice, Planá, Podsedlice, Provodín, Radovesice, Semily, Sezemice (u Pardubic), Staré, Strkov, Svinčice, Šaclíř, Tábor, Telnice, Teplice, Těchlovice, Třeblice, Záhoří, Zeidler, Zdírec, Žebrák, Žichov.

Olověná ledvina v. Bindheimit.

Olověné gummi v. Bischoffit.

Onkosin. (*Kusovitý, zelenavý neb hnědavý vodnatý silikát hlinitý, draselnatý a hořečnatý, dle Tschermáka celistvý aggregát slidy draselnaté, T = 2·5; H = 2·8.*): Slavkov.

Opál. Hyalith: Bílina, Františkovy Lázně, Kolozruky, Litoměřice, Měrunice, Oustí n. L., Střekov, Svádov, Váleč.

Menilith; Čachovice, Krottensee, Žichov.

Poloopál: Čachovice, Červený Oujezd (u Teplíc), Chlum (u Krumlova), Chouč, Kadaň, Kolozruky, Kostomlaty, Kremže, Liběšice, Menelsdorf, Měrunice, Mrče, Oloví, Skalce (u Litoměřic), Třebesice, Úhošťany, Zlatá koruna, Žichov.

Opál obecný: Haslau, Holubov, Chotovín, Kadaň, Kutná Hora, Lovosice, Lužice, Němčice, Pečky, Přisečnice, Sedlec (u Mostu), Slavkov, Srnín, Staré, Schönfeld, Tábor, Velvary, Vísek.

Opál leštivý (*břidlice leštivá*): Březnice, Kučlina, Lbín (u Litoměřic), Meistersdorf.

Oropion č. horské mýdlo. (*Kusovitý, zemitý, černý neb modro-černý, na omak mastný nerost T = 1—2; vodnatý křemičitan hlinito-železitý; rozeznávati sluší jej od jilu, uhlí a bituminózními látkami na černo zbarveného*): Bílina, Česká Lípa, Most, Oustí n. L., Štrbské Teplice.

Orthoklas. (*Součást žul, syenitů, ruly, svoru atd.*) Abertany, Andělská Hora, Bečov (u Kar. Var.), Bílina, Buchov, Cinnvald, Čkyň, Dalvice, Hirschenstand, Horní Krupka, Horní Raketnice, Hrob, Jáchymov, Jilové, Karlovy Vary, Konopiště, Kostomlaty, Liberec, Loket, Meclav, Otov, Pisek, Polanka, Sauersack, Skalsko, Slavkov, Šobrovice, Schönfeld, Tábor, Vojkov, Výškovice, Žim.

Osteolith: Friedland, Hlávkov, Schönwald, Valeč.

Oxalit: Kolozruky, Lužice, Valdice.

Ozokerit: Malá Chuchle.

Paracoquimit. (*Drobnohledně šesterečný vodnatý síran, hlavně železitohřečnatý, zelenavý*; $\text{Fe}_2\text{O}_3 = 21.7$, $\text{Al}_2\text{O}_3 = 2.02$, $\text{MgO} = 3.44$, $\text{SO}_3 = 33.22$, $\text{H}_2\text{O} = 36.65$; $\text{CaO} + \text{MnO} + \text{K}_2\text{O} = 2.97$.) Troja.

Paradoxit. (*Odrůda orthoklasu, jejíž H = 2.44—2.45*): Abertány, Slavkov.

Parankerit: Lubná, Ploskov, Řapice, Svatoňovice.

Passauit. (*Odrůda skapolithu kosočt. neb čtverečná*; $T = 5.5$; $H = 2.67—2.69$) Černý Potok.

Paterait. (*Kusovitý molybdenan kobaltnatý, obyčejně pyritem znečištěný*.) Jáchymov.

Peganit: Zbirov.

Periklin: Mariánské lázně.

Perovskit. (*Krychlový Cu TiO₃; T = 5.5; H = 4.0—4.1; rozšířen u nás v „nefelinovém pikritu t. j. v melilitovém čediči*): Světlá, Wartenberg.

Phakolith. Česká Lípa, Kozákovské hory, Srnčí Vesnička, Vánov, Zálezly.

Pharmakolith: Boží Dar, Jáchymov, Příbram.

Phillipsit: Česká Kamenice, Česká Lípa, Dolní Lomnice, Hauenstein, Litomeřice, Mojžíř, Ostrov, Oustí n. L., Srnčí Vesnička, Valeč, Zálezly, Žím.

Phosphorit: Cinnwald.

Piauzit: Kinšperk.

Picit: Sv. Dobrotivá, Třenice.

Picotit: Oustí n. L., Provodín, Zeidler.

Pikrosmin: Engelsburg, Kutná Hora, Přísečnice.

Pinit: (*Dle Tschermáka sloupkovitý klamotvar po cordieritu, skládající se z muscovitu a biotitu; jest posledním produktem větracího cordieritu*): Nová Ves (u Milévská).

Pistacit v. Epidot.

Pittizit: Blatno, Irrgang, Jáchymov, Oloví, Příbram.

Plagioklas v. Oligoklas.

Pleonast: Děčany, Dlažkovice, Chodoulice, Chrašany, Jizerská Louka, Lháň, Měrunice, Podsedlice, Semeč, Soběrazy, Staré, Těšín, Třiblice.

Plessit. (*V povětronicích; vyplňuje políčka mezi pruhy tenitu a kamacitu; Ni Fe₁₀; leptáním stává se kalným*): Loket.

Plinian. (*Jednoklonný prý*); $\text{Fe S}_2 + \text{Fe As}_2$ jako arsenopyrit; $T = 5.5—6$; $H = 6.27—6.47$, cínově bílý; snad to arsenopyrit znetvořený): Cinnwald (dle Breithaupt.)

Polianit: Blatno.

Polybasit: Hrob, Jáchymov, Mikulov, Příbram.

Prehnit: Bučice, Malá Chuchle.

Proustit: Jáchymov, Mikulov, Příbram, Ratibořice.

Přilepit (*Ledvinitá a hroznovitá hmota pryskyřičná; barvy žluté; obsahuje 27-19% ústrojných lútek, 54-8%, nerostních: SiO_2 , SO_3 , P_2O_5 , Fe_2O_3 , Al_2O_3 , MgO , CaO , Na_2O a 18% H_2O ; rozpustná v HCl . Složení poukazuje ku znečištěné hmotě nerostní a druhu málo společlivému*): Malé Přilepy.

Psilomelan: Blatno, Černé Údolí, Dobříč, Hořejší Ves, Irrgang, Jizerská Louka, Mirošov, Mladotice, Ouvaly, Poniklá, Příbram, Přísečnice, Riesengrund, Svárov, Šitboř, Zadní Chodov, Zlámanka.

Pyknit: (*Kusovitý, paprskovitý topas; $H = 3.49-3.5$; barva žlutavá neb červenavá*) Cinnvald.

Pyrautimonit v. pyrostibit.

Pyrrargyrit: Abertany, Deutzensdorf, Hora sv. Kateřiny, Hrob, Jáchymov, Krejčovice, Kutná Hora, Míchalova Hora, Mikulov, Mlada Vožice, Moldava, Nové Město (u Teplíc), Osek, Příbram, Ratibořice, Stará Vožice, Vejprty.

Pyrit: Bodan (u Littengrúnu), Boholiby, Bohy. Břasy, Bukovec, Buštěhrad, Cehnice, Cidice. Cinnvald, Černý Potok, Česká Lípa, Český Sincendorf, Čivice, Darova, Deutsch Bundesort, Dobříč, Dolní Bříza, Doubravka, Dubá, Falknov, Františkovy Lázně. Goldenhöhe, Habersbirk, Harachov, Havlovice, Hodovice, Horní Krupka, Horní Lišnice, Hořejší Bříza, Hořelice, Hracholusky, Hromice, Hvězda, Hýskov, Chomůtov, Chotina, Chrast, Chrstnice, Chudeřice, Jáchymov, Jarov, Jedová Hora, Jilové, Kahr, Kamenec, Kar. Vary, Kinšperk, Kladno, Kolozruky, Kozojedy, Kraslice, Krejčovice, Krotensee, Krumlov, Krušná Hora, Křice, Kříč, Kutná Hora, Lány, Ledec, Libovice, Licoměřice, Liebenau, Litmice, Lobež, Loket, Lukavičky, Malá Chuchle, Malé Hory, Malé Přilepy, Malý Oujezd (u Teplíc), Měrunice, Minice, Münchhof, Náchod, Neusattel, Německý Brod, Nový Jáchymov, Nový Zámek, Nučice, Pardubice, Petrovice (u Domažlic), Ploskov, Plzeň, Podsedlice, Pohled, Poniklá, Praha, Provodín, Příbram, Přivlaky, Radnice, Rakovník, Rapice, Ratibořice, Reichenbach, Rostoky, Rudolfov, Sedlec (u Kar. Var), Slané, Slavkov, Stará Vožice, Staré Hory, Staré Sedlo, Stříbro, Studeně, Svárov, Sv. Kateřina, Sv. Kříž, Sv. Petr, Tábor, Telnice, Třeblice, Tři Sekery, Tuřany, Uttendorf, Václavice, Včelakov, Velká Lukavice, Velká Oupa, Volešná, Votovice, Vrančice, Vranov, Vraž, Zbuzany, Zweifelsreuth, Zvoleňoves,

Pyrolusit: Blatno, Breitenbach, Hirschenstand, Hochofen, Irrgang, Mariánský Chlum, Merklín, Měděnec, Naryšov, Neuhammer, Neuhaus, Poniklá, Příbram, Příbuzy, Sauersack, Záhořany, Žežice,

Pyromorphit: Cinnvald, Harachov, Holšov, Horní Roketnice, Kinžvart, Liebenau, Oloví, Příbram i dodat., Staňkov, Staré Hory, Stříbro, Tři Sekery.

Pyrop: Bilina, Černiv, Děčany, Dlažkovice, Dřemčice, Hostinné, Hranice, Chodoulice, Chrašany, Jablonec, Jičín, Košticc, Králove Dvůr, Kremže, Křesejn, Křtěno, Kumburk, Lháň, Libčeves, Měrunice, Nová Paka, Podsedlice, Radovesice, Rovensko, Sedlec (u Roudnice), Semeč, Semily, Soběrazy, Solany, Staré, Tešín. Třiblice, Velka Vojnice, Železnice, Želkovice.

Pyroretin: Oustí n. L., Proboštov, Zálezly.

Pyrostibit: Příbram, Jáchymov, Michalova Hora.

Pyrostilpnit: Příbram.

Pyrrhosiderit: Dobříč, Drkolnov, Háje, Příbram, Ruppertsdorf, Stará Vožice, Schönau, Vojna, Vrančice, Zbuzany, Žežice,

Pyrrhotin: Bohumilice, Broumov, Goldenhöhe, Jáchymov, Kozákovské hory, Lovosice, Lysá n. L., Měděnec, Ostrá, Planá, Příbram, Přisečnice, Riesengrund, Sv. Kateřina, Tábor, Včelákov, Velká Oupa, Velké Březno, Záběhlce.

Realgar: Boden (u Littengrünü), Jáchymov,

Redruthit č. chalkosin: Hora sv. Kateřiny, Horní Roketnice, Jáchymov, Jilemnice, Košťálov, Peklov, Příbram, Rybnice, Slavkov, Svárov, Velká Oupa, Vrchlabí.

Retinit: Dalvice.

Rhabdit: (*V povětrných; jehličkovité útvary v kamacitu; fosforid železa, který se kyselinami neporoušuje*): Bohumilice.

Rhodonit: Polanka, Příbram.

Rittingerit: Jáchymov.

Rösslerit (*Jednoklonný, bílé sloupkovitý ($\text{MgO} \cdot \text{H}_2\text{O}$) $\text{As}_2\text{O}_5 + 14 \text{H}_2\text{O}$ nad pharmakolithem*). Jáchymov (jediné naleziště Rakouska) Jáchymov.

Rtuf: Březina, Jedová Hora.

Rubellán: (*Zvětralý červený biotit v ředících*): Bořislav, Doupov, Houska, Kostomlaty, Lukov, Milešovka, Radešov, Velemín, Žim.

Rumělka v. Cinnabaryt.

Rutil: Bečov (u Kar. Var), Bor (u Tachova), Dolní Vostrovce, Goldbach, Chrtič, Jáchymov, Jizerská Louka, Kašperské Hory, Kutná Hora, Lohhäuser, Malešov, Malonice, Mladá Vožice, Mutěnin, Potěhy, Slavkov, Stranov, Svárov, Šárka, Schönfeld, Troja, Třiblice, Valdice, Zaječice (u Mostu), Zbuzany, Želkovice.

Sádrovec: Aschendorf, Bilina Boholiby, Brandýsek, Břevnov, Čermíky, Dlažkovic, Dobříč, Doubice, Františkovy Lázně, Hromice, Chodoulice, Chrstenice, Jáchymov, Kolozruky, Kozly, (u České Lipy), Křtěno, Louny, Lužice, Měrunice, Most, Motoly, Nučice, Pihel, Podsedlice, Praha, Příbram, Robeč, Sedlec, (u Roudnice), Sedlec (u Mostu), Slavkov, Stranov, Svárov, Šárka, Schönfeld, Troja, Třiblice, Valdice, Zaječice (u Mostu), Zbuzany, Želkovice.

Sagenit. (*Odrůda rutilu, jejíž jehličkovité krystalky pod úhlem $65^\circ 35'$ se protínají*): Goldbach.

Sanidin: (Čirý, destičkovitý orthoklas, v krystalech mnohdy 1·5 cm. dl. ve zrnkách).

Sheelit: Cinvald, Horní Krupka, Riesengrund, Slavkov, Velká Oupa.

Scheererit č. Könleinit (Jehličkovitá nebo šupinkovitá, bílá pryskyřice jednoklonných tvarů, tavící se při 108° — 114° a obsahující 93% C a 7% H_2 tedy C_3H_4 (Könleinit); $H = 1-1.2$. Pravý Scheererit z Uznachu taví se již při 45° a má složení (H_4): Cheb.

Schreibersit (V povětronic; také lamprit zvaný; fosforid železa a niklu, stříbrolesklý v kamacitu jako jemné listčky; kyselinami se naporuňuje): Bohumilice, Broumov, Loket.

Schröckingerit (Kosočtverečný (v destičkách šestibokých) a žlutavý uhlířitan uranitovápenatý): Jáchymov.

Seladonit: Jeseň, Kadaň, Kozákovské hory, Litoměřice, Menelsdorf, Roudníky, Semily, Úhošťany, Žichov.

Serpentin: Engelsburg, Chejnov, Kremže, Mariánské Lázně, Mladotice, Mnichov, Přísečnice, Raspenava, Rauschenbach, Sangerberg, Srnín, Starý Smolivec, Šelenberk, Tábor, Tachov, Zlatá Koruna.

Sideroxén. (Zelený, zrnkovitý nerost; $H = 2.61$; $T = 2.5$; v podstatě vodnatý křemičitan hlinitoželeznatý, obsahující přes 52% SiO_2 , asi 17% Al_2O_3 a 14 FeO ; vody jest 7—8%): Svárov.

Siderit: Beroun, Bělence (u Podbořan), Bohutín, Brásky, Cídice, Cinvald, Davidsthal, Dobříčice, Dobříč, Drahlín, Drkolnov, Eisendorf, Habersbirk, Hořelice, Hrob, Hýskov, Jáchymov, Jedová Hora, Jinočany, Kladno, Kozly (u Čes. Lípy), Lomnice (u Falknova), Lužice, Maierhöfen, Mezouň, Minice, Mníšek, Nučice, Ouvaly, Pečky, Plzenec, Plzeň, Pohled, Postoloprty, Příbram, Radnice, Rakovník, Rokycany, Řeporyje, Sádek, Slaně, Slavkov, Slivenec. Staré, Staré Sedlo, Schüttüber, Stiboř, Sárka, Schönfeld, Vidochov, Vrančice, Vráž, Zbuch, Zbuzany.

Sphärosiderit: Bílina, Blatnice, Brandýsek, Břešany, Dibří, Dlouhý Újezd, Doubravka, Falknov, Hořovice, Hrbek, Hýskov, Chudeřice, Karlovy Vary, Klíše, Kloben, Kolozruky, Lány, Lindenhau, Lísek, Loket, Malé Přílepy, Močidlec, Petršpurk, Rapice, Rudiaiské Doly, Sklená Huť (u Zbirova), Teplice, Votovice, Žilov.

Sillimannit: Pečky.

Síra: Čermíky, Chomůtov, Chudeřice, Mariánské Lázně, Most, Pohled, Rudiaiské doly.

Skapolith: Rojanov, Polanka.

Skolezit: Česká Lípa, Oustí n. L.

Skorodit: Horní Krupka, Slavkov.

Smaltin: Abertany, Jáchymov, Jungenhengst, Příbram, Slavkov, Vejprty.

Smaragdit: Hertenberg, Jáchymov, Loch.

Smithsonit: Merklín, Příbram.

Soda: Bilina.

Sodalith: Česká Lípa, Houska.

Sphalerit: Blatnice, Cinnvald. Český Šicendorf, Goldenhöhe, Havlovice, Hlasivo, Hodovice, Horní Lišnice, Horní Roketnice, Hýskov, Jáchymov, Kdyně, Kinžvart, Krejčovice, Krumlov, Krupka, Krušná Hora, Křice, Kutná Hora, Liebenau, Malé Hory, Merklín, Měděnec, Mladá Vožice, Německý Brod, Nový Metternich, Nučice, Oloví, Petrovice (u Domažlic), Plzeň, Proměň, Příbram, Ratibořice, Reichenbach, Rostoky, Rudolfov, Řemičov, Slavkov, Stará Vožice, Stříbro, Sv. Petr, Šönfeld, Tři Sekery, Uttendorf, Velká Oupa, Vrančice.

Sphaerit: Zaječov.

Spiauterit v. **wurtzit**.

Spinell: Děčany, Dlažkovice, Chodoulice, Chrašňany, Něrůnice, Podsedlice, Semeč, Staré, Třeblice.

Staffelit: Váleč.

Stannin: Cinnvald:

Staurolith: Krottensee, Těšov.

Steatit (*tužek*): Bečov (u Kar. Var), Bořislav, Cinnvald, Česká Lípa, Dobkovice, Engelsburg, Horní Krupka, Karlovy Vary, Kutná Hora, Mikulov, Plavno, Přisečnice, Slavkov, Srnín, Vánov, Velemín, Žím.

Stephanit; Hora sv. Kateřiny, Hrob, Jáchymov, Mikulov, Příbram.

Steinmannit. (*Odrůda galenitu, sírníky arsenu a zinku znečištěného*) Příbram.

Sternbergit: Jáchymov.

Stilbit: Jílové, Kozákovské hory, Levín, Nová Paka, Radešov, Semily, Srnčí Vesnička, Žím.

Stilpnosiderit: Česká Lípa, Dobříč, Chudějnice, Jesený, Kamenice, Mýto, Nepomuky, Nové Mitrovice, Nučice, Oberhals, Poniklá, Příbram, Stabig, Sv. Dobrotivá, Třenice, Zálezly.

Stolzit: Cinnvald.

Strakonicit. (*Tužkovitý, žlutozelený nerost, rozkladem augitu povstálý*; $H = 1.91$) Mutějnice, Strakonice.

Stříbro: Abertany, Brod, Hlasivo, Hodovice, Horní Roketnice, Jáchymov, Košťálov, Lhotice, Libštát, Malé Hory, Míchalova Hora, Mladá Vožice, Příbram, Ratibořice, Roggendorf, Řemičov, Stříbro, Uttendorf, Vejprty.

Styptizit. (*Korovitý a paprskovitý $Fe_2 S_2 O_9 + 10 H_2 O$, špinavě žlutozelený*; $H = 1.84$) Troja.

Succinit č. **jantar**: Boden (u Littengrünü), Falknov, Grünlas, Choroušky, Loket, Merboltice, Pekelec, Rumburk, Rvenice (u Chomútova), Skuč, Skutičko, Vamberk.

Sůl: Rychnov n. Kněžnou, Stranov.

Talek: Borotín, Jáchymov, Kutná Hora, Měrunice, Polanka, Šelenberk.

Tenit. (*V povětřích; ovrubuje šedé pásy kamacitu; jest žlutavě bílý Ni Fe₂; kyselinami těžejí rozpustný než ostatní železa niklová*): Bohumilice, Loket.

Tennantit (*krychlový, čtyřstěnně polotvarý; obsahuje asi 26% S, 50% Cu; 19% As a něco železa; patří snad ku tetradritu*): Jáchymov.

Tetradymit. (*Klencový 2Bi₂ Te₂ + Bi₂ S₃; T = 1—2; H = 7.4—7.5*) Jáchymov.

Tetradrit: Cinnvald, Drahlín, Hora sv. Kateřiny, Horní Roketnice, Jáchymov, Ječová Hora, Jilemnice, Příbram, Ratibořice, Šádek, Slavkov, Stará Vožice, Sv. Petr, Velká Oupa, Vrchlabí.

Titanit. (*Rozšířen v horninách syenitových a žnělcových.*) Bojanov, Byňov, Kostomlaty, Lukov, Málkov, Mariánské Lázně, Mutěnice, Pálec, Polanka, Pole, Proboštov, Ronšperk, Skalčany, Strakonice, Suletice, Štrbice, Třeblice, Veselí (u Oustí n. L.) Žalany.

Topas: Blatno, Cinnvald, Hengstererben, Horní Krupka, Irrgang, Měrunice, Příbuzy, Slavkov, Scherbenhäuser, Schönfeld, Zwittmühl.

Tremolith: Jezerní Hora.

Triplit: Slavkov.

Troilit: Loket, Lysá n. L., Strkov, Žebrak.

Tschermigit: (*Stěbelnatý (NH₄)₂SO₄ Al₂S₃O₁₂ + 24 H₂ O*): Cermíky.

Turmalin: V žule a rule: Abertany, Andělská Hora, Benešov, Bilina, Blatno, Brettmühl, Cinnvald, Drahotín, Dražice, Dyleň, Eisenstrass, Halbmeil, Hengstererben, Hirschenstand, Hodkov, Hora sv. Václava, Höfel, Jistebnice, Jizerská Louka, Karlovy Vary, Krottensee, Krumlov, Kutná Hora, Liberec, Makov, Měrunice, Milévsko, Náchod, Německý Brod, Otov, Pancíř, Písek, Podsedlice, Robesgrün, Sušice, Tábor, Tachov, Třebešice, Třeblice, Tvořešovice Vilímov, Vlastějovice, Vlašín, Vojkov, Žernoseky.

Uhlí hnědé*): Bechyně, Bilence (u Chomútova), Bílina, Bitoveves, Blov, Boden (u Littengrünü), Bohonice, Bohusudov, Bor (u Kar. Var.) Boršov, Bořislav, Brančíky, Brany, Bruch, Bruneřov, Brusy, Břešany, Březno, Břežanky, Budějovice, Bylany (u Mostu), Byňov, Bystřice (u Teplic), Celnice, Cídice, Čejkovice, Čepihory, Čermíky, Černice, Černodub, Český Újezd, Čouš, Dalvice, Davidsthal, Délouš, Dlouhý Újezd, Dobřejičice, Dolany,

*) Lignitem rozumí se hnědé uhlí dřevnatého rázu.

Dolní Grunt, Dolní Grund, Dolní Rychnov, Drahenky, Drachkov, Drahovice, Družkovice, Duchcov, Falknov, Fischern, Gabhorn, Ganghof, Gfell, Granesau, Grundmühlen, Grünlas, Habersbirk, Hamr, Haselbach, Havraň, Hirschenstand, Hlinná, Holetice, Horn (u Lokte), Horní Litvínov, Horní Schossenreuth, Hořany, Hořejší Jiřetín, Hořenice, Hostomice, Hrbovice, Hrob, Chabařovice, Cheb, Chlum u Oustí n. L., Chodov, Chomutov, Chotějovice, Chotěnice, Chotovinky, Chudeřice, Chudeřín, Jamné, Janessen, Janov, Jeníkov, (u Teplic), Jirkov, Johnsdorf. Kahr, Kamený Újezd (u Budějovic), Kammerdorf, Karlovy Vary, Katzendorf, Kinšperk, Kladruby (u Teplic), Kliše, Kolozruky, Kopisty, Koporeč, Koroseky, Kostany, Königs-
werth, Krottensee, Krupka, Křemýž, Kunnersdorf, Kvítkov, Ladung, Lahošť, Lauterbach (ves), Ledvice, Lesov, Libědice, Libouš, Litmice, Littengrün, Litvínovice, Lochočice, Locket, Lomazice, Lomnice (u Falknova), Loučky, Louka, Louny, Ložany, Lukovice, Lužice, Mayerhöfen, Malé Březno, Malhostice, Malý Újezd (u Teplic), Mašfův, Merboltice, Měrunice, Milžany, Mířetice, Modlany, Mokov, Most, Motišov, Mühldorf, Munchhof, Naší, Nejdek, Nechanice, Nechvalice Neukirchen, Neundorf, Neusattel, Němčany, Německá Nová Ves, Německé Kralupy, Novosedly, Ohnič, Osek, Ostrov, Otvice, Oudlice. Újezdce, Úpoř, Oustí n. L., Oužín, Petipsy, Počeradce, Podhrad, Pohled, Pohradice, Pochlovice, Polerady, Postoloprty, Poschetzau, Pracovice, Praha, Prahly, Prešerny, Probošfův, Prosík, Přechaply, Předlice, Příbram (u Děčína), Přítkov, Pučírna, Rabín, Račetice, Radonice, Radomilice, Rosnice, Roudné (u Oustí n. L.), Roudníky, Rudiaiské Doly, Rvenice (u Žatce), Rychnov, Řečice, Řetenice, Sadov, Sedlec (u Kar. Var.), Seměnkovice, Sezenice (u Teplic), Skršice, Skupice, Soběduhy, Soběchleby, Soběslav, Soběsuky, Srbice, Stanovice, Stará Role, Staré Sedlo, Strakonice, Stranná, Strupčice, Strimice. Suletice, Světec, Šimberk, Široké, Šobrovice, Šonvald, Štrbice, Tašovice, Teplice, Tisová, Trebendorf, Trmice, Trnovany, Třeboň, Třebošice, Trískolupy, Tušimice, Týn (u Falknova), Warnsdorf, Varvažov, Vebžany, Weigsdorf, Velemyšloves, Veliká Ves, Velké Stínky, Verneřice, Věšťany, Vičice, Vidolice Vikletice, Viklice, Vilémov, Vinaře, Voděradý, Volešník, Vrabče, Vrahožily, Vrbka Vrskmány. Vršovice, Všebořice, Všešudy, Vtelno, Wudingrün, Wustung, Vysoká, Výškov (u Žatce), Zabrušany, Zaječice (u Chomutova), Zaječice (u Mostu), Zálezly, Závraty, Zechhäusel, Zelenky, Zieditz, Zuckmantel, Zweifelsreuth, Zwickau, Zvodava, Žalany, Žatec, Zelenice, Železné doly, Žichlice.

Uhlí kamenné: Bdín, Blahotice, Blatnice, Bohdašín, Bolevec, Brandov, Brandýsek, Brasy, Buštěhrad, Cvrčovice, Čemín, Černá Voda, Černý Kostelec, Čvrčovice, Darová, Dobřany, Dolní Bříza, Doubravka, Drnov, Dřín, Duby, Ejpovice, Hloupětín, Holubi Kout, Horní Stupno, Hořejší Bříza, Hostokreje, Hromice, Hronov, Hředly (u Rakovníka), Hřešice, Hvězda, Hýskov, Chobot, Chomle, Chotěšov, Chotíkov, Chrašovice, Chváleč, Jalovčín, Jedomělce,

Jemníky, Kamenec, Kamený Újezd (u Stříbra) Kázňov, Kladno, Kněžves (u Rakovníka), Kněžves (u Prahy), Knobis, Koleč, Kostelec (u Náchoda), Košovice, Kounová, Kroučová, Krušovice, Kříše, Křivoklát, Kvílice, Kyšice, Lampertice, Lány, Ledec, Ledkov, Lhota (u Stříbra) Lhota (u Radnic), Lhota (u Rakovníka), Libovice, Líně, Lipovice, Lísek, Litice, Lobeč, Lohovice, Lotouš, Lubna, Lužná, Malé Přílepy, Manetín, Markoušovice, Merklín, Milé, Minice, Minkovice, Mirošov, Močidlec, Moštice, Mutějovice, Nebřem, Němčovice, Německá Břiza, Nýřany, Olešná, Újezd, Pavlčín, Petrovice, (u Rakovníka), Petrovice (u Trutnova), Plzeň, Podlešín, Pozdeň, Přehajš, Příčina, Příšov, Přivětice, Radnice, Radvanice, Rakovník, Řapice, Rtyň (u Trutnova), Ruda (u Slaného), Rynholec, Řisuty, Senec (u Plzně), Senec (u Rakovníka), Skomelno, Skoupy, Skvrňany, Slané, Srbeč, Staré Sedloňovice, Stelčoves, Stilec, Studňoves, Svatoňovice, Sv. Kříž, Svinná, Svojetín, Šaclíř, Štědrá, Štěpánov, Trnová, Trutnov, Třemošná, Tuřany, Veclov, Vejprnice, Vejvanov, Velké Lohovice, Velvary, Viskov, Vituna, Vlkýš, Votvovice, Vranov, Vranovice (u Rokycan), Všeruby (u Stříbra), Záluží, Zbečnick Zlejšina, Zruč, Zvoleňoves, Zebrák, Zilov.

Uranit: Cinnvald, Hengstererben, Hochofen, Hořejší Ves, Neuhammer, Schönsicht, Tři Sekery, Zadní Chodov.

Uranochalcit*): (Trávnové zelené zásedité sloučenina kyslíčnicku uranitého a mědnatého). Jáchymov.

Uranotil: (Citronové žlutý vodnatý křemičitan uranitovápenatý se součástí kysl. hlinitého a kysl. fosforečného). Jáchymov.

Uranothalit: (Kosočtverečný, Liebigitu podobný, barvy čížkové; jest to $2\text{CaCO}_3 + \text{U C}_2\text{O}_6 + 10 \text{H}_2\text{O}$). Jáchymov.

Uranový okr: Jáchymov, Příbram, Slavkov.

Uranová čern: (Rozdrobený, mazlavý nasturan). Jáchymov.

Uranový květ v. Zippeit

Várait: (Černý, anthracitu podobný, však měkký nerost, obsahující 86·68 C, 5·26 H, 80·6 O; $H = 1·27$). Tachlovice, Zbuzany.

Valentinit: Příbram.

Vesuvian: Goldenhöhe, Haslau, Jílové, Klementice, Kuničky.

Vivianit: Boží Dar, Falknov, Františkovy Lázně, Horní Lázně, Jáchymov, Jilemnice, Karlovy Vary, Praha, Příbram, Přísečnice, Sv. Dobrotivá, Tábor, Valdice.

Voglianit: (Zásaditý síran uranatouranitý). Jáchymov.

Voglit: (Šupinatý, sytě zelený, vodnatý uhličitan mědnatouranitý a vápenatý). Jáchymov.

Voltzin: (Polokoulovitý a miskovitý $4 \text{Zn S} + \text{ZnO}$; $T = 3·5—4·6$; $H = 3·5—3·8$; červený, hnědý nebo bělavý.) Jáchymov.

*) Hermannem uvedený uranochalcit, ocelově šedý až tombakový a kusovitý, také z Jáchymova pocházející, $T = 4$, $H = 5·04$, nebyl dobrým druhem, nýbrž směsí nerostů.

Wad: Bitov, Krumlov, Mezihoř, Ouvaly, Příbram, Vejprty, Zaječov, Zbuzany.

Waltherit. (*Jak se zdá jednoklonný, žlutavý nebo hnědý; obsahuje kysličníky uranité, wismuthový, něco mědnatého a železitého, kyseliny telurovou a uhlíčitou a vodu.*) Jáchymov.

Wapplerit. (*Jednoklonný, vodnatý arseničnan vápenatohřešnatý; T. 2—3; H = 2·18; čirý*): Jáchymov.

Wawellit: Cerhovice, Jivina, Komorsko, Krušná Hora, Křivoklát, Sv. Dobrotivá, Schönfeld, Točnick, Třenice, Zaječov, Zbirov, Zdice.

Wismuth: Abertany, Horní Krupka, Jáchymov, Jungenhengst, Krupka, Přisecnice, Slavkov.

Wismuthový okr: Jáchymov.

Wittichenit: Slavkov.

Wolframit č. **Wolfram**: Blatno, Cinnvald, Horní Krupka, Slavkov.

Wolframový okr. (*Žlutozelený WO_3 ; jako nálet*): Slavkov.

Wulfenit: Cinnvald, Příbram (i dodat.).

Wurtzit: Příbram.

Xanthosiderit: Prosík.

Zepharovichit. (*Skrytý krystalinický zelenošedý $Al_2P_2O_8$ + 5aq T = 5·5; H = 2·38; tvoří káry na pískovci*). Třenice.

Zeunerit: Jáchymov.

Zinnwaldit v. **Lithionit**.

Zippeit č. **květ uranový**. (*Příbuzný uranovému okru, obsahuje však ještě buď kysličník vápenatý a je tu citronově žlutý, nebo mědnatý, kde žlutozelený jest.*): Jáchymov, Příbram.

Zirkon: Děčany, Dlažkovice, Chodoulice, Chraštany, Jizerská Louka, Košťál, Podsedlice, Sedlec (u Roudnice), Semeč, Staré, Třebenice, Třeblice.

Zlato: Boholiby, Brod, Bytíž, Dobrá Voda (u Budějovic), Dobrá Voda (u Sušice), Goldbrunn, Grün (u Chebu), Jílové (i v dodat.), Kraslice, Krásná Hora, Lhotice, Milešov, Nový Knín, Příbram, Skalice (u Litoměřic), Studené, Tok.

Zoisit: Častonice, Křivoklát, Otov, Ronšperk.

Železo a) **tellurické**: Blatno, Choceň, Irrgang.

b) **meteorické**: (a meteority vůbec) Bohumilice, Breitenbach, Broumov, Hořovice, Kutná Hora, Liběšice (u Litoměřic), Loket, Lysá n. L., Ostrá, Plana, Ploškovice, Praskolesy, Rokycany, Slaný, Stratov, Strkov, Tábor, Žamberk, Žebrák.

Německo-české názvy nalezišť*).

A.

Abertham — Abertany.
 Arbesau — Vavražov.
 Adamstadt — Malé Hory.
 Adolfsthal — Adolfov.
 Altenberg — Staré Hory.
 Althütten — Stará Huť.
 Alt Rohlau — Stará Role.
 Altsattel — Staré Sedlo.
 Alt Sedlowitz — St. Sedloňovice.
 Altwasser — Stará Voda.
 Amplatz — Oplot.
 Arnau — Hostinné.
 Auherzen — Ouherce.
 Auhrov — Ouhrův.
 Auperschin — Oupěřiny.
 Auporsch — Oupoř.
 Aussig a. d. E. — Oustí n. L.
 Auschine — Oužín.
 Auwal — Ouvaly.

B.

Bauschowitz — Boušovice.
 Barringen — Pernink.
 Beneschau — Benešov.
 Berg a. Böhmerw. — Hora sv. Vacslava.
 Bergreichenstein. — Kašperské Hory.
 Bergstadt — Horky.
 Bergstadt unserer lieben Frau — Hory Matky Boží.
 Bettelgrün — Chudeřín.
 Biebersdorf — Příbram.
 Bielentz — Bilence.
 Bilin — Bílina.
 Bilowes — Běloves.
 Binnowe — Byňov.
 Birkenberg — Březová Hora.
 Bistrau — Bystré.

Bistritz a. A. — Bystrice n. U.
 Bitis — Bytíz.
 Bleistadt — Oloví.
 Bohulib — Boholiby.
 Bochdalovitz — Bohdalovice.
 Boreslau — Bořislav.
 Böhm. Leipa. — Čes. Lipa.
 Böhm. Neudörfel — Čes. Oujezd.
 Brandau — Brandov.
 Brandeisl — Brandýsek.
 Braunau — Broumov.
 Bränden — Paseka.
 Breitenstein — Nečtiny.
 Brunnorsdorf — Bruneřov.
 Brux — Most.
 Břiz-Ober — Hořejší Bříza.
 Buchau — Buchov.

D.

Dattern — Tattern.
 Dauba — Dubá.
 Daubitz — Doubice.
 Dehlau — Dolany.
 Deutsch-Břiz — Něm. Bříza.
 Deutsch Neudörfel. — Něm. Nová Ves.
 Dlouhey — Dlouhé.
 Dobern — Dobranov.
 Dobraken — Doubravka.
 Dobrey — Dobré.
 Dobschitz — Dobříčice.
 Donawitz — Stanovice.
 Donnersberg — Milešovka.
 Drahles — Drahlov.
 Drahwitz — Drahovice.
 Drakowa — Dražkov.
 Dreihacken — Tři Sekery.
 Dreihunken — Drahenky.
 Dubkowitz — Dobkovice.
 Duppau — Doupov.

*) Názvy, které v obou řechách jsou skorem stejné, nejsou tuto uvedeny.

E.

Eger — Cheb.
Eggetschlag — Blížná.
Eidlitz — Oudlice.
Eipovitz — Ejpovice.
Einsiedl — Mnichov.
Eisenbrod — Železný Brod.
Eisenbügel — Železné Doly.
Eisenstadt — Železnice.
Ellbogen — Loket.
Elhoten — Lhota.
Elsch — Oleš.
Engelhaus — Andelská Hora.
Eule — Jílové.

F.

Falgendorf — Falgov.
Falkenau a d. E. — Falknov n. O.
Ferbzenz — Rvenice.
Ferbka — Vrbka.
Flahae — Blov.
Franzensbad Františkovy lázně.
Frauschiele — Vrahožily.
Freiheit — Svoboda.
Frühbuss — Příbuzy.
Fugau — Fugava.
Funfhunden — Pětipsy.

G.

Geiersgraben — Čertův Důl.
Giftberg — Jedová Hora.
Gillowitz — Jilovice.
Glasersdorf — Sklenářovice.
Glashütten — Sklená Huť.
Goldenkron — Zlatá koruna.
Gottesgab — Boží dar.
Göhren — Jerno č. Klíny.
Görkau — Jirkov.
Gössen — Jeseň.
Grasslitz — Kraslice.
Gratzen — Nové Hradý.
Graupen — Krupka.
Gross Aupa — Velká Oupa.
Gross Herrndorf — Kněževes.
Gross Zinken — Velké Stinky.
Grulich — Králíky.
Gutswasser — Dobrá Voda.
Gutwasser — Dobrá Voda.

H.

Habern — Habry.
Hammer — Hamr.
Hammerstadt — Vlastějovice.
Hareth — Hořany.
Harrachsdorf — Harachov.
Hartenberg — Hertenberg.
Hawran — Havraň.
Hayd — Bor.
Haslau — Hazlov.
Heiligenberg — Svatá.
Heiligenkreuz — Svatý Kříž.
Heinrichsgrün — Jindřichovice.
Herbitz — Hrbovice.
Herrendorf — Kněževes.
Hertine — Rtyň.
Hetau — Hetov.
Hinterkotten — Zadní Chodov.
Hirschberg — Doksy.
Hlinai — Hlinná.
Ilinei — Hlinné.
Hohendorf — Vysoká.
Hohenelbe. — Vrchlabí.
Hochofen — Vysoká Pec.
Hochpetsch — Bečov.
Holeischen — Holešov.
Hollewing — Holubín.
Horauschen — Horoušany.
Horschenitz — Hořenice.
Hüttendorf — Zálesní Lhota.
Hühnerwasser — Kuří Vody.

Ch.

Chodau — Chodov.
Chodolitz — Chodoulice.
Christofhammer — Křištofový hamry.

J.

Jaberlich — Javorník.
Jablonitz — Jablonec.
Jamles — Jamné.
Jänigg — Jeníkov.
Jesseney — Jesený.
Jetschan — Děčany.
Joachimsthal — Jáchymov.
Joachimsthal Neu — Nový Jáchymov.

Johanesberg — Janovice.
Johnsdorf — Janov.
Jung Wožic — Mlada Vožice.
Jüdendorf — Přítkov.

K.

Kaaden — Kadaň.
Kahn-Böhm. — České Chvojno.
Kaltengrund — Studené.
Kaladey — Koloděje.
Kammerburger Strimelic —
Hradové Strímelice.
Kamnitz-Bohmisch — České
Kamenice.
Karbitz — Chabařovice.
Karlsbad — Karlovy Vary.
Karlschhof — Karlov.
Karlstein — Karlštýn.
Karthaus — Kartouzy.
Kasnau — Kazňov.
Katharinaberg — Hory sv.
Kateřiny.
Katzin — Kácín.
Kautz — Chouč.
Khaa — Kyjov.
Kinsberg Neu — Nový Kinzberg.
Kladrau — Kladruhy.
Klein Aupa — Malá Oupa.
Klein Kuchelbad — Malá Chuchle.
Klein Priesen — Male Březno.
Klementinov — Klementice.
Kleische — Kliše.
Kloster — Klášter.
Klostergrab — Hrob.
Knin-Neu — Nový Knín.
Knovis — Knobis.
Kmorau — Komarov.
Komotau — Chomutov.
Kopitz — Kopisty.
Kopertsch — Koporeč.
Kortschen — Korce.
Kosel — Kozly.
Kosmanos — Kosmanosy.
Kosolup — Kozolupy.
Kosten-Kastany.
Kostenblat — Kostomlaty.
Košťalov-Oels — Košťalska
Olešnice.

Kottiken — Kotikov.
Königinhof — Králové Dvůr.
Königsberg — Kinšperk.
Königshof — Králův Dvůr.
Königssaal — Zbraslav.
Königswart — Kinžvart.
Königswald — Libouchec.
Kradrob — Kladruhy.
Kraschtovitz — Chraštovice.
Krautschov — Kroučová.
Kreibitz — Chřibská.
Krems — Kremže.
Kreuzberg — Krucemburg.
Kriesdorf — Křízany.
Kroh — Krah.
Kronstadt — Kunštát.
Krondorf — Křtěno.
Krumau — Krumlov.
Kscheutz — Kšice.
Kscheuz — Křice.
Kudenitz — Chotěnice.
Kulm — Chlum.
Kuchel Gross — Velká Chuchle.
Kupferberg — Měděnec.
Kutschlin — Kučlina.
Kuttenberg — Kutná Hora.
Kuttenplan — Kdyně.
Kuterschitz — Chudeřice.
Kuttovenka — Chotovinky.
Kuttowitz — Chotějovice.
Kvain — Kván.

L.

Ladovitz — Ledvice.
Lametitz — Lomeze.
Lampersdorf — Lampertice.
Lang Ugest — Dlouhý Újezd.
Langenau — Lanov.
Lanz — Lomnice.
Laun — Louny.
Leitmeritz — Litoměřice.
Leitnowitz — Litvinovice.
Leopoldhammer — Leopoldovy
Hamry.
Lessau — Lesov.
Leviner Oels — Levinská Oleš-
nice.
Liebel — Libl.

Liebenau — Hodkovice.
 Liebisch — Libouš.
 Libotitz — Libědice.
 Liebhausen — Libčevs,
 Liebstadt — Libštát.
 Liebschitz — Liběšice.
 Liesdorf — Liboňov.
 Lihn — Lině.
 Lischney — Listné.
 Littmitz — Litmice,
 Lobes — Lobež.
 Lobesch — Lobeč.
 Lobositz-Lovosice.
 Lochtschitz — Lochočice.
 Loosch — Lahošf.
 Losan — Ložany.
 Losdorf — Ludvikovice.
 Lubigau — Hlávkov.
 Lukavitz Klein — Lukavičky
 Malé.
 Lukowitz — Lukavice.
 Luken — Luky.
 Luschna — Lužná.
 Luschitz — Lužice.

M.

Malleschau — Malešov.
 Manisch — Manušice.
 Marienbad — Mariánské Lázně.
 Markausch — Markoušovice.
 Markersdorf — Markvartice.
 Marschendorf — Maršov.
 Maschau — Maštov.
 Mauth — Mýto.
 Mayershöfen-Gross — Velké
 Dvory.
 Melnitz — Melnice.
 Mesetitz — Měritice.
 Meronitz — Měrunice.
 Mertendorf — Měrboltice.
 Metzling — Měclov.
 Mezaun — Mezouň.
 Mies — Stříbro.
 Michelob — Měcholupy.
 Michelsberg — Michalova Hora.
 Michelsdorf — Veliká ves.
 Milej — Milé.
 Mileschau — Milešov.

Milsau — Milžany.
 Miröschovitz — Mirošovice.
 Miröschau — Mirošov.
 Modschiedel — Močidla.
 Moldau — Moldava.
 Moldauthcin — Týn n. Vltavou.
 Mosern — Mojžíř.
 Mugrau — Mokrá.
 Mukov — Mokov.
 Muttenitz — Mutěnice.
 Mutersdorf — Mutěnin.
 Mückenhan — Provozin.
 Müglitz — Mohelnice.
 Mühlhausen-Milévsko.

N.

Naschau — Naší.
 Natschetin — Načetin.
 Nebren — Nebřem.
 Negranitz — Nechanice.
 Nepomuk — Capartice.
 Neu Mitrovitz — Nové Mitrovice.
 Neudek — Nejdek.
 Neudorf — Nová Ves.
 Neuland — Noviny.
 Neumark — Všeruby.
 Neustadt — Nové Město.
 Neustadtl Böhmisches — Nové
 Město.
 Neuschloss — Nový Zámek.
 Niedergrund — Dolní Grund.
 Niemes — Mimoň.
 Niklasberg — Mikulov.
 Nischburg — Nižburg.
 Nollendorf — Nakleřov.
 Nutschitz — Nučice.
 Nürschan — Nýřany.

O.

Oberbrand — Horní Brand.
 Ober Graupen — Horní Krupka.
 Oberbräuer Kohlenwerk —
 Viskov.
 Oberdorf — Hořejší Ves.
 Ober Georgenthal — Hořejší
 Jřetin.
 Oberklees — Soběchleby.
 Oberlangenau — Horní Lanov.

Oberleutensdorf — Hor. Litvínov.
 Obermarschen — Maršov (horní
 část.)
 Oberpriesen — Vysoké Březno.
 Ober Rochlitz — Hor. Roketnice.
 Ober Sandau — Horní Žandov.
 Orpes — Orpus.
 Osseg. — Osek.
 Osserberg — Jezerní hora.
 Oschitz — Osečná.
 Otrotschin — Ostročin.

P.

Pahlet — Pohled.
 Pallč — Páteč.
 Parisau — Pařezov.
 Payreschau — Boršov.
 Pelles — Polnička.
 Pernartitz — Bernartice.
 Petersburg — Petršpurk.
 Petersdorf — Petrovice.
 Petschau — Bečov.
 Petschkau Roth — Pečky.
 Pihl — Píhel.
 Pilsen — Plzeň.
 Pilsenetz — Plzenec.
 Plaben (Plaven) — Plavno.
 Plan — Planá.
 Platten — Blatno.
 Pokau — Bukov.
 Podersan — Podbořany.
 Podosdlitz — Podosedlice.
 Pograth — Podhrad.
 Polehrad — Polerady.
 Poratsch — Pohradice.
 Postlelberg — Postoloprty.
 Potscherad — Počeradce.
 Prabsch — Vrabče
 Prah — Brány.
 Prag — Praha.
 Prenzig — Brančík.
 Pressen — Prešerny.
 Presnitz — Přísečnice.
 Preschein — Břešťany.
 Priesen — Březno.
 Priesen — Břežanky.
 Priesnitz-Schönpriesen — Brez-
 nice.

Pritschapel — Přechaply.
 Probstau — Proboštov.
 Proboscht — Proboštov.
 Prohn — Bráňany.
 Prödtitz — Předlice.
 Pröhl — Prahly.
 Pruss — Brusy.
 Preheischen — Prehejšov.
 Prestitz — Přestice.
 Punau — Boněnov.
 Putschirn — Pučírna.
 Putzeried — Pucínovice.
 Püchelberg — Pichelberg.
 Pullna — Bylany.
 Pürglitz-Křivoklát.

Q.

Qualisch — Chváleč.
 Quickau — Kvítkov.

R.

Rabenstein — Vrana.
 Radigau — Radechov.
 Radovenz — Radvanice.
 Rakonitz — Rakovník.
 Ranai — Rané.
 Raspenau — Raspenava.
 Raschen — Rašovec.
 Raudnik — Roudniky.
 Ratibor — Radboř.
 Raudnitz — Roudnice.
 Reichenberg — Liberec.
 Reichenau — Rychnov.
 Reichstadt — Zákupy.
 Rentsch — Rěňčov.
 Retschitz — Rečice.
 Riendles — Žlábek.
 Riesenberg — Osek.
 Robitz — Robeč.
 Rodisfort — Radešov.
 Rongstock — Roztoky.
 Ronsberg — Ronšperk.
 Roth Aujezd — Červený Oujezd.
 Rothaujezd — Červený Oujezd.
 Roudnej — Roudné.
 Rudolfstadt — Rudolfov.
 Ruppau — Roupov.
 Ruppersdorf — Ruprechtice.
 Rübendörfel — Repčice.

Ř.

Řepora — Řeporyje.

Sch.

Schaab — Pšov.

Schallan — Žalany.

Schatzlar — Šaclíř.

Scheibenradisch — Okrouhlé
Hradiště.

Schichlitz — Žichlice.

Schichof — Žichov.

Schilov — Žilov.

Schima — Žím.

Schiessglock — Triskolupy.

Schlackenwerth — Ostrov.

Schlagenwald — Slavkov.

Schlan — Slané.

Schlatin — Slatina.

Schneiderschlag — Krejčovice.

Schöbritz — Všebořice.

Schönau — Loučky.

Schönau — Šonov.

Schön Berg — Krásná Hora.

Schönberg — Šelnberk.

Schönfeld — Tuchomyšl.

Schönpriesen — Březnice.

Schönhof — Krásný Dvůr.

Schönwald — Šonvald.

Schössel — Vše study.

Schreckenstein — Střekov.

Schumberk — Zumberk.

Schüttenhofen — Sušice.

Schüttüber — Stiboř.

Schütva — Šitboř.

Schwaden — Svádov.

Schwadowitz — Svatoňovice.

Schwarzbach — Černý Potok.

Schwarzenenthal — Černé Údolí.

Schwarzwasser — Černá Voda.

Schwatz — Světec.

Schweinitz — Sviny Trhové.

Schwindschitz — Svinčice.

Schwojka — Svojkov.

S

Saaz — Žatec.

Saboř — Zábore.

Saidschitz — Zajičice.

Salesl — Zalezly.

Sandau — Žandov.

Sanddorf — Lotouš.

Sebastianberg — Hora sv. Še-
bestiana.

Sedlitz — Sedlec.

Seelau — Želiv.

Seesitz — Zezice.

Seestadt — Rvenice.

Seewandberg — Jezerní Stěna.

Senftenberg — Žamberk.

Selnitz — Želenice.

Semtsch — Semeč.

Sensomitz — Sezemice.

Serbitz — Srstice.

Settenz — Řetenice.

Sittna — Sitno.

Skyritz — Skršice.

Slichov — Zlíchov.

Soběslau — Soběslav.

Soborten — Sobědruhy.

Sobrusan — Zabršany.

Sodau — Sadov.

Sollan — Solany.

St. Benigna — Svatá Dobrotivá.

St. Günther — Sv. Vintýř.

St. Niklas — Sv. Mikuláš.

Stabigt — Stabig.

Stankau — Stankov.

Starai — Staré.

Steinkirchen — Kamenný Újezd.

Steinoujezd — Kamenný Újezd.

Steinwasser — Kamenná Voda.

Stern — Hvězda.

Strahn — Stranná.

Strachowitz — Strachovice.

Strakonitz — Strakonice.

Stranitz — Stránc.

Strimitz — Střimice.

Stuben — Hůrka.

Stupnai — Stupna.

Stürbitz — Štrbice.

Suloditz — Sulečice.

Svolenoves — Zvoleňoves.

T

Tachau — Tachov.

Taschwitz — Tašovice.

Tauss — Domažlice.

Teschau — Tešov.
 Tetschen — Děčín.
 Thein — Týn.
 Theissau — Tisova.
 Techlowitz — Těchlovice.
 Tillenberg — Dyleň.
 Tischau — Motišov.
 Tilisch — Dělouš.
 Trauschkowitz — Družkovice.
 Trautenau — Trutnov.
 Trebnitz — Třebenice.
 Triebusch — Třebušín.
 Triebischtz — Třebušice.
 Trohatin — Drahotín.
 Trupschitz — Strupčice.
 Trěmschitz — Dřemčice.
 Tschachowitz — Čachovice.
 Tschausch — Čouš.
 Tschekowitz — Čejkvice.
 Tschemin — Čemín.
 Tschemuschn — Čemýš.
 Tschermig — Čermíky.
 Tschernitz — Černice.
 Tschernoschin — Černošín.
 Tschkyn — Čkyn.
 Tschochau — Rehlovice.
 Tschöppern — Čepihory.
 Thurn — Trnovany.
 Tuschmitz-Tušimice.
 Türnitz — Trmice.

U.

Udwitz — Otvice.
 Unter Bříz — Dolní Bříza.
 Unter Grameling — Dolní Kramolín.
 Unter Lamnitz — Dolní Lomnice.

W.

Wagnern — Oujezdec.
 Waltsch — Váleč.
 Warth — Varta.
 Waschagrün — Výškov.
 Watislav — Vlastislav.
 Webeschan — Vebžany.
 Weinern — Vinaře.
 Weipert — Vejprty.

Weissgrün — Kamenec.
 Weiskirchlitz — Novosedly.
 Weitentrebitsch. — Široké
 Třebčice.
 Welbine — Lbín.
 Welboth — Velvety.
 Welhenitz — Lhenice.
 Welchau — Velichov.
 Wellhan — Lhán.
 Welhoten — Lhota.
 Welhoten — Přední Lhota.
 Welmschloss — Velemyšloves.
 Welwarn — Velvary.
 Wernstadt — Verneřice.
 Wesseln — Veselí.
 Weschen — Věšany.
 Wetter — Větřín.
 Wetzlau — Veclov.
 Witzkau — Vickov.
 Wicklitz — Viklice.
 Widochau — Vidochov.
 Widelitz — Videlice.
 Wiesa — Louka.
 Wildstein — Vilštejn.
 Wilkenau — Vlkánov.
 Wilkischen — Vlkýš.
 Wilenz — Bilence.
 Willomitz — Vilémov.
 Wisterschan — Bystřany.
 Wistriz — Bystřice.
 Wischkowitz — Výškovice.
 Witschitz — Vičice.
 Wittingau — Třeboň.
 Wittosses — Bitozeves.
 Wohlauf — Volyně.
 Wohonesch — Ohníč.
 Woken — Vokna.
 Wollepschitz — Volevčice.
 Wonetitz — Bonětice.
 Wonischen — Ohnišovice.
 Wopořan — Opořany.
 Wopparn — Oparno.
 Wotava — Otov.
 Wrtzau — Vrcov.
 Wteln — Vtelno.
 Wurmes — Vrškmány.
 Wustra — Ostrá.

Z.

Zahaj — Zahájí.
Zachortschitz — Zahorčice.
Záhoř — Záhoří.
Zavraten — Závraty.
Zdikau Gross — Velký Zdikov.
Zepp — Cep.
Zetlitz — Sedlec.

Zieditz — Cídice.
Ziegenrücken — Kozí hřbet.
Zinnvald — Cinvald.
Zobietitz — Sobětice.
Zwetbau — Svatobor.
Zwodau — Zvodava.
Zwoln — Stvolno.
Zwug — Zbuch.

Chyby tiskové.

Str.	7.	ř.	24.	shora	stůž	lupcůh m. lupích.
"	10.	ř.	16.	zdola	"	haematitu m. harmatitu.
"	16.	ř.	9.	shora	"	Zepharovicha m. Zepharovichova.
"	22.	ř.	16.	zdola	"	Lyelova m. Leyelova.
"	25.	ř.	7.	shora	"	Ckyně m. Ckyně.
"	25.	ř.	9.	zdola	"	v. Bojanov m. u Bojanov.
"	26.	ř.	6.	zdola	"	doly: baň m. bāň: doly.
"	33.	ř.	8.	zdola	"	samota m. samotna.
"	37.	ř.	18.	zdola	"	vrostlé m. srostlé.
"	38.	místo	Gochofen	"	Hochofen.	
"	44.	ř.	14.	zdola	"	na úpatí m. a úpatí.
"	49.	ř.	3.	zdola	"	Tato m. Tcto.
"	52.	ř.	13.	zdola	"	Mixit m. Minnit.
"	59.	ř.	15.	shora	"	ustalo m. vstalo.
"	64.	místo	Knězeves	"	Knězeves.	
"	85.	u	Meclova	granát se	vynechá.	
"	97.	ř.	5.	zdola	stůž	pěkné m. pěkně.
"	121.	místo	Řapice	"	Řapice.	
"	123.	Roggendorf až	Rokycany	dají se	před Ronšperk.	
"	127.	ř.	1.	stůž	Sauersack m. Sanersack.	
"	141.	ř.	24.	shora	stůž	Žaltmanu m. Zaltmanu.
"	167.	ř.	10.	zdola	"	peruckých m. permských.
"	170.	ř.	19.	shora	vynecháno	1·28 CaO.
"	183.	ř.	11.	shora	stůž	v žulách a čedičích.

